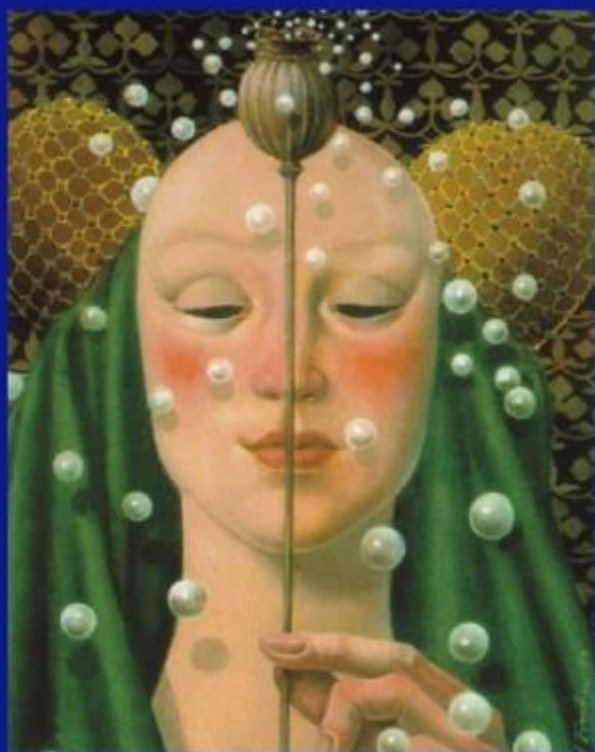

B
BIBLIOTECA POLIROM

Jonathan Coe

Casa
somnului

POLIROM

Casa somnului

Jonathan Coe

The house of sleep-2001

Traducerea Radu Paraschivescu

Nota autorului

Acțiunea din capitolele impare se petrece între anii 1983-1984
Acțiunea din capitolele pare se petrece în ultimele două
săptămâni ale lui iunie 1996

TREZIA

1

Era ultima lor ceartă, măcar asta era clar. Dar deși o anticipa de zile, sau poate chiar de luni în șir, nimic nu reuși să domolească valul de mânie și indignare care creștea acum în el. Greșeala fusese a ei, însă refuzase s-o recunoască. Fiecare argument pe care încercase să-l avanseze, fiecare tentativă de adoptare a unei atitudini conciliatoare și rezonabile fusese distorsionată, răstălmăcită și întoarsă împotriva lui. Cum îndrăznea să aducă vorba de seara cu desăvârșire nevinovată pe care o petrecuse la The Half Moon cu Jennifer? Cum îndrăznea să spună că darul de la el era „jalnic” și să susțină că i se păruse „prefăcut” când i-l înmânase? Și cum Dumnezeu îndrăznea să pomenească de mama lui – de maică-sa, nici mai mult, nici mai puțin – și să-l acuze că o vedea prea des? Ca și cum ar fi făcut un comentariu la adresa maturității și chiar a masculinității lui...

Își aținti privirea undeva în față, fără să vadă ceva anume și fără să țină seama unde se afla sau cine îl înconjura. „Cățea”, îi spusese el în gând, pe când cuvintele ei îi reveneau în minte. Pe urmă își dădu drumul și, în ciuda dinților încleștați, izbuti să strige:

— CĂȚEA!

După aceea se simți ceva mai bine.

Uriaș, cenușiu și impunător, Ashdown se afla pe un promontoriu, la nici douăzeci de metri de marginea falezei stâncoase, unde fusese ridicat cu peste o sută de ani în urmă. Cât era ziua de lungă, pescărușii dădeau ocol fleșelor și turnulețelor lui, jelindu-se răgușiți nevoie mare. Toată ziua și toată noaptea, valurile se izbeau nebunește de bancadele stâncoase, împrăștiind un vâjâit interminabil, asemănător celui dintr-un trafic intens, prin camerele înghețate și pe coridoarele labirintice și însuflețite de ecouri ale

casei vechi. Nici măcar cele mai pustii părți de la Ashdown – iar în prezent majoritatea erau pustii – nu își găseau vreodată liniștea deplină. Încăperile cele mai locuibile erau grupate la etajele unu și doi, dădeau spre mare, iar peste zi se vedeau inundate de lumina unui soare cu dinți. Bucătăria de la parter era lungă, în formă de L, și avea tavanul jos; avea doar trei ferestre mici și era învăluită într-o penumbră permanentă. Frumusețea sumbră, care sfida stihiiile naturii, a Ashdown-ului masca faptul că, în general, oamenilor le venea greu să locuiască acolo. Cei mai vechi și mai apropiați vecini își aminteau, dar tot nu le venea să creadă, că odinioară casa fusese reședința personală a unei familii cu opt sau nouă membri. Însă cu două decenii în urmă ea fusese achiziționată de noua universitate, iar acum adăpostea peste douăzeci de studenți: o populație incertă, la fel de schimbătoare ca marea ale cărei valuri se spărgeau de stâncile de dedesubt, întinsă cât vedeai cu ochii, colorată într-un verde maladiv și unduindu-se sub apăsarea unei neliniști infinite.

Poate că grupul de patru străini de la masa ei îi ceruse voie să se așeze, sau poate că nu. Sarah nu mai ținea minte. Acum se părea că străinii începeau să discute în contradictoriu, dar ea nu auzea ce se spunea, deși le conștientiza vocile care se ridicau și coborau într-un contrapunct furios. Ceea ce auzea și vedea în minte era mult mai real în clipa aceea. Un cuvânt singur, înveninat. Niște ochi în care lucea lumina unei uri indiferente. Sentimentul că, în loc să i se vorbească, fusese scuipată. O întâlnire care durase două secunde – sau mai puțin? — însă pe care o retrăia involuntar în gând de peste o jumătate de oră. Ochii aceia, cuvântul acela – nu avea cum să scape de ele cel puțin pentru un timp. Chiar și acum, pe când vocile din jur deveneau mai zgomotoase și mai însuflețite, simțea crescând în ea un nou val de panică. Închise ochii, slăbită dintr-o dată de greața care o năpădea.

Ar fi atacat-o dacă n-ar fi fost atâta lume pe strada principală? se întrebă ea. Ar fi târât-o până în pragul unei uși? I-ar fi sfâșiat hainele?

Își ridică încet cana de cafea, o ținu la câțiva centimetri de gură

și se uită înăuntru. Își aținti privirea asupra acelei suprafețe uleioase, care pâlpâia imperceptibil. Strânse cana mai tare. Lichidul se stabilizează. Nu-i mai tremurau mâinile. Momentul critic trecuse.

O altă posibilitate: să fi fost doar un vis?

„Pinter!” fu primul cuvânt al discuției în contradictoriu care îi atrase atenția. Își impuse să se uite la vorbitor și să se concentreze.

Numele fusese pronunțat pe un ton de scepticism agasat de o femeie care ținea un pahar cu suc de mere într-o mână și o țigară pe jumătate fumată în cealaltă. Era tunsă scurt, avea părul negru ca smoala, maxilare proeminente și ochi negri și vioi. Sarah avu sentimentul vag că o mai văzuse și cu ocazia altor descinderi la Cafe Valladon, însă nu îi știa numele. Ulterior avea să afle că o chema Veronica.

— Tipic pân' la Dumnezeu, adăugă femeia, care trase apoi din țigară cu ochii închiși.

Zâmbea, ceea ce ar fi putut să însemne că nu lua discuția la fel de în serios ca tânărul slab, gălbejit și zelos care stătea în fața ei.

— Oamenii care habar n-au de teatru, continuă Veronica, vorbesc mereu de Pinter ca despre unul dintre cei mari.

— În regulă, zise studentul, De acord că-i supraevaluat. Așa e. Dar tocmai asta îmi confirmă ideea.

— Îți confirmă ideea?

— Tradiția teatrului englez postbelic, rosti studentul, este atât de... evanescentă, încât....

— Poftim? se auzi o voce de australian de alături. Ce cuvânt a fost ăla?

— Evanescentă, răspunse studentul. Atât de evanescentă, încât există o singură personalitate care....

— Evanescentă? întrebă australianul.

— Nu-ți face griji, spuse Veronica, surâzând și mai larg. Vrea să se dea mare, atâta tot.

— Ce înseamnă?

— Caută în dicționar, se răsti studentul. Vreau să spun că în teatrul englez de după război există un singur autor cu pretenții și

până și el e supraevaluat. Supraevaluat zdravăn. Ergo, teatrul e la pământ.

— Ergo? făcu australianul.

— S-a zis cu el. N-are nimic de oferit. Nu joacă niciun rol în cultura contemporană, nici aici în țară, nici în altă parte.

— Și-atunci... vrei să spui că-mi pierd timpul? întrebă Veronica. Că nu sunt pe aceeași lungime de undă cu întregul... Zeitgeist?

— Absolut. Ar trebui să schimbi macazul imediat. Să treci pe studii cinematografice.

— Ca tine.

— Ca mine.

— Asta chiar că-i interesant, spuse Veronica. Ia fii atent ce presupuneri faci. În primul rând, pentru simplul fapt că mă interesează teatrul, ești convins că-l studiezi. Te înșeli, sunt la studii economice. Pe urmă, convingerea asta a ta că deții un fel de adevăr absolut: este... mă rog, mi se pare că-i o chestie foarte bărbătească, e tot ce pot să spun.

— Păi, chiar sunt bărbat, o lămuri studentul.

— La fel de semnificativ e faptul că Pinter e dramaturgul tău preferat.

— Și ce-i atât de semnificativ?

— Fiindcă scrie piese pentru băieți. Pentru băieți deștepți.

— Bine, dar arta e universală. Toți scriitorii adevărați sunt hermafrodiți.

— Ha! pufni Veronica pradă unui dispreț încântat, stingându-și apoi țigara. Bun, vrei să vorbim despre sexe?

— Credeam că discutăm despre cultură.

— Nu se poate una fără cealaltă. Diferențele de sex sunt peste tot.

Fu rândul studentului să râdă.

— Țasta-i unul dintre lucrurile cele mai fără noimă pe care le-am auzit. Singurul motiv pentru care vrei să vorbești despre sexe e că te sperie ideea unei discuții despre valoare.

— Pinter le place doar bărbaților, spuse Veronica. Și de ce?

Fiindcă scrie piese misogine, care se adresează impulsurilor misogine ascunse în străfundurile psyche-ului masculin.

— Eu nu sunt misogin.

— Ești, cum să nu fii? Toți bărbații le urăsc pe femei.

— Doar nu crezi una ca asta.

— Sunt ferm convinsă.

— Probabil că ești la fel de convinsă că toți bărbații sunt violatori potențiali.

— Da.

— Și chestia asta e tot un lucru fără sens.

— Ba are un sens foarte clar.

— Toți bărbații dețin potențialul de a deveni violatori. Toți bărbații dispun de mijloacele prin care pot să ajungă violatori. Nu-i deloc același lucru.

— Nu mă refer la faptul că bărbații au sau nu... dotarea necesară. Vreau să spun că nu există niciun bărbat care să nu simtă, în cine știe ce cotlon întunecos al sufletului, resentimente profunde – și chiar gelozie – față de punctele noastre tari, iar uneori resentimentele produc ură și, prin urmare, ar putea să degenereze și în violență.

După aceste fraze se așternu tăcerea timp de câteva secunde. Studentul dădu să spună ceva. Dar se încurcă în propriile cuvinte. După aceea începu o altă idee, lăsându-se păgubaș imediat. În cele din urmă nu izbuti să spună decât:

— Da, dar n-ai dovezi.

— Găsești câte dovezi vrei dacă te uiți în jur.

— O fi, însă n-ai dovezi obiective.

— Obiectivitatea, decretă Veronica, aprinzându-și încă o țigară, este subiectivitatea bărbaților.

Liniștea produsă de această observație cu iz axiomatic, mai lungă decât precedenta și încărcată întrucâtva de un sentiment vecin cu venerația, fu destrămată chiar de Sarah.

— Cred că are dreptate, zise ea.

Toți cei de la masă se întoarseră în direcția ei.

— Cum să spun, nu legat de obiectivitate – eu, una, n-am privit niciodată lucrurile din punctul ăsta de vedere – dar în ce privește faptul că toți bărbații sunt esențialmente ostili și că nu știi când le... sare țandăra.

Veronica o privi în ochi.

— Mersi, spuse ea, înainte de a-și îndrepta din nou atenția asupra studentului. Ai văzut? Sprijin din toate părțile.

Tânărul ridică din umeri.

— Solidaritate femeiască, atâta tot.

— Nu, dar am pățit-o și eu. Febrilitatea șovăielnică din vocea lui Sarah le atrase atenția.

— Exact chestia asta despre care v-am auzit vorbind.

Își coborî privirea și își văzu ochii reflectați în lunuri închise de oglinjoara neagră a cafelei.

— Îmi pare rău, nu știu cum vă cheamă pe niciunul dintre voi. Și habar n-am de ce-am deschis gura. Cred c-ar fi bine să plec.

Se ridică și se trezi prinsă la colț, cu marginea mesei presându-i coapsele; strecuratul în grabă pe lângă australian și pe lângă studentul zelos se dovedii anevoios. Fața parcă îi luase foc. Era sigură că se uitau cu toții la ea ca la o nebună. Nimeni nu scoase o vorbă cât timp își croi drum până la casă, dar pe când își număra mărunțișul (iar Slattery, proprietarul cafenelei, stătea pedant și indiferent într-un colț), simți o mână pe umăr și, când se întoarse, o văzu pe Veronica zâmbindu-i. Avea un surâs mefient și totodată atrăgător – total diferit de zâmbetele combative pe care le adresase adversarilor de la masă.

— Uite ce-i, spuse ea, nu știu cine ești și ce ți s-a-ntâmplat, dar... oricând vrei să stăm de vorbă...

— Mulțumesc, rosti Sarah.

— În ce an ești?

— Am intrat în patru.

— Aha, ești la postuniversitar, nu? Sarah încuviință din cap.

— Stai în campus?

— Nu. La Ashdown.

— Mă rog. Poate c-o să mai dăm una de alta.

— Bănuiesc că da.

Sarah ieși în grabă din local, înainte ca femeia aceea prietenoasă și în același timp înfricoșătoare să aibă vreme să-i mai spună ceva. După interiorul întunecos și înecat în fum de țigară, ieșirea bruscă la lumina zilei fu orbitoare, iar aerul curat i se păru că avea gust de sare. Cumpărătorii își croiau drum pe străzi. În mod normal, ar fi fost o zi minunată pentru o plimbare de-a lungul falezei stâncoase până acasă: o plimbare lungă, un urcuș în cea mai mare parte a drumului, dar un efort care merita osteneala de dragul durerii plăcute pe care o simțea în picioare la sosire și al senzației că plămânilor i se dilatau datorită aerului curat și răcoros. Numai că nu era o zi normală, iar pe Sarah nu o atrăgea ideea porțiunilor de drum în care nu se vedea țipenie de om, a bărbaților singuri pe care i-ar fi putut zări apropiindu-se sau care ar fi putut sta pe una dintre bănci, privind-o cu neobrăzare pe când trecea prin dreptul lor.

Renunțând la mesele de seară pentru o săptămână, se urcă într-un taxi, ajunse acasă imediat și stătu în pat toată după-masa, fără ca senzația de amorțeală să vrea s-o părăsească.

ANALIST: Ce anume te-a deranjat atât de mult la jocul acela?

ANALIZAT: Nu sunt sigură că „joc” e cuvântul potrivit.

ANALIST: E cuvântul pe care l-ai ales chiar tu adineauri.

ANALIZAT: Da. Tot nu știu dacă e. Cel mai adecvat. Cred că am vrut să spun... „discuție”...

ANALIST: Lasă asta acum. Ți-a produs vreodată durere fizică?

ANALIZAT: Nu. Nu, nu m-a molestat niciodată.

ANALIST: Dar te-ai gândit că s-ar putea să te maltrateze?

ANALIZAT: Presupun că e posibil să fi avut și ideea asta... într-un ungher al minții.

ANALIST: El a știut asta? A știut că te gândiseși că era posibil să-ți faci rău într-o bună zi? N-a fost asta de fapt șpilul jocului?

ANALIZAT: Ba da, se poate să fi fost, bănuiesc.

ANALIST: Pentru el? Sau pentru amândoi?

Sarah se vârâse la loc în pat când Gregory se întoarse de la bar. Se dăduse jos pentru scurt timp, pe când se însera, ca să-și pună halatul și să coboare până la bucătărie, dar chiar și acolo rămăsese agitată și ciudat de sensibilă la șocuri. Bucătăria era pustie, iar Sarah auzea replicile dintr-un serial american – Dallas sau Knots Landing – de la televizorul aflat ceva mai încolo pe coridor. Crezând că era singură, Sarah deschise o cutie cu supă de ciuperci și turnă conținutul într-o cratiță. Apoi aprinse plita de gătit care avea locul ei după colț, ascunsă de restul încăperii în formă de L. Amestecă supa cu o lingură grea de lemn, descoperind că era o activitate neașteptat de odihnitoare. Învârti lingura de trei ori în direcția acelor ceasornicului, de alte trei ori în direcția inversă și repetă procedeul de câteva ori, uitându-se la tiparele care se formau și dispăreau încet în substanța vâscoasă a supei. Absorbită de ceea ce făcea, tresări la auzul unei voci de bărbat care spuse „Unde-or ține ăștia cafeaua?” și scoase un țipăt scurt și strident în timp ce se răsucea pe călcâie.

Bărbatul apărură de după colț, o văzu și făcu un pas înapoi.

— Îmi pare rău. Credeam că știi că sunt aici.

— Nu, nu știam, zise ea.

— N-am vrut să te sperii.

Avea o figură de om bun, acesta fu primul lucru pe care-l observă Sarah. Cel de-al doilea fu acela că bărbatul părea să fi plâns – iar asta cu destul de puțin timp în urmă. Se așeză la masa din bucătărie ca să-și bea cafeaua, Sarah se instalează în fața lui ca să-și mănânce supa și chiar când își trăgea scaunul lângă masă îi aruncă o privire și fu gata să jure că observase o lacrimă care i se prelingea pe obraz.

— Te simți bine? îl descusu ea.

La Ashdown nu veneau mulți boboci, dar se întrebă dacă nu cumva abia ajunsese la universitate și începuse deja să-i fie dor de acasă.

Se dovedi că lucrurile nu stăteau așa. Tânărul era în anul trei,

studia limbile moderne și se mutase la Ashdown cu doar o zi în urmă. Ceea ce-l amărâse fusese un telefon de la mama lui, care sunase de acasă cu puține ore în urmă ca să-l anunțe că Muriel, pisica familiei, fusese omorâtă chiar în dimineața aceea – călcată de dubița lăptarului la ieșirea de pe aleea din fața casei. Era evident jenat de felul cum își exteriorizase emoțiile pe marginea acestui episod, dar lui Sarah acest lucru i-l făcu dintr-o dată simpatic. Totuși, ca să-l cruțe de alte momente penibile, schimbă subiectul cât putu de repede și-i spuse că nu era singurul care avusese o zi cu probleme.

— De ce, tu ce-ai pățit? întrebă el. Sarah își dădu seama abia mai târziu că era surprinzător modul în care discutase atât de deschis cu un om pe care abia îl văzuse și căruia încă nu se ostenise să-i afle numele. Cu toate acestea, îi povesti cu lux de amănunte bizara întâlnire de pe stradă cu un străin care se uitase la ea cu o privire plină de ură și o făcuse cățea fără niciun fel de motiv. Noul locatar o ascultă atent, în timp ce sorbea din cafea: frapant, își zise Sarah, ce echilibru perfect între preocupare (căci părea să priceapă cât de traumatizant fusese incidentul respectiv pentru ea) și o notă ceva mai degajată de liniștire (fiindcă o încuraja în același timp să nu pună nimic la inimă și să creadă că fusese vorba de o simplă izbucnire a unui excentric demn de milă). Sarah îi spuse despre discuția pe care o auzise la Cafe Valladon, despre felul cum venise vorba de misoginism și despre modul în care se simțise obligată să intervină.

— E un subiect foarte aprins la ora asta, confirmă el. Am observat aici niște sentimente antifeministe foarte puternice.

Îi povesti apoi despre recenta vandalizare a catedrei de studii feministe: cineva pătrunsese ilegal înăuntru și scrisese cu spray și cu litere foarte mari „Moarte Surorilor” pe toți pereții.

Lui Sarah îi făcea plăcere să stea de vorbă cu acest tânăr, însă începuse să se simtă obosită. I se întâmpla uneori să fie cuprinsă de o osteneală care pentru majoritatea celorlalți era extremă, iar o dată sau de două ori chiar adormise în mijlocul conversațiilor. N-ar

fi vrut să i se întâmple la fel și acum: ținea morțiș să facă o impresie bună.

— Cred c-ar fi bine să mă bag la loc în pat, spuse ea, ridicându-se și clătindu-și cana de supă cu apă rece. Oricum, îmi pare bine că te-am cunoscut. Mă bucur că te-ai mutat aici. Cred c-o să ne mprietenim.

— Trag nădejde.

— Apropo, mă cheamă Sarah.

— Eu sunt Robert.

Își zâmbiră unul altuia. Sarah își trecu o mână prin păr, dând peste câteva șuvițe încâlcite și trăgând ușor de ele. Robert sesiză gestul și îl ținu minte.

Urcă la ea în cameră și dormi o oră-două, până la întoarcerea lui Gregory, care o trezi aprinzând lumina din tavan. Mijindu-și ochii, Sarah se uită la ceasul deșteptător. Era mai devreme decât crezuse: abia zece și un sfert.

— Ai și venit? întrebă ea.

Întors cu spatele, Gregory puse ceva într-un sertar și mormăi:

— Așa se pare.

— Am crezut că, dacă tot era ultima voastră seară împreună, o să stați până târziu. Ca să țineți minte.

Era începutul semestrului de toamnă, iar Gregory se întorsese de la casa părintească din Dundee doar ca să-și strângă niște lucruri, să vadă câțiva prieteni vechi și să mai stea două-trei zile – ultimele – cu Sarah. Amândoi își terminaseră cursurile postuniversitare de an în iulie. În cursul aceleiași săptămâni el trebuia să se prezinte la Facultatea de Medicină din Londra, unde avea să se specializeze în psihiatrie. Ea mai rămânea un an la universitate, pregătindu-se să devină învățătoare.

— Mâine am o zi plină, spuse el, așezat la capul patului și trăgând de un pantof. Trebuie să plec devreme.

Ochii i se opriră pentru prima dată asupra ei.

— Arăți nasol.

Sarah îi povesti despre bărbatul care o jignise pe stradă, iar

prima lui reacție fu:

— Dar e total illogic. Ce sens are să faci așa ceva?

— Presupun c-a văzut că sunt femeie și i-a fost de-ajuns, răspunse Sarah.

— Ești sigură c-a vorbit cu tine?

— Nu mai era nimeni prin preajmă. Gregory își făcuse între timp de lucru cu un șiret care se înnodase, așa că ea insistă:

— A fost foarte neplăcut.

— Păi, nu-i bine să lași lucrurile astea să te macine.

După ce își dezlegă șiretul, îi caută glezna și i-o strânse prin cearceaf.

— Credeam c-am trecut de faza asta. Te-ai făcut fetiță mare.

Se încruntă în direcția ei.

— S-a întâmplat de-adevăratelea?

— Așa cred.

— Hmm... dar nu ești sigură. Poate că totuși n-ar fi rău s-o pun pe hârtie.

Gregory se așeză la măsuta de toaletă și scoase un caiet din sertarul de sus. Mâzgăli câteva cuvinte, după care se rezemă în scaun și răsfoi niște pagini. Chipul lui reflectat în oglindă trăda un zâmbet satisfăcut.

— Știi ceva, am avut baftă c-am dat peste tine, spuse el. Fii atentă de cât material de studiu mi-ai făcut rost. Cum să-ți zic, știu că nu-i singurul motiv, dar... gândește-te la ce avans o să am față de toți ceilalți.

— Nu-i nițel cam devreme să gândești la modul ăsta? întrebă Sarah.

— Aiurea. Dacă vrei cu orice preț să ajungi sus de tot, trebuie să începi cât mai devreme.

— Totuși, nu-i o cursă, nu?

— Ca la toate cursele, și la cele cu oameni există învingători și învinși, declară Gregory, punând deoparte caietul și scoțându-și cămașa. De câte ori ți-am spus asta?

Spre propria ei surpriză, Sarah luă în serios întrebarea.

—După socoteala mea, între cincisprezece și douăzeci de ori.

— Așa, vezi, zise Gregory, aparent mulțumit de proiecția statistică. E valabilă pentru toate – chiar și pentru locuințe. Te gândești că nu-i mare lucru, dar Frank se duce la Londra peste o săptămână și nici măcar nu și-a găsit unde să stea.

Pufni într-un râs sceptic înainte de-a întreba:

— Cum explici un asemenea tip de comportament?

— Păi, spuse Sarah, poate că n-are norocul ca taică-său să-și permită să-i cumpere un apartament în Victoria.

— Pimlico, nu Victoria.

— Care-i diferența?

— Că tot mă-ntrebi, vreo douăzeci de mii de lire. Am ales foarte atent locul. La o distanță convenabilă de spital, într-un cartier excelent.

Părăndu-i-se că Sarah nutrea un dispreț nerostit, adăugă:

— Pentru Dumnezeu, credeam c-o să apreciezi lucrul ăsta la fel de mult ca ceilalți. În fond, o să stai acolo în fiecare week-end, nu?

— Zău?

— Păi, așa ziceam.

— Știi c-o să trebuiască să-mi pregătesc lecțiile și alte chestii. Semestrul ăsta am multă practică pedagogică. S-ar putea să fiu ocupată.

— Nu văd cum poate să-ți ia mult timp pregătirea câtorva lecții.

— Unii oameni n-au nevoie să tragă din greu. La mine e altfel. Eu sunt truditore din fire. Gregory se așează pe pat lângă ea.

— Să știi că ai probleme serioase cu încrederea în forțele proprii, spuse el. Nu ți-a trecut niciodată prin cap că tocmai din cauza părerii ăsteia proaste pe care-o ai despre tine nu ești în stare să faci nimic?

Lui Sarah îi trebuiră câteva clipe ca să asimileze informația, însă nu găsi suficiente resurse să se enerveze. În loc de asta, se întoarse cu gândul la scena care avusese loc în bucătărie.

— Azi l-am cunoscut pe unul dintre nou-veniți, zise ea. Îl cheamă Robert. Pare foarte drăguț. Ai apucat să-l vezi?

— Nu.

Între timp, Gregory rămăsese în chiloți, iar acum își strecură absent o mână pe sub cămașa de noapte a lui Sarah, lăsând-o să se odihnească pe unul dintre sâni.

— N-ai vorbit deloc cu el? Gregory scoase un oftat.

— Sarah, mâine plec. O să stau la Londra. Ce rost are să-mi pierd vremea făcând cunoștință cu oameni pe care n-o să-i mai văd niciodată?

Își scoase chiloții, se sui pe ea și îi trase cămașa de noapte în jos, în așa fel încât să rămână cu sâni goi. Îi puse mâinile pe sfârcuri și începu să le frământa simultan. Sarah îi cercetă expresia în timp ce făcea acest lucru, străduindu-se să-și amintească unde mai văzuse ceva asemănător: fruntea îi era brăzdată atât de nerăbdare, cât și de concentrare, cam la fel cum fusese cu o seară în urmă, când îl urmărise cum umbla la butonul de contrast și la acordul fin de la televizorul de jos, încercând să obțină o imagine bună pentru Știrile de la zece. Pentru asta, își aminti ea, avusese nevoie de vreo două minute, dar acum nu trecu niciun minut și îi prinse încheieturile delicate cu mâinile, îi fixă brațele de perna de sub cap și o pătrunse rapid. Sarah era uscată și încordată, iar senzația pe care o încercă fu una de disconfort.

— Uite ce-i, Gregory, spuse ea, nu prea am chef. De fapt, n-am chef deloc.

— E-n regulă, nu durează mult.

— Nu.

Îi puse mâinile pe umeri și puse capăt mișcărilor ritmice în tandem.

— Nu vreau s-o fac.

— Dar am trecut și de preludiu, și de toate alea. Avea o privire rănită, de om căruia nu-i venea să creadă.

— Ieși, zise Sarah.

— De unde – din tine, din pat, din cameră? Deruta lui părea netrucată.

— Din mine, pentru început.

O privi fix câteva secunde, după care țâțâi ca pentru sine și se retrase fără niciun strop de gentilețe, spunând:

— De groază ce mojiacă poți să fii câteodată. Însă nu se dădu jos de pe Sarah, care pricepu ce avea să urmeze.

— Închide ochii un minut.

Ea îi înfruntă privirea, sfidătoare, dar neputincioasă.

— Hai la spionat? Cu ochiul fermecat?

— Gregory, nu. Nu acum.

— Haide, zău așa. Știu că-ți place.

— Nu-mi place câtuși de puțin. Nu mi-a plăcut niciodată. De câte ori trebuie să-ți spun că nu mi-a plăcut niciodată?

— E doar un joc, Sarah. E vorba de încredere. Doar ai încredere în mine, nu?

— Dă-mi drumul, spuse ea.

Avea ambele mâini prinse într-una dintre ale lui și fixate în continuare de pernă. Cealaltă mână se mișca acum deasupra chipului ei, cu arătătorul și mijlociul întinse, apropiindu-i-se tot mai mult de ochi.

— Hai, zise el. Arată că ai încredere în mine. Închide ochii.

Vârfurile degetelor se apropiaseră atât de mult, încât nu avu de ales: închise ochii în mod reflex, iar apoi își strânse pleoapele cât putu de tare. În scurt timp simți presiunea, la început ușoară, a degetelor lui asupra globilor ei protejați și se încordă, dându-și seama de teroarea familiară care fusese stârnită din nou înăuntrul ei. Pusese la punct o metodă de abordare a acestei senzații, care presupunea golirea minții de absolut toate ideile referitoare la momentul respectiv. Pentru Sarah, timpul era suspendat câtă vreme Gregory se ghemuia deasupra ei, iar dacă totuși gândurile i se îndreptau în vreo direcție, aceasta viza ceea ce i se părea a fi (deocamdată) trecutul îndepărtat: primele zile ale relației lor, înainte de a se cantona în acest tipar al certurilor care se autoalimentau și al straniilor ritualuri de alcov.

Cum reușiseră să ajungă de acolo aici?

Sarah încă ținea minte foarte bine prima lor întâlnire, care

avusese loc în pauza unui concert, în barul Centrului de Arte. Nu avusese de gând să meargă la concert, dar se vânduseră foarte puține bilete, iar personalul centrului recursese la expedientul de a oferi intrare gratuită trecătorilor aflați întâmplător în zonă, ca să umple sala și să nu-l pună pe interpretul invitat să concerteze într-o situație penibilă. Programul includea Arta fugii de J.S. Bach, o lucrare de care Sarah nu auzise până atunci, interpretată integral la clavecin. Pe rândul ei se mai afla o singură persoană, un student înalt și neîndemânatic, cu părul negru tuns scurt, care stătea țeapăn la locul lui, purta un sacou de tweed, o cravată clasică și o vestă galbenă cu ceas de buzunar și asculta cu o concentrare rigidă, oftând sonor sau scoțând sunete dezaprobatoare o dată sau de două ori, fără vreun motiv anume. Dat fiind că nu păruse s-o bage în seamă pe Sarah, aceasta fusese foarte surprinsă când veni și se așeză la masa ei pe durata pauzei, iar surpriza căpătase proporții și mai mari când, după o tăcere încordată de două-trei minute, i se adresase cu un accent scoțian scurt, spunându-i:

— Absurzi timpii din al unsprezecelea contra-punctus, nu găsești?

Fuseseră cuvintele cele mai ciudate și mai greu de înțeles pe care i le spusese vreodată cineva, dar duseseră la un fel de conversație, care la rândul ei duseseră la un fel de relație. În cele cinci semestre la universitate Sarah nu avusese niciun prieten, iar viața ei socială – atâta câtă era – consta în ieșiri zgomotoase și accidentale la localuri, în compania unor grupuri mari de prieteni de care era convinsă că nu o invitaseră niciodată din toată inima să facă parte din gașcă. Faptul că era invitată la masă de Gregory, că îl însoțea la film sau la teatru, fusese pentru o bucată de vreme o experiență nouă și euforică. De cele mai multe ori mergeau la concert, și chiar dacă Sarah observase că gusturile muzicale ale lui Gregory arătau o înclinație pronunțată spre piese seci, pretențioase și lipsite de fior emoțional, nu permiseseră acestui lucru s-o influențeze. În orice caz, nu până când descoperise că și felul în care făcea dragoste prezenta aceleași particularități.

Gregory o dezvirginase pe Sarah cam la o lună și jumătate după ce începuseră să iasă împreună. Fusesse o experiență dificilă și dureroasă, lucru pentru care Sarah fusese pregătită; totuși, nu se așteptase ca și următoarele lor ședințe amoroase să fie la fel de deficitare la capitolul plăcere. Gregory făcea dragoste cu aceeași eficiență rece și inteligentă pe care o admira atât de mult în cele mai riguroase exerciții de claviaturi ale lui Bach. Tandrețea, flexibilitatea, expresivitatea și variațiile de tempo nu făceau parte din repertoriul lui. Lucrul cel mai bun la care se putea aștepta Sarah – și pe care era obligată să și-l dorească, după câteva luni în care sexul arătase la fel – era momentul de osteneală postcoitală când, după ce se producea și își cheltuia energiile, Gregory îi vorbea uneori pe un ton dezmiertător și intim, pe care ea îl considera atipic și minunat. Și tocmai într-unul dintre aceste momente îi pusese o întrebare neașteptată.

Stăteau în pat împreună, în toiul unei nopți calme, înăbușitoare, înlănțuiți și încinși, Sarah sprijinindu-și capul pe umărul lui, iar Gregory o întrebase, aparent din senin, care credea că era cea mai frumoasă parte a corpului său. Sarah îl privise mirată și îi spusese că nu era sigură și că trebuia să se gândească, moment în care el zisese (spre marea ei ușurare, fiindcă, la drept vorbind, nu putea descoperi nicio parte a corpului său cu adevărat frumoasă): „Vrei să știi care e partea cea mai frumoasă a corpului tău?”, iar ea răspunsese: „Da, spune-mi”, după care timp de câteva minute o făcuse să ghicească și sondaseră chicotind mai multe posibilități împreună, fără să ajungă la cea cu pricina, pentru ca într-un târziu ea să renunțe, iar Gregory să-i zâmbească și să-i spună încet; „Pleoapele”. La început Sarah nu-l crezuse, dar el îi zisese: „Asta fiindcă nu ți le-ai văzut niciodată, și nici n-o să le vezi dacă n-o să le fac o poză” (lucru pe care nu-l mai făcuse până la urmă), la care ea îl întrebase: „Și, mă rog, când ai ajuns să-mi cunoști atât de bine pleoapele?”, iar el răspunsese: „Când ai dormit. Îmi place să mă uit la tine în timp ce dormi”. Acesta fusese primul simptom pe care îl detectase, primul indiciu referitor la înclinația lui de a sta deasupra

oamenilor culcați în paturi și de a se uita la ei în timp ce dormeau, un lucru pe care într-o primă fază îl considerase interesant, expresie a unei inteligențe cercetătoare, până când începuse în cele din urmă să se întrebe dacă nu exista și ceva sinistru, aproape fetișist, legat de această dorință de a-i privi pe oameni când erau inconștienți și neputincioși, pe câtă vreme el, privitorul, păstra un control deplin asupra propriei minți aflate în stare de veghe.

După aceea îi venise mai greu să adoarmă, știind că la orice oră din noapte Gregory putea să se dea jos din pat, să se aplece asupra-i și să-i studieze chipul adormit la lumina lunii. (Iar asta se întâmpla înainte să-i stârnească și mai abitir interesul povestindu-i despre visele ei, niște vise atât de reale încât uneori nici nu putea să le deosebească de întâmplările prin care trecea când era trează.) Dar se obișnuise cu ideea, așa cum bănuise că se acomodau oamenii cu orice, iar faptul că era conștientă de prezența scrutătoare a lui Gregory nu-i mai modificase serios tiparele somnului timp de alte câteva luni (sau poate săptămâni?), până când, înainte de zorii unei dimineți de decembrie, se trezise țipând din cauza unuia dintre coșmarurile ei repetate în care visase broaște. De data asta era vorba de un batracian mare cât un om, care stătea ghemuit la marginea drumului de acces în campus, în vreme ce ea încerca să treacă în grabă pe lângă el; animalul orăcăise oribil în direcția ei, iar pe urmă i se fixase de pleoape cu capetele gemene ale limbii lui bifurcate, lipindu-și câte unul pe fiecare ochi. Sarah se zbatuse să se trezească din coșmar, dar începuse să plângă pradă unei panici și mai mari, când își dăduse seama că, deși visul luase sfârșit, senzația de apăsare de pe pleoape tot nu voia să dispară: chiar exista cineva – sau ceva – care se fixase de ele. Încercase să deschidă ochii, însă descoperise că îi era cu neputință. Ceva îi obstrucționa mișcările pleoapelor. Apoi presiunea încetase brusc, iar ea deschisese ochii și-l văzuse pe Gregory așezat alături, cu fața apropiată de a ei, cu mâna suspendată în aer, la câțiva centimetri de chipul ei, și cu arătătorul și inelarul întinse.

— Ce dracu' făceai? întrebuse ea după vreo zece minute, când se

trezise de-a binelea, respirația și bătaile inimii îi reveniseră la normal și se convinsese în cele din urmă că în cameră nu apăruse nicio broască uriașă. Ce tot făceai acolo?

— Nimic, răspunsese Gregory. Mă uitam la tine, atâta tot.

— Mă atingeai, zisese Sarah.

— N-am vrut să te trezesc.

— Păi atunci poate că n-ar fi trebuit să-mi vâri degetele alea afurisite-n ochi.

După câteva clipe Gregory murmurase „îmi pare rău” foarte încet – abia perceptibil – și îi strânsese mâna. Pe urmă se aplecase în față și o sărutase.

— N-am vrut să te trezesc, repetase el. A trebuit să-i ating. E incredibil – în semiîntunericul din dormitor Sarah îi ghicise zâmbetul – există atâta viață în spatele ochilor ăloră când dormi și am reușit s-o văd. Am vrut s-o și ating: am simțit-o în vârfurile degetelor. Să știi că am mai făcut-o și altădată, adăugase el.

— Da, dar... m-a speriat. A fost atât de... real, rostise ea, continuând pe un ton vag acuzator: Ai apăsas destul de tare.

Gregory surâsesse din nou.

— Da, dar ai efectiv încredere în mine, așa-i? Știi că nu-ți fac rău.

Sarah își simțise mâna strânsă și încheietura mângâiată.

— Bănuiesc că da.

— „Bănuiesc că da”?

Apăsarea tăcerii lui ofensate fusese insuportabilă.

— Da, bineînțeles că am încredere. Dar nu asta-i problema, nu?

— Ba cred că exact asta e problema. Ce credeai c-o să-ți fac?

Rostind aceste cuvinte, își apropiase din nou mâna de față ei. Sarah închisese ochii de bunăvoie, iar el îi apăsase din nou pleoapele cu vârfurile degetelor.

— Hai la spionat, cu ochiul fermecat, șoptise el. Acum nu ești speriată, nu?

— N-nu, răspunsese dubitativ Sarah. Pe urmă Gregory apăsase mai tare.

— Dar acum?

Așa începuse tot acel ritual căruia ajunseseră să-i spună „jocul” și care devenise tot mai strâns legat de momentele când făceau dragoste, până când începuseră să-l practice (mai bine zis, Gregory începuse să-l practice, fiindcă Sarah nu fusese niciodată altceva decât complicea lui pasivă) nu doar postcoital, ci și în timpul actului propriu-zis, în așa fel încât nu puține fuseseră cazurile când Gregory juisase cocoțat pe Sarah, aplecat asupra chipului ei și cu cele două degete lipite și mai ferm, și mai cercetător, de pleoapele ei închise.

Sarah își aduse aminte de toate aceste lucruri acum, în cele câteva clipe când rămase sub Gregory în noaptea asta, pe când el adopta poziția de luptă încă o dată. Pentru ultima oară, după cum avea să se dovedească: fiindcă dintr-o dată, luată în stăpânire de un elan rebel și de o forță corporală care îi surprinse pe amândoi, Sarah scoase un țipăt scurt și final – „Nuuu!” – și îl împinse pe Gregory de pe ea, făcându-l să cadă din pat și să aterizeze în pielea goală pe podea.

— Dumnezeuule mare, femeie! Sarah se dădu jos din pat și își puse cămașa de noapte pe ea.

— De ce mă-sa ai făcut chestia asta?

În clipa aceea Sarah își luă halatul din cârligul de pe ușă și îl îmbrăcă, chinuindu-se puțin până găsi mânecile. Gregory îngenunche lângă pat, cu răsufarea tăiată, cu mâna la frunte și străduindu-se să-și recapete suflul.

— Ai de gând să-mi răspunzi sau nu? Sarah deschise ușa fără un cuvânt și alergă pe coridor în direcția băii. Încuie ușa, se așeză pe closet și începu să plângă. Se legănă înainte și înapoi câteva minute. Treptat, plânsul și legănatul încetară, după care Sarah se spală pe față cu apă rece și se privi în oglindă. Avea ochii tiviți cu roșu și buzele strânse într-o postură hotărâtă și, prin asta, neobișnuită. Începu să repete formulele adecvate.

Gregory, îmi pare rău, dar m-am săturat.

Cred că ar fi bine dacă nu ne-am mai vedea.

Pur și simplu nu mai merge, nu?

Cred că de-acum încolo ar trebui să încercăm să fim doar prieteni.

Ca o ciudățenie, după ce își compuse replicile în minte, își dădu seama că abia aștepta să le rostească; de fapt, nu făcea decât să anticipeze, cu o mândrie vagă și timidă, satisfacția pe care urma s-o aibă după ce va fi dinamitat cel puțin una dintre presupunerile cele mai adânc înrădăcinate ale lui Gregory. În cinci minute o să se termine totul, își spuse ea; și dintr-o dată i se păru incredibil că o relație care, cum-necum, rezistase mai bine de un an, aducând cu sine aproape tot ce aflate Sarah despre fericire, dar și – din ce în ce mai mult, în ultimele luni – numeroase frustrări, putea fi încheiată în câteva clipe, prin trei-patru fraze bine alese, deschizându-i ușa spre – ce anume? — libertate, probabil, libertatea de a încheia alte prietenii, mai reușite (numele și figura lui Robert și – spre mirarea ei pasageră și neanalizată – a Veronicăi îi apărură în minte preț de o secundă). Însă acestea erau simple speculații: pe termen scurt nu anticipa nimic dincolo de simpla ștergere a tuturor emoțiilor; un vid al sentimentelor; bezna. Totuși, până și această perspectivă începuse să pară îmbietoare.

Întunericul o înghiți când deschise încet ușa dormitorului și intră. Întuneric și liniște: nici măcar sunetul respirației lui. Pipăi cu mâna după comutator, dar apoi se răzgândi. În loc de asta, își dresă vocea și întrebă aproape șoptit:

— Gregory?

Veioza se aprinse imediat, dezvăluindu-l în capul oaselor, privind-o țință, cu brațele încrucișate și cu bluza de pijama încheiată – ca de obicei – până la gât. Înainte ca Sarah să poată rosti vreun cuvânt, el se și lansase într-un monolog scurt, cuprinzător și inexpressiv.

— Vreau să-ți spun un singur lucru, Sarah, și o să ți-l spun chiar acum, cât mai repede și blând cu puțință, ca să nu te afecteze. Comportamentul tău din noaptea asta mi-a confirmat o bănuială pe care o nutresc de o bună bucată de vreme: bănuiala că ești departe

de a fi o parteneră convenabilă – ca să nu zic mai mult –, alături de care să mă simt în largul meu tot restul vieții. În consecință, mă văd nevoit să te informez că relația noastră a luat sfârșit chiar din clipa asta. Din moment ce e prea târziu și n-ar fi rezonabil din partea mea să-ți cer să-ți găsești alt loc unde să stai, o să-ți permit să împarți același pat cu mine, dar numai noaptea asta. Poziția mea față de această chestiune nu e negociabilă, iar acum, că am lămurit-o și pe asta, vreau doar să-ți aduc aminte că mâine mă așteaptă un drum lung cu mașina și doresc ca măcar din acest motiv, dacă nu și din altele, să mă lași toată noaptea să... — iar aici stinse lumina – ... dorm.

2

Aici, pe doar câteva sute de metri pătrați, orașul încerca brusc să profite oarecum de poziția lui marină și să împrumute, în fine, câteva din aerul unei stațiuni de vacanță. Douăzeci de cabine de plajă, zugrăvite destul de neinspirat în tonuri pale de galben, verde și albastru, se ridicau între esplanadă și plaja propriu-zisă. La un chioșc se vindeau înghețate și acadele. Din altă parte se puteau închiria șezlonguri. Însă peste tot sentimentul predominant era cel al lucrului de mântuială, făcut în dorul Lelii. Presupusa distracție se consumase deja înainte de a fi început. Puțini erau cei care veneau să-și petreacă vacanța în acest loc; diversele pensiuni cu vedere la mare aveau doar câteva camere ocupate, chiar și în ceea ce se presupunea a fi vârful de sezon. Iar astăzi, în această după-amiază de duminică destul de caldă și cu vânt puternic de la sfârșitul lui iunie, în timp ce pachetele goale de fulgi se loveau neconsolate de pereții tencuiți cu mortar de pietriș ai veceurilor publice, iar pescărușii se ridicau și coborau o dată cu mișcările amețitoare ale mării, pe plajă se deslușeau doar două siluete. Una dintre ele, o tânără cam de douăzeci de ani, cu brațele dezgolite, încrucișate la piept, și un păr lung, fin și negru ca smoala, stătea la câțiva pași de apă și scruta întinderea mării. Cealaltă, care poate că era cu cincisprezece-douăzeci de ani mai în vârstă, era așezată pe o bancă

din apropierea cabinelor, cu fâșul împăturit cu grijă alături, o valijoară la picioare, ochii închiși și chipul îndreptat spre soarele care se vedea ici și colo printre nori.

Femeia mai tânără se întoarse și începu să parcurgă în sens invers plaja cu pietriș. Se opri, se aplecă și ridică o piatră cu o formă curioasă, însă apoi o aruncă la loc. Lovi din greșală o cutie de Pepsi, iar sunetul acesteia o făcu să-și dea seama de ce după-amiază liniștită avea parte.

Auzind sunetul, femeia mai vârstnică deschise ochii și se uită în jur.

Pe plajă se găseau trei bănci, însă una dintre ele fusese vandalizată – de fapt, aproape demontată – și nu mai putea fi folosită, iar o alta era ocupată integral de un bărbat între două vârste care dormea chircit, stacojiu la față și neras de câteva zile, cu hainele mirosind a stătut și cu mâna dreaptă încleștată pe o cutie de cidru puternic alcoolizat.

Cu toate acestea, femeia mai tânără voia să stea jos.

— Vă deranjează dacă mă așez aici? fu ea nevoită să întrebe într-un târziu.

Femeia mai în vârstă zâmbi, clătină din cap și își trase fâșul mai aproape.

Cele două femei stătură fără să scoată o vorbă.

Cea mai vârstnică era obosită. Venise pe jos pe plajă tocmai de la gară și își cărase singură valiza. Transpira vârtos și tocmai începea să suspecteze că pantofii cumpărați cu doar două săptămâni în urmă erau cu o jumătate de număr mai mici decât ar fi trebuit. Și-i scosese imediat după ce se așezase pe bancă și văzuse că pe picioarele goale avea niște dungi roșii, pronunțate, care începeau să dispară abia acum. Continuă să-și miște degetele și să savureze această nouă formă de libertate, până când își dădu seama că femeia mai tânără își ațintise privirea asupra picioarelor ei, fixându-le cu niște ochi în care se citea o fascinație extremă. Își încrucișă imediat picioarele și stătu cu ele sub bancă, departe de privirile tinerei. Își ura picioarele mari, bărbătești, cu glezne groase,

ca și modul cum se holbău oamenii la ele – iar dintre oameni, în primul rând femeile și îndeosebi cele de care (ca în cazul de față) se simțea ea însăși atrasă.

Jenată, femeia mai tânără îi surprinse privirea și îi zâmbi sfios, în chip de scuză. Acum era limpede: aveau să-și vorbească.

— Dacă n-aveți unde să stați, cred că pot să vă ajut, îndrăzni tânăra. Pot să vă recomand un loc.

— Zău?

Tânăra rosti numele unei pensiuni din apropiere.

— Și, mă rog, prin ce diferă de celelalte? Tânăra pufni în răs.

— Prin nimic. Atâta doar c-o administrează mama.

Fu rândul celeilalte femei să zâmbească.

— Ei bine, îți mulțumesc, dar nu caut cameră.

— Aha. Așa mi-am zis, când am văzut valiza...

— Am fost plecată, spuse femeia mai vârstnică. Vin direct de la gară.

În felul cum rostise aceste cuvinte – îndeosebi „am fost plecată” – exista ceva care o făcu pe tânără să creadă că interlocutoarea ei nu se referise la o simplă vacanță. Avea aerul că vorbise despre o perioadă de exil.

— Aha, zise ea. O plecare mai lungă?

— Două săptămâni în Italia. San Remo. Foarte frumos.

Prin urmare, se înșelase.

— Înseamnă că locuiți aici?

Femeii mai în vârstă întrebările acestea începuseră să i se pară prea directe. Prin minte îi trecu un gând nebunesc: era posibil – să fi fost oare cu puțință – să fie o tentativă de agățare?

Se decise să verifice ipoteza arătându-se cu totul deschisă, oferind toate informațiile care i se cereau și încercând să vadă unde aveau să ajungă.

— La vreo patru kilometri jumate de-a lungul țărmului, spuse ea. La Clinica Dudden. Acolo lucrez.

— Zău? Sunteți medic?

— Psiholog.

Scotoci în poșetă după un șervețel de hârtie și se șterse pe frunte.

— Știi despre ce loc vorbesc?

— Cred că da. Nu-i de foarte mult timp acolo, nu?

— Doi ani, doi ani și ceva.

— Ce fel de... spital e?

— Îi tratăm pe oamenii care au probleme cu somnul. Sau măcar încercăm.

— Adică de-ăia care vorbesc în somn și alte chestii de-astea?

— Oameni care vorbesc în somn, somnambuli, oameni care dorm prea mult sau prea puțin, oameni care uită să respire în somn, oameni care visează urât... toate astea la un loc.

— Și eu vorbeam în somn.

— Li se întâmplă multor copii.

Femeia mai vârstnică se uită la ceas: exista un autobuz care trebuia să oprească la stația de pe malul mării peste patru minute. Se aplecă în față și își puse pantofii în picioarele care continuau s-o doară. Apoi cotrobăi din nou prin poșetă și spuse:

— Uite o carte de vizită. Nu se știe, poate că la un moment dat o să vrei să ne faci o vizită. O să fii foarte bine primită dacă o să-mi pomenești numele.

Tânăra nu știu ce să zică. Nu-i mai dăduse nimeni o carte de vizită.

— Mulțumesc frumos, reuși ea să îngaime, luând cartonașul imprimat din mâna celeilalte.

Pe când femeia mai în vârstă își lua rămas-bun, i se păru că-i citește dezamăgirea în priviri: nu doar deziluzia trecătoare a unor așteptări nutrite și neîmplinite, ci, dincolo de ea, ceva mai profund și mai obișnuit. În timp ce se îndepărta cu valiza în mână, văzu că mergea adusă de spate. Apoi se uită la cartea de vizită din mână și citi cuvintele: „Dr. C.J. Madison, psiholog, Clinica Dudden”. Dedesubt se aflau câteva numere de telefon și de fax.

Femeia mai în vârstă uitase s-o întrebe cum o cheamă. Oricum, nu i-ar fi spus numele real nici în ruptul capului.

Tânăra porni pe jumătate mergând, pe jumătate alergând, spre

pensiunea mamei ei.

Uriaş, cenuşiu şi impunător, Ashdown se afla pe un promontoriu, la nici douăzeci de metri de marginea falezei stâncoase, unde fusese ridicat cu peste o sută de ani în urmă. Cât era ziua de lungă, pescăruşii dădeau ocol fleşelor şi turnuleţelor lui, jelindu-se răguşiţi nevoie mare. Toată ziua şi toată noaptea, valurile se izbeau nebuneşte de baricadele stâncoase, împrăştiind un vâjâit interminabil, asemănător celui dintr-un trafic intens, prin camerele îngheţate şi pe coridoarele labirintice şi însufleţite de ecouri ale casei vechi. Nici măcar cele mai pustii părţi de la Ashdown – iar în prezent majoritatea erau pustii – nu îşi găseau vreodată liniştea deplină. Încăperile cele mai locuibile erau grupate la etajele unu şi doi, dădeau spre mare, iar peste zi se vedeau inundate de lumina unui soare cu dinţi. Bucătăria de la parter era lungă, în formă de L, şi avea tavanul jos; avea doar trei ferestre mici şi era învăluită într-o penumbră permanentă. Frumuseţea sumbră, care sfida stihiiile naturii, a Ashdown-ului masca faptul că, în general, oamenilor le venea greu să locuiască acolo. Cei mai vechi şi mai apropiaţi vecini îşi aminteau, dar tot nu le venea să creadă că odinioară casa fusese reşedinţa personală a unei familii cu opt sau nouă membri. Însă cu trei decenii în urmă ea fusese achiziţionată de noua universitate şi folosită câţva timp pe post de cămin studentesc; pe urmă studenţii fuseseră evacuaţi, iar localul îi fusese repartizat doctorului Dudden ca sediu al clinicii lui private şi al laboratorului de cercetare în domeniul somnului. La clinică puteau fi internaţi treisprezece pacienţi: o populaţie incertă, la fel de schimbătoare ca marea ale cărei valuri se spărgeau de stâncile de dedesubt, întinsă cât vedeai cu ochii, colorată într-un verde maldiv şi unduindu-se sub apăsarea unei nelinişti infinite.

În dimineaţa următoare, doctorul Dudden se opri în dreptul sălii unde colega lui ţinea un seminar cu trei dintre pacienţi şi ascultă vocile care se auzeau prin uşa închisă. Corpul lui se crispă

dezaprobator: atmosfera părea stridentă, ba chiar vulgară. Vocile se auzeau ca un fel de bătăjeală cvasicontinuă, întreruptă destul de des de hohote zdravene de râs în mijlocul cărora distinsă fără probleme chicotitul baritonal și atât de aparte al doctorei Madison. Pe urmă o auzi lansându-se într-un monolog care dură cam o jumătate de minut și fu urmat, de data asta, de câteva valuri succesive de râs isteric, însoțit de bătăi cu pumnul în masă și de toate celelalte sunete ale unei bune dispoziții imposibil de controlat. Doctorul Dudden se îndepărta de ușă și se cutremură de furie. Circula de câțeva vreme zvonul că pacienților doctorei Madison le plăceau seminariile, iar aceasta era dovada concretă. Era un lucru scandalos și, mai mult decât atât, neștiințific. Ceva ce nu putea fi tolerat.

La prânz o chemă pe doctorei Madison la el în birou. Acesta era o încăpere mohorâtă din spatele casei, care dădea spre un petic de grădină de care nu se mai îngrijise nimeni. Un calendar și un grafic elaborat acopereau jumătate din peretele cel mai mare, iar de-a lungul lui se afla un plan de etaje al casei, care conținea camerele de zi, dormitoarele și numele pacienților care le ocupau la momentul respectiv. Tot acolo se găseau patru rafturi pline cu cărți și colecții de reviste de specialitate, pe când ceilalți pereți erau umpluți – neputându-se folosi cuvântul „înveseliți” – cu afișe obținute de la diverse întreprinderi farmaceutice și de la câțiva producători americani de soft-uri. Fondul muzical era asigurat de o piesă barocă interpretată la claviaturi și reprodusă de un casetofon.

Prima întrebare a lui Dudden fu:

— Ați adus și CES-urile?

Chestionarul de Conștientizare a Somnului era un document producție proprie, pe care pacienții trebuiau să-și evalueze în fiecare dimineață diversele aspecte ale somnului din noaptea precedentă, pe o scară de la unu la cinci. Ei erau întrebați dacă avuseseră gânduri în derulare rapidă la ora de culcare, dacă trebuiseră să urineze în timpul nopții, dacă suferiseră palpitații sau observaseră mișcări incontrolabile ale picioarelor, dacă avuseseră

coșmaruri sau perioade îndelungate de trezie, la care se adăugau alte optzeci de întrebări. Chestionarul trebuia completat la începutul fiecărui seminar de dimineață, urmând să stea la baza oricăror discuții ulterioare.

— Nu, spuse doctorița Madison.

— Mi se pare neobișnuit.

— N-am avut timp să le completăm pe toate.

— Asta mi se pare și mai neobișnuit, zise doctorul Dudden, fiindcă din ce-am auzit, se pare c-ați avut timp berechet să spuneți bancuri, să chicotiți și să bârfiți întruna ca niște spălătorese.

Spălătorese? își zise doctorița Madison, fără să facă vreun comentariu.

— Din moment ce n-ați fost cu noi în sală, spuse ea apoi, presupun c-ați tras cu urechea de cealaltă parte a ușii. Și din moment ce-ați tras cu urechea de cealaltă parte a ușii, presupun că n-ați auzit despre ce vorbeam. Dacă ați fi auzit, vi s-ar fi părut cât se poate de legat de profilul clinicii.

Doctorița puse un accent fin și glacial pe cuvântul „profil”, pe care doctorul Dudden fie că nu-l sesiză, fie că-l lăsă să treacă neobservat cu bună știință.

— Nu asta e problema, rosti el. Sunt dispus să cred că vă limitați pe durata acestor sporovăieli la subiectul fixat. Dar dați-mi voie să vă amintesc că ați fost angajată aici – de către mine – ca să abordați chestiunea din punctul de vedere al psihologului clinician, nu al artistului de varieteu.

— Nu prea înțeleg, spuse doctorița Madison, netezindu-și fusta cu un aer preocupat.

— Acum câteva minute am stat de vorbă cu domnișoara Granger, una dintre pacientele dumneavoastră de la seminarul de dimineață. Am întrebat-o ce anume a provocat o distracție atât de mare și, deși nu prea i-a convenit, până la urmă mi-a spus. De fapt, a citat o remarcă pe care ați făcut-o, zise Dudden, aplecându-se în față și citind din bloc-notesul de pe birou. „În fiecare marți, domnul doctor Dudden îi invită pe pacienții de aici din clinică să asiste la

una dintre prelegerile lui de la universitate. Săptămâna asta plictiseala a fost atât de mare, încât chiar și narcolepticii au rămas treji până la capăt.”

Își ridică privirea.

— Negăți că ați făcut remarcă asta?

—Nu.

— Credeți, probabil, că am luat-o ca pe o jignire personală. Ei bine, chiar am luat-o, dar nu asta-i problema.

— A fost doar o glumă.

— A, îmi dau seama. Credeți-mă, doamnă doctor Madison, știu să recunosc o glumă. În cazul ăsta, însă, pot să vă întreb dacă priviți și narcolepsia însăși ca pe – ca să folosesc chiar cuvântul dumneavoastră – „o glumă”, sau o priviți – așa cum mărturisesc c-o fac eu – ca pe o dereglare psihofiziologică serioasă și dăunătoare, care le provoacă numeroase traume și necazuri celor atinși de ea?

— Sunt specialistă în narcolepsie, domnule doctor, și am o experiență de ani de zile. O știți de fapt foarte bine. Prin urmare, nu văd cum mi se pot pune la îndoială implicarea activă în tratarea acestei dereglări sau seriozitatea, zise doctorița Madison și scoase un oftat. În plus, sunteți conștient, presupun, că de fapt cataplexia produsă de răs este unul dintre simptomele cele mai neplăcute și mai stânjenitoare sub aspect social ale sindromului. Menirea seminariilor ăstora este să-i ajute pe pacienți să rezolve această problemă, să încerce să-i repună în armonie cu propriul răs. Mi s-a părut evident că într-un asemenea proces umorul este un instrument terapeutic esențial.

— O explicație ingenioasă, aprecie doctorul Dudden după o pauză. Dar nu și satisfăcătoare.

Își încrucișă brațele la piept și se întoarse ușor cu tot cu scaun, în așa fel încât să nu i se mai adreseze direct.

— Vă aduceți aminte că de dimineață am condus o discuție de grup cu patru insomniaci cronici. Știți ce-ați fi auzit dacă v-ați fi oprit în fața ușii mele cu această ocazie?

— Probabil niște sforăituri, răspunse doctorița Madison,

neputând să se abțină.

Doctorul Dudden avu un tremur ușor în colțurile gurii; în afară de asta, nu trădă niciun fel de emoție.

— Constat că și apneea din timpul somnului e pe lista subiectelor pe seama cărora vă place să glumiți. Trebuie să-mi notez și asta.

Chiar simulă că scrie ceva în blocnotes, în timp ce doctorița Madison îl privea cu o incredulitate crescândă. Pe urmă spuse:

— La drept vorbind, ceea ce ați fi auzit, dacă v-ați fi străduit suficient, ar fi fost sunetul creioanelor la contactul cu hârtia de scris, în timp ce patru Chestionare de Conștientizare a Somnului erau completate corespunzător, iar după aceea sunetul mai multor voci care se auzeau pe rând, pe tonalități rezonabile și ponderate, pe când se comparau și se analizau rezultatele chestionarelor.

Doctorița Madison decise că nu mai rezista și se ridică în picioare, sperând să scape.

— Am înțeles mesajul, domnule doctor. Dacă asta a fost tot...

— Mă tem că n-a fost. Stați jos, vă rog. Dudden așteaptă aferat ca doctorița să se așeze la loc.

— Vreau să vă aduc aminte că după-masă trebuie să-l asistați pe doctorul Goldsmith la interviul preliminar cu domnul Worth. E limpede?

— O fi limpede, dar mă tem că e și imposibil. Am deja programate câteva consultații, plus o grămadă de restanțe...

— Am înțeles.

Dudden puse mâna pe un creion și începu să bată ușor cu el în masă, în timp ce obrazii i se îmbujorau de supărare.

— Prin urmare, vă mențineți obiecțiile, nu?

— Obiecțiile, domnule doctor?

— V-ați precizat deja atitudinea față de această internare. Sau ați uitat discuția pe care-am purtat-o chiar înainte să plecați?

Doctorița Madison nu o uitase câtuși de puțin, deși nu fusese altceva decât ultima dintr-o serie de confruntări din ce în ce mai aprinse. Doctorul Dudden îi arătase un articol, dintr-un număr recent al ziarului Independent, scris de un colaborator pe nume

Terry Worth, care lucra, se pare, pentru câteva publicații cu difuzare națională, scriind de obicei despre filme, dar abordând uneori și subiecte mai generale. În articolul respectiv, Worth își anunțase intenția de a participa la o competiție care urma să aibă loc la o cinematecă din Londra, unde avea să se organizeze un „Cineton” de zece zile. Filmele aveau să fie proiectate non-stop, douăzeci și patru de ore pe zi, iar spectatorul care efectua cea mai lungă vizionare neîntreruptă primea un premiu. Dezvăluind că era deja un insomniac pe perioade lungi, Worth susținuse că avea să rămână treaz pe durata tuturor celor o sută treizeci și patru de filme, motiv pentru care, la citirea anunțului, doctorul Dudden luase imediat legătura cu ziarul și ceruse să stea de vorbă cu el.

— Gândiți-vă la posibilitățile de cercetare, dacă nu și la altceva, se entuziasmase el în fața doctoriței Madison. O să-l aducem aici imediat după ce se termină vizionarea. Îl instalăm rapid într-un dormitor și pe urmă... un dispozitiv din șapte electrozi pentru evaluarea tulburărilor și a tiparelor somnului... șaisprezece canale pentru consemnarea electroencefalogramelor... înregistrarea manuală a comportamentului în somn pe disc optic și un chestionar complet de conștientizare a somnului, bineînțeles. E o ocazie fără pereche să vedem ce efecte are expunerea continuă la imagini mediatice asupra conținutului viselor.

—Asta să fie singurul motiv? întrebuse doctorița Madison.

— E un motiv suficient de puternic, nu? Ce vreți să insinuați?

— Mă întrebam doar dacă nu v-ați gândit și la impactul mediativ al unui asemenea eveniment. Cât despre domnul Worth, o să-și plătească singur tratamentul?

— Asta n-are niciun fel de importanță.

— Și o să scrie despre noi la ziar? Face parte din învoială?

— Nu există nicio învoială, doamnă doctor Madison. E o insinuare cât se poate de deplasată. Și chiar dacă ar exista, v-aș ruga să țineți cont că această clinică funcționează în cea mai mare parte ca instituție privată, că depindem de pacienți pentru realizarea veniturilor și că ideea unei mici doze de publicitate ici și

colo nu are nimic rău în sine.

Își deschisese agenda de pe birou la o pagină unde se afla deja un semn de carte albastru.

— Domnul Worth o să ajungă aici de luni în două săptămâni, înainte de prânz. Văd că vă veți fi întors deja din concediu cu o zi înainte, așa că vă sugerez să conduceți împreună cu doctorul Goldsmith prima discuție în cursul după-amiezei. Vă trec aici, da?

— Cum vreți, răspunse ea, dând nepăsătoare din umeri, iar insolența acelor cuvinte și a gestului care le însoțise îi reveni acum în minte doctorului Dudden, în timp ce se uita la doctorița aflată de partea cealaltă a biroului, aproape tremurând de furie.

— Să nu credeți, rosti el încet, să nu presupuneți cătuși de puțin că bunătatea mea nu are limite.

— Nici nu mi-a dat prin cap, spuse doctorița Madison.

După câteva secunde de tăcere, își dădu seama că discuția luase sfârșit. Se ridică și plecă, închizând ușa ușor în urma ei.

La puțin timp după miezul nopții, pe când era trează, ținând fereastra deschisă ca să lase să intre vântul cald dinspre mare și observând lumina lunii care îi năvălise în cameră, doctorița Madison auzi un zgomot de pași pe terasa din față. Își puse halatul și se uită pe fereastră. Afară se afla un bărbat care stătea rezemat de balustradă și fuma o țigară. Vârful ei auriu, un punct luminos minuscul, se aprindea și se stingea în funcție de pufăiturile bărbatului. Acesta nu arăta înfricoșător și nu părea un intrus. Doctorița Madison se decise să coboare și să vadă cum stăteau lucrurile.

Pe drum fu oprită de Lorna, una dintre tehnicjene, care alerga mâncând pământul pe coridor, cu o expresie din cale-afară de neliniștită.

— Tocmai voiam să-l trezesc pe domnul doctor Dudden, spuse ea. S-a întâmplat ceva ciudat. M-am ocupat de pacientul din dormitorul nouă și l-am dus la culcare acum o oră. L-am supravegheat ceva vreme și n-a dat semne că vrea să adoarmă, dar părea mulțumit. Stătea în pat și era calm. După aceea m-am dus să-

mi fac un ceai și, când m-am întors, plecase.

— Plecase? Adică și-a scos singur electrozii?

— Cred că da.

— Dormitorul nouă – ocupantul din seara asta e domnul Worth, nu?

Doctorița Madison coborî în grabă la dormitorul în cauză și descoperi un tablou care corespundea destul de mult celui descris de Lorna: patul gol, așternutul în dezordine, rețeaua de fire și electrozi încălciți la capul patului și lăsând urme de lipici pe perne. Era un lucru extrem de neobișnuit: deși pacienții insomniaci voiau frecvent să se dea jos din pat, se întâmpla foarte rar să înșele vigilența tehnicienilor și să rezolve problema pe cont propriu.

— Nu-ți face griji, zise doctorița Madison. Cred că știi unde e. O să mă duc să stau de vorbă cu el.

— Și domnul doctor Dudden?

— Nu-l trezi. Nu cred că e cazul să afle. Se îndreaptă spre salonul situat în partea din față a casei, unde o fereastră-ușă dădea direct pe terasă. Îl văzu pe bărbatul care ieșise și se plimba pe întuneric. Ferestrele erau folosite destul de des, dar țâțânile le ruginiseră și scoteau un scârțâit asemănător unui guițat. Bărbatul se întoarse tresărind și se uită la doctorița Madison, care se apropia, înaintând hotărâtă în beznă. Chiar și pe întuneric, chipul strălucitor al bărbatului era mai palid decât luna.

Deasupra terasei se găsea un bec, însă doctorița Madison nu-l aprinsese.

— Domnul Worth, presupun? întrebă ea.

— Exact.

Ca și ea, Terry Worth purta pijama și un halat.

— Sunt doctorița Madison. Un fel de Vineri al lui Robinson Dudden, ca să zic așa.

Se opri ca să observe reacția celuilalt și să vadă dacă îi remarcase tonul ușor ironic. Luna și vârful aprins al țigării îi iluminară suficient de mult chipul ca să dezvăluie urma unui zâmbet.

— Se pare că ați fugit din post.

— Da. N-am putut să adorm.

— Nici nu ne așteptam.

— Știți, nu prea am obiceiul.

— Totuși, cred că știți că trebuia să cereți voie înainte să vă dați jos din pat.

— Da, mi s-a spus, dar nu mi s-a părut ceva foarte important.

— Păi, echipamentul la care ați umblat e foarte delicat și costisitor. În plus, văd că aveți numai lipici prin păr și nu cred că vă place.

Bărbatul își atinse prudent părul, tresărind dezgustat.

— Asta e, am făcut-o. Îmi pare rău. Sper că n-am produs pagube.

— De data asta nu. Dar mai e ceva – nu ne place să vedem cum ne pleacă pacienții la plimbare după ce se-ntunecă. Credeam că v-a explicat cineva și lucrul ăsta.

Marea mugă supărată undeva în zare. Valurile se spărgeau de stânci cu o lipsă de regularitate deconcertantă. Worth le ascultă câteva clipe, înainte de-a explica.

— Trebuia să mă destind cumva.

— Da, înțeleg. Nu vă faceți griji. N-am de gând nici să vă trimit la carceră, nici să vă dau de scris de o sută de ori că n-o să mai faceți.

Acum bărbatul râse și întrebă:

— Ce-ar fi să-mi spuneți Terry?

— Mulțumesc, așa o să fac, zise doctorița Madison, care însă, în loc să-și dezvăluie propriul prenume, așa cum se așteptase Terry, continuă cu o întrebare: Ai reușit?

— Poftim?

— La maratonul cinematografic. Cele zece zile și o sută treizeci și patru de filme. Cum te-ai descurcat?

— A, acolo. Da, am reușit. Fără probleme. Cred c-o să intru în Cartea Recordurilor.

— Felicitări.

Terry avu impresia că doctorița ar fi vrut să intre la loc în casă, dar că exista ceva care o reținea, un impuls care o determina,

oarecum contrar propriei voințe, să prelungească discuția.

— Domnul doctor Dudden o să fie încântat, zise ea. Ești deja favoritul lui.

— Zău?

— Asta-i specialitatea lui, privarea de somn, explică ea, adăugând după o pauză: Șobolani. Dar-ar dracii.

Terry înțelese greșit și întreabă:

— V-a căzut ceva?

—Nu, asta folosește. Șobolani. Nu-i lasă să doarmă, ca să vadă ce se-ntâmplă.

— Ce hobby minunat. Și ce se-ntâmplă?

— De obicei, mor. Dar sacrificiul lor nu e inutil, fiindcă mai apucă să-și adauge o lucrare sau o comunicare științifică la bibliografie.

— Încep să cred că acest Vineri al lui Robinson Dudden nu e cel mai devotat dintre slujitori, zise Terry.

— Să nu uit, tot ce vorbim aici rămâne între noi.

— Bineînțeles.

În ciuda acestei asigurări, doctorița Madison păru să se îndepărteze în continuare de el, aproape imperceptibil, lăsându-se învăluită într-un întuneric și mai dens. Terry nu-i mai distingea fața deloc.

— Știi, nici măcar nu e vorba de vindecarea oamenilor, spuse ea. Îl interesează cunoașterea și-atâta tot. N-o să te vindece.

— Așa o fi, acceptă Terry. Dar poate c-o să-mi fie de folos locul.

Preț de o clipă, cei doi percepură din nou năvala murmurată a valurilor, defilarea norilor în lumina lunii și imensitatea mării. Stingându-și țigara, Terry se linse pe buze și savură gustul sărat care venea dinspre apă.

— Da, casa asta are o... atmosferă aparte, confirmă doctorița Madison. O să ți se pară foarte odihnitoare. Cât rămâi aici?

— Am fost internat pentru două săptămâni, răspuse Terry. Dar nu asta am vrut să spun. Mai există un motiv pentru care ziceam că ar putea să... mă rog, nu să mă vindece...

Se întrerupse, iar doctorița Madison așteptă.

— Știți, a fost o vreme când am locuit aici.

— Ai locuit aici?

— Nu foarte mult. Pe când eram student. Acum doisprezece ani. De atunci n-am mai dat pe-aici. Cred că ăsta e unul dintre motivele – principalul motiv, de fapt – pentru care m-am hotărât să vin. Din curiozitate.

— Ei bine, înseamnă că ai ceva în comun cu domnul doctor Dudden, rosti laconic doctorița Madison.

— Cum adică?

— Și el a fost student tot aici.

— Zău? Când anume?

— Nu cred că aveți cum să vă nimeriți în aceeași perioadă.

— Parcă poți să știi? Care-i numele mic?

— Gregory.

— Gregory Dudden... Nu-mi spune nimic... Oricum, mintea lui se fixase asupra unei alte amintiri.

— Pe vremea aia aveam o prietenă – ciudat, nu m-am mai gândit niciodată la ea de-atunci, dar acum, că am dat cu ochii de Ashdown, am revăzut... În orice caz... Ea ar trebui să se-ntoarcă aici, fiindcă avea cel mai ciudat... sindrom, cred că așa-i spuneți.

— În ce fel?

— Avea tot felul de vise – incredibil de vii – atât de vii, că nu putea să facă deosebirea între lucrurile pe care le visa și alea care i se întâmplau de-adevăratelea.

— Halucinații hipnagogice, spuse doctorița Madison. Cunoscută și drept vise de dinaintea somnului.

— Au și un nume? Vreți să spuneți că-i vorba de ceva obișnuit?

— Nu, nu-i deloc obișnuit. Poate fi unul dintre simptomele narcolepsiei. Era narcoleptică?

— Nu sunt sigur.

— Ai cunoscut-o bine?

— Da, așa cred. Am trăit puțin împreună – câteva săptămâni, nu mai mult – în anul când am absolvit.

— Când spui că ați trăit împreună...

— Adică am împărțit apartamentul ăsta, nu altceva. Nu am...

Cuvintele i se stinseseră într-o tăcere ambiguă – pe jumătate nepăsătoare, pe jumătate plină de regrete. Abia când adăugă „O chema Sarah” în voce i se ghici o nuanță neașteptat de blândă și meditativă. Apoi glasul îi redeveni sigur și energic.

— Iertați-mă, probabil că vă rețin. Cred că sunteți obosită.

— Nu cine știe. Tu ești? Terry râse sonor.

— Sunt obosit mereu și niciodată, spuse el. Mă tem că ăsta-i blestemul meu. În orice caz, acum nu-mi arde să dorm. În ce mă privește, avem toată noaptea în față.

— În regulă, acceptă ademenitor doctorița Madison. Povestește-mi despre Sarah și despre ce visa.

3

— Povestește-mi despre ce visezi, îi spusese cândva Gregory lui Sarah, pe când stăteau pe aceeași terasă, într-o frumoasă dimineață de noiembrie, cu mulți ani în urmă. Aș vrea să știu de cât timp durează chestia asta.

Sarah își încălzise mâinile lipindu-și-le de cană, se înfiorase ușor din cauza vântului care venea dinspre ocean și îl privise cu afecțiune. Asta se întâmpla în primele luni ale relației lor, cu mult înainte să intervină răceala. Pe vremea aceea Sarah credea în continuare despre el că putea să fie din cale-afară de cumsecade. Încă îl privea ca pe un bărbat înțelept și înțelegător. Așezată în apropierea lui pe terasa aceea și aplecându-se instinctiv spre el în așa fel încât să li se atingă genunchii, simțise cum neliniștile începeau să se destrame. Uitase deja că în ultima vreme se certaseră tot mai des și din motive din ce în ce mai neînsemnate. Cât despre sex, își spusese că lucrurile aveau să arate mai bine pe măsura trecerii timpului. Încercase să nu bage de seamă că, pe când i se adresa lui Gregory, acesta îi transcria cuvintele într-un caiet pe a cărui copertă stătea scris „PROBLEMA PSIHOLAGICĂ A LUI SARAH”.

În orice caz, era emoționată, fapt care nu putea fi contestat; asta fiindcă tocmai făcuseră o descoperire importantă împreună. Dăduseră din întâmplare peste o explicație a unui lucru care o nedumerea pe Sarah de cinci ani încoace, dacă nu cumva chiar de mai mult. Își dăduseră amândoi seama, chiar în dimineața aceea, că era incapabilă să facă vreo deosebire între vise și amintirile din lumea reală.

— Povestește-mi despre ce visezi, o rugase Gregory. Aș vrea să știu de cât timp durează chestia asta.

Așa că Sarah trăsesse adânc aer în piept și îi spusese.

Totul începuse, îi declarase ea, când avea paisprezece sau cincisprezece ani. Nu-i plăcea deloc la școală, se chinuia din greu să își termine temele și nutrea o groază colosală față de profesorul de istorie, un oarecare domn Mountjoy. Spre sfârșitul unei seri dificile, după ce își dăduse seama că era cu desăvârșire incapabilă să scrie o lucrare despre cauzele Războiului Franco-Prusac – pe care urma să o citească a doua zi în clasă –, se dusese la culcare cu ochii în lacrimi, hotărâtă în disperarea ei fie să tragă chiulul în dimineața următoare, fie să se dea bolnavă. În loc de asta, se trezise cu un sentiment de deplină ușurare și cu amintirea îndepărtată a faptului că scrisese lucrarea, dar nu oricum, ci – știa dincolo de orice dubiu – la un nivel cu totul remarcabil: parcă o vedea în caiet, având patru pagini și jumătate, cu câteva ștersături pe pagina trei, însă în rest îngrijită și prezentabilă, cu titlul subliniat cu două linii de cerneală roșie și chiar și cu niște note de subsol introduse mai pe la sfârșit, ca să-i dea o spoială științifică. Abia pe la unsprezece și jumătate în aceeași zi, în prima oră de după pauză, deschisese caietul cu puțin timp înainte de a i se cere să vorbească în fața clasei și descoperise că – incredibil – lucrarea nu exista. În orice caz, asta fusese concluzia pe care se văzuse nevoită s-o tragă: la început crezuse că făcuse o greșeală prostească și o scrisese într-un alt caiet, așa că scotocise febril prin ghiozdan, uitându-se în caietele de engleză, geografie și franceză, iar panica ei crescuse atât de vizibil și audibil, încât domnul Mountjoy trebuise să-l întrerupă în

miezul lucrării pe elevul care citea atunci și s-o întrebe ce se întâmplase. Îi explicase că-și lăsase, probabil, lucrarea în dulăpior și ceruse voie să se ducă s-o ia. Fusesse lăsată, dar nici răsfoirea caietelor de matematică, germană, biologie și fizică în liniștea neobișnuită a vestiarului pustiu unde se găseau dulăpioarele nu se soldase cu descoperirea atât de necesarei lucrări; iar pe urmă, cuprinsă de o buimăceală vecină cu isteria, ieșise din clădirea școlii și dăduse fuga în parcul municipal unde, cu capul în mâini, se străduise zadarnic să pună întâmplările într-o ordine logică și începuse să se întrebe serios, pentru prima dată, dacă nu cumva își pierduse mințile. Lucrarea nici nu mai apăruse vreodată, așa că Sarah fusese consemnată la școală întreaga săptămână, dat fiind că domnul Mountjoy nu crezuse o iotă din ce i se povestise; și chiar dacă toată lumea dăduse uitării incidentul, ea una nu-l uitase, deși nu mai vorbise nimănui despre el, chit că pe durata următorilor ani mai trecuse prin pășanii de soiul ăsta la intervale neregulate. O dată, câteva semestre mai târziu, o certase zdravăn pe Angela, cea mai bună prietenă a ei, fiindcă nu venise la întâlnirea pe care-o fixaseră la ieșirea din bazinul acoperit; Angela negase existența unui asemenea rendez-vous, iar discuția lor dusesse la o ruptură peste care niciuna dintre ele nu fusese în stare să treacă definitiv. Altă dată Sarah își nedumerise întreaga familie, oprindu-se la o farmacie în drum spre casă și aducând – la cererea expresă a mamei sale, după cum ținuse să precizeze – șase tuburi de pastă de dinți pentru fumători, zece plicuri de ceai din amestec de fructe și supozitoare cât să le ajungă pentru cel puțin un an.

Deși îi era atât de rușine, încât nu putea s-o recunoască nici măcar față de cele mai bune prietene sau față de propria familie, Sarah se convinsese că era victima vedeniilor – elanuri vii și incontroabile ale imaginației, pe care la început nu avusese de ce să le pună în legătură cu visele (asta și fiindcă de obicei visele de care își aducea aminte nu aveau mare legătură cu lumea reală, ci înclinau, ca la toată lumea, spre grotesc și fantastic: de pildă, visa de multe ori șerpi, deși coșmarurile cele mai rele erau cele cu

broaște). Adevărul ieșise brusc la iveala abia în dimineața aceea pe terasă, cu ajutorul lui Gregory. Și chiar dacă pe Sarah o necăjise cearta pe care-o avuseseră cu o seară în urmă, într-un fel era efectiv recunoscătoare, fiindcă tocmai disputa cu pricina și straniile ei consecințe descuiaseră în cele din urmă ușa acestui mister.

Necazurile începuseră cu o după-amiază în urmă, când Gregory îi spusese lui Sarah că fuseseră invitați la o cină onomastică la un restaurant din zonă (care încă nu fusese stabilit) de către unul dintre colegii studenți la medicină, cineva pe nume Ralph, pe care se părea că Gregory nu-l cunoștea foarte bine. Sarah întrebase dacă fusese invitată nominal, iar Gregory se văzuse nevoit să răspundă negativ; din câte își dădea seama, Ralph nu știa că erau împreună și se mulțumise să-i spună că putea să vină cu o prietenă dacă avea chef. Mă gândeam eu, zisese Sarah. Gregory o rugase să-și explice reacția, iar ea îi spusese că fusese prietenă cu Ralph până în urmă cu vreo câteva luni, când avusese loc un episod jenant, după care nu-și mai vorbiseră.

— Știi restaurantul ăla pescăresc din zona portului? întrebă ea. Planetarium îi zice, îl știi?

(I se spunea așa datorită tavanului boltit din salonul principal, pe care un artist de prin partea locului pictase un cer nocturn de la un capăt la altul.)

— Ei bine, odată m-a invitat acolo. Pe mine și pe părinții lui, care veniseră-n vizită în week-end. Dumnezeu știe de ce m-a ales taman pe mine pentru o asemenea onoare; mă gândesc că e posibil să-i fi căzut nițel cu tronc. Oricum, era sâmbătă seara, puhoi de lume, iar pe când eram pe terminate cu masa și ajunseserăm la cafea a început să-mi fie rău. Da' rău, nu glumă. Cred că de la midii mi s-a tras. M-am dus la closet și m-am gândit c-o să vărs, da' nu s-a-ntâmplat nimic. Așa c-am urcat înapoi pe scări, lumea tocmai se pregătea să plece, mie-mi era tot rău în draci, da' pân' la urmă ne-am luat pardesiele și ne-am oprit pe treptele restaurantului să ne spunem la revedere. Înțelegi, ai lui voiau să se-ntoarcă în oraș la hotel. Mă rog, stăteam frumușel cu toții acolo, sporovăiam și ne

pregăteam să ne despărțim, și deodată am știut c-o să-mi vină să vărs. Dintr-o clipă-n alta. Și taman când vorbeam mai cu foc, nu zici că mă-ndoi ca briceagu' și vomit tot ce era-n mine pe trepte și pe trotuar? Uite-așa, tot ce-nfulecasem, împrăștiat pe scările restaurantului, să vadă toată lumea. Da' chestia cea mai ciudată a fost că Ralph și părinții lui nici măcar nu s-au oprit din discuție. Zi și tu, dacă nici asta nu-i educație aleasă, atunci care mai e? Au continuat ca și cum nu s-ar fi întâmplat absolut nimic. Singura chestie pe care-a făcut-o mama lui Ralph a fost să-mi dea un șervețel de hârtie ca să mă șterg la gură. Pe urmă au mai trăncănit câteva minute, s-au înțeles ce-aveau să facă a doua zi, i-au zis noapte bună și l-au pupat, după care taică-său s-a aplecat spre mine să-mi zică noapte bună și să mă pupe, și exact în clipa aia am pățit-o iar, mi s-a făcut rău și, până să-mi dau seama ce se-ntâmplă, am mai vomitat o dată pe trepte, numai că de data asta jumătate a ajuns pe pantalonii și pe pantofii lui taică-său. Și ce să vezi, părinții lui Ralph nici măcar n-au clipit. N-au scos o vorbă. După aia i-au mulțumit pentru seara minunată, sau ceva de genul ăsta, și s-au dus în treaba lor, iar noi am pornit într-o cu totul altă direcție și tot ce mi-a zis el a fost „Acum ți-e bine?” cu vocea aia rece ca un sloi. Pe urmă ne-am urcat într-un taxi și ne-am întors în campus, dar nici măcar nu ne-am sărutat înainte de culcare. Mi s-a părut c-a crezut că toată treaba a avut un haz de-ăla răutăcios, fiindcă ai lui erau stilați iar eu nu, și a avut impresia că făcusem o demonstrație distractivă despre cum se poartă neciopliții în fața ăloră cu fasoane.

— Nu, ești nedreaptă cu el, spuse Gregory. Nu-l știu foarte bine pe Ralph, dar sunt sigur că nici prin cap nu i-ar trece să se comporte în felul ăsta.

— Și-atunci de ce n-a mai vorbit cu mine din ziua aia?

Gregory nu găsi niciun răspuns la această întrebare, însă își petrecu o bună parte din următoarele câteva ore liniștind-o pe Sarah și spunându-i că nu avea de ce să se teamă de invitația la cină. Cu toate acestea, la opt fără un sfert, când ajunseră amândoi în fața căminului unde stătea Ralph, fata tot nu scăpase de îndoieli.

— Dacă-i duce pe toți la același restaurant?

— Și ce-i cu asta?

— Pai, ar fi groaznic de jenant, nu?

— Nu pot să nu mă gândesc că faci din țânțar armăsar, Sarah.

Între timp, începuseră să urce scările.

— Ți-e ușor să vorbești. Problema e că știu, pur și simplu știu, că și-a distrat toți prietenii cu povestea aia. Parcă-l văd spunându-le totul de la cap la coadă și făcându-i să râdă-n hohote. Or să se umfle de răs de fiecare dată când or să se-ntâlnească.

— Asta-i o prostie, rosti Gregory pe un ton categoric.

Ajunseseră deja pe coridorul lui Ralph.

— Mă pregătesc să devin psihiatru, Sarah. Adică un specialist în felul cum lucrează mintea omului. Și dacă am cât de cât idee despre ce înseamnă firea omenească, pot să-ți garantez că n-a suflat o vorbuliță nimănui. Toată chestia aia e doar un exemplu în plus al paranoiei și-al maniei persecuției de care ești atinsă.

Oprindu-se în fața ușii lui Ralph, smulse un bilețel prins la intrare și îl citi cu voce tare.

— Prietenii lui Ralph, spuse el. Ne vedem la opt jumate la Vomitarium.

Din acest moment relatările lui Gregory și Sarah începeau să nu mai coincidă, deși nimeni nu-și dădu seama până a doua zi dimineață, când Sarah se trezi destul de devreme și descoperi că Gregory nu mai era în pat lângă ea. Se dădu jos și trase draperiile. Își coborî privirile și-l văzu stând pe terasă, cu ochii ațintiți asupra mării, îmbrăcat cu paltonul gros de culoare albastru-închis pe care și-l încheiase până la ultimul nasture.

Sarah își puse niște haine pe ea și coborî în bucătărie, unde făcu două căni mari de cafea. Le duse afară, ieșind pe terasă pe fereastra-ușă din camera cu televizorul.

— Poftim, spuse ea, punând cana pe masă, lângă caietul în care scrisese Gregory. Arăți înghețat. S-a-ntâmplat ceva?

— N-am putut să dorm, răspunse el, sorbind recunoscător din cafea. De fapt, abia am pus geană pe geană toată noaptea.

—Zău?

— Da. M-ai trezit tot timpul.

— Ce vrei să spui? se miră Sarah.

— M-ai ținut treaz. Ai avut niște somnilocvii.

— Ce-am avut?

— Somnilocvii. Ai vorbit în somn.

— Nu fac așa ceva.

— Mă rog, azi-noapte ai făcut.

— Vorbești serios? Și ce-am spus?

— A, nu știu.

Căscă până-i trosniră fălcile și pe urmă se încruntă.

— Ceva gen „pă cine să-nălbească ofticat”.

— Ce ciudat.

— Foarte.

Treptat, cafeaua începu să-l învioreze și în cele din urmă întrebă:

— Ia zi, pân' la coadă cum te-ai distrat ieri?

— A fost bine, răspuse Sarah după o pauză provocată de un moment de surprindere.

— Recunosc că mi-a plăcut de Harriet, încercă Gregory s-o facă să vorbească.

— Harriet?

—Da. Haiosă, așa mi s-a părut. A însuflețit nițel atmosfera.

— Și cine e, mă rog?

Gregory îi aruncă o privire ușor iritată.

— Harriet. Noua prietenă a lui Ralph. Ai stat lângă ea toată seara.

— Lângă ea? Unde?

— La restaurant.

Sarah suflă ușor peste cafeaua din cană. Ajunse la concluzia că Gregory începuse cine știe ce joc plictisitor.

— Habar n-am de cine vorbești.

— Uite ce-i, rosti el exasperat. A fost o observație și-atâta tot. Doar nu-i cazul să fiu pedepsit doar fiindcă... fiindcă am spus ceva frumos despre altă femeie, nu?

— Păi, din moment ce nu știu cine-i femeia, nu-mi permit să comentez.

Gregory se întoarce cu fața spre ea.

— Vorbesc despre aseară, Sarah. Vorbesc de femeia lângă care-ai stat și cu care-ai discutat toata seara.

Fără să mai scoată vreun cuvânt, Sarah se ridică, se întoarce pe călcâie și dispăru de pe terasă, lăsându-l pe Gregory să spumege și să își bea cafeaua, măcinat de presupunerea mohorâtă că încălcase o lege nescrisă a prieteniei dintre un băiat și o fată.

Când se înapoie după zece minute, Sarah arăta îngrijorată și gata să-și ceară scuze. Se insinuă cu grijă pe scaunul de lângă el și spuse:

— Știu c-o să ți se pară ciudat, dar nu-mi aduc câtuși de puțin aminte să fi mers cu tine la restaurant aseară. Ce s-a petrecut există și-n memoria mea, numai că e cu totul altfel.

Gregory o fixă cu o privire intensă.

— Am avut fel de fel de experiențe ciudate în ultimii ani, încă din adolescență. Țin minte lucrurile altfel decât au avut loc. Îmi imaginez o mulțime de chestii. Inventez. Nu știu cum se-ntâmplă. N-am spus nimănui despre treaba asta. Tu ești primul. Iar ție pot să-ți spun – îl privi, iar vocea începu să-i tremure – fiindcă am încredere în tine. Fiindcă te iubesc.

Gregory își țuguie buzele; preț de o clipă, Sarah crezu că avea de gând s-o sărute. În loc de asta, puse mâna pe pix, deschise din nou caietul și-l răsfoi grăbit până la prima pagină albă.

— Bine, dar e fascinant, zise el. Vrei să spui că nu ții minte deloc c-ai fost la restaurant? Că ai stat lângă Harriet? Că ai cântat „Mulți ani trăiască”? Că ai comandat raci?

Sarah începu să-și încrețească fruntea.

—Nu știu... E ceva familiar... Vag familiar... Dar mai există o amintire, una mult mai puternică.

— Un fel de memorie alternativă?

— Da, bănuiesc că da.

— Ei bine, spuse Gregory, mâzgălind furibund, asta e ceva genial, să dea dracii. Nu-ți pică o plească de soiul ăsta în fiecare zi.

Bun, acum zi-mi ce crezi tu că s-a-ntâmplat aseară.

Amintirile lui Sarah coincideau cu ale lui Gregory doar până când descoperiseră biletul prins de ușa lui Ralph. După aceea, susținu ea, se certaseră rău de tot, iar ea refuzase să meargă cu el la cina onomastică. Gregory se dusese singur, în timp ce Sarah își croise drum până la Jonah's, un local cu autoservire foarte căutat în tot campusul.

— Când ai ajuns acolo? întrebă Gregory, continuând să consemneze tot ce i se spunea.

— Habar n-am, să fi fost pe la opt...

— Și cât ai stat?

— Destul de mult. Nu prea aveam ce să fac. Știu eu, cam o oră.

— Ce-ai mâncat?

— Chiar e nevoie și de asta? Are vreo importanță?

— Totul are importanță. E esențial să stabilim cât de precise au fost... halucinațiile astea. Înc-o dată, ce-ai mâncat?

— Supă, atâta tot.

— Doar supă? Păi nu-ți era foame?

— Nu mai aveau foarte mult de mâncare. Nu m-a atras niciunul dintre felurile principale.

— Ce erau?

— Hm, plăcintă țărănească ori ficat. Gregory începu să scrie, dar se opri la jumătatea primului cuvânt. Își ridică privirea, iar ochii îi străluceau.

— Bine, dar exact asta ai spus azi-noapte în somn.

— Ce anume?

— N-a fost „Pă cine să-nălbească ofticat”, ci „plăcintă țărănească ori ficat”.

Lăsă pixul din mână și scoase un râset mai degrabă triumfător decât amuzat.

— Toată povestea a fost un vis, Sarah. Ai visat. Gregory avu nevoie doar de câteva minute ca s-o convingă pe deplin că era explicația cea mai rațională, cea mai plauzibilă și de fapt singura care putea fi concepută. Așa află Sarah că nu era defel victima

vedeniilor, ci că de multe ori avea vise atât de reale, încât nu le putea deosebi de întâmplările prin care trecea când era trează; mai mult, erau atât de reale, că aveau puterea să șteargă din memorie lucrurile care avuseseră loc de-adevăratelea, așa încât trebuiau ținute minte prin vise, recuperate de undeva de sub ele și privite prin suprafața lor cețoasă și răzuitoare, așa cum te uitai la cuvintele originale ale unui palimpsest.

— Dar asta explică totul, spuse ea. Toate chestiile ciudate care mi s-au întâmplat. Toate neînțelegerile alea...

— Fiindcă s-au mai petrecut și înainte? întrebă Gregory. Ai mai avut vise de-astea și pân-acum?

— Da. De multe ori.

Gregory dădu încă o pagină a caietului și scrise o rubrică nouă, cu majusculele acelea tipice, îngrijite și mici din cale-afară.

— Ia să te-aud, Sarah, spuse el cu un zâmbet febril. Povestește-mi despre ce-ai mai visat.

Relația dintre Sarah și Gregory se încheie unsprezece luni mai târziu, în primele zile ale anului postuniversitar al fetei. În acea perioadă somnul ei, care oricum nu excela prin regularitate, devenise și mai agitat, iar visele ei se dovediseră în continuare derutante și nedemne de încredere.

Adeseori aceste vise erau extrem de veridice și înșelătoare în zilele când avea parte de grave tulburări emoționale, ca de pildă în noaptea despărțirii de Gregory. Sarah nu avea de unde să știe, dar în noaptea aceea începuse să viseze foarte repede, la doar câteva minute după ce se furișase în pat fără tragere de inimă: i se întâmplase să se cufunde, cu o repeziciune nefirească, într-un somn profund, însoțit imediat de unul dintre cele mai amăgitoare vise pe care le avusese în viața ei. Dimineața, când se trezise, substanța visului i se întipărise pe scoarță ca o amintire vie, dulce-amăruie. Era convinsă că lucrul pe care-l visase avusese loc în realitate.

În ciuda cuvintelor pompoase și ofensate ale lui Gregory, în ciuda faptului că el și nimeni altul se afla lângă ea în pat și respira șuierat în somn, Sarah nu pe el îl visase, ci pe Robert, noul prieten

pe care-l întâlnise în bucătăria în formă de L de la Ashdown. Visase că era extrem de necăjit și că ea era singura persoană care știa de ce. Visase că sora lui Robert murise.

În dimineața următoare se așteptă să-l vadă în bucătărie la micul dejun, însă nu-l găsi acolo. Gregory plecă la Londra pe la zece, fără să-și ia rămas-bun, iar după aceea Sarah intră în campus și își găsi un loc în bibliotecă, unde stătu câteva ore fără să reușească să lucreze ceva. Se gândi puțin la Gregory, dar gândurile îi zburară mult mai des la Robert, făcând-o să se întrebe cum se descurca după primirea acelei vești cumplite. Probabil că plecase deja acasă: trebuia să-și aline părinții și să facă pregătirile pentru înmormântare.

Rămase la bibliotecă până după-masă la patru, meditănd la întorsătura nefericită pe care-o luaseră lucrurile. Încă nu se deprinsese să-și monitorizeze visele și să vegheze atent la granița dintre lumea onirică și cea reală, așa că nu-i trecu prin cap că s-ar fi putut ca moartea surorii lui Robert să fie doar un vis. De asemenea, nu se gândi că s-ar fi putut ca această fantezie înșelătoare să fi fost inspirată de suferința exprimată de Robert când murise pisica familiei, combinată cu deviza răutăcioasă – „Moarte Surorilor” – pe care i-o repetase de atâtea ori. În orice caz, nu-și amintea cu precizie întâlnirea pe care o avuseseră în bucătărie cu o seară în urmă – visul îi dislocase amintirea. Deși Robert ar fi fost fără îndoială mișcat dacă ar fi aflat că ea stătea în bibliotecă și se gândea la el, făcându-și griji ca nu cumva viața lui de-acum încolo să fie marcată de moartea prematură a surorii lui, de fapt nu era nevoie de așa ceva; căci în clipa aceea Robert stătea în baie la Ashdown, iar singura lui preocupare era o vagă nesiguranță legată de locul unde avea să ia cina.

În cele din urmă, Sarah fu trezită din reverie de zgomotul surd al unor obiecte lăsate să cadă pe pupitrul de alături. Cineva trântise trei cărți pe el, iar acum stătea lângă ea, cu un zâmbet care sugera emoție și mulțumire de sine. Era Veronica, femeia aceea ciudată și prietenoasă de la Cafe Valladon.

— Eram sigură c-o să te gălesc aici, spuse ea. Ți-am adus ceva care să-ți dea de gândit.

Cărțile erau Al doilea sex de Simone de Beauvoir, Politica sexelor de Kate Millett și Femeia lui Sade de Angela Carter. Sarah citise deja două dintre ele.

— Fă o-ncercare și pe urmă vino să stăm de vorbă, spuse Veronica. Mă găsești la cafenea în cele mai multe zile, în special după-masa.

— Mersi, rosti Sarah, prea surprinsă ca să poată adăuga și altceva.

— Cu plăcere, zise Veronica.

Pe când dispărea în întuneric între două rafturi cu cărți, lui Sarah îi rămase în minte imaginea spatelui ei lung și suplu.

Apa din cadă începuse să se răcească, în vreme ce Robert se pregătea să termine bărbieritul. Ca de obicei, lăsase la urmă părțile preferate – gâtul și îndeosebi mărul lui Adam. În apa tulbure din cauza săpunului și a murdăriei propriului corp, apăruseră ici și colo firisoare de păr negru. Clăti lama de ras la robinet, străduindu-se s-o curețe în întregime. Vântul urla în jurul zidurilor de la Ashdown, pe când Robert se cufunda și mai mult în apa în curs de răcire: cel puțin în felul ăsta se apăra de frigul zdravăn din baia care, în mod absurd, era de departe cea mai mare și mai înaltă încăpere de pe tot etajul. Cu un aer visător, își plimbă din nou lama de ras pe obraji, după care scoase din apă un picior, îl întinse și-i cercetă subțirimea și albeața cu dezgust. Firele de păr i se lipiseră inerte de gambă și de coapsă. După ce stătu pe gânduri preț de o clipă, își fixă un punct imediat sub genunchi și începu să miște aparatul de ras de acolo în jos. Nu trecu mult și reuși să dezgolească un petic de piele de vreo cinci centimetri pătrați.

Această operațiune de epilare i se păru la început captivantă, apoi însă pur mecanică. Încetă să se concentreze asupra mișcărilor moi și totodată abrazive ale aparatului de ras și-și lăsă mintea să hoinărească la întâmplare. Într-o primă fază se gândi la Muriel. De când se știa, familia lui avusese trei pisici, însă aceasta fusese

favorita lui: era cea mai blândă și cea mai afectuoasă. Dar chiar și așa, era șocat – și într-o oarecare măsură îi era efectiv rușine – când se gândea cât de grav afectat fusese ieri, când aflase că murise. Era sigur că Sarah îl surprinsese plângând când stătuse de vorbă cu el în bucătărie. Probabil că deja îl disprețuia. Asta-i spunea taică-său de fiecare dată când plângea: „Dac-o să te vadă o femeie așa, o să te disprețuiască. Femeilor nu le plac bărbații slabi. Trebuie să fii respectat. Iar pe plângăcioși nu-i respectă nimeni.” Parcă auzea și acum cuvintele acelea, rostite pe singurul ton pe care își amintea să-l fi folosit taică-său când i se adresa: încărcat de dispreț și neiertător.

Cu toate acestea, Sarah nu părea să-l disprețuiască. Poate că de fapt nici nu observase; poate că fusese adâncită în propriile ei probleme. Povestea aceea despre bărbatul care o insultase pe stradă fusese din cale-afară de ciudată. Spera că încetase să-și facă griji din cauza ei. Oricum, avea ochi frumoși: metalici, albastru-deschis, bătând un pic spre cenușiu.

Lama folosită nu era dintre cele mai sigure, așa că o usturime bruscă undeva în regiunea gambei îl făcu să tresară. Se tăiase destul de rău: un firicel de sânge se prelingea deja în apa din cadă. Până la urmă, bărbierirea picioarelor nu era o activitate relaxantă și exclusiv automată, așa cum îi plăcuse să creadă: tot era nevoie de un strop de concentrare. Însă chiar și așa, avea ceva profund mulțumitor, un fel de îndreptățire primordială. Nu pricepuse niciodată care era hazul picioarelor păroase. Le ceruse tuturor prietenelor lui de până atunci părerea cu privire la acest subiect și constatase uimit că toate le considerau atrăgătoare. Până la urmă, era tot un drac; dar nu avea cum să nu privească fenomenul ca pe expresia unei inexplicabile lipse de gust.

Între timp, aproape că terminase: îi mai rămăseseră gleznele, pentru care mai era nevoie de un efort. Până atunci însă, putea să se odihnească puțin. Se cufundă la loc în apa cenușie, plină acum de fire negre de păr, și-și lăsă ochii să se plimbe pe faianța crăpată

și murdară de pe perete. Îi amintea de dușurile de la școală, care la rândul lor evocau alte episoade neplăcute: spălatul la un loc cu ceilalți, tachinările, comparațiile făcute pe furis...

Robert stătea în baie de mai bine de-o oră – timp suficient pentru ca Sarah să plece de la bibliotecă, să prindă un autobuz care venea dinspre campus și să se întoarcă la Ashdown, nerăbdătoare să se spele pe cap. Ușa de la baie nu avea încuietore. Cine voia s-o blocheze trebuia să lipească suportul pentru prosoape de ea, dar Robert, care era nou-venit, încă nu descoperise procedeul. Din această cauză fata dădu buzna peste el, fără măcar să bată la ușă.

Totul avu loc la repezeală. Sarah scoase un țipăt speriat și oripilat, pe când strigătul lui Robert fu unul de durere, fiindcă tocmai își rădea glezna stângă, cu piciorul ridicat în aer. În momentul deschiderii bruște a ușii îi fugise mâna, iar cele două lame gemene ale aparatului de ras i se înfipseseră adânc în picior de două ori, în unghi drept, lăsându-i o dublă cicatrice pe care urma s-o aibă pentru tot restul vieții, ca niște croșete dintr-un text dactilografiat. De data asta nu se mai prelinse doar un firicel de sânge, ci o cantitate incomparabil mai mare, care țâșni și se amestecă imediat cu apa din cadă, colorând-o în trandafiriu cât ai clipi din ochi. Sarah îl privi ținută, îngrozită și pietrificată, iar timp de o secundă lui Robert i se păru că avea să-i sară în ajutor. Însă reuși s-o împiedice, strigând:

— Nu-i nimic! E-n regulă! Mă epilam, atâta tot.

—Iartă-mă, mă... mă-ntorc după ce termini. Se îndreptă spre ușă, dar se opri când ajunse lângă ea. Își ferea ochii și se uita în altă parte.

— N-ai pățit nimic? Vreau să spun, ai nevoie de ceva? În dulăpiorul ăla e o trusă de prim-ajutor.

— Mulțumesc. O să fie totul în regulă. Acum... lasă-mă singur, bine?

Sarah ieși din baie, dar se opri încă o dată pe coridor.

— Credeam c-ai plecat deja, spuse ea repede și enigmatic, după care se făcu nevăzută.

Robert nu-și pierdu vremea încercând să descopere sensul acestor cuvinte. Ieși din cadă și opri sângele care-i curgea din gleznă cu hârtie igienică, iar pe urmă se bandajă cât putu de strâns. Era ud learcă și-i clănțăneau dinții de frig. Se uscă repede cu prosopul lui mic, care începuse să se rărească, și se întoarse schiopătând la el în cameră.

Sarah îl vizită câteva minute mai târziu, imediat după ce se îmbrăcase. Era proaspăt spălată pe cap și-și pieptănase părul, dar nu-l uscuse, așa că părea și mai negru decât ținea el minte din seara trecută, de parcă ar fi fost dat cu catran. Într-un fel, acest lucru avu darul să-l impresioneze, dacă nu cumva se apropia deja de acea vulnerabilitate sufletească în care până și detaliile cele mai neînsemnate se metamorfozau și deveneau luminoase. Indiferent care ar fi fost cauza, când Sarah se așeză pe pat, Robert simți că-l strânge ceva în furca pieptului și preț de o clipă nu mai fu în stare să deschidă gura. Îi veni greu și să respire la început.

— Te mai doare? întrebă ea.

—Ă... foarte puțin. Nu-i nimic. Spera din capul locului că nu avea să-l întrebe ce-i venise să se epileze pe picioare.

—N-am vrut să... iartă-mă c-am dat năvală. Știi, lumea sprijină de obicei suportul pentru prosoape de ușa.

— Aha. Așa, deci. Bine, o să țin minte pentru data viitoare.

Sarah încuviință din cap. Lucrurile nu mergeau deloc așa cum și-ar fi dorit. Se întrebă cum ar mai fi putut ajunge din nou la atmosfera lejeră, de încredere reciprocă, a discuției din seara trecută.

— Oricum, zise ea, de fapt am venit să văd dacă n-ai pățit nimic. Mă rog, erai destul de... turtit aseară și voiam să știu cum rezști.

— Cum rezist?

— Da, cred că ți-e tare greu.

Abia acum Robert își luă inima-n dinți și se uită la ea, curios din cauza undei de preocupare sinceră pe care i-o ghicise în voce. Ce Dumnezeu se întâmpla de fapt? Îl credea cumva genul de bărbat pe care putea să-l dea peste cap zile întregi moartea unei pisici? Oare

chiar atât de jalnic arăta? Incapabil să deducă din întrebarea ei dacă îi purta într-adevăr de grijă sau dacă pur și simplu se distra pe seama lui, se văzu nevoit să dea un răspuns precaut:

— A, nu-i chiar atât de grav, zău. O să-mi revin. Ce atitudine tipic bărbătească, să te prefaci împăcat și să nu lași să se vadă nimic, își zise Sarah. Oare bărbații chiar credeau că nu aveau voie să-și dea frâu liber sentimentelor nici măcar când vorbeau despre moartea cuiva apropiat – în cazul ăsta, cel mai apropiat cu putință? Simți cât de încordat și neliniștit era Robert în prezența ei, cât de mult îl deranja faptul că această pavază a lipsei de sensibilitate avea să fie dată în lături, lăsând să se vadă firea blândă, adevărată, pe care încerca s-o ascundă. Își dădu seama însă că era în interesul amândurora dacă insistă.

— Când am zis că eram sigură că plecaseși, m-am gândit că... mă rog, că probabil nu mai e mult până la înmormântare, continuă ea.

— Înmormântare? făcu Robert.

— Mă gândeam la... iartă-mă, am uitat cum o chema...

— A, la Muriel?

— Exact. La Muriel.

Robert ridică din umeri și râse stingherit.

— A, nu cred c-o să facem mare tam-tam, spuse el. Am cam întrece măsura, nu găsești?

Luată pe nepregătite preț de câteva clipe, Sarah îngăimă:

— Mda... cum credeți că e mai bine.

— Nu de alta, dar când ni s-a mai întâmplat așa ceva nu ne-am apucat de înmormântări sau mai știu eu ce.

— S-a mai întâmplat? întrebă ea îngrozită.

— Da, de două ori.

— Dumnezeule mare, Robert, nu... nici nu știu ce să zic. E cumplit. Să te gândești că viața unui om poate fi atât de... încercată, și totuși, să mergi mai departe.

— Ce-i drept, cu Muriel e cel mai greu. Se aplecă în față, mai aproape de Sarah, și își freca mâinile, încălzindu-se la flacăra compasiunii sale.

—Cred c-am fost cel mai apropiat de ea.

— Da, îmi dau seama.

Robert își îngădui un surâs nostalgic.

— Știi, în fiecare seară venea la mine-n cameră și se ghemuia pe pat lângă mine. O mângâiam pe căpșor și... începeam să-i vorbesc. Câteodată-i vorbeam ore-n șir.

— Ce frumos.

— Într-un fel – acum Robert râse – sigur că-i o prostie, dar într-un fel mă cunoștea mai bine decât propriii mei părinți. În orice caz, mai bine decât taică-meu.

— Nu țineau la ea la fel de mult ca tine?

— Taică-meu în niciun caz, asta-i sigur, răspunse el și scoase un oftat. N-au reușit să se împace cu niciun chip. Mă rog, sărăcuța avea unele mici obiceiuri care-l scoteau din sărite.

— Ce anume?

— De pildă, nu suporta s-o vadă pișându-se pe covorul din camera de zi.

Sarah prelucra informația încet și cu grijă. În mintea ei prindea contur un alt fel de tablou: un copil cu o disfuncționalitate și o familie care poate că nu reușise să învețe să se adapteze corespunzător, sau poate că nici nu izbutise s-o considere o ființă omenească în adevăratul sens al cuvântului. Situația era mult mai dureroasă și mai tragică decât își închipuise la început. Abia acum prinse să priceapă sensul adevărat al cuvintelor nedumeritoare pe care le rostise Robert mai devreme.

— Uite, Robert, rosti ea atentă. În legătură cu ce-ai spus adineauri, că o înmormântare ar însemna să-ntreceți măsura – cred că e foarte important, cum să-ți zic, ca familia ta să... să marcheze moartea asta într-un fel.

— Mda, am și vorbit aseară cu taică-meu la telefon despre – Robert făcu o grimasă – cum să rezolvăm problema. Voiam să știu dacă putem s-o incinerăm cumva.

—Și?

— L-a apucat râsul. Mi-a zis că-s jalnic și ca vai de mine. Pe

urmă a spus c-o să sape-o groapă-n fundul grădinii și-o s-o pună-ntr-o cutie. La fel cum a făcut cu celelalte.

Sarah îl fixă cu o privire sinceră câteva secunde care parcă nu se mai terminau, iar pe urmă spuse cu mare grijă și accentuând aproape fiecare cuvânt:

— Dar tu crezi că nu așa se procedează, nu? Știi că nu așa se procedează.

Robert dădu din cap.

— Da. Da, știu.

— Bine.

Sarah se ridică de pe pat și se opri lângă ușă.

— Uite ce-i, Robert, în ce mă privește, discuția asta... mă cam depășește, așa că mă duc nițel până jos. Dar vreau să te gândești la ce ți-am spus și ține minte că, mă rog, oricât de rău au stat lucrurile la tine-n familie, poți să vii să stăm de vorbă când vrei.

Mă găsești aici în permanență.

Chiar în timp ce ea pleca, se priviră amândoi în ochi pentru prima dată; iar în clipa aceea se întâmplă ceva, se făcu un fel de legătură care dură o fracțiune de secundă, înainte ca Sarah să se răsucescă pe călcâie și să plece din cameră, ușurată la vederea refugiului pe care i-l oferea coridorul și la gândul că urma să iasă la aer în siguranță, îndreptându-se spre țăncurile stâncoase și spre vântul de toamnă. Ascultându-i pașii care se îndepărtau, Robert își recăpătă la rândul lui răsuflarea și începu să respire din nou lung și inegal.

După acea întâlnire n-o mai văzu timp de câteva zile; și chiar dacă era posibil s-o fi zărit de la fereastră, în timp ce pleca sau se întorcea acasă, sau dacă o mai surprindea dispărând în dormitor sau trecând prin bucătăria în formă de L, nu mai avu ocazia să stea de vorbă cu ea și se convinse că-l evita cu bună știință. Într-o seară, spre sfârșitul săptămânii, o descusu în această privință, iar ea admise că fusese șocată de comportamentul lui – în mod special de faptul că nu se întorsese acasă după ce-i murise sora. Bineînțeles că, după sesizarea confuziei, le veni ușor să și-o explice. Robert pufni

în răs de îndată ce-și dădu seama ce se întâmplase, dar Sarah fu prea jenată ca să mai vadă partea amuzantă a lucrurilor și, pe lângă asta, se arată tulburată de această nouă dovadă a perfidiei propriilor vise. Își ceru scuze pe un ton destul de rece și nu făcu niciun efort să prelungească discuția.

Cu toate acestea, în cursul aceleiași nopți, mult după culcarea celorlalți studenți, Robert se uită pe geam și o văzu pe Sarah stând singură pe terasa luminată de lună. Scruta întunericul și se sprijinea de balustrada pe care dădea impresia că ținea în echilibru un pahar plin cu vin alb. Coborî să stea cu ea și ajunse pe terasă folosindu-se de fereastra-ușă din camera cu televizorul, ale cărei balamale ruginite scoteau un scârțâit care te călca pe nervi. Sarah se întoarse când îl auzi apropiindu-se și-i adresă un zâmbet încurajator.

Începură să stea de vorbă pe terasă, continuară în bucătărie și abia pe la patru dimineața își spuseră în sfârșit noapte bună, urcând fiecare în camera lui. Probabil că, la momentul respectiv, fusese cea mai lungă discuție pe care o purtase Robert de când se știa. Tăcerea melancolică în care se cufundase mereu acasă – alături de o mamă timidă și deferentă și de un tată pe cât de ursuz, pe atât de taciturn – nu-l pregătise pentru asemenea schimburi de confidențe îndelungi și nestăvilite. Când terminară, el unul avea impresia că se îmbătase de atâta vorbit și că ar fi fost în stare să mărturisească orice. Oricum, se părea că discutaseră despre toate și nu-și ascuseseră absolut nimic. Începuseră cu destrămarea relației dintre Sarah și Gregory, după care se ocupaseră fără o ordine anume de iubire, prietenie, familii și sexe, în așa fel încât intimitățile împărtășite și dezvăluite despre sine deveniseră tot mai dense și mai repezi, pe măsură ce subiectele de conversație creșteau și acumulau în complexitate, până când Robert își dădu seama că-i încredințase lui Sarah secrete despre el însuși, despre părinți și despre viața de acasă care nu i se păruseră potrivite cu o destăinuire.

FAZA ÎNTÂI

4

I se păruse că era ceva ciudat la camerele de la Clinica Dudden, iar acum își dădu seama în ce consta ciudățenia: deși conțineau șifoniere, chiuvete, măsuțe de toaletă, birouri, fotolii și toate celelalte componente ale acestui tip de încăperi, nu aveau paturi. Firește, era cât se poate de logic. Fix la zece și jumătate seara, spălați și îmbrăcați în pijamale, cei treisprezece pacienți părăseau camerele de zi și se culcau în condiții de laborator în cele treisprezece dormitoare simple, de dimensiuni reduse și flancate de câte o cameră de observație, care ocupau aproape tot parterul. De paturi nu era nevoie nicăieri altundeva. Oricum, tot era ciudat că nu găsisese niciun pat lipit de peretele din fața intrării în această cameră pe care își dădu seama acum că și-o amintea ca fiind încăperea în care stătuse Robert în ultimul lui an de studenție și care în rest părea absolut neschimbată. Chiar și mobilierul era același; ba mai mult, fiecare piesă își păstrase cu sfințenie poziția.

Pe Terry îl surprinse că ținea minte camera lui Robert mai bine decât figura lui. Încercă să-și aducă aminte ultima dată când îl văzuse, iar gândurile îi zburară dintr-o dată, fără o focalizare foarte precisă, la o dimineață cenușie de duminică din timpul ultimei lor veri petrecute împreună, când Robert stătea aproape de marginea falezei stâncoase și vorbea cu Sarah, arătând la fel de obosit și palid ca ea. Asta se întâmplase cu doisprezece ani în urmă. După aceea Robert dispăruse: recursese la o scamatorie de anvergură și neechivocă pe care, analizând-o acum, Terry o consideră impresionantă. Pe atunci nu prea îi dăduse atenție, dat fiind că preocuparea lui de căpătâi din vara aceea fusese debutul în propria carieră glorioasă. Sarah, își aminti el acum, făcuse eforturi sporadice să-l localizeze. Fără sorți de izbândă, totuși.

Terry se așeză la biroul cu vedere spre mare și își deschise

computerul Powerbook. Nu știa ce avea să scrie, dar soliditatea compactă a mașinăriei, textura ei laminată și contururile ei simple și sexy îl stârneau și-l consolau de fiecare dată. Scoase cablul din servietă și căută din priviri o priză. Singura disponibilă se găsea în spatele șifonierului; dar chiar dacă între manșonul prizei și spatele șifonierului exista loc suficient pentru un cap cu trei mufe, adaptorul greoi de curent alternativ al lui Terry nu avea cum să încapă. Era nevoie de mutarea șifonierului. Acesta era făcut din lemn de tec și foarte greu. Terry se sprijini cu toată greutatea de una dintre părțile lui laterale și-l împinse cu vreo cincisprezece centimetri de-a lungul peretelui, așa încât priza principală rămase complet liberă; însă în aceeași clipă mai observă un lucru. Pe perete fusese scris ceva acoperit până atunci de șifonier. Mesajul se afla cam la un metru de soclul de lambriu și era continuat de o pată făcută de o substanță maronie imposibil de identificat. Era vorba de două cuvinte.

— Fermecător, își spuse Terry cu voce tare, decis să-l anunțe pe doctorul Dudden, în ideea că în acest fel putea să-i intre pe sub piele.

Apăsă pe câteva taste și parcurse în grabă o mulțime de dosare, mișcând mouse-ul cu o mână transpirată și nervoasă. În computer se găseau peste o mie de documente, grupate în treizeci și ceva de dosare, însă nu găsi de data asta nimic de natură să-l inspire. Apoi scoase un aide-memoire electronic din buzunarul de la haină, îl puse în funcțiune și căută în agendă. Nu se mai uitase la el de la începerea Cinetonului, iar de data asta ceva îi atrase imediat atenția. Vârî mâna din nou în buzunarul sacoului lăsat pe spătarul fotoliului, dădu la iveală un telefon mobil și apăsă pe câteva taste ca să facă rost de un număr aflat în memoria aparatului. Persoana sunată răspunse aproape imediat.

— Alo, Stuart? Sunt Terry.

— Nu-i rău. Deocamdată fără efecte negative.

— Ascultă, de ce nu mi-ai cerut să scriu despre filmul ăsta nou al lui Kingsley? Iese acum, vineri.

—Armstrong? Te-ai țicnit? Habar n-are de el. Zero barat. N-are idee de nimic.

— Concediu pe dracu'. Stau unde-a dus mutu' iapa, nu fac nimic toată ziua și mor de plictiseală. Aș putea să-ți scriu tot ziarul, futu-i.

— Cine-l scoate? Fox? Păi, frumos era să-mi trimită și mie o casetă, nu?

— Sigur că pot. Când ai nevoie?

— Nicio problemă.

— Lasă, o să-i sun personal. Chiar acum.

— A avut destule pauze. Nu-i mai trebuie și altele. De talent are nevoie, nu de pauze.

— Nu, nu, îi sun eu. O rezolv, stai liniștit. Nicio grijă. Măine după-masă.

— Nu, nu-i nevoie de asta.

— E simplu: dacă nu te mai sun juma' de oră de-acum încolo, înseamnă că-mi trimit caseta și-ți scriu articolul. Așteaptă o jumătate de oră, iar pe urmă sună-l pe Armstrong și spune-i să se ducă-n mă-sa.

— Da. Simplu.

— Ciao.

Galvanizat, Terry închise telefonul mobil și coborî scările în grabă. Fosta cameră cu televizor din vremea studenției lui se transformase în salon al pacienților. Într-un colț se afla și acum un televizor – unul color, cu diagonală mare și cu volumul redus, pe ecranul căruia un bărbat cu aspect de punkist și o bonetă de bucătar tăia niște legume și vorbea încet pentru pereți – dar Terry sperase să găsească altceva. Plescăi nerăbdător din limbă și se duse să caute un membru al personalului.

Într-una dintre camerele de observație o găsi pe Lorna, tehniciana. Aceasta stătea pe un scaun, cu un clipboard în poală și o cană de ceai la care își încălzea mâinile, uitându-se la ecranul unui televizor montat pe o poliță de deasupra echipamentului polisomnografic. Îl observă pe Terry stând în prag și-i aruncă o privire, însă nu-i permise să-i distragă în niciun alt fel atenția.

Împreună, cei doi priviră în tăcere ecranul câteva secunde. Imaginile cețoase, în alb-negru, prezentau o femeie îmbrăcată cu o cămașă de noapte, care dormea într-un pat, având capul împodobit cu electrozi. Femeia era perfect nemișcată, ca de altfel și camera de luat vederi. O dată sau de două ori imaginea de pe ecran tremură slab. Terry se uită la Lorna, care privea concentrată, după care contemplă din nou ecranul un minut sau două, în timp ce imaginea rămânea neschimbată.

— Să dea dracii, rosti el în cele din urmă. Filmele astea europene de artă sunt oribile, nu?

Lorna zâmbi, puse mâna pe o telecomandă și apăsă pe stop-cadru.

— N-aveți voie să vă uitați la asta, spuse ea. Ce doriți?

— După chestia asta se face-acum o versiune nouă la Hollywood cu Tend Danson și Goldie Hawn?

—V-a căutat domnul doctor Dudden, îl informă Lorna. Acum câteva minute.

— Da, știu. Trebuia să stau de vorbă cu dânsul la unsprezece. Acum pe bune, de ce vă uitați la aia? Puteți să-mi spuneți?

— Doar dacă încalc clauza de confidențialitate.

Totuși, după un moment de ezitare, Lorna arătă spre un teanc de hârtii scoase pe imprimantă, pline de semnele făcute de polisomnograf.

— Din ce ne arată aparatul, explică ea, a existat o scurtă perioadă de activitate la șapte și jumătate dimineața. Așa că am crezut c-o să văd ceva pe casetă – cum își mișcă picioarele sau altceva. Dar n-am găsit nimic.

— De ce e imaginea alb-negru? Monitorul nu poate să redea color? Întrebă Terry, aplecându-se să cerceteze videocasetofonul.

—Ba da, dacă e cazul.

— Și sonorul? Sonorul unde-i?

— Monitorul are și un buton lateral pentru volum.

— Înseamnă că-i un video obișnuit, nu? Adică, pentru casete normale.

— Firește.

— Și aveți așa ceva la fiecare dormitor?

— Da.

— Pot să folosesc și eu unul mâine dimineață?

— Mă rog, deocamdată dormitorul trei e liber, fiindcă unul dintre pacienți a decedat. Așa că, tehnic vorbind, aparatul respectiv n-o să funcționeze. Dar am mari dubii că domnul doctor Dudden...

— Când vine poșta aici? Întrebă Terry.

— Pe la nouă jumate.

— Splendid. Asta voiam să știu. Activă din nou telefonul mobil, formând un număr în timp ce se îndrepta spre ieșire.

— Mersi, spuse el, întorcându-se în prag și continuând după o ultimă privire în direcția ecranului: Anunțați-mă când încep scenele dezbrăcate, bine?

După ce luă legătura cu cei de la publicitate și convinge pe cineva de acolo să-i trimită recomandat o copie pe casetă VHS a filmului, Terry își dădu seama că întârziase deja douăzeci de minute la întrevvedere cu doctorul Dudden, care, după ce-i văzu chipul a cărui expresie cerea iertare pe mușetele ițindu-se în cadrul ușii, se mulțumi să reia lectura textului dactilografiat pe care-l împrăștiase pe tot biroul și murmură:

— Intrați, domnule Worth, intrați.

După ce Terry se așeză, doctorul adăugă, prefăcându-se în continuare cufundat în studiul documentelor:

— Mi-o fi luat-o ceasul înainte, dar din ce văd e unsprezece și douăzeci și trei.

— Da, aveți dreptate. Am întârziat. Doctorul Dudden își ridică în sfârșit privirile.

— Înțeleg.

— Cred c-am dormit prea mult.

Cuvintele lui Terry fură întâmpinate cu o privire neclintită. Tânărul se pierdu și dădu înapoi vârtos.

— Probabil că auziți mereu poante din astea, spuse el cu o voce

stinsă.

— Din când în când, preciză doctorul Dudden. Colega mea, doctorița Madison, crede cu strășnicie în virtuțile terapeutice ale umorului. Poate c-ar fi bine să organizăm o discuție în grup pe tema asta.

Rămas momentan fără glas, Terry nu putu decât să dea din cap.

— Așa.

Doctorul Dudden strânse paginile dactilografiate într-un teanc ordonat, iar apoi puse mâna pe un dosar pe care era scris numele lui Terry.

— Ieri la sosire, doctorul Goldsmith v-a făcut un examen medical complet. Nu au fost descoperite neregularități; de fapt, concluzia lui pare să fi fost că sunteți într-o formă excelentă.

— Bravo.

— Totuși, observ că în raport există și niște lucruri neobișnuite. De pildă, susțineți că beți în medie între treizeci și patruzeci de cafele pe zi.

— Așa este.

— Ați băut vreo cafea de când ați ajuns aici?

— Nu. Am impresia că nu aveți așa ceva în dotare.

— Le permitem pacienților să bea cafea doar în cadrul unui experiment controlat, ca să vedem în ce fel le afectează tiparele somnului. Înseamnă că v-ați dus să căutați, așa e?

— Da.

— Și cum vă simțiți, după ce n-ați mai băut nicio cafea de... nouăsprezece ore?

— Deloc în largul meu.

— Între treizeci și patruzeci de cești pe zi mi se pare exagerat. De ce beți atât de mult?

— Mă ajută să rămân treaz.

— Înțeleg. Ei bine, zise doctorul Dudden, asta e o observație cu totul aparte. Din câte știu, majoritatea insomniacilor caută soluții care să-i ajute să doarmă, nu să rămână treji. Văd din raport că nu ați luat niciun fel de medicament împotriva acestei afecțiuni.

— Întocmai.

— Și că, de fapt, n-ați consultat niciun medic.

— Nu.

— Pentru cei mai mulți, insomnia este o maladie deprimantă, iar în unele cazuri devastatoare. N-ați avut același sentiment?

— Mi se întâmplă foarte des să mă simt obosit și să-mi fie somn în timpul zilei. De aceea vreau cafea. Dar nu-i o problemă capitală.

— V-ați gândit vreodată că s-ar putea să nu fiți insomniac?

— Nu pricep.

— Una dintre deosebirile cele mai importante – aș spune fundamentale – care trebuie efectuate în această fază a diagnosticării, zise doctorul Dudden, este cea dintre insomnia psihofiziologică și insomnia subiectivă.

— Subiectivă?

—Da.

— Adică... s-ar putea să-mi imaginez toate astea. Să mă prefac. Să simulez.

— Cu tot respectul, acest cuvânt e inutil în cazul nostru. Să-ți imaginezi că trăiești fără somn poate fi un lucru la fel de dăunător ca renunțarea efectivă la el. Și nu-i deloc ceva neobișnuit. Mulți pacienți vin aici, își petrec noaptea în laborator și susțin că n-au închis un ochi. E momentul în care îi uimesc, prezentându-le dovezi științifice că au dormit buștean – uneori până la șase sau șapte ore.

— Figura asta probabil că vă oferă o mare satisfacție, spuse Terry.

— Am întotdeauna o mare satisfacție când îi ajut pe oameni, declară sec doctorul Dudden, punând mâna pe telefon și formând un interior. Lorna? Vrei, te rog, să-mi aduci electroencefalograma de azi-noapte a domnului Worth?

Puse brusc telefonul în furcă și continuă:

— Bănuiesc că aveți impresia că n-ați dormit deloc azi-noapte. După ce-o să vină asistenta mea cu datele tehnice, o să vedem cum au stat de fapt lucrurile. Între timp...

Puse mâna din nou pe raportul medical despre Terry.

— Mă întreb dacă puteți să mă lămuriți într-o altă privință. Din ce i-ați spus ieri doctorului Goldsmith, se pare că în somnul dumneavoastră a apărut o schimbare extraordinară acum... doisprezece ani.

— Da, în 1984.

— Perioadă înaintea căreia susțineți că dormeați frecvent chiar și paisprezece ore pe zi.

—Da.

— Asta se întâmpla pe când erați student.

—Da.

—Student... chiar la această universitate, din câte văd.

—Exact. La fel ca dumneavoastră.

În ochii doctorului Dudden pâlpoi un licăr scurt: semnul unei precauții bruște și dovada limpede că nu-i plăcea ca pacienții să-i facă surprize.

— Presupun că e un lucru pe care vi l-au servit documentariștii, spuse el.

— Nu, îl contrazise Terry. Am aflat aseară de la doctorița Madison.

— Am înțeles. Prin urmare, ați apucat s-o cunoașteți pe colega mea.

— Superficial.

Terry și doctorul Dudden se priviră în ochi, fiecare încercând să descifreze zâmbetul celuilalt.

— De fapt, chiar am locuit în casa asta. Câteva luni.

— Și eu la fel, zise doctorul Dudden. Am stat aici doi ani.

— Asta da, coincidență. Dar nu ne-am nimerit în aceeași perioadă.

—Nu cred. Altminteri...

— Altminteri sunt sigur că ne-am fi amintit unul de altul.

— Exact.

— Am avut o prietenă pe care-o chema Sarah, spuse Terry. Sarah Tudor. Iar ea a fost combinată la un moment dat cu un tip pe nume Gregory. Gregory, ăsta-i și prenumele dumneavoastră, nu?

— Da, așa e.

— Așa. Vedeți, doctorița Madison mi-a spus asta azi-noapte.

— Bineînțeles. În timp ce făceați cunoștință superficial.

—Da.

— Să mă gândesc...

Doctorul Dudden se lăsă în scaun și își îndreptă privirile spre tavan, simulând evident o tentativă de a-și aduce aminte.

— A existat într-adevăr o fată pe nume Sarah, aveți dreptate. Și parcă ne-am văzut de câteva ori. Dar n-aș spune c-am fost... combinați.

— Doctorița Madison crede că e posibil să fi fost narcoleptică.

— A cunoscut-o și doctorița Madison?

Prudența din atitudinea doctorului Dudden începu să se transforme în ceva înrudit cu panica.

— Nu, nici vorbă. Atâta doar că aseară i-am spus că Sarah asta avea niște foarte vii...

Cei doi fură întrerupți de o bătaie în ușă și de sosirea Lornei, care aduse un teanc de hârtii ieșite din imprimantă, Doctorul Dudden păru mulțumit de această diversiune.

—A, minunat, minunat. Asta-mi place să văd. Eficiența tăcută. Totul merge ceas. Ești o comoară la casa omului, Lorna. O cunoașteți pe Lorna, domnule Worth? Pe tehnicianul și polisomnografistul nostru principal?

— Nu, răspuse Terry, ridicându-se și strângându-i mâna. Îmi pare bine.

Lorna îl privi uimită.

— Dar am stat de vorbă adineauri. Despre videocasetofon.

Văzând că Terry încă n-o recunoștea, adăugă:

—V-am dus la culcare aseară. Și v-am conectat la electrozi.

Terry râse.

—Da. Firește.

Întrerupând tăcerea delicată, doctorul Dudden luă hârtiile din mâinile Lornei și-i spuse că nu mai avea nevoie de ea. După plecarea ei, îl întrebă pe Terry dacă i se întâmpla frecvent să nu

țină minte figurile noi.

— Nu știu. De fapt, nici nu m-am gândit la asta.

— Vreți să spuneți că n-ați observat deloc acest lucru?

— Nu prea am obiceiul să-ntâlnesc atât de multă lume nouă.

— Credeam că, în meseria dumneavoastră, faceți mereu cunoștință cu o mulțime de oameni.

— Mda, așa e, dar după ce-i cunosc nu prea mai am ocazia să-i revăd. Așa că nu se pune problema.

— Dar există o problemă?

— Nu, nu cred.

Era pentru prima dată că doctorul Dudden îl vedea pe Terry dând semne de slăbiciune.

— Sunt foarte obosit, să știți. N-am mai băut cafea de nouăsprezece ore. Nici nu-i de mirare că nu recunosc pe nimeni.

— Preferați să beți cafea în loc să dormiți?

— V-am mai spus deja, nu dorm. Nu dorm niciodată. N-am mai dormit de ani de zile.

— Bine, hai să vedem cum stau lucrurile. Doctorul Dudden se uită la biletul pe care Lorna îl atașase de partea de sus a primei pagini și în care își prezenta sintetic concluziile, după care răsfoi celelalte pagini cu gesturi bruște, dar cu o expresie atentă. Foile erau acoperite de linii neregulate, făcute cu cerneluri de diferite culori, și – judecând după mormăiturile pe care le emitea din când în când – doctorul păru să le considere întrucâtva surprinzătoare.

— Există aici un interval lung în care nu se consemnează absolut nimic, spuse el la un moment dat.

— Da. Mă plictiseam, așa că mi-am scos firele și am ieșit din cameră.

— Sper că nu fără ajutor, zise doctorul Dudden, neașteptând din fericire să i se răspundă. Ei bine, continuă el, punând deoparte hârtiile și făcând câteva însemnări rapide, s-ar părea că percepția dumneavoastră subiectivă a fost corectă, cel puțin azi-noapte. N-ați

dormit deloc. Nu s-a instalat MVR¹-ul din timpul somnului, așa cum ne-am fi așteptat. Nici Faza întâi. Și nici măcar starea de somnolență. Ceea ce trebuie să spun că e un lucru remarcabil, ținând cont și de experiența cu maratonul cinematografic.

— Doar v-am spus, nu dorm, zise Terry.

— Toată lumea doarme, domnule Worth. Sper că n-o să încercați să mă convingeți, acum sau altă dată, că nu dormiți deloc de doisprezece ani încoace.

— Am dormit foarte puțin, spuse Terry. Deși, cum ziceți, poate că doar mi-am imaginat. Sau am visat, sau mai știu eu ce. Se întâmplă ca oamenii să viseze că nu dorm?

— Cu siguranță. Se întâmplă în mod frecvent.

Totuși, în cazul dumneavoastră mi se pare puțin probabil. Haideti să verificăm câteva dintre lucrurile pe care le-ați discutat cu doctorul Goldsmith. Sunteți alcoolic?

— Din câte știu, nu.

— Potrivit cifrelor pe care le am aici, aveți un consum zilnic exagerat de alcool. Dar așa spune că nu asta e motivul principal al greutăților prin care treceți. Dependența de cofeină am pomenit-o deja... Văd că nu sunteți alergic la nimic... Nu vă supără deloc picioarele în timpul nopții? Nu simțiți nevoia să le mișcați întruna?

— Nu.

— Și nici nu sforăiți?

— De unde să știu?

— Vi s-ar putea plânge partenera.

— N-am nicio parteneră.

— Aha. Cu depresiile cum stați? Vă considerați o persoană depresivă?

— N-aș zice. Dacă am trecut vreodată printr-o depresie, cred c-a

¹ * Mișcare vizuală rapidă

fost înainte să-nceapă povestea asta. Pe vremea când eram student. Și tot ce mi-am dorit a fost să dorm.

— Aveți vreo teorie care să explice dorința asta de a dormi atât de mult?

— Presupun că eram mai fericit când dormeam decât când eram treaz. Visam foarte frumos.

— Așa, deci, spuse doctorul Dudden, notându-și acest lucru. Foarte interesant. Despre ce erau visele astea?

— Nu știu. N-am reușit să le țin minte niciodată.

— Și-atunci de unde știți că erau frumoase?

— Rămâneam cu un... sentiment anume. După ce mă trezeam.

— Hm. Iar pe urmă lucrul ăsta a luat sfârșit, nu? În 1984?

— Da.

— Poate că-mi povestiți ceva despre viața dumneavoastră în perioada aceea.

—Păi...

Terry se foi în scaun, ca și cum subiectul i s-ar fi părut stânjenitor. În același timp, în colțul buzelor i se ghici urma unui surâs nostalgic și afectat.

— După ce-am terminat universitatea – câteva săptămâni mai târziu – am făcut rost de-o slujbă și-n foarte scurt timp am produs o... criză, cred că ăsta-i cuvântul.

— Ce fel de criză?

— Am făcut o revistă să-și înceteze apariția. De unul singur.

— Și cum ați reușit așa ceva?

— Era o revistă de cinematografie care a publicat un articol pe care trebuia să-l fi verificat personal. Din păcate, a lăsat să apară câteva... greșeli care s-au dovedit a fi defăimătoare. Ne-am trezit cu șapte procese pentru calomnie.

— Șapte.

— Da. Nu-i țin minte pe toți cei implicați, dar știu precis c-au fost Denis Thatcher, Norman Wisdom, Vera Lynn...

— Am înțeles.

—... Cliff Richard, Kingsley Amis, Edward Heath...

— Autorul a reușit să-i calomnieze pe toți acești oameni printr-un singur articol?

— Da, din cauza unei neatenții din partea mea. Mai bine zis...

Zâmbetul afectat de pe chipul lui Terry se lăți și deveni misterios.

—Mă rog, cred c-a fost vorba de ghinion. Un mare ghinion și-atâta tot. Asta a fost toată frumusețea.

După ce se lămuri că Terry nu avea de gând să dea și alte detalii, doctorul Dudden spuse:

— Și probabil că ați rămas fără slujbă.

— Atunci am început să colaborez pe ici, pe colo. Avusesem de gând să scriu o carte. Subiectul urma să fie un regizor – unul destul de obscur, despre care nu se scrisese mare lucru – dar și... alte lucruri. Probleme de teorie. Voiam să scriu despre pierdere, într-un fel. Despre ideea de pierdere.

— Dar n-ați terminat-o?

— Nici n-am început-o. Trebuia să trag din greu ca să mă întretin... Lucram de cele mai multe ori până la miezul nopții, iar la un moment dat mi-am dat seama că – fapt destul de bizar – nu prea eram obosit la sfârșitul zilei de muncă. Așa că, în loc să mă culc, rămâneam treaz toată noaptea. Și mă uitam la casete video. De fapt, așa a început.

— În cazul ăsta, apuse doctorul Dudden, nu sunteți de acord că foloseați casetele video ca pe un înlocuitor al viselor pe care la un moment dat... Micul ceas deșteptător de pe birou începu să sune și îl întrerupse la jumătatea frazei. Doctorul Dudden lăsă creionul din mână și închise dosarul lui Terry cu un mic oftat de nemulțumire.

—Mă tem că asta a fost, spuse el.

— Poftim?

— Nu mai avem timp. E unsprezece patruzeci și doi, iar la douăsprezece fără un sfert am altă consultație.

— Bine, dar tocmai începuse să fie interesant.

— Avem un program strict, domnule Worth. Dacă n-ați fi întârziat douăzeci și trei de minute, am fi putut face progrese mult

mai mari. Acum o să trebuiască să așteptăm până mâine.

— Nu se poate să nu mai aveți măcar trei minute.

— Ba se poate. Pe durata primei întrevederi, în minutele acestea trebuie să vă pun câteva întrebări practice. De exemplu...

Se opri, iar pe chip îi apărură o expresie golită de conținut. După două-trei secunde în care privi în gol, căută într-unul dintre sertarele biroului și în cele din urmă scoase o foaie de hârtie pe care fuseseră tipărite câteva întrebări.

— A, da. Ciudat, parcă uit de fiecare dată de ele, zise el, citind apoi prima întrebare: „Cum v-ați acomodat la Clinică?”

— Foarte bine, mulțumesc, răspunse Terry, privindu-l acum cu o oarecare uimire.

— „A fost personalul politicos și îndatoritor?”

— Absolut, confirmă Terry, hotărându-se să nu spună că, deocamdată, acest lucru nu era valabil și pentru doctorul Dudden.

— „Aveți o cameră curată și confortabilă?” Abia în această clipă Terry ezită.

— Confortabilă, da, rosti el.

Se opri câteva secunde, ca să savureze groaza care începuse deja să apară pe chipul doctorului Dudden. După aceea îi spuse de cuvintele scrise pe perete.

— Psst! făcu o voce.

Doctorița Madison se opri pe coridor și privi în jur. Nu își dădea seama de unde venea sunetul.

— Psst! auzi ea din nou.

Din pragul unei uși se ivi un deget care o chemă printr-un gest și apoi dispărură. Doctorița Madison se conformă și intră în salonul 9, unde îl găsi pe doctorul Dudden care o aștepta, alb la față de furie (o imagine deloc neobișnuită) și având o poziție a corpului care trăda toate semnele unei neliniști rușinate.

— Veniți aici, șuieră el.

Doctorița se apropie de el lângă șifonier.

— La uitați-vă la asta, spuse el. Uitați-vă bine.

Îi arată cuvintele PROST FUTU-I, care fuseseră mângălite cu

cerneală pe perete. Lângă ele se găsea o pată mare de culoare cafenie.

— E descoperirea domnului Worth, continuă el.

Un afurisit de ziarist a trebuit să dea peste asta, fir-ar să fie. Nu e tipic? N-avem norocul ăsta de fiecare dată?

— De ce n-a observat nimeni până acum?

— Erau ascunse în spatele șifonierului.

— Și ce treabă a avut domnul Worth să mute șifonierul?

Doctorul Dudden nu luă în seamă întrebarea, spunând în schimb:

— Știi că n-o să vă placă, doamnă doctor, dar asta îmi confirmă punctul de vedere. Iată motivul pentru care trebuie să fim atenți ce... fel de oameni internăm. Exact asta se întâmplă când lași să intre toți prăpădiții.

— Vă referiți cumva la pacienții fără asigurare medicală? Întrebă doctorița Madison.

— Nu cred că e nevoie să vă spun pe litere, zise doctorul Dudden. Femeia aia de la dumneavoastră din grup, bunăoară. Cea din Brixton. Nu vreau să par snob, dar... la ce ne putem aștepta de la o asemenea persoană? Nu tu stil, nu tu caracter...

— Asta nu e camera Mariei Granger.

— Nu m-am gândit la ea în mod special, e vorba de un principiu.

Se uită mai de aproape la pata de pe perete și strâmbă din nas.

— Ce fel de om, spuse el, ce fel de drojdie a societății ar mânji pereții unei camere cu propriile excremente?

— O persoană cu tulburări de comportament, probabil. Adică exact genul de oameni pe care se presupune că-i ajutăm.

Aruncă o privire superficială petei, după care se dădu înapoi.

— Oricum, cred că-i sânge.

— O să mă duc la domnul Worth, spuse el. Sub nicio formă n-are voie să pomenească despre asta în articol. Trebuie să facem orice ca să-și țină gura.

— Sunt sigură că domnului Worth nici nu-i trece prin cap...

— Vorbiți cu femeia de serviciu. Imediat. Să nu mai văd porcăria asta.

După plecarea lui, doctorița Madison rămase câteva minute în salonul 9, cu privirea ațintită asupra cuvintelor de pe perete și asupra petei; și indiferent dacă din cauza furiei provocate de lipsa de sensibilitate a colegului ei sau din compasiune față de făptura amărâtă care simțise nevoia nedefinită de a murdări camera în acest fel, ochii i se umplură de lacrimi în scurtă vreme, și dintr-o dată se trezi frecând peretele cu mâneca halatului, pradă unei enervări bruște, violente și de-a dreptul frenetice.

Cu câteva săptămâni în urmă, scrise Terry, am auzit fără să vreau una dintre atât de desele conversații de la dineurile simandicoase despre cine este „cel mai mare” regizor în activitate. Cei doi participanți erau critici: unul dintre ei, provenit din vechea școală, se pronunța în favoarea veteranului portughez Manoel de Oliveira, pe când celălalt, care părea să se simtă bine în rolul lupului tânăr, îl susținea – cum altfel? — pe Quentin Tarantino.

A fost... ei bine, cum a fost? A fost ca și cum m-aș fi uitat la două echipe de orbi care încercau să joace fotbal pe un teren lăsat în paragină, fără ca nimeni să fi avut bunul-simț să le spună că porțile nu mai erau acolo de ani de zile.

Cel pentru care mi-a părut cu adevărat rău a fost tarantinistul. Cel puțin, poziția adversarului său avea un soi de coerență prăfuită. Însă cât despre lup (poate că n-ar fi rău să brevetăm o formulă nouă pentru acest specimen: Lupul Bătrân), acesta n-a părut să-și dea seama cât de aberant era punctul de vedere susținut – anume că, prin „revitalizarea” clișeele din filmele de doi bani, Tarantino a ajuns de fapt la un fel de (ei bine, da, chiar a folosit cuvântul) „originalitate”. Ba chiar cred că, Dumnezeu să-l aibă în pază, e posibil să fi pomenit și de postmodernism când a ajuns în culmea disperării.

Cititorule, n-am avut curajul să le fac pe cele două triste figuri să nu se mai chinuie. Compasiunea tacită mi s-a părut singura reacție adecvată la spectacolul acestor Don Quijote vlăguiți, care continuau să vâneze stafia originalității din cinematograful modern. Sfatul pe care li l-aș da, dacă ar citi întâmplător aceste rânduri, ar fi să se

uite cât mai repede la Chalk și Cheese 4 (AP') de Joe Kingsley și să tragă învățămintele cuvenite.

Terry efectua o numărătoare rapidă a cuvintelor pe calculator și constată că folosește deja aproape o treime din spațiul alocat recenziei. Nu că ar fi avut mare importanță: îi plăcea să-și prezinte teoriile în acest fel. Totuși, probabil că era bine că izbutise în sfârșit să ajungă și la filmul propriu-zis.

Kingsley, se înțelege de la sine, este maestrul clișeului. Pe lângă el, Tarantino pare un amator stângaci, iar asta din cauză că nu s-a lăsat momit de sofismul neumanist potrivit căruia vechilor convenții li se pot găsi valențe noi. Cât despre seria Chalk și Cheese, ea este clișeul însuși – doi polițiști care nu seamănă deloc între ei, puși să rezolve același caz – redus la esența cea mai pură și mai îndestulătoare. Numărul 3, regizat de Kevin Wilmot, un englez stabilit în străinătate, a comis greșeala fundamentală de a încerca să aducă un suflu proaspăt printr-un subsidiar romanțios și o intrigă secundară de resort politic: în acest fel s-a văzut imediat și pretutindeni mâna moartă a studiilor și a educației lui Wilmot. Evident, însă, cuiva de la Fox i-a venit mintea la cap și l-a readus pe Kingsley la cârma acestei serii care l-a propulsat în carieră și pe care, paradoxal, și-a asumat-o scriitor din acel moment.

Patru sute optsprezece cuvinte. Și acum? se întrebă Terry. Să rezume intriga? (Dar bineînțeles că nu exista nicio intrigă.) Să discute interpretarea rolurilor? (Dar actorii din acest film nu interpretau, ci se făceau că joacă.) Să menționeze dialogul? (Dar dialogul era exact același din filmele anterioare.) La drept vorbind, filmul aproape că nu reușise să atingă nici măcar primul strat al conștiinței lui Terry. De îndată ce pachetul sosise cu poșta de dimineață, acesta îl dusese la camera de observație de lângă dormitorul trei, unde Lorna îi arătase cum să pună în funcțiune videocasetofonul. Teoretic, filmul de pe casetă dura nouăzeci și șapte de minute, dar nu-i trebuise atât de mult ca să-l vadă. Se uitase ca în transă la genericul de început, savurase prima scenă (un schimb de focuri prelungit, care îi făcuse și pe alți pacienți să se

îngrămădească în cameră ca să afle de unde venea zgomotul), iar apoi vizionase în derulare rapidă prima scenă expozitivă și dialogurile ulterioare, care duraseră treizeci de secunde, felicitându-se pe deasupra pentru faptul că vedea filmul exact așa cum își propuseseră realizatorii lui, care nu slăbeau din ochi piața video a momentului.

Ar fi o exagerare, scrisese acum Terry, trăgându-și scaunul înapoi în partea acoperită de umbră a clădirii (fiindcă soarele, reflectat de luciul mării, începea să-i bată orbitor în ecranul computerului Powerbook), să susținem că recent apărutul Chalk și Cheese 4 e un film fără cusur. Detractorii lui Kingsley – ale căror critici obtuze sper că nu înseamnă nimic pentru el – pretind că filmele lui seamănă cu niște videoclipuri pop de nouăzeci de minute. Avem aici, de fapt, un compliment sublim, la care regizorul (încă) nu și-a câștigat dreptul pe deplin. Filmul are câteva „burți” și anumite momente de lânzezeală: cronometrând aleatoriu câteva secvențe, am descoperit surprins că multe dintre ele durau mai mult de șase secunde. Însă la cincisprezece minute după vizionare, criticul nu se plânge: mă simt în continuare atras de ireverența emanată, de disprețul vesel pentru public, de ura contagioasă față de corectitudinea politică sau de oricare alta, de energia lui huliganică. O energie care, întâmplător (ca să revenim la dueliștii noștri de la dineul simandicos), este singura disponibilă pentru realizatorii de filme din ziua de azi. E vorba de energia nebunească, dementă, a taurului care, la finalul luptei, deși rănit de moarte, se repede în continuare înainte, animat doar de durere, de furie și de voința inconștientă de a trăi. Aceasta este starea – terminală, dar frenetică, „fără suflu, dar într-un fel vie” – a cinematografului americane în aceste zile de sfârșit de secol douăzeci. Iar Kingsley este maestrul ei.

O umbră străbătu monitorul computerului, făcându-l pe Terry să-și ridice privirile. Doctorul Dudden, care ieșise în liniște pe terasă, aștepta să i se adreseze.

— Un cuvântel, domnule Worth. Nu vă rețin. Departe de mine

gândul să vă deranjez de la lucru.

— Nicio supărare, spuse Terry, mijindu-și ochii în lumina soarelui.

— Să îndrăznesc oare să sper – să îndrăznim, de fapt, cu toții – că aceasta e ciorna, primul pas, de tatonare, spre redactarea articolului?

— Articolului?

— Despre ceea ce facem aici.

— Aha.

Terry nu se gândise câtuși de puțin la asta. La momentul respectiv, nici măcar nu era sigur că activitatea Clinicii era suficient de interesantă ca să merite un semnal în pagina de diverse.

— Nu, mai am de gândit pe marginea lui.

— Aha, sunteți încă în faza de schițare. Doctorul Dudden se sili să arboreze un zâmbet în care lipsa de sinceritate îndelung exersată se combina cu o nevoie disperată de a i se face simpatic interlocutorului.

— Când o să începeți să-l scrieți – și ferească-mă Dumnezeu să dictez sau măcar să încerc să vă influențez sau să... contribui în vreun fel – dar, când o să începeți să-l scrieți, sper că mica... neregulă din camera dumneavoastră n-o să diminueze sau, mă rog...

— Neregulă? întrebă Terry.

— Mă refer, bineînțeles, la acel nefericit... ăă... graffito asupra căruia ați avut amabilitatea și gentilețea de a...

— A, de ăla vorbeați, zise Terry cu un zâmbet liniștitor. Păi, știți, nu pot să consemnez decât ceea ce văd: iau lucrurile așa cum sunt, altfel spus...

— Hmm.

Zâmbetul de răspuns al doctorului Dudden era fragil și nesigur.

— Atunci, înseamnă că ne înțelegem omenește. Văzând că acest lucru nu era nici confirmat, nici refuzat de Terry, doctorul Dudden se întoarse, șovăi, se opri în loc, se mai întoarse o dată, avu o nouă ezitare și în cele din urmă reuși să spună:

— Apropo, avem niște vești bune.

— Da?

— O mică breșă azi-noapte, conform electroencefalogramei.

— Cum adică?

— Ați intrat în Faza întâi a somnului. Timp de douăsprezece minute, în jurul orei trei noaptea.

— Și e prima dată că s-a-ntâmpat?

— De când sunteți la mine sub observație, da. Cum am spus, o mică breșă. Firește, nu pot să-mi arog niciun merit. Deocamdată nu m-am ocupat în niciun fel de tratamentul dumneavoastră.

Așteptă (în zadar) ca Terry să manifeste o doză cât de mică de entuziasm, după care adăugă:

— Oricum, mi-am zis că v-ar face plăcere să știți. După ce doctorul Dudden se întoarse în clădire, Terry reciti ultimele rânduri ale recenziei și deodată nu își mai dori decât să încheie articolul cât mai repede cu putință. Din cine știe ce motiv, pomenirea acelei breșe îl tulburase, așa că acum îi veni greu să se concentreze și să ajungă din nou la gradul de implicare datorită căruia rezistase pe durata ultimului paragraf. Nerăbdător și plictisit brusc, se decise să facă un lucru comod – să încheie cu un clișeu flagrant și să presupună că publicul cititor avea să-l interpreteze ca pe o autoironie conformă punctului de vedere al recenziei în ansamblu.

Vă recomand acest film cu toată căldura, scrise el. E de tot hazul, face furori și e o gură proaspătă de aer stătut. Pe scurt: distracție pentru toată familia.

Apoi făcu să apară un tipizat pe monitor și își completă factura.

RE: recenzia de la Chalk și Cheesp. 4 654 cuvinte x o liră = 654 lire Plus TVA@17,5% = 114, 45 Total = = 768,45 lire.

Când ajunse la jumătatea calculelor, Terry fu întrerupt de zgomotul unei ferestre deschise dintr-o dată undeva sus. Se întoarse, își lungi gâtul și constată că recunoștea fereastra. Apartinea, de fapt, unei camere pe care Terry avea de gând s-o exploreze din nou de îndată ce i se ivea prilejul; încăperea în care stătuse odinioară, sus la etajul trei – o mansardă lungă și joasă, care

(își aminti acum) dădea direct pe acoperiș. Cineva deschisese fereastra, însă Terry nu văzu cine era. O clipă mai târziu, ceva zbură – sau fu aruncat – pe fereastră. La început Terry își zise că era un pescăruș, apoi un porumbel-voiajor: un contur nelămurit și un fâlfâit alb, profilat pe albastrul perfect al cerului la amiază. Însă dacă era o pasăre, nu mai știa să zboare, căci după ce pluti câteva clipe grație curenților de aer, începu să se îndrepte spre pământ în spirale lente, din ce în ce mai mici. Când ajunse mai aproape, Terry văzu că era un avion mare de hârtie, care acum se roti scurt deasupra capului său, se întoarse brusc și o zbughi spre mare, pentru ca după aceea să descrie o rotire perfectă de 180 de grade, să se îndrepte glonț spre pieptul lui, iar apoi să piardă înălțime, să coboare și în cele din urmă, folosind tastatura computerului ca pistă de aterizare, să i se oprească grațios în poală.

Terry auzi fereastra închizându-se la loc. Se ridică ținând în mână avionul de hârtie, își duse cealaltă mână streășină la ochi și încercă să deslușească o eventuală siluetă în spatele geamului de sus, care reflecta razele soarelui. Însă era prea târziu.

Apoi netezi bucata de hârtie și citi mesajul mângălit pe ea:
ÎNTREABĂ-L DE STEPHEN WEBB.

5

Lungile conversații nocturne ale lui Robert cu Sarah aveau un efect profund. Păstrând ca pe o comoară amintirea bunătății ei când îl ascultase și susurul blând al glasului ei când îi făcuse la rându-i confidențe, tânărul se cufunda repede într-o comă romantică din care nu părea să fie capabil să-și revină. Își făcea de lucru prin bucătărie, așteptând-o să apară, pândeia pe coridor, lângă ușa de la dormitorul ei, băntuia prin camera cu televizorul seară de seară și făcea plimbări inutile pe potecă de-a lungul falezei stâncoase la ora la care presupunea că Sarah își terminase orele, repetând diverse formule de salut care să mimeze surpriza. Îi cumpăra cadouri și le arunca aproape imediat, considerându-le nepotrivite, alături de drumul; se pieptăna în fiecare oră și se bărbiera de două ori pe zi

(inclusiv pe picioare, chit că n-o făcea pentru ea). Însă în cea mai mare parte a zilei stătea pur și simplu la el în cameră, neglijându-și munca, și se uita pe pereți, în timp ce mintea lui devenea un ecran cinematografic personal, pe care se proiectau scene din ce în ce mai ațâțătoare: scene în care o mângâia pe păr, încercând pentru prima dată s-o țină de mână cu un aer temător, înfiorându-i cu buzele curbura perfectă a urechii, sărutându-i puful de pe ceafă. Zile în șir rămânea în cameră și visa în acest fel. Zile în șir se convingea că, la momentul proximei întâlniri, dragostea lor împărtășită avea să iasă la iveală brusc, spontan, într-o revărsare blândă și irezistibilă.

Totuși, exista o problemă. Se părea că Sarah dispăruse. Nimeni din casă nu își aducea aminte s-o fi văzut în ultima vreme, iar din cele declarate de doamna Sharp, soția îngrijitorului, patul ei era neatins de o săptămână.

După opt zile petrecute în același mod, Robert își dădu seama că nu mai rezista: trebuia să iasă din casă și s-o caute prin campus. Epuizanta cercetare preț de o oră și jumătate a Bibliotecii, a Centrului de Arte și a clădirii Uniunii nu se soldă, totuși, cu niciun rezultat, așa că în cele din urmă luă un autobuz până în oraș și se îndreptă spre singurul alt loc unde puteau fi găsiți studenții în diminețile ploioase de sâmbătă: Cafe Valladon. Aici nu dădu peste niciun client, în afara vechiului său prieten Terry, care stătea într-un colț și își acoperise masa cu o mulțime de notițe așezate într-o dezordine totală.

Cei care intrau pentru prima dată în local se așteptau de obicei la ceva esențialmente galic și sofisticat, gen cafe noir și pain au chocolat. În loc de asta, găseau mese și banchete masive din lemn de pin, sticle vechi de lapte pe care se depusese ceara lumânărilor, niște pereți acoperiți cu instrumente nautice de demult și rânduri întregi de cărți cartonate sau broșate, care fuseseră cumpărate cu preț redus. Găseau ditamai turtele cu ovăz pe care aproape că nu le puteau dovedi, felii de pâine cu cereale cu brânză topită și șuncă glazurată cu miere, precum și cești imense în care abureau cafeaua neagră sau ceaiul dulce și aromat. Găseau un interior în

permanență întunecat, cavernos, unde Slattery stătea în spatele tejghelei și nu se ridica niciodată să-l servească pe următorul client până nu termina de citit fraza din scrierile filosofice în care era adâncit în momentul respectiv. Și trebuie spus că, din punctul de vedere al vieții sociale și intelectuale, găseau ceva mai vibrant decât acest tânăr slab, gălbejit și cu înfățișare de tocilar, care studia cinematografia și care, la intrarea lui Robert, își ridică privirea și, în loc de bun venit, își împinse în față cana pe trei sferturi goală, mormăind „Încă una, bine?” și cufundându-se la loc în studierea însemnărilor.

Robert nu prea îl văzuse pe Terry în acest semestru și observă, după ce luă cana umplută din nou și se întoarse la masa lui, că arăta chiar mai nesănătos și mai palid ca de obicei. Avea niște puncte mari sub ochi și, în timp ce umplea hârtiile cu un scris furibund, era silit să se întrerupă cam de două ori pe minut și să caște cu gura până la urechi, suspendându-și temporar buna funcționare a tuturor celorlalte facultăți. După cum aflase Robert în decursul prieteniei lor de doi ani, Terry detesta pățimaș lumina soarelui și se simțea cu adevărat bine doar în trei locuri: înăuntrul unei săli de cinematograf, la Cafe Valladon (unde semiîntunericul obișnuit îi convenea de minune) și – mai presus de toate – în interiorul cufundat în beznă al propriului dormitor, locul unde prefera de fapt să stea în cea mai mare parte a zilei – căci în această perioadă a vieții lui, Terry însuși susținea că avea nevoie de minimum paisprezece ore de somn pe zi, fără de care nu era bun de nimic. Iar asta nu fiindcă ar fi considerat somnul o experiență cât de cât relaxantă, și nici fiindcă ar fi fost principalul obiectiv pe care și-l fixase. În cazul lui, dormitul era echivalentul unei explorări nocturne, și probabil că așa se explica expresia flămândă și roasă de griji care i se citea în ochii bântuiți de o oboseală nesfârșită. Căci Terry era năpădit de vise: vise, insista el, ale unei frumuseți cvasiparadisice; vise despre grădini scăldate în lumina soarelui, priveliști dumnezeiești, picnicuri stropite cu ambrozie și partide perfecte de sex, care combinau oarecum extazul carnal cu inocența

adamică. Vise care împrumutau prospețimea celor mai pure și mai idealizate amintiri din copilărie, aflate dincolo de puterea de invenție a celui mai rodnic, împlinit și asiduu fantezist. În fiecare noapte avea parte de asemenea vise. În fiecare noapte îl seduceau și-l chinuiau, măcar de atâta lucru era sigur. Totodată, însă, nu reușea niciodată să ofere detalii precise, fiindcă tocmai asta era ciudățenia lor, în fiecare dimineață îi dispăreau din memorie în cele câteva secunde fatale de care avea nevoie ca să redevină conștient. Terry era dependent de propriile vise: acestea reprezentau cea mai pură, vitală și prețioasă parte a vieții lui, și din cauza asta petrecea minimum paisprezece ore zilnic urmărindu-le prin mintea lui adormită. Dar se enerva teribil fiindcă își aducea aminte doar de fragmentele care îl sâcăiau cel mai mult, așa încât nu putea să le descrie nimănui și nici să scape de amintirea lor după ce se trezea. Ce-i drept, se întâmpla uneori ca anumite crâmpieie de vis să iasă deodată la suprafață, iar atunci le consemna cât mai repede cu putință, pe orice avea la îndemână; prin urmare, însemnările lui despre construirea feminității în le film noir, de pildă, erau presărate cu formule criptice de genul: „miros de trandafiri, răsuflarea caldă a unui leu”, „o vale, o femeie, puf de scai” sau „goală, între crengile unui păr”. Însă aceasta era doar o palidă consolare care, simțea el, nu compensa nici pe departe teribila conștiință a faptului că i se ofereau în fiecare noapte viziuni ale unei lumi mai bune, la care soarta voia să nu poată ajunge niciodată.

— Arăți groaznic, spuse Robert, în timp ce se așeza.

— Așa mă și simt. Nici tu nu ești mai breaz, să știi. Ce faci aici?

— Caut pe cineva. Tu?

— O aștept pe Lynne.

Lynne era cea mai recentă prietenă a lui Terry. Acesta se obișnuise să înceapă diverse relații și să le pună punct cu aceeași viteză, fără ca vreuna dintre ele să dureze mai mult de o lună-două; femeile care îl considerau interesant într-o primă fază se săturau în scurt timp, după cât se părea, de tabieturile lui excentrice legate de

somn și de obsesia lui pentru cinematograf. (În zilele proaste, nu era capabil să discute despre nimic altceva.) Terry nu observa aproape niciodată intrarea acestor relații în impas și se arăta întotdeauna mirat și nedumerit când primea în cele din urmă dovada incontestabilă a încheierii lor: de exemplu, dispariția bruscă din dulap a tuturor hainelor prietenei lui sau, după ce ieșea la lumina soarelui de după-amiază din întunericul unei săli de proiecție din cadrul Catedrei de Film, conștientizarea bruscă a faptului că trecuse mai bine de o săptămână de când o văzuse ultima oară pe femeia care, chipurile, stătea cu el în cameră. Robert nu avea idee când avea să se întâmple ceva asemănător și cu Lynne. De aceea se mulțumi să întrebe completent:

— Ce mai face?

— Bine, spuse Terry, sorbind prudent din cana de ciocolată fierbinte (nu bea niciodată cafea, fiindcă îl ținea treaz) și încruntându-se după câteva clipe. În după-masa asta tre' să facem o plimbare cu mașina. Să admirăm natura, cum ar veni.

— Sună bine.

Terry clătină din cap.

— Pierdere de vreme. Unde mai pui că e un film de Douglas Sirk pe BBE2.

Se uită la Robert cu speranță în priviri.

— Bănuiesc că nu vrei să vii și tu, nu? E loc berechet pentru trei. Poate că ne-am simți mai bine.

Robert mai fusese în excursie cu Terry și prietenele lui. Perspectiva de a asista la câteva ore de împunsături reciproce nu îl atrăgea defel.

— Nu, mulțumesc, zise el. Știi cum e, când chibițezi pe lângă o pereche... Mai mult v-aș încurca.

— Bine, dar cu mine și Lynne lucrurile stau altfel, insistă Terry. La ora asta ne înțelegem de minune. Fără certuri, doar... tăceri prietenoase. Nu te-ai simți deloc în plus.

Se ridică și se căută prin buzunare.

— Mi-ar prinde bine niște mâncare. Ai ceva bani? La un calcul

atent, resursele lor comune se cifrau la puțin peste trei lire, iar Terry aprecie că urma să aibă nevoie de o mare parte din sumă pentru benzină. Totuși, aruncând o privire conspirativă prin local, spuse „Nu intra în panică” și, dintr-un raft de deasupra mesei vecine, scoase un exemplar vechi și cartonat din Marile speranțe. Deschizând cartea cu grijă, îi zise celuilalt:

— Ia uite-aici – pagina două sute douăzeci. În carte se găsea o bancnotă de zece lire. Robert fu impresionat.

— Când ai pus-o acolo?

— Cam acum șase luni, răspuse Terry. Când stăteam mai lejer cu banii. Am presimțit c-or să prindă bine. Du-te și ia niște sandvișuri, da?

La puțin timp după aceea, pe când Terry era jos la toaletă, își făcu apariția Lynne.

— M-a rugat să vin cu voi, îi spuse Robert, dar nu cred c-o să merg. Nu-mi place să-mi bag nasul.

— A, te rog frumos, hai și tu, stăruie ea. Zău c-ar fi mai bine să avem pe cineva cu noi, relația noastră scârțâie rău de tot. Am impresia că nu mai avem ce să ne spunem unul altuia.

— Și, mă rog, unde mergeți?

— Ceva mai sus pe coastă. Știu că acum e cam urât, dar au zis la meteo că mai târziu se face frumos și iese soarele.

După două ore în care merseră cu mașina pe o ceață umedă, ploaia deveni torențială pe la trei, moment în care Terry descoperi că ștergătoarele de parbriz nu funcționau. Ieșiră de pe drum și opriră în dreptul unei parcări. Lynne le oferă un pachet de Polo reprezentând singurele provizii pe care le aveau la ei.

— Grozav, mustăci Terry. E mult mai bine decât să stăm la mine-n cameră și să ne uităm la Mesaj purtat de vânt.

Robert șterse condensul apărut pe geamul din spate și se uită la porțiunea mohorâtă de coastă care aproape că nu se mai deslușea din cauza ploii dese.

— Oricum, cred că l-am mai văzut, spuse el. O melodramă în toată regula, cu Rock Hudson în rol de magnat al petrolului. Un fel

de Dallas mai siropos din anii '50.

— Mă rog, asta crede unul ca tine, zise Terry condescendent.

— Ce vrea să însemne asta, de fapt?

— Adevăratul cineast, explică Terry, știe că Sirk e unul dintre cei mai importanți regizori care au lucrat la Hollywood. Până și o viziune psihanalitică de bază te lămurește că omul a înțeles profund nevrozele sexuale pe care s-a întemeiat visul american.

— Vrăjeală, rosti Robert, întorcându-se spre geam.

— Nu ți-a dat niciodată prin cap, spuse Lynne, adresându-i-se lui Terry, dar fără să se uite la el, că în toate filmele astea umbli după ceva care de fapt nu există?

În vocea ei se ghicea o doză de amărăciune și lehamite.

— N-am spus că filmele lui sunt perfecte, declară Terry.

Se gândi la această afirmație, iar apoi începu să brodeze pe marginea ei, în stilul unei autentice prelegeri universitare:

— Bineînțeles, ne putem gândi la un film perfect. Asta nu înseamnă că va fi neapărat ceva agreabil sau înălțător. E posibil să iasă cel mai deprimant lucru care s-a făcut vreodată. Important este să aibă o viziune consecventă și fără cusur. Sunt convins că un asemenea film există. Deocamdată nu fac decât să acumulez deprinderile cu ajutorul cărora să-l caut.

— E ca și cum ai încerca să-ți aduci aminte visul perfect, îi sugeră Robert.

— Aoleu, nu-l face s-o dea pe vise, pentru Dumnezeu, spuse Lynne. M-am săturat de visele lui până peste cap. Dacă-l auzi, zici că-i singurul om din lume care a visat vreodată.

— Eu, unul, n-am mai visat aproape deloc în ultimul timp, mărturisii Robert.

— Eu visez mereu.

— Despre ce?

— Păi, în primul rând, despre o discuție de zece minute cu Terry, în care să nu pomenească de Ingmar Bergman. Dar asta-i mica mea fantezie și-atâta tot.

Lynne căzu pe gânduri câteva clipe.

—Știi și eu... banalități, prostioare... Acum câteva nopți, de pildă, am visat că stăteam într-un pat de spital lângă Winston Churchill. Mânca mazăre și din când în când îmi arunca și mie câte-o boabă. Pe urmă spitalul s-a transformat în bungaloul bunică-mii și-au apărut o grămadă de pompieri care cântau tema principală din Hello, Dolly.

Văzu că Terry nu era impresionat.

— Nu te uita așa la mine. Nu putem s-avem toți cele mai profunde vise din lume.

— N-am zis nimic.

— Și știi ceva, ce-ar fi să ieși din mașină și să repari naibii ștergătoarele alea? Măcar o dată fă și tu ceva folositor.

Bombănind enervat și strângându-și haina pe lângă corp cât putu de tare, de parcă în acest fel ar fi reușit să se ferească de ploaie și de frig, Terry se dădu jos din mașină și pierdu câteva minute trăgând de ștergătoarele de parbriz și sucindu-le fără chef. Reparațiile auto nu se numărau printre punctele lui forte.

— Odată am visat și eu un spital, spuse Robert între timp. De fapt, e cam singurul vis de care-mi aduc aminte. Cred că aveam nouă sau zece ani... Mă găseam într-un loc foarte arid, deluros și îmbâcsit. Și mai era o femeie, o femeie între două vârste, cu o uniformă de asistentă medicală, care stătea pe marginea drumului și arăta cu mâna, arăta undeva departe. Mai încolo pe drum, în fața noastră, se ridica o clădire mare – în direcția ei arăta. Vedeam construcția ca prin ceață și știam că-i un spital, un fel de spital militar, de fapt. Iar în spatele femeii se afla un indicator. Stătea însă chiar în fața lui, așa că nu puteam să-l citesc pe tot.

— Știai ce era scris pe indicator? întrebă Lynne.

— Nu. Era doar un cuvânt, dar nu-l vedeam. Asta mă scotea din minți. Nu știam decât că era într-o altă limbă.

— Se mai întâmpla și altceva în visul ăsta?

— Nu, atâta tot.

Lynne chibzui asupra detaliilor.

— Ce crezi, asistenta medicală îți spunea să te duci la spital?

— Nu știu. Presupun că da.

— Ei bine, cred c-ar trebui să pui pe cineva să-ți analizeze visul. Dacă încă-l ții minte după atâția ani, înseamnă că încearcă să-ți spună ceva.

Terry deschise ușa și se trânti murat de ploaie la volan.

— Pierdere de vreme în toată regula, spuse el. După aceea tăcură cu toții, ascultând zumzetul intermitent al mașinilor care treceau pe lângă ei și șuieratul cauciucurilor pe asfaltul ud. Lui Robert i se păru cel mai deprimant sunet din câte existau; îi amintea de vacanțele petrecute cu familia în Devon, când maică-sa și taică-său se ciondăneau pe locurile din față și beau termosuri întregi de cafea, în timp ce mașina cu geamurile aburite era oprită într-una dintre parcările cu vedere la mare, iar vremea era urâtă chiar și în iulie. Seara mâncau la câte un restaurant ieftin, taică-său bea vin și tărie până se îmbăta, iar maică-sa trebuia să se așeze la volan și să-i ducă înapoi la cabană sau la pensiune. Deodată, avu o imagine vie a lui taică-său urinând seara târziu pe zidul unei pensiuni, în timp ce proprietăreasa deschidea o fereastră-ghilotină de la etajul doi și striga la el. „Chem poliția!” îl amenințase ea în cele din urmă, la care el chicotise și-i replicase: „Eu sunt poliția!” Oricum, nu mai stătuseră acolo decât până dimineață.

Terry încercă să dea drumul la radio, dar nu prinse decât niște muzică de operă și comentariul unui meci de fotbal. După puțin timp închise aparatul, căscă și se întoarse spre Robert, întrebându-l:

— După cine-ai zis că umblai de dimineață la Cafe Valladon?

— N-am zis. Era cineva din casă.

— Aha, spuse Terry, căruia probabil că-i fusese stârnit interesul de felul cum răspunsese Robert. Băiat sau fată?

— Fată. N-a mai văzut-o nimeni de-o săptămână. M-a cam pus pe gânduri.

Lynne se uitase pe geam, fără să ia parte la discuție și plictisită de moarte. Însă acum se învioră și spuse:

— Nu cumva o cheamă Sarah? Sarah Tudor? Robert deveni brusc atent pe bancheta din spate.

— De unde știi?

Lynne surâse mulțumită.

— Intuiția.

— Se întâmplă s-o cunoști? întrebă Robert.

— Ba bine că nu. În anul întâi am fost colege de palier. Toată lumea o cunoaște pe Sarah.

Robert nu ghici sensul real al cuvintelor lui Lynne, dar ceea ce auzi nu-i făcu plăcere.

— Cum arată? se interesă Terry.

— Micuță, răspunse Lynne. Slăbănoagă. Ochi albaștri, spălăciți. Poartă mereu o geacă de blugi. Blondă, înălțime medie, ba chiar scundă, cam ca paiul.

— Nu-i deloc ca paiul, protestă Robert.

— Ba e exact ca paiul. De-aia i se zice Worzel.

— Cine-i zice Worzel?

— Toată lumea. De la Worzel Gumidge, sperietoarea. E doar una dintre porecle, normal.

Îngrozit cu anticipație la gândul răspunsului, dar incapabil să se abțină, Robert întrebă:

— Celelalte care-s?

—Păi, unii îi spun Sarah Vomă, după o chestie de pomină, când s-a dus la restaurant și a vărsat peste toți ălalți de la masă. Alții îi zic Gregoriana, de când îi trăgea clopotele un individ nesuferit pe care-l chema Gregory. Și mai sunt câțiva care-i spun Rip van Winkle, fiindcă are fermecătorul obicei de-a adormi chiar în timp ce vorbești cu ea, dacă n-o interesează ce-i spui.

Robert se încruntă.

— S-ar putea ca asta să nu fie din cauza ei, o scuză el. Cred că există un fel de boală...

—Dar cei mai mulți, zise Lynne, care nu își încheiase pomelnicul poreclelor, cei mai mulți îi spun Sarah Nebuna.

Robert avu o strângere de inimă și mai mare.

— Și de ce, mă rog? întrebă el inutil.

— Fiindcă e țăcănită de-a binelea. Le spune oamenilor c-a stat de

vorbă cu ei și c-au făcut nu știu ce chestii împreună, și când colo, toate sunt invenții. A luat-o pe miriște rău de tot.

Robert hotărî că deja se sărea peste cal.

— Asta n-o mai cred.

— E adevărat, spuse Lynne. De aceea m-am și gândit că persoana pe care-o căutai ar fi putut fi Sarah, fiindcă ne-am întâlnit acum câteva zile și mi-a povestit de tine. A zis tot felul de lucruri, și pun pariu că jumătate sunt bazaconii.

Robert nu putu să nu fie emoționat de faptul că Sarah nu-l uitase, deși nu-l mai văzuse de o săptămână, și că – pe deasupra – îl considera suficient de interesant ca să discute despre el cu prietenele.

— De ce, ce-a spus?

— Păi, a spus că nu de mult ți-a murit pisica și că ai fost foarte amărât.

— Da, așa e.

— Și că pe urmă ai stat cu ea câteva ore noaptea pe terasă, pe un frig cumplit, și-ați vorbit despre sensul vieții.

— Chiar am vorbit.

— Unde mai pui că bate toba pe la toți că ai o soră geamănă.

Se lăsă o tăcere mustind de așteptare. Terry se întoarse și îi aruncă o privire glumeață, provocatoare.

— Ei, bine?

— Ei bine, ce?

— Doar n-o să ne spui că și treaba asta e adevărată.

Robert îl privi la rîndul lui, conștient în același timp de ochii iscoditori ai lui Lynne.

— Dacă vreți să știți, este, spuse el. Terry rămase câteva clipe – foarte puține – cu gura căscată. Se uită de la Robert la Lynne și de la Lynne la Robert, încercând să-și dea seama dacă nu cumva cei doi puseseră la cale vreo farsă.

— Am fost la tine acasă, rosti el. Ți-am cunoscut familia. N-ai nici frați, nici surori.

— Ce-a mai spus despre ea? întrebă Robert, ignorându-l

deocamdată pe Terry. Lynne îi răspunse:

— Din câte zice Sarah, ai avut o soră geamănă pe nume Cleo, dar părinții nu aveau cum să vă crească pe amândoi, așa că au încredințat-o spre adopție când tu aveai doar câteva zile, iar de atunci n-ai mai văzut-o niciodată.

Robert nu spuse nimic, deși expresia de pe chipul lui sugera că se adâncise în niște gânduri cu totul personale, care i se cristalizau cu destule rețineri. Terry observă acest lucru și își propuse să-i smulgă adevărul cu forța.

— Ia zi, minte? Sunt scorneli?

— Bineînțeles că nu. Cum ar putea cineva să inventeze una ca asta?

— Ai o soră geamănă pe care-o cheamă Cleo și nu mi-ai spus?

— De ce ți-aș fi spus? N-am văzut-o în viața mea.

— Mă cunoști de doi ani – suntem prieteni de doi ani – și nu mi-ai spus că ai o soră geamănă. În schimb, nimerești peste-o ciudată, stai de vorbă cu ea și după cinci minute îi spui tot?

— Nu e ciudată. N-are nimic ciudat.

Lynne pufni la auzul acestor cuvinte și zise:

— Oricum, Terry, o știi și tu pe Sarah Tudor. Ea a-nceput... mă rog... povestea aia – cu Ronnie.

Iar Robert avea să-și aducă aminte mai târziu de clipa când auzise acest nume pentru prima oară, de presimțirea imediată care pusese stăpânire pe el și de conștiința grabnică a faptului că se găsea în cădere liberă, în picaj spre o prăpastie fără fund. Deocamdată, știa precis că toate speranțele pe care le nutrea de o săptămână încoace – și pe care le considerase extrem de vagi și lipsite de conținut, pentru ca acum să le recunoască dintr-o dată drept niște monstruoziități concrete – aveau să se ducă pe apa sâmbetei. Se simți cotropit de panică.

— A, de ea e vorba? întrebă Terry între timp. De ea discutăm? Normal c-o știi. Alaltăieri, când am avut o convorbire mai aprinsă cu Ronnie, stătea la masa noastră.

— Micuță... începu Lynne.

— Slăbănoagă, ochi albaștri, spălăciți, geacă de blugi, păr blond-pai. Și dusă rău de tot cu pluta.

— Așa e, confirmă Lynne. Ai observat și tu, nu?

— Nebună de legat, așa ne-am zis toți. Ronnie bătea câmpii ca de obicei despre bărbații care sunt violatori din naștere și-și caftesc nevestele, la care fata asta – cu care nu vorbise nimeni până atunci – s-a băgat nitam-nisam și-a spus că e de acord. După aia s-a ridicat și-a plecat, cât pe-aci să răstoarne masa.

— M-am îndrăgostit de ea, zise Robert. Terry și Lynne se răsuciră pe locurile lor ca la un semn și-l priviră în liniște. Niciunul nu-i puse la îndoială afirmația, dar Robert simți o plăcere atât de rapidă și neașteptată, o ușurare atât de completă când o formulase, încât se hotărî s-o repete cu orice risc.

— M-am îndrăgostit de ea, spuse el. După părerea mea, e minunată. Cred că e persoana cea mai frumoasă și mai drăguță din câte-am întâlnit.

Terry tăcu uluit: nu-l mai auzise pe Robert spunând așa ceva. Lynne se mulțumi să clatine sceptică din cap și să se uite din nou prin parbriz.

— Ei bine, ăsta da, punct de vedere inedit, acceptă ea.

— Când spui că e-n vorbă cu individul ăsta pe nume Ronnie, continuă Robert pe un ton fără inflexiuni, presupun că asta înseamnă că au o aventură, nu?

— N-am zis că umblă cu un individ pe nume Ronnie. Nu asta am spus.

Preț de o clipă, Robert se cramponă de aceste cuvinte, iluzionându-se că nu auzise bine prima dată și spunându-și că încă era posibil să fie totul în regulă.

—Am crezut...

— De data asta zău c-ai făcut o alegere brici. Te-ai autodepășit, pe cuvânt.

Apoi Lynne îi explică, răbdătoare și destul de amabilă:

— Are o aventură, dar nu cu un bărbat. Ronnie e fată. Numele e un diminutiv de la Veronica.

Prăpastia se căscă din nou – de două ori mai largă și chiar mai neagră decât ar fi crezut cu puțință Robert.

— Dar mi-ai spus c-a umblat cu un tip pe care-l cheamă Gregory, rosti el excedat.

— Ei bine, acum umblă cu o fată pe care-o cheamă Veronica.

Într-un târziu, cel care își asumă sarcina de a i-o spune pe șleau se dovedi a fi Terry:

— E lesbiană, Bob.

Robert se uită la Lynne pentru confirmare, ca și cum chiar și în această clipă tot mai spera că era doar un renghi pe care i-l jucase prietenul lui ca între bărbați. Dar Lynne se mulțumi să încuviințeze din cap.

— Începând de luni, spuse ea. Între timp, ploaia aproape că se oprise. Terry răsuci cheia în contact.

— Dar tot nu-mi vine să cred că suntem prieteni de doi ani și nu mi-ai spus că ai o soră geamănă, declară el.

Se uită în oglinda retrovizoare, semnaliză și se încadră la loc pe drum, în direcția spărturii dintre nori și a soarelui șovăielnic ale cărui raze aruncau o lumină palidă.

A doua zi după lunga discuție cu Robert, într-o după-amiază caldă dar vântoasă de vineri, Sarah intrase la Cafe Valladon și o zărise pe Veronica stând cu alte trei femei; se oprise în prag, neștiind ce să facă mai departe; o văzuse pe Veronica desprinzându-se de grup și apropiindu-se de ea, cu fața luminată de un zâmbet de recunoaștere și de bun-venit; simțise atingerea unei mâini pe braț și se trezise condusă la o masă liberă, unde se părea că aveau să poarte o discuție între patru ochi.

Scosese cărțile din rucsacul de pânză și explicase că nu reușise să treacă prin toate; Veronica se scuzase pentru că i le pusese în brațe în felul acela și pentru că dăduse de înțeles că, în anumite direcții, mai avea mult de citit; fusese o mojiție, dar de fapt recursese la o asemenea stratagemă ca să fie sigură că avea s-o mai vadă. Se dusesse în spatele tejghelei și adusese două cafele (Slattery remarcându-se printr-una dintre acele absențe prelungite și

misterioase, care păreau să afecteze atât de puțin bunul mers al lucrurilor în local). Iar apoi începuseră să stea de vorbă.

Sarah o sunase din nou pe Veronica a doua zi. Cele două luaseră masa împreună, apoi se duseseră seara târziu la un film, iar Sarah pierduse ultimul autobuz spre casă; în dimineața următoare, se trezise într-un sac de dormit, în camera din campus a Veronicăi. Iar în cealaltă dimineață făcuse ochi în patul ei.

Sunetul care o trezise fusese un declic: cineva dăduse drumul unui casetofon portabil. Sarah mai moțâise pe parcursul primelor minute de bandă, după care se deșteptase complet și începuse să cerceteze din ochi împrejurimile în timpul unui cântec al lui Billie Holiday:

I've got those Monday blues
Straight through Sunday blues

— Ia spune, așa e? întrebuse Veronica, așezată pe marginea patului.

— Ce să fie?

— Voiam să știu dacă te-ncearcă tristețea zilelor de luni.

— E luni?

Sarah se ridicase neliniștită în capul oaselor și se uitase la ceasul de pe noptieră. Era zece și un sfert.

— Drace, aveam curs la nouă jumate.

— Ai ochii grei de somn.

Veronica încercase să-i atingă ochii ușor cu arătătorul, dar Sarah tresărise și se vârâse la loc sub plapumă.

— Fac pariu că ți-ar prinde bine o cafea.

— Mm, cum să nu!

— Și mie, spusese Veronica, numai că din păcate am băut-o ieri pe toată.

Se ridicase și se întinsese, lăsând să i se ghicească trupul puternic și vânos sub un tricou lung, care îi ajungea până sub genunchi.

— Oricum, cred c-ar trebui să băgăm ceva la stomac la Jonah's. Cafea, micul dejun, tot tacâmul. Ce zici?

Micul dejun nu se mai servea după zece și jumătate, așa că se îmbrăcaseră repede, sosiseră la timp și fuseseră răsplătite cu un mic

dejun compus din jambon, ciuperci și niște porții mari de ouă jumări în curs de solidificare. Flămândă, Veronica își înfulecase porția, după care începuse să înfigă furculița în movilița cauciucată de jumări de care Sarah – care stătea încordată în fața ei și părea întrucâtva consternată – nu se atinsese. Niciuna dintre ele nu fusese prea vorbăreată, cel puțin până când la masă li se alăturase timp de câteva minute o studentă la istorie pe nume Lynne, dar chiar și atunci singura care vorbise fusese Veronica. Sarah se jucase cu pliculețul de zahăr, împingând tot conținutul spre partea de jos și împăturind plicul în două, iar apoi apucându-l de la celălalt capăt și repetând procedeul, până când pliculețul se rupsese, iar zahărul se împrăștiase peste resturile micului ei dejun.

— Eram sigură c-o să se întâmple asta, spusese Veronica.

Între timp, Lynne plecase.

— Îmi pare rău, se scuzase Sarah râzând. Un obicei prost.

Își trecuse o mână prin păr, apucând un smoc și trăgând ușor de el. Încă un truc; un gest care izbutise deja să-l farmece pe Robert. Iar acum iată că și Veronica îl sesizase pentru prima oară.

— Ce vrei să faci azi? întrebuse ea.

— Nu știu, răspunsese Sarah cu o voce stinsă. Drept să-ți spun, mă simt cam ciudat.

— Am observat.

— Atâta doar că... tot ce e...

Sarah își îndreptase privirea spre masa alăturată. Deși restaurantul era aproape gol, trei studenți preferaseră să se așeze acolo și tocmai începuseră o discuție fragmentată, fără cap și fără coadă.

— E foarte jenant, dar... ții minte ce ți-am spus ieri despre ce vizez? (Oare chiar îi povestise acest lucru Veronicăi, deși o cunoștea doar de câteva zile?) Despre cât de vii sunt uneori visele astea?

Veronica dăduse din cap.

— Ei bine, azi-noapte te-am visat pe tine.

— Pe mine?

— Pe noi două.

Sarah se mai uitase o dată la cei trei studenți. Aceștia molfăiau niște batoane de Kit-Kat și nu scoteau un cuvânt.

— Eram...

— Da? făcuse Veronica.

— ... împreună în pat. Veronica ridicase din umeri.

— Mi se pare o chestie destul de nevinovată. E singurul motiv pentru care ai figura asta chinuită?

— Știi cum e după ce-ai visat pe cineva, spusese Sarah. A doua zi nu-l mai vezi cu aceiași ochi.

— Asta așa e, întărise Veronica. Mai ales dacă-i vorba de un vis erotic, din câte știu.

— Păi tocmai, rostise Sarah aproape șoptit.

— Cum adică, „tocmai”?

— Adică... „tocmai”.

— Ai avut un vis erotic, asta vrei să-mi spui?

Sarah dăduse din cap, după care spusese (cu un glas mai discret decât o șoptă):

— Aș vrea să se care janghinele astea.

— Ce te face să crezi c-a fost un vis? o descususe Veronica.

— Sunt sigură că-s atenți la ce vorbim.

— Tu, în schimb, e clar că nu ești.

Sarah se uitase la ea, cu ochii din ce în ce mai mari. Într-un târziu, deslușise sensul real al întrebării ei, iar urmările sale deveniseră dintr-o dată șocant de limpezi, chiar în timp ce o auzea repetată:

— Ce te face să crezi c-a fost un vis? Următoarele cuvinte ale lui Sarah fuseseră rostite foarte încet:

— Știu c-a fost.

Iar apoi și mai încet:

— Sunt sigură c-a fost.

Veronica surâsese și clătinase din cap. După care spusese:

— Cred c-o să mă îndrăgostesc de tine, Sarah.

6

La ora două în după-amiaza aceea, Terry intră în biroul gol al doctorului Dudden și – fără permisiunea sau știrea lui – îi deconectă eficient telefonul. În locul lui își conectă computerul Powerbook și apăsă pe tasta de trimitere, declanșând astfel o serie rapidă, dar complexă, de evenimente. Transformată din date binare în semnale analoge, cronica lui de film fu propulsată prin intermediul liniilor telefonice de către curentul electric, iar după câteva secunde poposi în secția culturală a ziarului, unde un fax o reconverti în informații digitale și o introduse într-o imprimantă pentru a fi reconstituită pe suport de hârtie. Supusă în această formă atenției șefului de la secția culturală, recenzia fu parcursă rapid, însoțită de câteva chicoteli și avizată favorabil, în așa fel încât în dimineața următoare să se poată bucura eventual de interesul pasager al unui cititor din douăzeci, dintre cei 400.000 câți număra în totalitate ziarul, unul dintre ei fiind de data asta Sarah, care adormi în timp ce încerca să citească până la capăt cronica lui Terry în cancelarie, pe durata pauzei de dimineață.

Când o cuprinse somnolența, ea o simți ca atare, dar nu avu cum s-o împiedice.

Cuvintele îi jucau în fața ochilor, când limpezindu-se, când devenind cețoase.

Își impuse să se concentreze, însă degeaba. Își simțea pleoapele grele, din ce în ce mai grele...

Catherine îi dădu deșteptarea după zece minute, scuturând-o ușor de umăr și spunându-i:

— Sarah, trezește-te. Pauza e aproape gata.

— Am adormit? Ah, la dracu'!

Sarah se ridică din scaun și își miji ochii prin încăpere. Toți colegii ei se pregăteau de plecare; de data asta nici soneria de intrare n-o trezise. Îi strigă lui Norman (un student aflat în practică pedagogică, în vârstă de vreo douăzeci și ceva de ani, cu o expresie destul de agitată), în timp ce acesta ieșea pe ușă:

— Vin și eu imediat, bine?

— Da, sigur.

— Peste vreo douăzeci de minute.

Probabil că mă crede foarte ciudată, își spuse ea, deschizându-și flaconul de mazindol și înghițind două pastile.

Oricum, prea politicos sau prea speriat ca să spună ceva.

După ce nu mai rămase nimeni în cancelarie, își mai umplu o dată ceașca de cafea și apoi reuși treptat, cu eforturi, să-și aducă aminte ce citise în ziar. Era o cronică de film a lui Terry. Era ciudat că primea în continuare aceste reactualizări săptămânale ale părerilor lui critice, deși în realitate trecuseră peste zece ani de când nu-l mai văzuse. Din legăturile superficiale pe care le stabilise cu stilul lui gazetăresc, Sarah alcătui un tablou surprinzător de complet: îi cunoștea gusturile în materie de muzică și filme, știa că trăia tot la Londra, își imagina cum arăta viața lui socială și chiar se aventura să-i aproximeze venitul în limite rezonabile (câștiga de trei ori mai mult ca ea? De patru?). Cu toate acestea, mai mult ca sigur că pentru el Sarah dispăruse definitiv. Se gândea vreodată la fosta lui prietenă? se întrebă ea. Își mai amintea de vremurile când stătuseră în același apartament, după absolvire? I se întâmpla să se întrebe ce se alesese de ea? Nu că ar fi avut mare importanță. Nu că ar fi contat cine știe ce.

Se uită din nou la recenzie și nu reuși să-și aducă aminte cât de mult citise. Răsfoind-o acum, i se păru mai inteligibilă decât majoritatea textelor în cascadă ale lui Terry. Cel puțin tonul general părea entuziast. „Distracție pentru toată familia”, așa suna concluzia lui (deloc originală), iar citind aceste cuvinte Sarah își îngădui un zâmbet discret și amar. Mă rog, își zise ea, toate bune și frumoase pentru cei care au familii. Dar cu noi, ceilalți, cum rămâne?

Aceasta era o zonă în care propriile gânduri păreau s-o ademenească tot mai des în ultima vreme, așa că se hotărî să scape imediat. Aruncând ziarul cât colo, întinse mâna spre un teanc înalt și instabil de mape și scoase o mână de formulare de evaluare de nivelul doi – unul dintre numeroasele derivate administrative ale

Programei Naționale – iar acestea îi solicitară atenția o vreme, până când trebui să vadă cum se descurca Norman la ora de engleză pe care o ținea.

Făcu acest lucru cu o anumită presimțire de rău augur, căci Norman stârnea în ea un amestec complicat de amuzament și compasiune. Spre lauda lui, era entuziast, avea o fire deschisă și părea să nutrească un interes sincer pentru ceea ce făceau copiii (ceea ce, din păcate, nu se traducea nici pe departe într-o punte de legătură cu ei). Însă era primejdios de naiv, iar pentru cineva atât de tânăr, metodele lui pedagogice păreau ciudat de demodate. Cu toate acestea, Sarah știa că la acest capitol era ușor să critici: atmosfera din clasă se schimbase atât de mult în cei unsprezece ani de când preda, încât se cutremura doar gândindu-se cum s-ar fi comportat ea însăși dacă ar fi început acum. În fond, îi admira pe toți cei dispuși să facă o încercare.

Ora de ieri, din care urmărise doar ultimele zece minute, fusese în general o brambureală. Conform unei dispoziții a ministerului, care spunea că elevii trebuiau familiarizați cu „poezia clasică”, Norman încercase să discute în clasă poemul „Du-te și prinde steaua căzătoare” de John Donne, ceea ce lui Sarah i se păruse o tentativă mult prea ambițioasă pentru niște copii de nouă sau zece ani. Reacția inițială de plictiseală cruntă se transformase, încă înainte de intrarea ei în clasă, într-un haos și o hlizeală incontrolabile. Ca de obicei, năzdrăvanul principal fusese un băiețel pe nume Andy Ellis, care, când i se ceruse să comenteze versul „Învață-mă să le-aud pe sirene cântând”, spusese că îi amintea de titlul unui film pe care îl închiriasse nu de mult de la un centru de casete video împreună cu un prieten, fiindcă auziseră că era cu lesbiene. Nebăgând în seamă strădaniile lui Norman de a schimba subiectul, băiatul explicase în continuare că experiența fusese profund decepționantă, dată fiind sărăcia filmului în materie de „trosneală a fetelor”, potrivit propriei formule dezarmant de fruste. Asta dusesse la o discuție însuflețită între membrii de sex bărbătesc ai clasei, nu despre imagistica marină a lui Donne, ci despre

posibilitatea de a surprinde un smoc din părul pubian al lui Sharon Stone în caseta cu Instinct primar, printr-o folosire abilă a stop-cadrului. La sfârșitul orei, Norman ceruse fiecărui elev – foarte imprudent, după părerea lui Sarah – să scrie o poezie despre stele și s-o aducă la școală a doua zi.

În clasă era deja gălăgie la sosirea ei, chiar dacă lucrurile se mai liniștiră nițel când își făcu apariția și se îndreptă spre o bancă liberă din ultimul rând. Chiar și așa, lui Sarah i se păru că fiecare poezie era însoțită de hohote tot mai mari, iar una dintre fete – Melanie Harris – trebui să facă eforturi evidente ca să-și stăpânească lacrimile. După intrarea lui Sarah, se mai dădu citire câtorva încercări mediocre, pe fundalul unor râsete și chicoteli constante, dar gestionabile, iar apoi îi veni rândul lui Andy Ellis.

Încă de la primul vers din poezia lui Andy – Cască bine clăpăuga, bulangiu nenorocit – în mintea lui Sarah, dacă nu și a altora, se declanșă cel dintâi semnal de alarmă. Dacă ar fi fost după ea, probabil că ar fi intervenit chiar atunci, numai că Norman părea să fi căzut pradă unei tăceri oripilate și lăsă recitarea să curgă neîntreruptă.

*Cască bine clăpăuga, bulangiu nenorocit,
Ștoarfă mea nu-i pentru tine, cum te-am prins, cum te-am pârlit.
Ies pe stradă, iau o bătă dup-un tur prin magazine,
Și când te găsesc acasă, te bat de te caci pe tine.
Stele verzi o să vezi, bulangiu nenorocit,
Stele verzi o să vezi, bulangiu nenorocit.
Te ginesc printre cearșafuri, o omor pe pițipoancă,
Îmi scot Uzi-ul din haină și-i bag plumb în fofoloancă,
Pe-urmă-ți fac și ție felul, doar știi bine că-i belea,
N-are nimeni voie, frate, s-o fută pe curva mea.
Stele verzi o să vezi, bulangiu nenorocit,
Stele verzi o să vezi, bulangiu nenorocit.*

În timp ce o parte din elevi îl priveau cu gura căscată, cu priviri

fie de o teamă respectuoasă, fie de uimire, Andy fu răsplătit cu ovații zgomotoase de majoritatea băieților și chiar de una sau două fete. Sarah nu își putu reprima un interes profesional, în ciuda stânjenelii ei tot mai pronunțate, văzând că reacțiile în fața acestei poezii păreau să se grupeze mai degrabă în funcție de sex decât de rasă. Andy însuși venea dintr-o familie (destul de înstărită) de albi, motiv pentru care, fu de părere Sarah, eforturile lui de a imita stilul „gangsta rap” erau demne de laudă; de asemenea, îi plăcu inventivitatea – tipică, de altminteri – cu ajutorul căreia reușise să insereze motivul stelei. Bineînțeles, n-ar fi spus cu voce tare nimic din toate astea: dacă ar fi trebuit să rezolve ea situația, i-ar fi cerut să rămână la o discuție între patru ochi după oră și ar fi trecut rapid la următorul elev. Pe de altă parte, Norman părea hotărât, o dată recăpătat graiul, să intre și mai mult la apă.

— A fost foarte interesant, Andy, spuse el după ce tămbălăul se mai domolise, dar mă întreb dacă ai înțeles cu adevărat ce-ai scris.

— Sigur c-am înțeles.

— Da, și noi am înțeles, domnule, zise un al doilea băiat.

— Am înțeles fiecare cuvânt, domnule, adăugă un al treilea.

(Sarah rezistă tentației de a-și îngropa fața în mâini. Știa că elevii li se adresau profesorilor cu „domnule” doar când atmosfera era extrem de negativă.)

— E vreun cuvânt pe care nu-l înțelegeți dumneavoastră, domnule?

— Știți ce-i aia fofoloancă, domnule?

— Normal că nu știe. Nici măcar n-a văzut Instinct primar.

— Gata! strigă Norman, încercând să acopere răsetele. Această așa-zisă „poezie” a ta, Andy, e doar un potpuriu de măscări.

— Vă rog, domnule, spuse un elev, ridicând mâna, nu știu ce-i acela potpuriu. Norman nu-l băgă în seamă.

— E doar o aiureală porcoasă, nu-i așa, fără rimă și fără sens.

— De rimat, rimează, îl corectă Andy. Plus că are și subiect, la fel ca poezia pe care ne-ați pus s-o citim ieri.

— Subiect, ai? Ei bine, eu unul nu l-am remarcat.

— Uitați care e, domnule, interveni băiatul care stătea lângă Andy. Individu' ăsta negru s-a ofțicat tare pe prietenu' lui, așa c-o să-l omoare.

— Exact, domnule. Și pe femeie.

— Fiindcă e-o curvă fără pereche, domnule.

— Gura! Să nu vă mai aud pe niciunul, se răsti Norman, revenind la Andy: Ai scris-o din capul tău?

— Da, domnule.

— Aiurea. Cum ai fi putut scorni așa ceva?

— Păi, ascult mult rap și de-aici mi-a venit ideea. De la Onyx, M.C. Ren și The Notorious B.I.G. Domnișoara Tudor a spus că e bine să fim deschiși la influențele altor culturi și tradiții.

Norman îi aruncă lui Sarah o privire care era pe jumătate o acuzație, pe jumătate un apel disperat. Ea îi răspunse cu un surâs blând.

— Și oricum, continuă Andy, ieri ne-ați zis că Pulp și Oasis au scris poezii.

— Păi da, dar...

— Și-atunci care-ar fi diferența, domnule? Nu cumva fiindcă cei de la Onyx sunt negri, nu?

— Doar n-oți fi rasist, domnule, ce ziceți? Dumnezeuule, băieții ăștia sunt tari de tot, își spuse Sarah. Preț de o clipă, aproape că fu mândră de ei.

— Bun. Gata.

Norman se făcuse alb ca varul și începuseră să-i tremure buzele.

— Andy, vreau să stăm de vorbă după oră. Acum chiar c-ai dat de bucluc. Habar n-ai cât de rău. Iar ceilalți, tăceți în p... tăceți din gură, se zborși el când clasa hohoti din nou, și ascultați poezia următoare. Să nu mai prind pe unul că scoate-o vorbă până sună. S-a înțeles?

Restabilirea ordinii fu superficială, iar temerile lui Sarah se dublă când Norman o alege pe Alison Hill să citească mai departe. Fata era cea mai mică din clasă, fiind o elevă eminentemente retrasă și tăcută. Acum, după recitalul de obrăznicii al lui Andy, vocea ei

păru mai stinsă, mai timidă și mai monotonă ca niciodată.

— Poezia mea are titlul „Găuri în cer”, declamă ea în viteză. Când mor, stelele se transformă în niște găuri negre. Un astrolog se uita la trei stele de pe cer. Prin telescop. Erau o stea mică și două mari.

Una dintre stelele mari a murit și s-a transformat într-o gaură neagră. Celelalte două stele erau foarte singure. Nu mai existau alte stele pe câteva milioane de kilometri. Doar aer negru și cer pustiu. Îmi pare rău pentru cele două stele singuratice, a spus astrologul. Dar era prea departe ca să poată face ceva. Așa că au rămas amândouă pe cer, triste din cale-afară, și chiar dacă uneori mai străluceau, întunericul și pustietatea le făceau să fie foarte speriate.

Se lăsă o tăcere semirespectuoasă. Unul dintre băieți aplaudă sarcastic.

— Foarte bine, Alison, spuse Norman. De toată isprava. Totuși, am observat o mică greșeală. A mai sesizat-o cineva?

Nu se oferi nimeni.

— Ei bine, ai spus că bărbatul care se uita prin telescop era astrolog. Cred că de fapt ai vrut să spui astronom.

— Care-i diferența? întrebă cineva.

— Păi, e foarte importantă. Norman scrisese cele două cuvinte pe tablă și se întoarse spre clasă, afișând o expresie mulțumită.

— Vedeți voi, există doar două litere schimbate la aceste cuvinte, dar sensul lor este complet diferit. Astronomul este un savant serios, care își petrece timpul uitându-se prin telescop și prin alte instrumente științifice ca să descopere tot felul de lucruri despre stele, pe când astrologul este o persoană ușuratică și superstițioasă, care doar se prefacă că studiază stelele, dar de fapt alcătuiește horoscoape și alte prostii.

Sarah detectă încă o schimbare iminentă a atmosferei. Alison părea să nu mai fie atentă la ce spunea Norman: pe chip i se întipărise o expresie apatică, rătăcită, iar pentru o fracțiune de secundă Sarah avu sentimentul că deslușea în ea reflectarea ștearsă a unei alte fețe, a unei figuri fără nume din trecut. (Poate că de

vină erau gura pe care și-o ținea ușor strâmb și felul neglijent în care își mușca buza de jos.) Între timp, restul clasei își recăpătase apetitul pentru răutăți.

— Vreți să spuneți că horoscoapele nu sunt serioase, domnule?

— Întocmai.

— Dar apar în ziare.

— Nu trebuie să vă luați după tot ce scrie în ziare.

— Cred că se pot afla multe lucruri despre oameni dacă le știi zodia, spuse una dintre fete.

— Așa e. Dumneavoastră în ce zodie sunteți, domnule?

— Pariu că sunteți leu, nu, domnule? Cică leii sunt foarte puternici și stăpâni pe situație.

— Are scorpionul ascendent în Uranus, sau pur și simplu așa ne stau pantalonii?

După terminarea orei, Sarah și Norman străbătură împreună terenul de sport, îndreptându-se spre sala de mese. Ea nu-i vorbi foarte mult despre lecție, mulțumindu-se să emită sunete vag liniștitoare și să-i comunice aluziv că nu făcuse o alegere prea fericită cu o zi în urmă, când se oprise asupra poeziei lui Donne. Studentul se resimțea puternic în urma acestei experiențe; îndeosebi acuzația de rasism îl șocase profund.

— Au încercat să te enerveze, atâta tot, spuse Sarah.

Norman se opri din mers și se uită la ea. Soarele încălzea vesel terenul de sport, iar ochii lui se îngustară involuntar când o întrebă:

— Credeți?

Sarah dădu din cap. Își trecu o mână prin păr – părul des, cărunț și lung până aproape de umeri, de care Norman era deja fascinat – și sfârși fără să-și dea seama (fiindcă nu conștientizase niciodată gestul) prin a prinde un smoc și a trage ușor de el.

— Te descurci foarte bine. Serios, spuse ea și râse. Am trecut cu toții prin asta, să știi. Când mă gândesc la prima mea oră de practică pedagogică...

Mai făcură câțiva pași.

— Apropo, am o scrisoare pentru dumneavoastră, zise Norman. E

în servieta din cancelarie.

Presupunerea imediată a lui Sarah fu că era vorba de o scrisoare pe care o compusese el însuși, că avea să-i spună ceva, să-i facă o declarație prea însemnată pentru a fi formulată prin viu grai. Încercă o imensă ușurare când el adăugă:

— E de la o fată de la colegiu care susține că vă cunoaște. Vorbeam despre dumneavoastră cu niște prieteni, iar fata asta – pe care nici măcar n-o știu foarte bine – a zis că v-a cunoscut cu ani în urmă, pe când erați studentă.

Ușurarea făcu loc nedumeririi.

— Puțin probabil. La ora asta, toate prietenele mele din studenție au trecut de treizeci de ani. Câți ani are?

— A, cred că douăzeci, nu mai mult. O cheamă Ruby. Ruby Sharp.

Fu rândul lui Sarah să se oprească din mers. Ajunseseră aproape de intrarea în sala de mese, iar copiii se strecurau pe lângă ei câte doi sau în grupuri mai mari, târșâindu-și picioarele cu un aer melancolic.

— Da, chiar am cunoscut o fată pe care-o chema Ruby, spuse ea. Nu foarte bine, dar... știu despre cine vorbești. E nemaipomenit.

Pe chip îi apărură un zâmbet, și preț de câteva clipe nu mai văzu fațada de cărămidă a clădirii laboratoarelor, ci un lucru mult mai puțin tangibil: o față palidă, ca de copil, o claie de păr roșcat, o plajă... o săgetă fiorul dureros al aducerii-aminte și își simți gâtul uscat când îl întrebă pe Norman:

— Iar acum stă în Londra, așa-i? Nu se pregătește să ajungă tot profesoară?

— De fapt, cred că e la biologie.

Norman îi deschise ușa și imediat după aceea fură amândoi asaltați de umiditatea și de hărmălaia sălii de mese.

— Dar locuiește la același etaj cu o prietenă și așa am ajuns să... Mă rog, la un moment dat a venit vorba de dumneavoastră...

Lui Sarah îi veni foarte greu să stea de vorbă cu Norman în timpul prânzului. Pomenirea numelui lui Ruby după toți acești ani

îi trezise o sumedenie de emoții, nu toate plăcute. Și totuși, zău că nu avea de ce să fie tulburată: dacă proceda cu tact, nu avea ce să i se întâmple când i se amintea de domnul și doamna Sharp, îngrijitorii de la Ashdown, și de fetița roșcovană de care îi cereau uneori să aibă grijă în timpul zilei, când mama ei era la lucru. După-amiezele acelea petrecute sus cu Veronica și Ruby, jucând cărți sau scrabble; ziua de pe plajă în compania lui Robert...

Da, vrând-nevrând gândurile i se întorceau la Robert, și de fiecare dată când se întâmpla asta, lui Sarah îi era ciudă pe ea însăși. Trecuseră doisprezece ani, doisprezece ani de când îl văzuse ultima dată (nu punea la socoteală cea din urmă întâlnire cu iz de farsă de la Ashdown, deși în felul ei o făcuse să sufere cel mai mult), dar chiar și acum, trebuia doar să i se amintească de el – un amănunt cât de mic și de întâmplător – pentru ca durerea de altădată să năvălească imediat la suprafață. O durere pe care nici trecerea timpului, nici lunile acelea istovitoare de ședințe psihiatrice (care, că veni vorba, însemnaseră doar bani aruncați pe fereastră) nu reușiseră vreodată s-o atenueze.

Își spuse că împlinise treizeci și cinci de ani. Nu avea copii. Era divorțată. Oare nu venise vremea să dea definitiv uitării prietenia aceea îndepărtată, scurtă și nu foarte semnificativă?

Șirul gândurilor îi fu întrerupt de Norman, care o rugă să-i dea sosul de roșii. Se uită cu o fascinație inconștientă, în timp ce studentul îl amesteca vârtos în piureul apos și subțire.

Ruby făcuse tot posibilul ca scrisoarea să fie concisă și politicoasă. Nu știa cum avea să reacționeze Sarah văzându-se abordată de o persoană atât de tânără, pe care o cunoscuse atât de superficial, cu atât de mult timp în urmă. Era aproape ca și cum i-ar fi scris unui străin. Accentuă cu grijă că doar amintirea bunătății manifestate atunci de Sarah la adresa ei și auzirea, printr-o stranie coincidență, a numelui său în gura lui Norman o îndemnaseră să o caute. Nu-i scrisese din niciun alt motiv și nu avea defel intenții ascunse. Chiar și așa, însă, nu prea spera să primească răspuns.

Numai că Sarah fu încântată de scrisoare și în aceeași după-

amiază îi trimise un bilet prin Norman, dându-i numărul de telefon și sugerându-i să se întâlnească și eventual să ia masa la un local. Așa se explica faptul că, după doar câteva zile, într-o seară de luni, Ruby se îndrepta spre North London, croindu-și apoi drum spre casa lui Sarah pe niște străzi necunoscute și ținând în mână un petic de hârtie pe care se afla o adresă scrisă cu creionul.

Casa era ușor de găsit, fiind prima de pe strada pe care intrai după ce coteai la ieșirea din stația de metrou. Era un imobil mic, elegant, cu acoperiș orizontal; avea două etaje și subsol, iar bovindoul de la intrare era decorat cu iederă și tufe de salvie. Ruby ajunsese cu zece minute mai devreme, așa că trecu prin dreptul casei și mai urcă pe deal câteva sute de metri, savurând strălucirea soarelui de la sfârșitul după-amiezei și vaga promisiune a unei aventuri modeste, prilejuită de vizitarea acestei părți noi a Londrei, atât de diferită de zona aglomerată, dar monotonă, în care era situată clădirea unde locuia ea. Îi plăceau îngustimea și pantele abrupte ale străzilor, casele înalte, trotuarele străjuite de pomi și sentimentul că traficul era ținut la respect. Pe drum se aflau puține mașini particulare, iar autobuzele și taxiurile lipseau cu desăvârșire. Era aproape liniște.

Liniștea aceasta se păstră și pe durata primelor secunde de după revederea lui Ruby cu Sarah. Niciuna dintre femei nu părea în stare să vorbească.

— Dumnezeule, chiar tu ești, spuse într-un târziu Sarah, care își explică nesiguranța inițială adăugând: Ai părul...

— A, râse Ruby, atingându-și podoaba capilară, ca și cum ar fi uitat pentru câteva clipe că era acolo. Da, firește. O mică schimbare de imagine.

Odinioară părul lui Ruby fusese roșu ca para focului. Acum îi ajungea la umeri, era negru, fin și pieptănat cu grijă.

— L-am vopsit acum un an, zise ea. Oamenilor nu prea le plac roșcatele, habar n-am de ce. Am observat pur și simplu. Al tău arată grozav, adăugă ea repede. Îmi place părul cărunt când e purtat în felul ăsta. Când nu trebuie cănit.

Sarah zâmbi și îi spuse:

— Păi, intră.

Apoi izbucniră amândouă într-un râs încântat și se îmbrățișară.

Sarah se uitase la știrile de pe Channel 4. Acum dădu televizorul încet și se duse să ia o sticlă de Frascati din frigider. Ruby se așeză pe canapea în fața televizorului, însă descoperi că nu își găsea locul. Începu să se uite prin camera de zi care se întindea cât era casa de lungă și avea decorațiuni interioare neutre, în nuanțe de crem și alb. Mobila era insuficientă pentru ocuparea întregului spațiu disponibil. Grădina din față și cea din spate erau mici, obișnuite și bine întreținute, iar casa în sine părea curată și atrăgătoare, dar Ruby avu impresia că era neînsuflețită. Se așteptase la altceva.

—Am fost foarte mirată când am primit scrisoarea de la tine, începu Sarah.

Se așeză în fața lui Ruby și se aplecă înainte în fotoliu, tremurând ușor și simțindu-se inexplicabil de stingheră.

— M-a surprins că ți-ai adus aminte de mine și cu atât mai puțin de nume.

— Nu uit niciodată, zise Ruby. Rețin o grămadă de lucruri.

Sarah observă că televizorul îi distrăgea atenția lui Ruby, așa că îl închise din telecomandă și puse un CD cu muzică de pian: Bill Evans, un cadou primit la cea de-a treia aniversare a căsătoriei de la Anthony (și unul dintre foarte puținele care îi plăcuseră). Se îndoia că era pe gustul lui Ruby, dar își spuse că putea contribui la destinderea atmosferei.

— Alaltăieri am fost iar la Ashdown, declară tânăra pe nepusă masă.

— Da?

— Cum să-ți zic, n-am vrut să intru. Am urcat până acolo și m-am uitat de afară, atâta tot. Nu mai e picior de student. Acum e un fel de clinică unde sunt tratați oamenii care au probleme...

— ... cu somnul, da. Știu.

— Aha. Cine ți-a spus?

— Medicul de familie.

Sarah sorbi câteva guri de vin. Își dădu seama că îl bea mult prea repede.

— Mi-a propus să mă trimită și pe mine.

— De ce? o descusu Ruby, sesizând imediat că păruse prea directă. Dacă nu te deranjează c-am întrebat...

— Ei bine, spuse Sarah, dacă îți răspund la întrebarea asta, o să trebuiască să trecem imediat la povestea vieții mele. Cred c-ar fi bine să mâncăm mai întâi, ce zici?

— Tocmai asta vreau să aud de la tine, povestea vieții, răspunse Ruby, urmând-o către ușa de la intrare. În fond, nu te-am mai văzut de doișpe ani.

— Dar de ce, Ruby? Ce importanță ar putea să aibă pentru tine?

— Fiindcă de la tine am câteva dintre cele mai frumoase amintiri, spuse ea simplu.

Sarah se arată foarte mișcată de aceste cuvinte.

— Da, zise ea. Au fost vremuri frumoase.

În timp ce intrau pe strada principală, întrebă:

— Ai tăi cum o duc?

— Tati a murit acum câțiva ani...

— Vai de mine...

— ... dar mami e bine, foarte bine. Acum are o pensiune.

Merseră destul de puțin până la restaurantul care, fiind nou, părea să aibă anumite probleme tipice începutului. Cele două stabiliră că era destul de cald ca să stea afară și se văzură asediate de mai mulți ospătari care se întreceau să le ia comanda și care după aceea le aduseră primul fel cu o viteză îngrijorătoare.

— Despre ce vorbeam?

— Te pregăteai să-mi spui de unde aflaseși de Ashdown. Iar asta însemna, chipurile, că trebuia să-mi înșiri povestea vieții.

Sarah măcină niște piper, îl puse în supă și întrebă:

— La să vedem, știi ce-i aia narcolepsie?

— În linii mari, da, răspunse Ruby surprinsă. E atunci când oamenii adorm mereu în timpul zilei, nu?

— Cam așa ceva. Ei bine, o am și eu.

— Aha, făcu Ruby, neștiind ce însemna concret acest lucru. Îmi pare rău. E ceva grav?

— Mă enervează, asta în mod sigur.

— Iar clinica te-ar fi... ajutat, așa-i?

— Posibil, spuse Sarah, adăugând ca să evite alte întrebări: N-am vrut să merg acolo din două motive.

Unul a fost că nu-mi permit să plătesc atâția bani, iar lista de așteptare pentru cei fără asigurare e făcută pe aproape doi ani de-acum încolo. Al doilea, continuă ea, arborând un zâmbet oarecum sever, al doilea e că, întâmplător, șeful clinicii e un tip pe nume Gregory Dudden, cu care am fost colegă de studenție.

— Am priceput, spuse Ruby cu o ezitare în glas.

— Gregory și cu mine... ne cunoaștem, explică Sarah. A fost prietenul meu o vreme. Primul prieten, de fapt. Știi cum e, una dintre relațiile alea între studenți, care par normale la momentul ăla, dar la care te gândești după câteva luni și-ți vine să te-ntrebi... unde mi-o fi fost capul?

Ruby continuă să dea din cap, deși explicația părea să vină din afara experienței ei directe.

— Bine, și faptul că ești narcoleptică... ce înseamnă? În ce fel te afectează?

— S-a mai schimbat nițel, cu timpul. Chestia cea mai rea e că dorm foarte prost noaptea și adorm ziua, fără să mă pot abține. Mi se întâmplă de aproape douăzeci de ani. Mai sunt și alte simptome, dar în ultima vreme parcă s-au mai îndreptat lucrurile. De pildă, cataplexia.

— Adică...?

— Adică, dacă râd cu poftă sau mă emoționez prea tare, îmi pierd din tonusul muscular. Rămân conștientă, însă am un fel de slăbiciune. Simt când m-apucă, și tot nu pot să fac nimic. Mi se poate întâmpla din orice: furie, bucurie, nemulțumire...

— Pare să fie mai mult decât un simplu motiv de enervare, spuse Ruby. Habar n-am avut.

— Asta e, rosti Sarah, încercând să pară degajată, de-a lungul anilor am plătit o dată sau de două ori cu postul. Se presupune că de adormit în clasă adorm elevii, nu profesorul.

Turnă din nou vin în pahare; pe al ei și-l golise, al lui Ruby era aproape plin.

— Chestia e că abia acum trei ani a fost identificată. Pentru mulți generaliști e o noutate. Primul doctor la care m-am dus s-a uitat pătrat la mine. M-a făcut să mă duc la un psihiatru.

— Ce fel de psihiatru?

— Un psihoterapeut lacanian. Ruby intră din nou în ceață.

— Să nu-mi spui că te-au închis sau mai știi eu ce.

— Nu, da' de unde, zise Sarah, aparent amuzată de o asemenea idee. Presupun că n-a fost chiar pierdere de vreme. Măcar m-a făcut să pricep de ce nu-mi place să-mi atingă lumea ochii.

— Ochii?

— Da, sunt foarte sensibilă în privința lor. Își împinse ușor farfuria cu supa mâncată doar pe jumătate.

— Îmi pare rău, probabil că ți-am făcut țândări imaginea pe care-o aveai despre mine când erai mică. Cred că arăt ca un spectru de nevroze.

— Nu, nici vorbă, mă...

Ospătarul, care dăduse târcoale mesei lor, se apropie și luă farfuriile. Ruby așteptă să plece.

— La să văd, ce-ar mai trebui să știu despre tine? Te-ai măritat?

— Cum să nu. Am bifat-o și pe asta. Îl chema Anthony. Universitar.

— Și?

— A plecat. Mai de mult. Și-a găsit pe altcineva.

— A! îmi pare rău, se trezi Ruby repetând. Sarah ridică din umeri încă o dată.

— Se mai întâmplă și din astea.

— Știi, probabil c-am avut eu o idee fixă – una dintre iluziile copilăriei – dar am sperat mereu c-o să te măriți cu prietenul tău de la colegiu.

— Cine anume?

— Hai că știi. Robert.

Râsul lui Sarah fu scurt și forțat.

— Robert? N-a fost niciodată prietenul meu.

— Nu? Dar atunci pe plajă...

— Pe atunci aveam o relație cu altcineva. Cu o femeie, de fapt. O chema Veronica. Robert s-a aflat... întâmplător cu noi în ziua aia. Nici măcar nu-mi aduc aminte ce căuta acolo. E din ce în ce mai complicat, nu? întrebă Sarah, observând expresia perplexă de pe chipul lui Ruby.

— Nu sunt deloc șocată, spuse tânăra. Am la școală o prietenă bisexuală. Cel puțin așa zice.

— Nu prea cred în cuvântul ăsta, declară Sarah. Și în general în cuvintele care încearcă să reducă un lucru complicat la o formulă. Pe lângă asta, continuă ea, ștergând urmele de ruj lăsate pe marginea paharului, nu e vorba de sex. Sau, mă rog, nu pentru mine. Nu asta caut. E ciudat, toată lumea crede că în felul ăsta poți să optezi de două ori; numai că lucrurile nu prea stau chiar așa.

— A mai fost cineva după Anthony?

— Nu. Cred că Norman trage nădejde în direcția asta, așa că s-ar putea ca în scurt timp să mai fac o încercare.

— Chiar dacă spui că Robert ți-a fost doar amic, zise Ruby încet, rar și alegându-și cuvintele cu mare grijă, cred că a ținut mult la tine. În ziua aia pe plajă mi-a spus niște lucruri... știu că eram mică... dar tot le țin minte...

— Nu știu de ce aduci vorba despre ceva care s-a întâmplat acum doisprezece ani, rosti ea, cu o voce brusc încordată. Ți-am spus, Robert a fost un simplu amic, nici mai mult, nici mai puțin. Iar dacă a ținut atât de mult la mine, de ce m-a aruncat ca pe-o măsea stricată imediat după ce-am absolvit?

Ar mai fi avut și altele de spus pe această temă, dar Ruby arăta deja suficient de abătută.

— Oricum, conchise ea pe un ton mai blând, cum e cu puțință să-ți aduci aminte ce ți-a spus atunci, după atâta amar de vreme?

Aveai doar opt sau nouă ani.

— N-o să uit ziua aia cât trăiesc, zise Ruby. Castelul ăla de nisip nemaipomenit pe care l-am construit împreună – l-am visat săptămâni în șir.

— Așa e... spuse Sarah și reîncepu să surâdă slab, pe măsură ce își aducea aminte. I-ai spus Omul Nisipurilor, nu? Amândouă i-am zis așa câțva timp, era secretul nostru.

— Era o zi cu atâta soare și atât de liniștită. Cea mai frumoasă cu putință...

Acum Ruby o privi ținută pe Sarah, cu o expresie pe cât de sinceră, pe atât de entuziasmată.

— Să știi că mi-am dorit dintotdeauna să vă răsplătesc. Pe amândoi.

— Nu te prosti.

Ruby simți că întrecuse măsura, așa că o dădu pe glumă.

— Unde mai pui că m-am ales cu o bicicletă.

— Serios?

— Nici asta nu mai ții minte? A fost unul dintre cele mai bune sfaturi pe care mi le-a dat cineva. Mi-ai spus cum puteam să-mi conving părinții să-mi cumpere bicicletă.

— Nu-mi amintesc.

— Păi atunci, n-o să-ți aduc nici eu aminte, mai spuse Ruby, luându-și o poză îmbufnată.

Între timp, li se făcuse foame din nou. După aducerea rapidă a felului întâi, ospătarii păreau să fi dispărut en masse, iar Sarah avu intuiția îndepărtată a unei crize necunoscute care izbucnise în bucătăria localului.

— Mă faci să mă simt bătrână, Ruby, zise ea cu un suspin.

— Eu? Bine, dar ești înconjurată de puști zi de zi – de ce tocmai eu?

— Nu știi... Fiindcă a trecut o groază de vreme de când te-am văzut ultima dată și te-ai schimbat foarte mult de-atunci.

— Oricum, nu ești bătrână. Treizeci și cinci de ani nu înseamnă bătrânețe.

— Mi s-a dus deja jumătate din viață.

— Și urmează jumătatea mai bună.

— Sper.

— Vrei să fii profesoară mai departe?

— Păi, cred că da, răspunse Sarah fără prea mult entuziasm, în timp ce un ospătar cu un aer tracasat le aducea în fine un risotto cu ciuperci și o tagliatella cu pui, așezându-le pe masă cu niște scuze de formă. Deși, sinceră să fii, la ora asta e destul de greu. Jumătate dintre colegi fie că se pensionează înainte de termen, fie că se duc de două ori pe săptămână la un psihiatru ca să-i scape de stres. Nici n-am apucat bine să ne dăm duhul punând în practică un set de directive, că vine ministerul și ne obligă să facem cu totul altceva. Pierdem atâta timp cu inspecțiile, caracterizările elevilor și ale colegilor, întocmirea bugetelor și tot felul de chichițe contabilicești, că aproape c-am uitat de ce am vrut să fim profesoară.

Ruby se uita la ea pe deasupra farfuriei cu risotto. Lui Sarah îi trecu prin cap că probabil nu făcea decât să-i ofere cea mai deprimantă seară din tinerețea ei. Jenată de acest gând, se grăbi să adauge:

— Și totuși, din când în când se mai întâmplă câte ceva, se ivește o provocare nouă, și te trezești că-ți spui: da, chiar vreau să fac meseria asta, chiar merită. Ca de pildă... mă rog, am acum o elevă la mine-n clasă... foarte tăcută și sfioasă – de multe ori timizii îți atrag atenția – și am observat la ea un fel de... tristețe, un secret numai al ei. Iar faptul că știi că sunt singura persoană care ar putea s-o înțeleagă...

Când se auzi făcându-și griji cu voce tare despre acest lucru, Sarah se simți rușinată pentru cât de mult acaparase din seara aceea ca să-și discute propriile probleme.

— Totuși, Ruby, n-ar fi cazul să aflu și eu ceva despre tine?

Însă tânăra era pe cât de decisă, pe atât de abilă, și chiar dacă la început îi povesti cu dragă inimă despre prietenii de la colegiu și despre pensiunea cu vedere la mare a maică-sii, făcea ce făcea și aducea mereu discuția la Sarah, la Ashdown și la ziua aceea

petrecută pe plajă. Cât despre masă, după un timp abandonară orice speranță legată de desert, îi dădură ceva bani unuia dintre ospătarilor atât de greu de prins și în cele din urmă părăsiră localul. După ce merseră pe jos până la stația de metrou, luându-și un rămas-bun plin de cuvinte de recunoștință și promițându-și să țină legătura, Ruby mai puse o întrebare.

— Narcolepsia asta a ta, spuse ea. Se poate vindeca, nu?

Sarah clătină din cap.

— Din păcate, nu. Dacă ai, nu mai scapi de ea. Există niște medicamente care atenuază simptomele și se pare că, pe măsură ce îmbătrânești, e ceva mai bine. Cum ți-am zis, cataplexia nu mai e atât de acută; în plus, mai era o chestie – visatul de dinaintea somnului – care se pare că a dispărut de tot.

— Asta ce mai era?

Sarah își încrucișă brațele la piept și simți un fior rece. Era deja târziu și se făcuse frig. Îi părea bine că o văzuse pe Ruby, însă nu voia să se mai gândească la trecut; își dorea să fie acasă, singură, să pună din nou CD-ul cu muzică de pian, să termine vinul și să corecteze odată lucrările alea.

— E greu de explicat, spuse ea, dar uneori aveam niște vise... atât de reale...

Oare o cuprindeau nostalgiile și pentru asta? se întrebă ea, pe când se îndrepta grăbită spre casă. Și pentru faptul că la un moment dat fusese incapabilă să distingă între vise și amintiri? Era timpul să dea uitării vremurile de odinioară, zău așa; să se concentreze asupra provocărilor actuale. Se gândi la Alison Hill și la modul optim de a începe să sondeze tristețea îngropată în străfundurile ființei ei și pe care o întrezărise, o dată sau de două ori, în spatele acelei expresii serioase. Își aduse aminte de chipul ei când asistase la oră, fără să asculte diatriba comică a lui Norman despre astrologi și astronomi, și de felul absent în care își mușcase buza de jos... Totuși, imaginile trezite în mod neliniștitor la viața de Ruby nu-i dădeau pace, și nu-i trebui decât o secundă ca să treacă – inexplicabil – de la Alison la Veronica; da, la Veronica,

dintre toate fantomele care s-ar fi putut ivi, neinvitate, în fața ochilor ei evocatori din seara aceea, Veronica.

FAZA A DOUA

Z

Veronica așezată la o masă de la Cafe Valladon, citind o carte și chicotind încet, ca pentru sine, între înghițiturile de cafea neagră și fumurile trase din țigară. Era începutul lui decembrie, semestrul se apropia de sfârșit, iar Veronica se înfolose bine, purtând sveterul multicolor de lână pe care îl aleseseră împreună cu câteva săptămâni în urmă, când ieșiseră la cumpărături. În local era cald și umed din cauza aburilor: geamurile de culoarea chihlimbarului, opace până și în vremurile bune, erau acum aburite și de straturile de condens. Fumul de țigară care se ridica în aer era atât de gros, încât Sarah aproape că nu mai vedea pe unde merge. Când ajunse la masă rămase în picioare câteva clipe, așteptând ridicarea ochilor, zâmbetul, închiderea cărții și sărutul. (În public se sărutau pe obraz, era singurul lucru pe care și-l permiteau.) Într-un târziu, văzând că Veronica era atât de absorbită de citirea romanului încât nici nu-i observase sosirea, Sarah îi invadează liniștea întrebând:

— Ia zi, a apărut sau nu Huhurezul? Se aplecă pe deasupra mesei pentru sărutul obișnuit. Când își lipi obrazul de al Veronicăi, aceasta din urmă îl simți rece și pișcăcios.

— Dumnezeuule, ai înghețat, spuse ea. A-nceput să ningă sau ce naiba?

— Aproape.

Sarah se așeză și sorbi o dată din cana Veronicăi.

— Cum e, a apărut?

— Încă nu. Deși lucrurile stau din ce în ce mai urât.

Sarah puse mâna pe pachetul de țigări.

— Pot să iau și eu o mahorcă?

— Sigur. Ia liniștită.

„Mahorcă” era cuvântul lor secret pentru țigară. Ca multe alte cuvinte conspirative, fusese împrumutat din Casa somnului, cartea pe care o citea Veronica, scrisă de un autor de care niciuna dintre ele nu mai auzise până atunci, pe nume Frank King. Era una dintre sutele de cărți cumpărate cu preț redus de Slattery ca să împodobească pereții de la Cafe Valladon, și întâmplător se afla la mijlocul raftului de deasupra mesei lor preferate. Sarah începuse s-o citească la un moment dat, în timp ce o aștepta pe Veronica, și fusese captivată imediat de limbajul desuet al anilor '30 și de intriga incredibil de sinuoasă, care părea să se învârtă în jurul câtorva documente furate și al unui criminal notoriu, poreclit Huhurezul, dar care în realitate era un simplu pretext pentru o serie năucitoare de răpiri în miez de noapte și de asasinare oribile. În ziua aceea – la doar una sau două săptămâni de la începutul relației lor – Sarah îi citise cu voce tare câteva dintre pasajele cele mai suculente Veronicăi, iar în următoarele două luni cartea devenise un fel de glumă a lor extrem de personală, una dintre numeroasele legături ascunse care le apropiau atât de mult una de alta, făcând totodată relația lor impenetrabilă în fața celorlalți.

— Păi, spune, ce s-a mai întâmplat? întrebă Sarah, aprinzându-și țigara.

— Să vezi, Smith ăsta...

— Cine e? El e Huhurezul?

— Încă nu știm. Oricum, i-a legat pe Henry Downes, pe Robert Porter și pe Aileen de scaune, iar acum îi amenință că-i torturează dacă nu-i spun unde sunt obligațiunile. Mă rog, de fapt, doar pe Aileen. Cu un vătrai înroșit.

— Pe Aileen? Te ții de bancuri.

— Nu, nici vorbă. Ascultă aici: „Se scurseră câteva minute implacabile. Smith scoase din nou vătraiul. Acum vârful lui lucea cu o sclipire roșiatică, iar bucătăria se umplu de mirosul sugestiv al fierului încins.”

— Exceptional, spuse Sarah, râzând încântată.

— «Ia zi, Porter, rosti el, apropiindu-se de Aileen. Unde sunt?»

«Nu știi», mârâi Porter, căruia îi tremurau buzele. «Nu te mai întreb încă o dată. Încep cu o arsură ușoară pe față, ca să vezi că nu glumesc. O să doară, firește, și o să rămână o cicatrice. Dacă nici asta nu te clinește, o să-i scot ochii – unul câte unul. Și să-ți mai spun ceva – mă țin întotdeauna de cuvânt.» Aileen încercă să se ferească în clipa când văzu fierul încins apropiindu-i-se de chip. Închise ochii, iar obrajii îi păliră și mai mult. Însă nu vorbi și nu scoase niciun strigăt. Henry se zbatu disperat în..."

Veronica se întrerupse, ridicându-și privirile și dându-și seama că paloarea din obrajii lui Aileen se transferase asupra celor ai lui Sarah. Zâmbetul ei devenise chinuit și înghețat.

— Aoleu, spuse Veronica și închise cartea. Iartă-mă. Am fost o tâmpită fără tact.

Sarah clătină din cap și încercă să pară veselă.

— Nu, fii cuminte. Zi-i mai departe, era ca lumea. Însă nu reuși să se prefacă mult timp. Se rezemă în scaun și închise ochii.

— Acum chiar mi-e puțin rău.

Veronica se aplecă în față și simulă că-și lipește vârfulurile degetelor de pleoapele lui Sarah, care tresări și se eschivă.

— Nu.

— Scuze.

Veronica bău din cafea și se hotărî să schimbe subiectul.

— La spune, cum a mers azi? Nici măcar nu te-am întrebat.

Fusese prima zi de practică pedagogică a lui Sarah la școala primară din apropiere. Fusese agitată toată săptămâna și se pregătise cu frenezie, intrând în clasă cu niște materiale care i-ar fi ajuns pentru șase ore, nu doar pentru lecția de patruzeci de minute pe care trebuia s-o susțină.

— A fost bine, zise ea. Chiar a ieșit.

— Ai primit cartea poștală de la mine?

— Da, răspuse Sarah, și preț de o clipă ochii ei luciră intim, luminați de o dragoste pură și necondiționată. Mulțumesc.

Scuturând scrumul țigării, găsi de cuviință să adauge:

— Întâmplător, n-a fost singura carte poștală cu urări de succes.

— Dă-mi voie să ghicesc: Robert?

— Mă tem că da. O scrisorică plângăreață, furișată pe sub ușă în timpul nopții.

— Bietul de el. E căzut în cap după tine. Veronica rostise aceste cuvinte cu o anumită malițiozitate pe care Sarah o observă și nu putu să n-o savureze în sinea ei.

— Nu-l judeca prea aspru, spuse ea.

— Spune, ce s-a-ntâmplat? Cum au fost copiii? Ce-ai făcut cu ei?

— Păi, mi-am zis să merg la sigur și să-ncep cu cineva gen Stevie Smith, dar în ultima secundă mi-am spus: ia stai, hai să-ncercăm ceva mai greu, să ridicăm ștacheta, așa că i-am pus să citească poezia aia a lui Mary Angelou – o știi și tu, „Cântec pentru cei bătrâni”.

— Totuși, asta e despre sclavie. Nu prea aveau de unde să știe unde voiai să ajungi.

— Dar au știut, aici e-aici. Au fost câteva lucruri mai grele, pe care a trebuit să le explic, însă rămâi tablou câte chestii pricep copiii ăștia și despre ce sunt în stare să vorbească dacă... mă rog, dacă dau peste un scriitor bun... Am purtat o discuție de nota zece și – nici nu știi cum poți să te simți, Ronnie, când vezi că ai treizeci de copii care azi, datorită ție, au băgat la cap un lucru de care nu mai auziseră până acum. E cel mai frumos sentiment din lume... Veronica zâmbi și spuse:

— Eram sigură c-o să-ți iasă bine!

După care o întrebă, cu o voce mai joasă:

— Dar n-o să te mai pregătești la fel de mult și de-acum încolo, nu?

— Nu cred. De ce?

— Fiindcă nici n-o să mai apuc să te văd. N-ai mai dat pe-aici de zile-ntregi.

— Ei bine...

Sarah trase aer în piept, iar în glas i se citi o emoție abia ținută în frâu.

— Chiar voiam să discut ceva cu tine. Să te-ntreb o chestie.

Veronica așteptă. Da?

— E un tip care a stat la Ashdown, și-a eliberat camera și s-a mutat înapoi în campus. Și de fapt... (întâlni ochii Veronicăi, care așteptau flămânzi)... mă rog, tehnic e o cameră dublă. Are două paturi și e foarte mare. La etajul doi. Așa că mă-ntrebam... cum să-ți zic, mă întrebam dacă nu vrei să te muți acolo.

— Singură? întrebă ea, ca s-o tachineze.

— Păi... nu. Amândouă.

— Ca doi amanți! spuse Veronica, oferind cuvântului o nuanță frivol-răutăcioasă, care o făcu pe Sarah să se uite îngrijorată de jur împrejur în local. Doi amanți care stau în aceeași cameră? Ce-o să spună conducerea Universității?

— Păi... nimic, bineînțeles. De unde să afle... de noi?

Veronica savura prea mult momentul comic ca să renunțe.

— Totuși, gândește-te ce scandal ar putea să iasă.

— Dacă ți se pare prea... vreau să zic, dacă nu poți să...

— Sarah, spuse Veronica, luându-i mâna pe care mai întâi i-o strânse, iar apoi i-o mângâie, mi-ar plăcea foarte mult să mă mut cu tine. Ar fi grozav.

— Serios?

— Serios.

Zâmbetul larg al Veronicăi începu să tremure din nou la colțurile gurii.

— Totuși, bietul Robert. O să se suie pe pereți.

— Vorbești de lup... spuse Sarah, uitându-se spre ușă.

Robert șovăi înainte să li se alăture, însă doar pentru scurt timp. Nu își putea refuza plăcerea de a sta la aceeași masă cu Sarah, chiar și atunci când era temperată de constatarea chinuitoare că aceasta era extrem de fericită în compania Veronicăi. În orice caz, se decisese să se așeze lângă aceasta din urmă – fie ca să evite impresia că ar fi vrut s-o monopolizeze pe Sarah, fie pur și simplu fiindcă putea s-o privească mai des dacă stătea în fața ei.

— Bună, zise el, vărsând câțiva stropi de cafea din cana plină ochi, în timp ce Veronica se dădea mai încolo ca să-i facă loc. Cum

a mers azi?

— A fost splendid, răspunse Sarah. Cum nu se poate mai bine.

— Zău? Eram sigur.

— Copiii au fost grozavi, ceilalți profesori sunt foarte drăguți...

— Și ai dat lovitura? Le-a plăcut de tine?

— Da, așa se pare. Peste tot în școală domnește o atmosferă de-a dreptul frumoasă. Cum să-ți zic, știu, probabil că e prea devreme ca să mă gândesc la asta, dar... dacă m-ar opri la ei la sfârșitul anului, ar fi... ar fi perfect.

— Serios? Îți cauți de lucru pe-aici prin zonă, da? Minteia lui Robert intrase deja în acțiune, iar tânărul își adapta propriile planuri în funcție de ale ei. La nevoie, putea și el să-și găsească un serviciu prin apropiere sau să se înscrie la un curs post-universitar.

— Da. Mă rog, amândouă, preciză Sarah. Parcă ți-am spus, Ronnie vrea să deschidă un cerc de teatru.

— A, da.

Buna dispoziție a lui Robert intră într-un picaj deja familiar. Însă băiatul era hotărât să rămână în joc, așa că se întoarse spre Veronica și o întrebă:

— Cum merge?

— A, ne punem pe picioare. Între timp, Veronica redeschisese Casa somnului și era doar pe jumătate atentă la discuție.

— Deocamdată tatonez câțiva sponsori potențiali.

— Sponsori?

— Păi, întreprinderi private, chestii de-astea. Așa merge în ziua de azi, mai toate țin de inițiativa privată.

— Ronnie are un mare avantaj fiindcă se pricepe atât de bine la economie, se entuziasmă Sarah.

Veronica râse, dar nu o făcu la adresa modului în care îi fuseseră rezumate cunoștințele de finanțist, ci din cauza unui lucru peste care dăduse în carte și care păruse s-o amuze.

— Aduceți-le vii, rosti ea. Cărările prudentei. Gătite într-un abur purpuriu.

— Poftim? făcu Sarah.

— Astea sunt cărțile prezentate la sfârșit. Cazul tinerei vopsite. Connie Morgan și cheresteaua, mamă, ăsta am impresia că-i un text clasic din literatura lesbiană. Ia fiți atenți... Soție doar cu numele, În război cu ea însăși, Triunghiul fetelor... Uluitor, cred că am destul material pentru o teză de doctorat, spuse ea, după care izbucni în râs: A, uite și pentru tine una, Robert. Eu și mâna mea. Eventual poți s-o citești când te gândești la mine și la Sarah, ce zici?

— Ronnie!

Scandalizată, Sarah o lovi cu piciorul pe sub masă în joacă. Însă când o privi, Robert văzu că ochii ei nu erau ațintiți asupra lui, ci asupra iubitei ei, și că râdeau, râdeau vesel, cu o bună dispoziție care era doar a ei, cu totul privată și exclusivă. Își înfrână lacrimile care simțea că-l podidesc și deodată, preț de o clipă, își pierdu cunoștința, revenindu-și după scurt timp și având în minte o propoziție însuflețită, dar neașteptată:

Orbirea ce-am văzut în ochii tăi aseară... Între timp, Veronica se ridica și se pregătea de plecare. Chiar atunci spunea ceva. Disprețul care mă făcea să simt... Ce-l făcea să simtă? Cum se simțea?

— Și-atunci, cum rămâne?

De data asta auzi clar cuvintele Veronicăi.

— Când ne mutăm?

— Te caut mai târziu, îi răspunse Sarah. Mai vorbim atunci.

Veronica își luă rămas-bun de la amândoi și plecă. Cele două nu se sărutară în fața lui Robert.

Se lăsă tăcerea. Sarah îi adresă lui Robert un zâmbet în chip de scuză, iar tânărul se strădui să-i răspundă în același fel.

— Ce-a fost asta? Întrebă el într-un târziu. Vă mutați împreună?

Sarah încuviință din cap.

— Vine și ea să stea la Ashdown. Preluăm fosta cameră a lui Geoff.

— Aha.

Încă un lucru pe care trebuia să-l accepte ca să se poată obișnui cu el.

— O să fie frumos.

— Da, așa cred. O să meargă bine.

— Bravo.

Robert deschise exemplarul din Casa somnului și-l răsfoi, fără să vadă nimic.

— În cazul ăsta, camera ta rămâne liberă, nu?

— Bănuiesc că da.

Acum ce Dumnezeu mai voia? Nu cumva nutrea vreo dorință fetișistă de-a se muta în locul ei?

— De ce mă-ntrebi?

— Prietenul meu Terry își caută cameră, atâta tot. Ai ceva împotriva dacă-i spun?

— Nu, nici vorbă, răspunse Sarah, simțind o ușurare enormă. Ar fi foarte bine.

Urmă o nouă tăcere mai lungă și chiar mai stânjenitoare. Sarah căută un subiect de bârfă. Mai multe banalități îi veniră în minte, însă îi muriră pe buze.

— Țasta-i al lui Slattery? întrebă Robert, prefăcându-se în continuare preocupat de citirea romanului.

— Da. A fost luat de-acolo, spuse Sarah, indicând locul liber de pe raft.

— Prietenul ăsta al meu, Terry, zise Robert. A ascuns o bancnotă de zece lire într-una dintre cărțile astea.

— Zău? De ce?

— Păi, de rezervă. Dacă rămâne vreodată lefter.

— E o idee bună.

— Isteață treabă nu? Șansele să dea cineva de ea sunt de una la un milion.

Sarah nu își dădu seama unde duceau toate astea, iar cuvintele următoare ale lui Robert – nesigure și derutante – nu făcură nimic s-o lămurească.

— Sarah, dac-o să vreau vreodată să... să-ți las ceva, o să-l pun aici. În cartea asta.

— Ce vrei să spui?

— La pagina... — rosti el, răsfoind romanul la întâmplare – ... la pagina o sută șaptezeci și trei. În felul ăsta o să știi unde să cauți.

— Ce anume? Bani?

— Poate bani, poate... mă rog, orice. Încă nu știu nici eu.

Așa era; habar nu avea de ce-i spunea aceste lucruri. Totuși, i se păreau importante.

— O să ții minte, bine?

— Robert... începu Sarah.

Însă nu-i venea să-i spună că, alegând un asemenea instrument pentru misterioasa lor comunicare, reușise să dea exact peste cartea care simboliza tot ce simțeau ea și Veronica una pentru cealaltă, fiind semnificantul însuși al dragostei lor. Cum ar fi putut să-l supună, chiar în clipa aceea, unei asemenea ironii? Ar fi fost o cruzime mult prea mare.

— Trebuie să plec, izbuti ea să îngaime într-un târziu. Îmi... sincer, îmi pare rău că te-am băgat la mijloc.

Robert își plimbă un deget pe cotorul verde al cărții și nu scoase o vorbă.

— Ne mai vedem acasă, da?

— Bine, zise el.

Iar după ce Sarah plecă, își aținti privirile goale în locul din fața lui unde stătuse până atunci, chinându-se să se împace, pentru a mia oară, cu absența ei.

Terry intră la Cafe Valladon după vreo zece minute și-l găsi pe Robert aplecat asupra unui caiet, cu limba ieșindu-i absent din gură și cu spinarea încovoiată, într-o atitudine care sugera mohoreală și concentrare deopotrivă.

— Arăți de parcă ți-ai citi ciorna bilețelului de adio dinaintea sinuciderii, spuse el.

Robert râse scurt, fără chef, și închise caietul cu o vioiciune surprinzătoare. Nu voia să știe nici Terry, nici altcineva, că începuse să scrie un poem despre Sarah.

— Te superi dacă-ți întrerupem chinurile creatoare? întrebă Terry.

— Sunteți mai mulți?

— Da, trebuie să mă-ntâlnesc cu niște oameni.

— Nicio problemă, stai jos. Oricum aveam niște vești pentru tine. Cred că ți-am rezolvat problemele de cazare, zise el, după care îi povesti despre camera eliberată recent de Sarah.

Terry luase nu de mult decizia de a pleca din campus, din cauza unui vecin zurbagiu care nu-l lăsa să doarmă cele paisprezece ore pe zi de care avea nevoie. Îl atrăgea ideea de a se muta la Ashdown, iar chestiunea fu rezolvată înainte ca prietenii lui să i se așeze la masă. Aceștia erau amândoi studenți la cinematografie și îi chema Luke și Cheryl; purtau veșminte negre tradiționale ale proscrisilor de la regie film și, la fel ca Terry, păreau să aibă o nevoie disperată de câteva mese bune și de o lungă vacanță petrecută sub razele soarelui.

— Și care-i treaba cu cartea asta? Întrebă Luke, punând mâna pe Casa somnului.

Robert tresări când văzu romanul în mâinile lui. Avu impresia maculării unor moaște sfinte.

— Am găsit-o pe raft, spuse el. Încercă să ia cartea, dar Luke nu vru să-i dea drumul.

— Și Francis King cine-i?

Se uită peste una dintre primele pagini și aruncă o privire listei de romane ale aceluiași autor.

— Aici scrie că după una din cărțile lui s-a făcut un film.

— Exact, confirmă Terry. Eterna lumină, asta era titlul. Realizat în 1932, cu Boris Karlofi și Cedric Hardwicke.

— Eterna lumină? N-am auzit de el.

— Aha! făcu Terry triumfător. Asta fiindcă au dispărut toate copiile. Din Anglia și din America, în orice caz.

Robert puse discret cartea la loc în raft.

— Și de unde știi de el? se interesă Luke.

— Am citit un material despre filmele pierdute. Și de fapt – Terry se întrerupse, părând mulțumit de sine – am pus la punct și o teorie despre ele. Vreți s-o auziți?

— Minunat, spuse Cheryl zâmbind – înc-o teorie. Se părea că teoria cea mai recentă a lui Terry fusese elaborată în dimineața aceleiași zile, după un vis deosebit de amăgitor și evaziv, cu niște flori de măr, o femeie blondă, un deal încălzit de soare și o pălărie cu borul lat. Teoria se referea la filmele și la visele pierdute, iar Robert, de exemplu, o ascultă bucuros și se lăsă în voia ei, fie și pentru a scăpa de amintirea ultimei întâlniri cu Sarah și Veronica.

— Știi că e un loc comun să spui că filmele sunt ca visele, un fel de inconștient colectiv, începu Terry, dar mi-am zis că nimeni n-a dus ideea până la capăt. Există tot felul de vise, nu? În cazul ăsta, evident că avem filmele de groază, care sunt aidoma coșmarurilor, iar pe urmă filmele porcoase, gen Din fundul gâtului și Emmanuelle, care sunt echivalentul viselor erotice.

Sorbi din cana de cacao dulceagă, ambalându-se pe măsură ce vorbea.

— Pe urmă vin reeditările și poveștile care se spun de nu știi câte ori la rând, care seamănă cu visele recurente. În fine, există și filme reconfortante și vizionare, cum ar fi Orizontul pierdut sau Vrăjitorul din Oz. Însă când un film se pierde, nu a apucat să ruleze deloc, originalul dispare și nu-l vede absolut nimeni, ei bine, ăsta e cel mai frumos dintre toate visele. Fiindcă e genul de film care se poate să fi fost cel mai atrăgător din viață, numai că-l pierzi din memorie în timp ce te trezești, iar după câteva secunde nu-ți mai amintești o iotă.

— Dar se întâmplă vreodată? întrebă Robert. Cum să zic, în cazul în care cineva se leagă la cap, bagă mâna-n buzunar și face-un film, doar n-o să-l țină sub lacăt fără să lase pe nimeni să-l vadă.

Ca să-i facă un bine acestui naiv, experții în ale filmului parcurseră un inventar al tuturor filmelor pierdute care le veniră în minte: versiunea de opt ore din Lăcomia, Ziua în care a plâns clovnul, cu Jerry Lewis, despre un clovn care lucrează în lagărele

de concentrare naziste, rolele lipsă din Splendoarea Ambersonilor², Fața nevăzută a vântului, legendara creație a lui Orson Welles, Cazemata – o dramă despre cel de-al doilea război mondial, cu Peter Sellers în rolul principal, filmată integral în mai multe buncăre subterane de sub Insula Guernsey – scena lipsă a camerei de gazare din Dublă compensație, cele patru secvențe tăiate din Viața personală a lui Sherlock Holmes...

— Totuși, Wilder e un mediocru, spuse Terry. Cine și-ar da osteneala să facă o versiune nouă după unul dintre filmele lui?

— Drept să-ți spun, e regizorul meu preferat, îl informă Luke. Al tău care-i?

Acesta era, bineînțeles, unul dintre jocurile lor preferate. Terry își țuguie buzele.

— Nu cred că am vreunul, anunță el. Sau, mă rog, sunt sigur că există pe undeva, dar încă n-am dat de el.

— Ei? Întrebă Cheryl.

— Ar trebui să fie cineva... absolut integru. Cineva care nu doar regizează, ci și scrie. Pentru mine, filmul e în esență expresia viziunii personale a unui artist.

Chiar dacă restul celor aflați la masă îl considerară afectat și prețios, își ținură gura.

— Până la urmă, o să vreau și eu să scriu. Și să regizez. De fapt, chiar acum lucrez la un scenariu.

Robert sorbi din cafeaua care i se răcise de tot, Cheryl începu să desfacă un cubuleț de zahăr, iar Luke se apucă să-și examineze unghiile.

— Să vi-l spun în două vorbe, bine? E povestea vieții unui om, înțelegeți, o să fie interpretată de același actor de la cap la coadă și o să se-ntindă pe cincizeci de ani. O să-l vedeți transformându-se din tinerel în moș pe durata unei ore și jumătate. Or să se facă

² Confuzie a autorului. The Magnificent Ambersons (1942) a fost regizat tot de Orson Welles

tregeri bruște de la figura lui la douăzeci de ani, plină de elanul tinereții, la cea de la șaptezeci de ani, când amărăciunea și deziluziile au săpat cute adânci. O cronică dinamică și vertiginoasă a speranței ofilite, care se preschimbă în disperare.

Urmă o scurtă pauză, întreruptă la un moment dat de Luke.

— Cam greu să faci din asta un succes de casă, din câte bag seama, spuse el, ridicându-se ca să achite nota.

Crăciunul sosi și trecu, semestrul de primăvară debută, iar după câteva săptămâni Terry ajunse la concluzia că își descoperise în fine regizorul preferat. În toiul unei nopți de vineri, BBE2 programă o versiune subtitrată a lui Il Costo della Pesca (Scump am mai plătit chefalul), drama neorealistă semnată de Salvatore Ortese în 1947 și descriind viața a două familii rivale din sătucul de pescari Trapani. Deși vag familiarizat cu numele acestui regizor italian puțin cunoscut, Terry nu-i văzuse până atunci niciun film, iar impactul peliculei sus-amintite fu imediat și revelator ca un pumn în moalele capului. Îl privi singur, în întunericul camerei cu televizorul de la Ashdown, după ce bău o jumătate de sticlă de vin roșu; înainte de începerea filmului, simțurile îi erau amortite, făcându-l să vrea să se culce, însă nu trecură decât cinci minute și se trezi complet, urcând apoi în goană până în dormitor, ca să ia un caiet în care să-și consemneze reacțiile. Fu de-a dreptul frapat de prim-planurile extreme cu figurile bătrâne, zbârcite și bătute de vânturi ale pescarilor („chipul ca peisaj”, își notă el în caiet), de imaginile de un alb și negru frust ale austerei coaste siciliene („peisajul ca personaj”, adăugă el) și de simplitatea primordială a dramei și a concentrării ei riguroase asupra sărăciei din viața personajelor („înlănțuire viguroasă, ergonomie sugestivă”, încheie el, după ce dăduse pe gât și ce rămăsese în sticlă). Terry avea impresia că nimerise în sfârșit peste un regizor care, îmbinând compasiunea sinceră pentru viețile oamenilor simpli cu un vocabular cinematografic obișnuit, dar specific, întruchipa aspirațiile pe care trebuia să le nutrească întreaga breaslă.

Spre sfârșitul după-amiezei de sâmbătă, ajunse la biblioteca

Universității cu puțin înainte de închidere și trase la xerox pagina rezervată lui Ortese în *The Cambridge Companion to Film*:

ORTESE, SALVATORE (1913-1975). Regizor italian, a lucrat la montaj și subtitrare cu începere de la jumătatea anilor '30 și se spune că ar fi fost asistentul lui ROSSELLINI (qv) la scrierea scenariului pentru Luciano Serra, *Pilota* (1938). A realizat numeroase documentare în timpul războiului și și-a făcut debutul în filmul de lung metraj cu *Il Costo della Pesca* (Scump am mai plătit chefalul, 1947), care împreună cu *Roma, Citta Aperta* de Rossellini și *Sciuscia* de De Sica (qv ambele), au marcat prima perioadă de avânt a neorealismului. Filmele lui din anii '50, printre care *Paese Sema Pieta* (Tărâm fără milă, 1951) și ceva mai veselul *Morte da Fame* (Morți de foame, 1955), îi arată angajarea statornică în slujba mișcării despre care credea că fusese trădată de regizorii italieni contemporani și îndeosebi de De Sica, al cărui sentimentalism prezent în *Umberto D* (1952) l-a criticat în mod public – în timp ce filmul italian al anilor '60 recurgea la concesiile în favoarea comediilor sexy la modă și a exceselor stridente ale lui Federico FELLINI (qv), pesimismul concepției lui Ortese despre relațiile economice și umane n-a făcut decât să se intensifice, iar singurul lui film color turnat în această perioadă pentru un studio important, *6 la vita!* (Așa e viața!, 1964), a trebuit să fie refăcut, din cauză că finalul a fost considerat exagerat de trist. (Filmul spune povestea unei mame iubitoare care devine prostituată ca să poată plăti tratamentul medical al fiului ei schizofrenic. În cele din urmă, ea ajunge servitoare în casa unor soți înstăriți din Florența, însă în versiunea inițială a lui Ortese, tocmai când era pe punctul de-a strânge destui bani pentru a se muta cu familia din apartamentul mizer și înghesuit în care locuia, rămâne fără ambele picioare în urma unui accident oribil, provocat de aspirator.) Ultimul film al lui Ortese nu a rulat niciodată pe ecrane. Critică mușcătoare și nemiloasă a instituțiilor militare, și – conform autorului însuși – „un imn înălțat degradării spiritului uman”, *Sergente Cesso* (De serviciu la latrină; Titlul în America: *Armata căcăioasă*, 1972) nu a

găsit difuzori și a fost vizionat doar de câteva persoane, inclusiv un critic italian despre care se spune că ar fi plecat după doar zece minute de proiecție, declarându-le reporterilor că lui Ortese „ar trebui să i se facă o injecție letală, ca unui animal bolnav”. Neputând să strângă fonduri pentru alte proiecte cinematografice, Ortese și-a petrecut ultimii trei ani din viață sihăstrindu-se practic în munții Toscaniei, unde a murit de pneumonie în iarna lui 1975.

Prin urmare, iată că exista un film „pierdut” al lui Ortese! Terry simți un junghi de emoție când citi ultimele propoziții. Înțelese imediat că avea să se lanseze într-o căutare obsedantă atât a operei cunoscute, cât și a celei neștiute a acestui regizor. Luni dimineață își sună îndrumătorul științific și primi permisiunea să-și aleagă drept temă a lucrării din anul trei viața și cariera lui Ortese.

Evident, obsesiile nu pot fi niciodată împărtășite și altora. Pe durata următoarelor săptămâni, ori de câte ori încercă să-și explice sentimentele față de aceste filme sau să organizeze vizionări pentru prieteni în sala de proiecții a campusului, se trezi în fața unei bariere solide de obtuzitate și plictiseală. Chiar cu o asemenea ocazie, spre sfârșitul semestrului de primăvară, ajunse să aibă o dispută destul de aprinsă cu Robert pe marginea criteriilor estetice.

— De ce nu ți-or plăcea și ție filmele vesele? îl întrebă Robert, pe când ieșeau de la catedra de regie film și străbăteau parcare campusului. De ce te atrag doar alea triste și deprimante? De ce n-ai aceleași filme preferate ca toată lumea – Casablanca sau ăla cu James Stewart de Crăciun?

— Fiindcă nu sunt operele unor artiști autentici, răspuse Terry. În plus, n-au niciun strop de mister, niciun sâmbure de enigmă.

— Vai, vai, ce elitist. Ești culmea elitismului, nu? Fiindcă ești convins că singurul film care merită să fie vizionat e unul pe care nu poate să-l vadă nimeni.

Era adevărat că, deși trimisese peste douăzeci de scrisori despre Ortese diverselor arhive și centre de resurse de pe glob, Terry nu izbutise deocamdată să procure nici măcar o copie a filmului său cel mai puțin văzut. Totuși, asta nu-l împiedicase să scrie o lucrare

de cinci mii de cuvinte intitulată „Proiectarea neproiectabilului: Studiu de caz despre reacția publicului la De serviciu la latrină de Salvatore Ortese”, care îi plăcuse la nebunie îndrumătorului științific și pe care se pregătea acum să-l trimită spre publicare – la încurajările sale – unei prestigioase reviste naționale de film, pe nume Frame.

— Acum și chestia asta, spuse Robert. Cred că e ridicol c-ai scris un articol despre un film pe care nu l-ai văzut.

— Dar l-a văzut cineva? Exact ăsta-i șpilul. Putem să spunem că există?

— Cred că te sonezi. Să știi că-mi fac griji pentru tine. Atât pentru sănătatea mintală, cât și pentru confortul fizic.

— Cine vorbește, zise Terry. Între timp ajunseră la mașina lui, iar el se căută prin buzunare după chei.

— Tu ești ăla cu fixația ciudată. Își dădu seama că fusese prea dur și întrebă pe un ton mai blând:

— Robert, când o să renunți să te mai gândești la ea?

— De ce-aș face una ca asta? Terry oftă și se instalează la volan.

— Să-nțeleg că nu vii cu mine?

— Nu. A zis că s-ar putea să mănânce la Jonah's. Cred c-o să mă duc și-o s-o caut acolo.

— O să se lase cu lacrimi, te previn, spuse Terry, pornind motorul.

Robert își aduse aminte de ceva.

— Te-a căutat un tip de dimineață. Scund și cam ciudat. Cu accent american. Terry făcu o strâmbătură.

— Nu cumva Joe Kingsley?

— ăsta e. Zicea că vrea să te-ntrebe ceva important.

— Sunt sigur că poa' s-aștepte, zise Terry și demară pe drumul din interiorul campusului cu o viteză iresponsabilă, uitându-se o singură dată în oglinda retrovizoare ca să distingă silueta lui Robert, care rămăsese ținut în parcare, cu un aer de extremă stânjenală.

8

Trecuseră mulți ani de când Terry nu se mai gândise deloc la Salvatore Ortese sau la miticul lui film „pierdut”. Însă marți dimineață, când părăsi Clinica și luă autobuzul spre campus, fu uluit de viteza cu care îi reveniră aceste amintiri pe ecranul minții, de acuitatea și intensitatea resimțite din nou cu ocazia străvechilor fiori ce însoțeau de obicei foamea de cunoaștere. Începu să se lase în voia lor de îndată ce intră în bibliotecă. Ușile acesteia se deschiseră automat cu un sunet asemănător unei expirații seducătoare (un alt memento instantaneu al studenției), și imediat după aceea Terry se trezi în apropierea rafturilor vechi și atât de familiare, unde se găseau șirurile întregi de volume cu coperte verzi pe care le citise cu atâta râvnă odinioară, încât aproape că le știa pe de rost: Positif, Film Comment, Sight and Sound, Cahiers du Cinema. Își aminti că acesta era locul unde își începuse căutările, când parcursese fiecare index anual al acestor publicații și verificase până și cele mai mărunte referiri la Ortese și la filmele lui. Cât de pasionat fusese pe vremea aceea, cât de împătimit. În discuția cu doctorul Dudden, Terry se referise la acei ani ca la o perioadă de depresii, însă acum își dădu seama că se înșelase. Chiar dacă dormise câte paisprezece ore pe zi, măcar avusese un obiectiv, un scop în viață. Când se risipise toată energia aceea? Când o lăsase să se destrame din cauza atâtor lucruri întâmplătoare?

Terry chibzui pe marginea acestor întrebări, cedând tentației și bând pe furiș o cafea în restaurantul pustiu, lipit de Centrul de Arte din campus. Sperase într-o descindere nostalgică la Jonah's, cantina cu auto-servire de pe timpuri, dar se părea că aceasta dispăruse. Universitatea fusese supusă unor schimbări masive în ultimii doisprezece ani: restaurantul însuși era nou, nou-nouț, lucind datorită sticlei reflectorizante, a mobilierului cromat și a celor zece-douăsprezece afișe multicolore și înrămate. Cinematograful de alături era la fel de recent, iar lângă el se aflau o sală de concerte și un teatru tot noi, numite Centrul Stephen Webb – un amănunt care l-ar fi putut pune pe gânduri pe Terry dacă acesta l-ar fi observat.

Însă era prea preocupat să contemple misterul idealurilor lui pierdute, prea preocupat să încerce să-și aducă aminte, printre alte lucruri, de ultimele cercetări efectuate în legătură cu Ortese. Mai mult ca sigur că avuseseră loc în timpul călătoriei în Italia din noiembrie 1984 – Terry fusese la Milano ca să scrie despre turnarea unui film – deși ulterior cei de la Frame nu mai folosiseră articolul – iar apoi se dusese câteva zile la Roma, unde pătrunsese cum-necum în arhivele de la Cinecitta, făcându-i o curte asiduă tinerei cu ochi căprui, drăguță și sexy de la primiri, al cărei rol era tocmai acela de a-i ține la respect pe cei ca Terry. În cele din urmă, aceasta îl lăsase să intre în biblioteca de instantanee, unde, după ce stătuse mai bine de o jumătate de zi vârat până la genunchi în diapozitive și fotografii alb-negru de șaisprezece pe douăzeci și patru, aproape că găsisese (și totuși, dăduse uitării acest lucru; cum Dumnezeu putuse să-l uite?) ceea ce căuta. Oricum, descoperise dovada că filmul exista, și că nu fusese doar produsul zvonurilor și al speculațiilor gazetărești. Altfel spus, dăduse peste o fotografie.

Una singură. Poate că era o amintire cam ne semnificativă despre filmul acela care, în imaginația febrilă a lui Terry, ajunsese să fie echivalentul artistic al potirului Sfântului Graal, însă asta o făcea cu atât mai prețioasă. Ce se alesese de ea? Ei bine, tocmai asta era partea incredibilă: Terry nu-și mai amintea. O adusesse cu siguranță din Italia și probabil că o pusese bine undeva, însă de atunci se mutase de cel puțin șase ori și nu avea idee dacă fotografia ar fi putut supraviețui tuturor acestor schimbări de domiciliu. Gândul că era posibil s-o fi pierdut îl îngrozi dintr-o dată.

Cum era cu puțință ca atitudinea lui față de o asemenea relicvă neprețuită să fi devenit atât de neglijentă? Dacă De serviciu la latrină ar fi rulat timp de două ore, cu douăzeci și patru de cadre pe secundă, asta însemna că, din cele 172.800 de imagini care compuneau filmul, obținuse („furase” ar fi termenul corect) ceea ce ar putea fi în prezent singurul instantaneu existent. Astăzi, pentru prima dată în doisprezece ani, își dădu seama cât de copleșitor era acest fapt. Începu să se întrebe dacă mai putea să aștepte ca

internarea lui în clinică să ia sfârșit înainte de a se întoarce în grabă la Londra, ca să caute în cutiile și mapele doldora de vechituri, care îi țineau loc de mobilier în apartament.

Terry mai comandă o cafea, după care își dădu seama – spre mirarea lui – că nu putea s-o termine. Se gândi că era prea amară și mai puse zahăr, dar tot degeaba. Observă că începuseră să-i tremure mâinile. Se simțea cum nu se poate mai treaz, numai că în același timp încerca o stare de agitație bizară, agasantă și artificială, care-i destrăma tihna profundă căreia i se abandonase în ultimele câteva zile. Ajunse la concluzia, neobișnuită pentru el, că avea nevoie de o plimbare.

Merse pe jos cea mai mare parte a după-amiezei, concentrându-se la început asupra orașului și a locurilor pe unde își făcea veacul odinioară, despre care constată fără surprindere că dispăruseră de mult. Cafe Valladon nu mai era acolo, în locul său existând o librărie creștină. Planetariumul se făcuse și el nevăzut, înlocuit de un Centru de Informații Turistice și de un muzeu sărăcăcios, specializat în contactul interactiv cu istoria zonei. Totuși, biblioteca exista în continuare, la fel ca The Half Moon, ca The Crown Hotel, unde stăteau câteodată părinții lui, sau ca sala de cinematograful unde Terry observă, cu un mic reflex al interesului profesional, că filmele săptămânii erau: Povestea jucăriilor, Colivia și Chalk și Cheese 4. Locul avea și acum un aer învechit și un iz asemănător amintirilor triste peste care dai când deschizi un sertar unde n-ai mai umblat de mult. În scurt timp Terry începu să se simtă deprimat de-a binelea. Așa că o luă pe poteca aflată de-a lungul falezei stâncoase, pe drumul de întoarcere spre Ashdown, pe care, student fiind, îl disprețuise cu indolență, dar care acum îl atrăgea irezistibil, cu promisiunea unui efort fizic viguros și a brizei capabile să-i curețe plămânii. Calculă că, dacă scotea un timp bun, putea ajunge cu zece minute mai devreme la întâlnirea de la ora cinci cu doctorul Dudden.

În vreme ce Terry mergea cu pas întins de-a lungul falezei stâncoase spre Ashdown, Sarah avansa mai încet și adâncită în

gânduri prin parc, întorcându-se de la școală. Era la o zi după întâlnirea cu Ruby și preocuparea ei pentru amintirile trezite la viață cu acea ocazie era la fel de mare.

Era ultima săptămână din iunie, ceea ce însemna că vara abia își intrase în drepturi. Fuseseră suficiente câteva zile în care soarele, deși capricios, se ivise printre nori, pentru ca majoritatea londonezilor să fie convingși de sosirea unui val de căldură, motiv pentru care maiourile, pantalonii scurți și tricourile erau la mare preț, chit că pe cer se vedeau destui nori, iar vântul fâșneț dinspre nord amenința să aducă o ploaie slabă. Deși îmbrăcată cu hainele purtate la școală, Sarah începuse să tremure, și primul ei gând când o văzu pe Alison Hill stând singură pe o bancă fu că fata nu era doar plictisită și singură, ci și înfrigurată.

Era ziua rezervată sportului, așa că după-amiaza nu se țineau ore. Sarah asistase la primele probe și apoi decisese că prezența ei nu mai era necesară; totodată, elevii care nu participau la întreceri avuseseră de ales între a chibița de pe margine și a se duce acasă până a doua zi. Sarah constată cu o mirare vag alarmată că Alison nu optase pentru niciuna dintre cele două variante.

— Bună, spuse ea, oprindu-se în dreptul fetei fragile care stătea pe bancă. Ce faci aici de una singură?

— Stau, răspunse placid Alison.

— Te superi dacă stau și eu cu tine un minut? Neavând încotro, fata clătină din cap.

— Nu-ți arde să te uiți la meciuri, nu? o descusu Sarah, așezându-se lângă ea.

— Nu!

— Ți se par plicticoase?

— Îhî.

— Ia spune... tatonă Sarah, chibzuind asupra modalității optime de abordare. Stai pe aproape? Înseamnă că suntem ca și vecine.

— Destul de aproape, zise Alison, arătând spre una dintre intrările în parc. Acolo stăm. Nu lângă drumul principal, dar nici departe.

— Adică pe Seven Sisters Road?

— Da.

— Păi, nu-i departe de casa mea, spuse Sarah. La modul foarte strict, era o minciună, justificată însă de împrejurări.

— Vrei să mergem amândouă spre casă? Nu de alta, dar nu prea e bine să rămâi singură în parcul ăsta.

— Încă nu pot să mă duc acasă, zise Alison.

Mami e la lucru.

— Și n-ai cheie? Alison clătină din cap.

— Știam că am, dar n-o gălesc. Trebuia să fie în ghiozdan. Poate c-am uitat-o acasă.

— Bine, dar... când se-ntoarce mami?

— A zis că la șapte.

Până atunci mai erau patru ore. Aflând relativ repede că Alison nu avea vecini sau neamuri la care să se ducă, Sarah luă o hotărâre care, deși nu-i convenea, era inevitabilă. Renunță la planurile inițiale – un duș, un pui de somn, câteva capitole din romanul lui Lorrie Moore și o porție serioasă de evaluări școlare – și o întrebă pe fată:

— Ce-ai zice să vii și să stai la mine după-masa? Îți fac un ceai și te uiți la televizor, iar pe urmă te întorci.

Deși nu păru prea încântată de ofertă, Alison, stând cu fruntea plecată, încuviință.

— În regulă.

— Păi, hai atunci.

Se ridicară și se îndreptară în tăcere spre ieșirea din parc. Sarah se întreba de ce nu pomenise Alison de taică-său și încerca să-și amintească puținele detalii referitoare la familia ei, din cele auzite cu vreo câteva luni în urmă în cancelarie. De fapt, nu exista niciun tată, era aproape sigură. Se făcuseră câteva speculații – neconcludente, din câte își aducea aminte –, neștiindu-se dacă acest tată fusese văzut vreodată, sau dacă dispăruse doar de puțină vreme. În clipa aceea, în mintea lui Sarah își făcu loc din nou poemul ciudat al lui Alison și, o dată cu el, prinse contur o

bănuială.

— Poezia pe care-ai citit-o alaltăieri în clasă a fost foarte frumoasă, spuse ea. De unde ți-a venit ideea? Ai telescop acasă? Ți place să te uiți la stele?

Alison clătină din cap cu sfială.

— Nu, am... scris-o pur și simplu, pe măsură ce mi-au venit cuvintele...

— A fost foarte tristă, comentă Sarah. Mi-a părut rău de cele două stele care-au rămas singure, după ce-a murit cea mare. Chiar ți-ai propus să scrii o poezie atât de tristă?

— Păi... începu Alison, însă fără să continue. Sarah își dădu seama că întrebările de acest gen nu puteau duce nicăieri, pricepând totodată că nu suporta gândul de-a o ține pe Alison la ea acasă toată după-amiaza, așezată timid pe marginea canapelei, supusă și temătoare, ronțăind biscuiți sau uitându-se plictisită de moarte la programele TV pentru copii. Prin urmare, ca măsură provizorie, făcură un ocol pe la cel mai apropiat Mcdonald's, unde Sarah bău o cafea – sau ceva asemănător – iar Alison ceru un Fishmac și un shake cu ciocolată. Mâncarea păru s-o înveselească puțin, deși n-o făcu mai vorbăreață; după cincisprezece minute, conversația lor încetă de tot.

— Ar fi cazul să mergem, spuse Sarah, uitându-se la ceas. Dar mai întâi vreau să-ți mai cauți o dată cheia. Ești sigură că nu e-n ghiozdan?

După ce Alison deschise ghiozdanul și în timp ce cotrobăia prin el cu un aer resemnat și cuminte, Sarah văzu ceva care îi produse instantaneu un fior pe șira spinării.

— Ce-i ăla? întrebă ea cu blândețe, aplecându-se în față.

Ochii lui Alison erau mari și vinovați, implorând-o pe Sarah să nu insiste. Dar nu reușiră s-o înduplece. Dădu în lături caietele și jerseul verde și boțit, se uită atent în ghiozdan și constată, spre groaza ei, că privirea fugară aruncată mai devreme nu-i jucase nicio festă: pe fundul genții de școală se afla un animal mort. Preț de o clipă, Sarah se gândi oripilată că era un șobolan, însă până la urmă

se dovedi a fi un șoricel de câmp maro-roșcat. Alison găsisese de asemenea o bucată de catifea verde cu ajutorul căreia învelise parțial animalul. Nu părea să fi murit de mult, probabil că de mai puțin de o zi.

— Alison, rosti Sarah, privind-o grav în ochi, nu ai voie să ții animale moarte în ghiozdan. Au tot felul de boli. Ai putea să te îmbolnăvești rău. Măncarea o ții tot în ghiozdan?

— Câteodată, răspunse fata. Când îmi face mami sandvișuri.

— Ei bine, când o s-ajungi acasă, o să trebuiască s-o rogi să-l dezinfecteze. De fapt, o să-l dezinfectăm împreună după ce mergem la mine. Iar acum n-o să ne-apucăm să-l scoatem din ghiozdan în mijlocul restaurantului, ci o să ieșim, iar eu o să-l învelesc în niște servetele de hârtie și o să-l arunc în primul tomberon.

— Bine, dar nu-i un gunoi, protestă Alison, de data asta cu ochii în lacrimi.

— Unde l-ai găsit?

— La școală. Lângă terenul de fotbal.

— Și ce voiai să faci cu el?

— Să-l duc acasă și să-l îngrop. Deodată, de peste ani, o amintire răătăcită se înfiripă și pătrunse în conștiința lui Sarah, smulgându-i (într-un moment total nepotrivit) un surâs ca pentru sine. Își aduse aminte de conversația absurdă pe care o avusese cu Robert în ziua aceea – fusese doar a doua lor discuție – când el vorbise despre pisica lui care murise, iar ea se gândise că se referea la soră-sa și se îngrozise aflând că tatăl lui avea de gând s-o ducă în grădina din spate și s-o îngroape într-o cutie. Dintr-o dată, confuzia i se păru atât de haioasă, încât îi veni să chicotească. Ba chiar se întrebă dacă merita să-i povestească și lui Alison, pentru eventuala detensionare a atmosferei; însă îi fu de-ajuns să se uite o dată la chipul ei obidit și lipsit de curiozitate, la buza de jos care tocmai începea să tremure și la ochii umflați de lacrimile care (începu să bănuiască Sarah) curseseră din ei multe nopți în ultima vreme, ca să abandoneze ideea. În loc de asta, se mulțumi să se ridice și s-o conducă pe Alison spre ușă, spunându-și aproape panicată: Copilul

ăsta e bântuit de moarte. Are o obsesie.

Mai erau trei ore până la șapte. După ce aruncă șoarecele la gunoi, Sarah începu să caute alte pretexte, ca să amâne întoarcerea la locuința ei tăcută și neprimitoare; iar după o plimbare de câteva minute, ideea salvatoare i se prezentă sub forma unui cinematograf multiplex. O duse pe Alison în hol, unde se uitară amândouă la afișe și la orele de începere.

— Mergi des la film? întrebă Sarah.

— Nu prea. Câteodată, în vacanță. Acasă închiriem casete video.

Majoritatea filmelor erau complet nepotrivite și în orice caz erau interzise fie tinerilor sub cincisprezece, fie celor sub optsprezece ani. Totuși, Sarah dădu peste unul care părea mai promițător, o comedie intitulată Chalk și Cheese 4. Afișul nu inspira mare încredere, înfățișând doi polițiști în uniformă, care își țineau pistoalele uriașe ațintite unul asupra celuilalt și sub care scria S-AU ÎNTORS! AU PRELUAT CAZUL! ȘI SUNT MAI ȚICNIȚI CA NICIODATĂ! Dar, își dădu seama Sarah în clipa aceea, era exact filmul pe care Terry îl elogiase atât de mult în ziar săptămâna trecută. „Distracție pentru toată familia”, nu așa sunase concluzia lui? Ei bine, pentru restul după-amiezei ea și Alison erau într-un fel o familie, și era clar că aveau amândouă nevoie de puțină distracție. Sarah cumpără două bilete și intră în sală cu fata.

După începerea filmului, avu nevoie doar de câteva minute ca să-și dea seama că făcuse o mare greșală. Producția era ofensatoare la atât de multe niveluri, încât ar fi ezitat să invite pe oricine s-o vadă, cu atât mai puțin pe o fetiță sensibilă și imatură, în vârstă de nouă ani. Iar asta nu atât din cauza umorului, deși Sarah se arată neimpresionată și chiar nedumerită pe durata scenelor așa-zis comice (printre care, de exemplu, și aceea în care cei doi polițiști primiseră misiunea de-a o escorta pe soția președintelui la locul unde aceasta trebuia să țină un discurs, dar descoperiseră că, din pricina porției zdravene de fasole mâncate la circă, se pârțâiau întruna în interiorul limuzinei oficiale); nici din cauza brutalizărilor consistente cărora le erau supuse femeile în

film și care constituiau unul dintre motivele lui recurente (exista și o intrigă secundară în care era implicat un vânzător arestat pe nedrept, a cărui soție timidă și respectabilă era obligată să facă un număr de striptease pentru cei doi polițiști, în schimbul eliberării soțului ei din celulă; firește, femeia fusese stârnită de această experiență, iar mai târziu ajunsese stripteuză profesionistă). Lucrul care o alarmă cu adevărat pe Sarah, și care o făcu să-i crape obrazul de rușine pentru că o dusesse pe Alison la cinematograful în după-amiaza aceea, era veritabila idilă a filmului cu moartea, felul în care se folosea de ea pe post de sprijin tematic, carnaval, sursă de umor negru și panaceu comic. Diverse personaje erau ucise, aruncate în aer, înjunghiate sau ciuruite cu pușca de vânătoare de dragul unei întorsături a tramei sau al unei vorbe de duh. Genocidul era practicat cu dezinvoltură asupra trecătorilor surprinși de explozia întâmplătoare a unei mașini sau a unei clădiri. Singurul negru înțelegător din film, un unchi Tom cumsecade, care servea drept prieten apropiat al eroilor eponimi, fu asasinat cu voioșie pentru câteva secunde de patos. Filmul acesta, care nu aspirase la nimic altceva decât la un râs insolent de toate și de tot, era impregnat de moarte; saturat și îmbibat.

Colac peste pupăză, nu după mult timp cafeaua băută de Sarah la Mcdonald's începu să-i apese pe vezică.

— Mă întorc imediat, îi șopti ea lui Alison, strângând-o ușor de braț.

Apoi, în timp ce-și dădea cu apă rece pe față în toaleta femeilor, decise că, indiferent ce s-ar fi întâmplat, era bine să iasă imediat din sală. Nu avea niciun rost să prelungească tortura.

Se șterse pe față cu niște șervețele de hârtie și se întoarse la locul ei. Însă Alison dispăruse.

— Punctualitatea, domnule Worth, spuse doctorul Dudden, privindu-și aprobator ceasul, în vreme ce Terry se așeza în fața lui. Punctualitatea este cheia bunei organizări. Iar buna organizare e cheia succesului. Mă bucur că sunteți de acord cu mine în privința

asta.

Închise casetofonul portabil (la care se auzise o muzică de clavecin monotonă și fără virtuți) și adăugă – probabil pentru sine – „Pentru omul ăsta ritmurile metronomului nu există. Pur și simplu nu există”. După ce își luă această piatră de pe inimă, se instalează la masa de lucru și îi zâmbi pacientului, care îi întoarse surâsul fără mult entuziasm. În realitate, Terry nu se simțea deloc bine. Departe de a-l revigora, plimbarea de-a lungul stâncilor îl vlăguise; nu știa că stătea atât de prost cu condiția fizică. Ceașca și jumătate de cafea băută în cursul dimineții avea în continuare un efect puternic, iar roțițele din cap i se învârteau cu o energie care contrasta deconcertant cu osteneala pe care o simțea în picioare. Mai mult decât orice, nu putea să nu-și facă griji pentru prețioasa fotografie care putea sau nu să fie ascunsă undeva în apartamentul lui din Londra. În fine, parcă pentru a înrăutăți lucrurile, începuse să se gândească la două chestiuni neliniștitoare legate de doctorul Dudden. Prima era că, judecând după pungile groase de sub ochi, medicul nu părea nici pe departe să doarmă suficient. A doua era și mai alarmantă întrucât, după complimentul despre punctualitate, făcut pe un ton mult mai afabil și prevenitor ca de obicei, Terry nutrea bănuiala cumplită că doctorului Dudden începuse să-i placă de el.

Suspiciunile lui fură confirmate prompt de următoarele lui cuvinte.

— Sunteți la noi de ceva mai mult de o săptămână, domnule Worth, și cred că e momentul potrivit pentru o scurtă recapitulare în materie de modus operandi. Spun asta fiindcă, înainte de sosirea dumneavoastră, am presupus că principalul folos al vizitei făcute aici – pentru mine, în calitate de cercetător – avea să fie posibilitatea de a vedea în ce măsură este afectat conținutul viselor personale de experiența vizionării atât de multor filme într-un interval atât de scurt. Totuși, dat fiind că nu ați visat deloc, firește că acest lucru nu a fost posibil.

— Chiar dacă n-am visat, m-am simțit altfel, spuse Terry. Mai

odihnit.

— Nu mă surprinde. Începeți efectiv să dormiți mai mult. Azi-noapte, de pildă, ați petrecut optsprezece minute în Faza a Doua.

Terry dădu din cap, fără să priceapă de fapt ce însemna asta.

— Ce părere aveți, sentimentul ăsta că sunteți odihnit... e un sentiment plăcut?

— Păi... da, răspuse Terry, destul de mirat.

— Înțeleg.

Se părea că răspunsul nu fusese cel anticipat sau sperat de doctorul Dudden. Acesta se aplecă înainte și vorbi mai departe, cu o oarecare doză de entuziasm.

— Recunosc, domnule Worth, că mi-ați bulversat așteptările și v-ați dovedit un specimen extraordinar, mult mai interesant decât îmi imaginasem. De fapt, încep să mă întreb dacă nu cumva cazul dumneavoastră e unic în anelele cercetărilor referitoare la somn. Iar lucrul pe care vi l-aș sugera – invitația pe care aș dori să v-o fac – este să rămâneți aici la Clinică atât cât doriți. Ca oaspete al nostru. De asemenea, mi-ar plăcea ca aceste „interviuri”, cum poate prea oficial le-am numit până acum, să devină... mă rog, mai puțin protocolare.

— Mai puțin protocolare?

— Mai prietenești. Mai apropiate de niște... șuete. În felul ăsta...

— În felul ăsta sperați să-mi intrați în grații, în așa fel încât să mă hotărâsc să mai stau aici. Iar dumneavoastră, în calitate de cercetător, să aveți acces nelimitat la mine ca specimen.

— E un mod foarte cinic de-a vedea lucrurile.

— O fi.

Poate din cauză că se simțea atât de vlăguit și fără suflu, Terry începea deja să fie mai blând cu doctorul Dudden, contrar propriei voințe.

— Că tot vorbeați de șuete, ne putem gândi la un schimb de informații? La urma urmei, se presupune c-o să scriu despre locul ăsta.

— Firește, firește. Sunt încântat să vă aud spunând că munca

noastră ar putea prezenta un oarecare interes pentru lumea largă. Și vă pot oferi, în limite rezonabile, acces la materialele noastre – respectând confidențialitatea în relația cu pacientul, desigur...

— Desigur.

— Așa. Aveți să mă întrebați ceva, ca să-i dăm drumul?

— Da, spuse Terry. Ar fi o mulțime de lucruri.

— Păi atunci, întrebați-mă.

— Bine.

Terry se ridică în scaun, încercând să adopte o atitudine concentrată.

— Ei bine... ați spus că e posibil ca situația mea să fie un caz unic, de exemplu. Cu ce anume vă gândeați s-o comparați?

— Ne putem gândi doar la două comparații – una întemeiată pe o documentare riguroasă, cealaltă nu. O asistentă medicală pensionată, cunoscută doar drept domnișoara M., aflată acum la șaptezeci de ani și cu domiciliul în Londra, a petrecut câteva nopți într-un reputat laborator de cercetare a somnului și, conform rezultatelor, a rezistat cu doar o oră de somn pe noapte. Atitudinea ei față de oamenii care dormeau mai mult de o oră era destul de acidă: îi considera trântori, pierde-vară. Cine știe, poate că avea dreptate.

Doctorul fu pe punctul de a divaga preț de câteva clipe, însă reveni la subiect.

— Și mai remarcabil a fost cazul intens mediatizat al directorului unui orfelinat din Londra, care în 1974 a susținut că, de la terminarea războiului, dormise numai cincisprezece minute pe noapte. Totuși, nimeni nu i-a putut verifica afirmația, fiindcă a refuzat categoric să intre în vreun laborator. Recordul pentru cea mai lungă perioadă de trezie neîntreruptă aparține unui oarecare Randy Gardner din San Diego: în 1965, la vârsta de șaptesprezece ani, omul a reușit să nu doarmă timp de două sute șazeci și patru de ore. Din câte se pare, funcțiile motrice și fizice nu au avut nimic de suferit, iar la ora trei din ultima noapte a tentativei sale a jucat un meci de baschet pe care l-a câștigat. Însă bănuiesc că

dumneavoastră, domnule Worth, ați putea doborî cu ușurință un asemenea record, dacă nu cumva ați făcut-o deja fără să vă fi dat seama. Știu precis că vă aflați la această clinică de peste două sute de ore, fără să fi trecut deloc dincolo de Faza a Doua a somnului.

— Poate c-ar trebui să-mi explicați cum stau lucrurile cu fazele astea, nu le prea pricep.

—E foarte simplu. Faza întâi reprezintă trecerea de la veghe la somnolență, în timpul căreia tensiunea scade, ritmul cardiac este încetinit, iar mușchii se destind. În acest moment, creierul emite unde alfa cu o frecvență de șapte până la paisprezece cicluri pe secundă. Faza asta durează de obicei între cinci și maximum zece minute. Faza a Doua începe cu apariția undelor teta de 3,5 până la 7,5 cicluri pe secundă, alături de așa-numitele fuse ale somnului și de complexe K. În prima parte a nopții, această fază durează de asemenea doar câteva minute, iar apoi asistăm la începutul unei activități lente a undelor delta, care marchează de fapt instalarea stării de inconștiență propriu-zisă. Faza a Treia este una interimară, în care undele delta continuă să se regăsească în mai puțin de jumătate din ceea ce se consemnează în electroencefalogramă. Faza a Patra înseamnă dominația undelor delta, se caracterizează prin mișcări extrem de rare ale corpului, iar subiectul este greu de trezit. Faza a Patra reprezintă cea mai profundă și mai odihnitoare parte a somnului; unii cercetători îi spun „somnul de bază”. După o jumătate de oră sau trei sferturi de oră, încep să apară mișcări vizibile ale corpului și schimbări de poziție. Faza a Patra a fost întreruptă, subiectul revine pentru foarte scurt timp la Faza a Doua sau a Treia, după care intră rapid în somnul MVR sau somnul paradoxal. Acesta seamănă mai mult cu veghea decât cu somnul în sine. Tonusul muscular dispare, dar la nivelul scoarței cerebrale există o activitate febrilă, iar ochii se deplasează dintr-o parte în alta pe sub pleoapele închise. Întregul ciclu, de la Faza întâi la somnul MVR, durează cam nouăzeci de minute și se repetă cu unele variații, cam de patru-cinci ori pe noapte.

— Ce fel de variații?

— În primul rând, predomină somnul din Faza a Patra. Pe urmă, pe măsură ce înaintăm în noapte, perioadele de MVR devin din ce în ce mai mari. Acest fapt îi face pe unii cercetători să creadă că Faza a Patra este lucrul de care are cu adevărat nevoie creierul pentru reîmprospătare și că visele generate în timpul somnului MVR – îndeosebi cele de dimineață – sunt simple născociri prin care scoarța se distrează, pe când corpul își continuă odihna.

— Dar deocamdată eu n-am trecut de Faza a Doua, așa e?

— Da. Fapt cu totul remarcabil.

— Și când pot să mă aștept c-o să reîncep să visez?

— Când o să intrați în somnul MVR, probabil. Dacă o să se întâmple vreodată.

Lăsându-i timp lui Terry să asimileze informația, doctorul Dudden continuă:

— Am mai făcut o presupunere despre dumneavoastră, domnule Worth – una foarte naivă – înainte să ajungeți aici. Am pornit de la ideea că, la fel ca restul pacienților mei, veneați la clinică sperând c-o să vă vindec de insomnie. Că o să vă prescriu sedative, ciclopiroloni, ceva de genul ăsta. Nu-mi dădusem seama – iar acum doctorul îl privi altfel pe Terry, ca și cum ar fi vrut să-l testeze – că dumneavoastră și cu mine aveam aceeași părere despre somn. Că eram... aliați, dacă vreți.

Terry se foi nițel în scaun.

— Nu cred că vă urmăresc.

— S-o luăm altfel, spuse doctorul Dudden, frecându-se la ochi cu un aer distrat. Credeți c-ați fi realizat atât de multe ca ziarist dacă ați fi dormit câte opt ore pe noapte în ultimii doisprezece ani?

— Nu, nu cred. În munca mea de colaborator extern, sunt extrem de avantajat – pot să fiu de două ori mai productiv decât toți ceilalți.

— Exact. Exact! Pe când aici, domnule Worth, aici probabil că vă pierdeți mințile de plictiseală, fiindcă stați toată noaptea în pat, conectat la niște electrozi.

— E cam monoton, ce-i drept.

— Și la ce vă gândiți? Cum încercați să vă distrați?

— Cel mai rău e că n-am televizor în cameră. Dacă aș avea, n-ar fi nicio problemă. În rest, ascult muzică la walkman sau scriu diverse lucruri pe laptop. Iar uneori citesc.

— Ce citiți?

— Anuare și bibliografii, dacă am de unde să le iau. Îmi plac volumele care dau liste. Care îți oferă informații cu lingurița.

— Nu citiți romane sau biografii?

— Nu. Nu-mi plac narațiunile continue. Nu pot să mă concentrez asupra lor.

— Dar vă plac filmele.

—Da.

— Și fiindcă tot a venit vorba... Doctorul Dudden întinse mâna și luă un dosar de pe raftul din spate.

— Ieri am fost frapat de faptul că n-ați recunoscut-o pe Lorna, tehniciana noastră, deși făcuserăți cunoștință cu ea de două ori. Am pus la cale un mic experiment, cu ajutorul colegilor de la Catedra de Regie Film. Aveți ceva împotriva dacă facem o încercare?

— Absolut nimic.

Doctorul Dudden deschise dosarul și scoase un teanc de fotografii.

— Vreau să văd câte reușiți să identificați, spuse el, arătând prima fotografie. Aveți idee?

Terry se uită îndelung la poză și se încruntă. Fața avea ceva vag recognoscibil, iar mintea lui fu cât pe ce să prindă din zbor un nume. Însă până la urmă ambele îi scăpară.

— Nu. Îmi pare rău.

—Este domnul doctor Goldsmith, neurologul nostru. Dar asta?

Cea de-a doua fotografie nu prezentă niciun fel de probleme.

— Steve Buscemi. A fost Mr Pink în Profesiuniștii crimei și-l joacă pe unul dintre răpitori în Fargo.

— Foarte bine. Despre asta ce ziceți? Terry nu reuși să identifice următoarea fotografie, care o reprezenta pe Lorna.

— Dar despre asta?

— Ray Liotta din Pătrundere prin efracție și Marea nebunie.

— Încă două și-am terminat. Pe cine credeți că avem aici?

Între timp, Terry își dăduse seama cum era structurat exercițiul, așa că se concentrează intens asupra imaginii următoare. Figura era evident familiară de data asta; avu sentimentul că ar fi trebuit să-i fi pătruns în conștiință mai profund decât celelalte două. Dar în cele din urmă fu nevoit să se recunoască învins.

— Era doctorița Madison. Și-acum, ultima, Mi s-a spus că aici s-ar putea să aveți probleme. Lui Terry nu i se păru deloc greu.

— Shelley Hack, zise el. A fost câțva timp unul dintre îngerii lui Charlie și a jucat-o pe asistenta lui Jerry Langford în Regele comediei.

— Excelent, domnule Worth. Excelent. Sincer să fiu, mi s-a luat o piatră de pe inimă. Crezusem la un moment dat că ați fi putut suferi de pe urma unei forme grave de amnezie, dar iată că problema a fost localizată cât se poate de clar. Doisprezece ani!

Puse fotografiile la loc în dosar și se uită la Terry cu o privire în care lucea vizibil un impuls triumfător, de proprietar.

— Doisprezece ani și doar o deteriorare parțială a capacității de memorare. Sper că vă dați seama cât sunteți de aparte din această perspectivă. Cât sunteți de important.

— Nu sunt foarte sigur.

Doctorul Dudden continuă să clatine din cap, minunându-se. Preț de o clipă, Terry avu sentimentul neplăcut că medicul avea să se întindă peste masa de lucru ca să-l ia în brațe.

— O să am extrem de multe de învățat de la dumneavoastră, domnule Worth. Extrem, extrem de multe.

Mulțumit nevoie mare, doctorul Dudden se ridică în picioare.

— Până atunci însă, haideți cu mine. Vreau să vă arăt ceva; un lucru care știu că-o să vă intereseze.

Terry nu avea idee unde voia să-l ducă medicul după ce ieșiră împreună din birou și străbătură vestibulul pardosit. Spre mirarea lui, doctorul Dudden deschise o ușă aflată sub scara principală și coborâră amândoi la subsolul pe care Terry îl ținea minte ca pe un

spațiu umed, lăsat în paragină și neatrăgător, pe unde studenții călcau foarte rar. Acum, însă, pereții zugrăviți recent și iluminatul puternic îl făceau să pară curat, strălucitor și chiar aseptice, în timp ce din apropiere răzbătea huruitul mașinilor de spălat și al uscătoarelor automate.

— Ne-am hotărât să instalăm aici spălătoria, explică doctorul Dudden. Vedeți dumneavoastră, chiar și într-un templu al științei, chestiunile practice tot trebuie rezolvate. Oricum, nu asta voiam să vă arăt.

Îl conduse pe Terry spre capătul coridorului, unde drumul le era blocat ferm de o ușă masivă din fier pe care scria: ACCES INTERZIS, CU EXCEPȚIA PERSONALULUI STRICT AUTORIZAT. Ușa era închisă cu ajutorul unui cifru electronic. Doctorul Dudden tastă șase cifre pe interfon, după care se opri.

— Ia spuneți-mi, credeți că sunteți cât de cât o persoană sentimentală? îl întreabă el pe Terry. Sau cu stomacul delicat?

— Cătuși de puțin. Doctorul Dudden zâmbi.

— Așa mi-am zis și eu, rosti el, după care apăsă pe tastele ultimelor două cifre, așteptă declicul obișnuit și deschise ușa.

9

Plaja era puțin umblată, putându-se ajunge la ea doar pe o potecă abruptă și îngustă, croită primitiv în piatra falezei stâncoase. De pe plajă se vedea Ashdown-ul cocoțat la capătul promontoriului, cenușiu și inform în lumina soarelui. De la ferestrele Ashdown-ului se deslușeau siluetele de pe plajă, însă era greu să le identifiți.

Robert deschidea trioul celor care mergeau pe potecă, ducând o sacoșă plină cu mâncare, băutură, cărți și reviste. Sarah venea ultima, ținând într-o mână o lopățică și având pe umăr un rucsac în care se găseau prosoape și costume de baie. Ruby se afla la mijloc și ducea o gălețușă.

Sarcina de a conduce un copil pe asemenea coclauri îl făcu pe Robert să-și dea seama că drumul era mai periculos și mai neregulat decât își amintea. De câteva ori se întoarse și o luă de

mână pe Ruby, ajutând-o să treacă peste un povârniș mai abrupt sau peste un loc unde solul uscat și nisipos se fărâmițase, îngustând și mai mult poteca. La un moment dat fata își pierdu echilibrul, alunecă și poate chiar ar fi căzut dacă Robert n-ar fi ajutat-o să se redreseze la timp; și chiar dacă accidentul nu păru s-o sperie deloc pe Ruby, Robert se întrebă din nou dacă nu cumva își depășiseră atribuțiile ducând-o pe plajă; dacă nu cumva se întinseseră mai mult decât îi ținea plapuma. Pentru el, faptul că acceptase să răspundă (fie și temporar și împreună cu altcineva) de buna dispoziție a acestei ființe mărunțele și vulnerabile era o experiență cu totul nouă. Conștiința încrederii absolute și necondiționate a fetei în el îl săgetă aidoma unui impuls electric – șocant, dar minunat.

La fel de frumos era lucrul – destul de neașteptat – care făcuse posibilă petrecerea acestei zile miraculoase împreună: absența Veronicăi. Școlile ajunseseră la jumătatea trimestrului, și de aproape o săptămână ea și Sarah se ocupau benevol de copilul îngrijitorilor de la Ashdown, domnul și doamna Sharp. Aceștia aveau nevoie de cineva care să stea cu fetița lor de opt ani pe nume Ruby, întrucât doamna Sharp tocmai începuse să lipsească după-amiezele, fiind plecată în satul învecinat, unde făcea curățenie pe la diverși. Cele două studente o duceau pe Ruby în camera pe care acum o împărțeau, și cât timp una lucra la vechea masă din lemn de brad, aplecată deasupra unui vraf de coli dictando sau a unei cărți cu cotorul rupt, împrumutată de la biblioteca facultății, cealaltă o ajuta pe copilă la reconstituirea unui tablou din cubulețe, îi citea cu voce tare, stătea turcește cu ea pe jos și juca Snap sau Pelmanism, sau o ducea în dreptul bovindoului care dădea spre mare și jucau amândouă X și O pe geamul aburit.

Totuși, dădăcînd-o pe Ruby, Veronica își neglija obligațiile regizorale legate de punerea în scenă a lui Arturo Ui în cursul semestrului, așa că astăzi decise că nu mai putea lipsi de la repetiții. Era o zi de joi a lunii mai și tocmai se schimbase vremea: dintr-o dată era cald, la fel de cald ca în toiul verii, fără o adiere de

vânt și cu un cer senin, de un albastru profund, asemănător celui pe care-l deslușeai în partea de jos a unei flăcări. (Mai spre seară, destrămând o tăcere îndelungată, Sarah avea să-și ridice privirile și să citeze șase cuvinte – „ce calmă și cioplită-i moartea” – din romanul pe care-l citea, și mulți ani după aceea Robert avea să-și amintească aceste cuvinte, care aveau să-i evoce mereu, inconfundabil, substanța precisă și plămada acelei zile.)

Stătea de ceva vreme la fereastra propriei camere și se uita cu mintea golită la imensitatea aceea albastră, când o auzise pe Sarah bătând la ușă (știa de fiecare dată când era Sarah) și o văzuse apoi ivindu-i-se în prag, cu Ruby de mână. Voia să știe dacă putea să aibă grijă de ea cam o oră, cât i-ar fi trebuit ca să termine de făcut niște însemnări. Robert și Ruby nici nu avuseseră nevoie de mai mult ca să plănuiască o ieșire pe plajă și s-o pună pe Sarah în fața unui fait accompli, ocupându-se inclusiv de sandvișurile pe care le pregătiseră împreună în bucătărie, în timp ce ea, neștiutoare, stătea sus la masa de scris și termina ce avea de lucru. La început Sarah refuzase sugestia, după aceea o privise mai indulgent, iar în cele din urmă o îmbrățișase din toată inima. Doamna Sharp îi lăsase cheile de la căsuța ei, care făcea parte dintr-un șir nedumeritor și izolat de locuințe cu acoperișul plat, situate la mai puțin de un kilometru, pe drumul dinspre Ashdown, iar de acolo luaseră găletușa, lopățica și costumul de baie al lui Ruby, înainte de-a se îndrepta spre poteca mărginită de stânci și de a-și începe coborârea primejdioasă. La ora când ajunseră jos se făcuse două și jumătate și, așa cum era de așteptat într-o după-amiază de extrasezon din mijlocul săptămânii, plaja era aproape pustie. Primul lucru pe care îl făcură fu să se dezbrace. Ruby se dovedi a fi cea mai puțin inhibată dintre cei trei. Stătu cuminte, fără să se plângă, în timp ce Sarah îi descheia rochia și o ajuta cu mișcări vioaie să-și pună costumașul de baie alb cu albastru. Costumul întreg al lui Sarah era bleumarin și decupat la spate, lăsând să i se vadă (așa cum Robert își imaginase dintotdeauna printre oftături) omoplații perfecți și bronzul uniform și incitant. Purta o rochie de vară lungă, deschisă

la culoare și transparentă, pe care nu vru să și-o dea jos. Costumul de baie al lui Robert era vechi și puțin cam mic; își scosese pantalonii, dar nu și tricoul, iar după câteva clipe își dăduse seama că procedase greșit, fiindcă și vederea puținelor părți neacoperite ale corpului lui Sarah fusese suficientă ca să-i provoace o erecție imediată și înnebunitoare, pe care fusese nevoit s-o camufleze întorcându-se anevoie într-o parte și acoperindu-și absurd partea de sus a coapselor cu un prosop. Moment în care Sarah se interesase râzând:

— Te simți bine?

— Sigur. Foarte bine.

— Nu prea arăți în largul tău, atâta tot.

Sarah o luă de mână pe Ruby și începu să coboare cu ea spre mare. De îndată ce ajunseră la o distanță sigură, Robert dădu la o parte prosopul și se uită cu o ură neostoită la umflătura din costumul de baie, până când aceasta dispăru. Cât de mult detesta și disprețuia organul ăsta absurd, tiparele lui comportamentale atât de previzibile și reacțiile lui invariabile, robotizate, în fața unei palete ultracunoscute de stimuli vizuali. Mai mult ca sigur că Sarah observase, nu încăpea niciun dubiu. Simți că-l mănâncă pielea capului și că-i năvălește sângele în obraji.

În după-amiaza aceasta marea era într-un reflux puternic. Vocile lui Sarah și Ruby se auzeau cu greu, ca o muzică îndepărtată. Nu se simțea nicio briză care să le poarte spre el.

Robert se uită la cărțile luate de Sarah cu ea pe plajă. Printre ele se afla un roman de Rosamond Lehmann, al cărei nume învățase în ultimul timp să-l recunoască (fiindcă Veronica era o admiratoare înfocată, mergând până la a-i colecționa cărțile în ediția întâi), precum și un volum care arăta destul de curios și părea să conștie în principal în paragrafe scurte, ordonate pe secțiuni cu titluri gen „Detașarea”, „Eul” și „Acceptarea vidului”. Citi câteva rânduri și se trezi în fața unui limbaj prolix, abstract și dificil, în care păreau ambalate o serie de maxime spirituale și teologice. Se uită la pagina de titlu. Cartea era Grație și gravitate de Simone Weil, iar sub titlu

se aflau următoarele cuvinte care fuseseră scrise cu cerneală albastră:

„Pentru Sarah. Iartă-mă că te-am bombardat cu atâtea semne iconice evidente. Uite și unul mai puțin evident. Toată dragostea – Ronnie.”

Robert frunzări grăbit câteva pagini. Sarah și Ruby păreau că se bălăcesc. Sarah își ridicase fusta și intrase în apa mică de la mal. O stropea pe Ruby, care țipa și chicotea. Urmă un pleoscăit mai mare, iar Ruby pe jumătate căzu, pe jumătate se aruncă singură în apă. Alte chicoteli. Oare știa să înoate? Nu-i dăduse prin cap să întrebe. Oricum, probabil că aflase Sarah, înainte să coboare cu ea pe malul mării. Robert fu convins că erau amândouă în siguranță.

Asta cred că înseamnă să ai o familie, își zise el. O soție și un copil. Altfel spus, un amestec neconținut de neliniște și încredere.

Găsi în carte o secțiune intitulată „Dragostea” și începu s-o citească. Cea mai mare parte era foarte obscură, însă cuvintele păreau să conțină o convingere incomodă și totodată hipnotică, iar uneori – destul de des, de fapt – fu frapat de câte un fragment de luciditate bruscă:

... În ziua aceea, dacă va veni vreodată, când ți se va oferi o afecțiune adevărată, nu va exista nicio opoziție între singurătatea interioară și prietenie, ci dimpotrivă. Prin chiar acest semn infailibil o vei recunoaște...

Probabil că apa era rece: Sarah și Ruby ieșiseră deja din mare și se întorceau lângă el. Ruby alerga în zigzaguri nebunești, tăindu-i mereu calea lui Sarah.

... dacă va veni vreodată...

Robert o privi apropiindu-se pe Sarah și de data asta nu simți nimic între picioare. Își dădu seama că de fapt n-o mai văzuse niciodată mergând până atunci. Avea picioare delicate, cu contururi frumoase, iar mișcările ei păreau să aibă o ușurință și o eleganță incredibile. N-o băga în seamă pe Ruby, care încerca să-i distragă atenția, și îi zâmbea lui Robert pe când se apropia; era un surâs serios, meditativ. Această combinație de tihnă și melancolie, de

dezinvoltură și împovărare îl săgetă până în străfundurile inimii, și de aceea îi veni greu să-i răspundă tot printr-un zâmbet.

— Grație și gravitate, spuse Sarah, așezându-se lângă el.

Și Robert se gândise la același lucru. Șocat de ecoul atât de apropiat al lucrurilor care aveau loc în mintea lui, se mulțumi să spună:

— Poftim?

— Citești din cartea mea: Grație și gravitate.

— A, da. Da, așa e. Mă rog, încerc.

— Încă n-am citit-o. Am primit-o cadou de la Ronnie.

— Da, am văzut.

— O să mi-o citești și mie? întrebă Ruby, oprindu-se în dreptul lor și uitându-se chiorâș la copertă, ca și cum nu s-ar fi așteptat la cine știe ce.

— Nu, din asta nu cred, răspunse Sarah.

— Bine. Oricum n-am chef să mi se citească.

— Ce-ai vrea să faci, iubire?

— Păi, îmi e foarte bine... încep Robert, după care se întrerupse, dându-și seama că întrebarea nu-i fusese adresată lui.

Sub privirea amuzată a lui Sarah, se luă singur la înjurături în gând. Ce-o fi avut în cap de crezuse că i s-ar fi putut adresa folosind un cuvânt atât de afectuos? Se lăsase luat de valul propriilor fantezii. Nu mai reușea să se controleze.

— Aș vrea să fac castele de nisip, spuse Ruby.

— În regulă, acceptă Robert, străduindu-se să-și mascheze jena și orice altceva. Dacă vrei, vin și te-ajut.

Merseră până în locul unde nisipul uscat, neatins vreodată de marea în flux, se învecina cu un altul, mai umed și mai util ca material de construcție. Robert o privi pe Ruby, care săpă vârtos o bucată de vreme, umplându-și de două ori găletușa cu nisip și înclinând-o apoi pentru a produce două grămăjoare pe care le admiră cu răsuflarea tăiată, făcând câțiva pași înapoi.

— Ia uite, spuse ea. Robert dădu din cap.

— Bravo, rosti el, întinzând mâna și luându-i lopățica. Acum o să

construim unul de-adevăratelea. La treabă.

Ruby se uită la Robert, care măsură pe nisip o suprafață de vreo doi metri pătrați, pe care săpă apoi uniform până la zece centimetri. După aceea împinse o parte din nisip înapoi în acest bazin, ca să creeze în centru o insuliță de un metru pătrat.

— Ce faci? îl întreabă ea.

— Țsta o să fie șanțul înconjurător. La sfârșit de tot o să-l umplem cu apă.

O trimise pe Ruby să adune cât mai multe scoici pentru împodobirea zidurilor și a meterezelor. Între timp, mai aduse niște nisip pe insulă și începu să modeleze corpul principal al castelului. Se decise să construiască șase turnuri: patru cilindrice, câte unul în fiecare colț, plus alte două paralelipipedice, ridicate la mijlocul pereților de est și de vest. Intrarea principală avea să dea spre sud, fiind cu fața la mare, iar la ea urma să se ajungă printr-un drum îngust, întrerupt la jumătate de o fortificație octogonală. Aveau să existe și două punți mobile – una care să protejeze fortificația, cealaltă pentru legătura cu intrarea principală.

Se apropia de sfârșitul operațiunilor când Ruby se întoarse cu o puzderie de scoici. În clipa aceea deciseră împreună să abandoneze logica arhitectonică și să continue ridicând turn peste turn, așa încât castelul începu să se avânte obraznic spre cer, ca un imposibil tort de nuntă neogotic. Robert se proțăpi cu un picior în șanțul cu apă, iar cu celălalt pe zidurile castelului, făcându-și de lucru cu partea de sus a construcției, în timp ce Ruby pavoaza jumătatea inferioară a zidurilor cu un strat generos de scoici univalve și lilorine, de acteoni și melcișori.

— Ce s-a-ntâmplat acolo? întreabă ea, oprindu-se câteva clipe, cu atenția atrasă de piciorul gol al lui Robert, așezat într-un echilibru instabil deasupra ușii din dos.

Îi atinse ușor piciorul, urmărind cu vârful unui deget cicatricea dublă – asemănătoare unor croșete redacționale – pe care și-o făcuse cu vreo câteva luni în urmă, când se tăiase la gleznă cu lama de ras.

— A, acolo, spuse el, coborându-și privirile. Nimic. M-am tăiat la ras, atâta tot.

— Credeam că bărbații se rad doar pe față, zise Ruby.

— Așa e, confirmă el. De obicei. Numai că pe vremea aia eu mă rădeam și pe picioare.

— De ce?

— Zău dacă știu. Am vrut să văd cum e. Ruby acceptă cu îngăduință toată povestea. Își ridică pentru câteva secunde ochii mari și serioși spre Robert, după care se întoarse la ceea ce mesterea.

Printre descoperirile ei cele mai interesante se găseau trei scoici monovalve cu striații albastre, două stridii îngemănate și o minunată scoică-evantai. Mai avea o mulțime de cochilii de telin cu ligamente elastice și aproape intacte, așa încât valvele lor simetrice puteau fi deschise, semănând cu aripile unui fluture. Culoarea era asigurată de scoicile-mercenar, din care găsisse zece-douăsprezece. Le desfăcu și le așeză cu măruntaiele multicolore spre exterior, adăugând astfel și o nuanță albastru-purpurie. Ca rafinament, suprapuse câteva rânduri de ghioci, contrapunctându-le coloritul uniform al cochiliilor prin câte un haliotis bine plasat, al cărui contur pal și irizat atrăgea și reflecta razele soarelui, făcând ca întregul edificiu să scânteieze și să lucească în miezul zilei, ca un miraj fantastic. Ruby își păstră scoicile spiralate și pe cele șurub pentru turnurile castelului, unde aveau să joace rolul unor catarge delicate pentru steaguri, răsucindu-se spre înalțuri într-o sclipire sărbătorească și făcând-o pe fetiță să se gândească irezistibil la parcuri de distracții, tobogane și cornete de înghețată.

Castelul era o capodoperă, conchiseră amândoi.

— O să fie și mâine tot aici, nu? întrebă Ruby. Dacă nu plouă. Ca să vin cu prietenii să-l vadă. Susie Briggs, Jill Drew și David.

— Nu cred c-o să reziste, spuse Robert. Îndreptă una dintre scoicile-lamă pe care le folosiseră la puntea mobilă și agită apa curată și sărată din șanț, imprimându-i o mișcare vălurită.

— Vezi tu, peste puțin timp o să vină marea și o să-l distrugă. În

cea mai mare parte, oricum.

—Aha.

Ruby se arată foarte dezamăgită.

— Păi, de ce nu te-ai gândit până acum?

— M-am gândit. Dar l-am construit aici fiindcă nisipul e bun și umed.

Cu o mână luă de jos găletușa și lopățița, iar pe cealaltă i-o întinse fetei.

— Hai. Să mergem și să-i povestim lui Sarah. Ruby continuă să bombăne nemulțumită despre locul ales de Robert, în timp ce treceau amândoi peste un mic baraj de alge uscate și făceau cale îtoarsă prin nisipul uscat. Însă în urechile lui Robert vocea ei dispăru în neant, făcându-se una cu liniștea neînfiorată de vânt a plajei și cu încremenirea deplină a aerului de după-amiază târzie, pe când se apropia de Sarah și îndrăznea să-i surâdă la vederea ochilor ei ridicați din carte. Își pusese un cardigan peste umeri și își îngropase picioarele în nisip, iar când o privi de data asta, Robert știu, știu cu o siguranță absolută și emoționantă, că în viața lui se produsese o schimbare extraordinară; că schimbarea avusese loc cu câteva luni în urmă, la el în cameră, în ziua când ea intrase cu părul ud, având de gând să-i aline supărarea; dar că semnificația și amploarea ei reală ieșiseră la iveală abia în clipa asta, parcă mai mare decât celelalte, când Robert își dădu seama că nu exista niciun lucru pe lume pe care să nu-l facă pentru această femeie, că nu s-ar fi dat în lături de la nicio încercare și că ar fi fost dispus cu dragă inimă la orice sacrificiu...

Cu grație și gravitate ai iscat...

— A durat cam mult.

Cuvintele i se șterseră din minte lui Robert la fel de repede și de inexplicabil cum se formaseră. Vorbi pe un ton fals ultragiât.

—Ce tot îndrugi? Ai văzut cât e de mare? Castelul ăsta e o operă de artă, ascultă aici.

— Arată impresionant. Ce zici, Ruby? Îți place? Fetița dădu din cap și se cuibări lângă Sarah, punând punctul pe i:

— Scoicile eu le-am așezat.
— Nu știam că aveți asemenea talent creator.
— Nici eu, spuse Robert. Cred că nisipul e mediul meu natural.
— Înseamnă că ești Omul Nisipurilor? întrebă Ruby.
— Se prea poate. Cine știe dacă n-o să trec pe la tine la noapte când dormi.

Sarah se uită afectuos la fața obosită a lui Ruby, care abia își mai ținea ochii deschiși.

— Nu știu de ce, dar cred că n-o să fie nevoie să mai aștepți până la noapte.

— Probabil c-am scos untul din ea, zise Robert. Lui Ruby îi trebui puțin timp să adoarmă, iar pe durata alunecării ei blânde și ușoare în inconștiență Sarah și Robert păstrară o liniște caldă, prietenoasă. Așezat lângă ea pe plaja pustie, nu atât despărțiți, cât mai degrabă apropiați de corpul copilului adormit, Robert simți că acestea erau cele mai intime clipe trăite în compania ei. În căldura soarelui, gândurile i se amestecară plăcut într-o ceață deasă, și nu mai vru să citească din carte: îi plăcea să stea și să nu facă nimic, savurând momentul de apropiere și uitându-se la întinderea mării până când începură să-l doară ochii din cauza strălucirii împrăștiate de apa care scânteia. După o vreme își dădu seama că Sarah își pusese deoparte romanul și se uita la rându-i spre mare, cu ochii albastru-cenușii aproape lăcrimând de mulțumire și beți de soare.

— La ce te gândești? o întrebă el. Sarah se întrerupse din contemplat și inspiră adânc.

— Știi, nu pot să sufăr când aud întrebarea asta de la Ronnie.

— Îmi pare rău, zise Robert. N-am vrut să fiu băgăreț.

— Nu, am spus că nu pot să sufăr când aud întrebarea asta de la Ronnie.

Robert simți o bucurie lăuntrică la auzul acestor cuvinte. Dori imediat cu nesăț să audă și altele.

— Dar de la mine nu?

— Când sunt doar cu ea, spuse Sarah încet, am impresia că încearcă mereu să mă... citească. Pe câtă vreme tu îmi oferi... cum

să-ți zic... spațiu vital. Loc de întors.

Conștient de propria îndrăzneală, Robert îi declară:

— E semnul infailibil al afecțiunii adevărate, dacă te iei după cartea ta.

— Serios?

— „Nicio opoziție între singurătatea interioară și prietenie.”

Se aventurase deja destul de mult, iar acum, șovăind, mai făcu un pas.

— Dar tot ai prefera să fii cu ea decât cu mine? Sarah îi privi chipul câteva clipe, iar apoi zâmbi și se întoarse din nou cu fața spre apă.

— Dacă tot mă-ntrebi, mă gândeam la Cleo.

— Cleo?

— Mai precis, îmi ziceam... îmi ziceam că, dacă aș fi avut o soră geamănă care ar fi dispărut când eram foarte mică, înainte să apuc s-o cunosc, n-ar mai trece nicio zi și nicio clipă fără să mă gândesc la ea. Fără să mă întreb unde e și ce face. Așa se întâmplă și la tine?

Robert nu putu să răspundă. De data asta, cuvintele refuzară să-iasă din gură.

— Așa cred, se sili el să îngaiame în cele din urmă.

— Pomenești vreodată de ea acasă? Vorbești despre ea cu părinții?

— Nu, răspunse Robert. Nu, niciodată. Păru jenat de subiectul în discuție, așa că puse din nou mâna pe Grație și gravitate, adăugând:

— Mai scrie ceva aici...

Răsfoi cartea câteva clipe, dar nu reuși să găsească pagina căutată.

— Ceva despre pierdere, de genul: când pierzi pe cineva și ți-e dor de el, e din cauză că persoana respectivă a devenit ceva imaginar, ireal. Dar dorința pe care ți-o produce nu e deloc imaginară. Deci, de asta trebuie să te legi, de dorință. Fiindcă e adevărată.

Sarah se încruntă.

— Totuși, poate că-ntr-o bună zi o să vă-ntâlniți. Ori o să dea ea

de tine, ori o să-ncepi s-o cauți tu.

— S-ar putea s-o caut.

Robert îndepărtă dintr-o suflare firicelele de nisip intrate între paginile cărții și apoi o închise.

— Ar fi o prostie să-ți dorești toată viața ceva și să nu faci nimic ca să îți se îndeplinească dorința, nu?

— Sunt sigură că se mai întâmplă.

— Da, și eu la fel.

Umbra proiectată de faleza stâncoasă se alungi și începu să-i acopere. Era din ce în ce mai răcoare, iar lui Sarah i se făcuse pielea ca de găină pe brațe. Ruby, care se ghemuise și i se lipise de coapse, se mișcă preț de o clipă, zbatându-se de câteva ori și lovindu-se fără forță de gambele tinerei. Din gură îi ieșiră câteva cuvinte imprecise. Ceva care aducea a „biscuiți”, „chichi” sau „Timothy”.

— Crezi că se simte bine? întrebă Robert. Cuvintele se întrupau într-un flux potolit, neuniform și murmurat. Propozițiile se compuneau și se dizolvau; cuvinte polisilabice stranii și neologisme indescifrabile izvorau și se prelingeau dintre buzele ușor întredeschise ale lui Ruby. Corpul ei era liniștit, iar pleoapele închise, dar timp de câteva minute fata continuă să vorbească îngânat în somn. Sarah și Robert îi ascultară împreună somnilocviul, neliniștiți și totodată pradă unei vrăji ciudate, până când copilul tăcu.

— Crezi c-ar trebui s-o trezim? se interesă Robert după câteva clipe. Doar nu face vreun atac, ce zici?

— N-are nimic.

Sarah îi puse mâna pe obraz și pe frunte lui Ruby. Fata respiră rar și regulat.

— Poate c-am face o greșeală dacă am trezi-o. Oricum, ar fi bine să nu mai stăm mult. O trezim când plecăm.

Încet și cât putu de blând, se desprinse de copilul care dormea și se ridică în picioare.

— Cred c-ar trebui să mă uit și eu la creația asta a voastră. Până

n-o ia apa.

— Voiam să fac pe ghidul...

— Nu. Stai aici și ai grijă de ea.

Robert o privi coborând spre castel, pe când umbra învăluitoare adăuga noi tonuri de gri și albastru fustei și cardiganului ei pastelat: o urmări dând ocol castelului, inspectându-l din mai multe unghiuri, cu brațele încrucișate; o privi ciucindu-se lângă el, studiind mai atent măiestria construcției, dispunerea decorativă a scoicilor, detaliile minuțios lucrate ale crenelurilor. Iar în timp ce se uita la ea, întinse mâna spre părul roșu-aprins al lui Ruby, mângâindu-l pe când fata dormea, și începu să vorbească. Arzând de nerăbdare să-i spună, în fine, cuiva ce simțea pentru Sarah, arzând de nerăbdare să-și ia de pe umeri povara aceea emoțională pe care n-o mai putea suporta, conchise că fetița care dormea cuminte era cel mai bun depozitar disponibil pentru confidențele lui.

Și se trezi spunând:

— Nu-mi dau seama... Cum o să se poată...

Ruby trăsesese o scurtă repriză de plâns când văzuse castelul pe jumătate dărâmat, cu turnurile și intrarea principală transformate într-o masă informă de apa care dăduse năvală șuierând inexorabil; dar privise lucrurile cu mult curaj și găsisese alte subiecte de discuție și alte lucruri la care să se gândească, în timp ce Robert și Sarah o însoțeau pe potecă, de-a lungul falezei stâncoase. Obosise rău de tot, așa că Robert o duse în brațe în ultima parte a drumului, acolo unde poteca era suficient de lată și de plană pentru a-i permite așa ceva. După aceea grupul se destrămă. Robert se întoarse la Ashdown, unde avea întâlnire cu Terry, iar Sarah și Ruby merseră pe jos pe drumul îngust care ducea la casa unde locuiau părinții fetei. Începuse să se întunece, iar fetița o ținea strâns de mână pe Sarah.

— Sper că mama ta n-o să fie îngrijorată, spuse aceasta. O să întârziem nițel.

- N-o să fie, susură Ruby.
- Ți-a plăcut ce-am făcut azi?
- Da. A fost cea mai frumoasă zi de când mă știu.
- Bravo. Mă bucur. Dar poate că n-ar fi trebuit să stăm atât de mult.
- Nici nu cred c-am stat destul, zise Ruby. După mine, ar fi trebuit să rămânem acolo toată noaptea.
- Nu vorbi prostii. Ești frântă de oboseală.
- Nu sunt obosită deloc.
- De-aia ai tras la aghioase pe plajă, nu? Ruby păru să accepte dojana pe moment, după care spuse, pe un ton de vagă curiozitate:
- N-am știut c-am adormit.
- Ei bine, ai făcut-o, spuse Sarah. Și ai scos tot felul de sunete.
- Sunete? Adică am vorbit?
- Probabil că poți să-i spui și așa. Pe Sarah o miră faptul că Ruby nu părea foarte surprinsă.
- De ce, ți s-a mai întâmplat și altădată?
- Tot timpul, așa zice mami. S-a speriat și m-a dus la doctor, dar el i-a spus că n-are de ce să-și facă griji.
- Și cam despre ce vorbești în somn?
- Mami spune că bat câmpii. Cotiră după colț, iar căsuțele li se iviră în fața ochilor, la doar câteva sute de metri.
- Dacă aş avea bicicletă, zise Ruby, întorcându-se și uitându-se în urmă la Ashdown-ul a cărui siluetă semeață se deslușea la orizont, aş putea să vin mereu să vă văd, nu?
- Dar n-ai bicicletă, spuse Sarah, punând degetul pe rană.
- Am cerut. Acuși e ziua mea.
- Și părinții ce-au zis?
- Că asta înseamnă o groază de bani.
- Păi, cam așa e.
- Da, dar vreau să am una cu orice preț, nu doar puțin. Dacă aş avea, spuse ea, aş veni la voi, iar tu și Robert m-ați duce pe plajă în fiecare zi. În afară de cele când sunt la școală.
- Te-ai plictisi repede dacă am merge acolo zi de zi, rosti Sarah.

Dar o să ne mai ducem. Poate cu Veronica, data viitoare.

— Se pricepe la castele de nisip? întrebă Ruby.

— Sunt convinsă.

— La fel de bine ca Robert?

— Probabil chiar mai bine.

Era limpede că lui Ruby îi venea greu să creadă una ca asta. În orice caz, nu era dispusă să se lase distrasă atât de ușor.

— Mă rog, tot vreau bicicletă, spuse ea. O să le-o cer chiar în seara asta.

Lui Sarah îi veni o idee, una destul de perfidă. Gândul i se năzări dintr-o dată, însă apoi cochetă cu el câtăva vreme, întorcându-l pe toate părțile – ușor șocată de ce-i putuse da prin cap – până ajunsese la poarta din spate a grădinii soților Sharp. Ruby o împinse în lături, gata să alerge spre ușa de la intrare, când Sarah o opri, bătând-o ușor pe umăr.

— Fii atentă, spuse ea și se așează pe unul dintre zidurile joase care delimitau ambele laturi ale potecii din grădină, în așa fel încât să stea față în față cu Ruby, ca doi conspiratori în toiul uneltirilor.

— Ce e? întrebă Ruby.

— Uite ce trebuie să faci dacă vrei bicicleta, șopti Sarah.

Ruby așteptă cu răsuflarea tăiată.

— Ar fi bine s-o ceri în somn. Urmă o tăcere perplexă.

— În somn?

— Da. Mami te-a auzit vorbind în somn, nu?

— Îhî...

— Atunci, când mai vine seara la tine în cameră, prefă-te că vorbești în somn – bine? — și spune vrute și nevrute despre cât de mult îți dorești bicicleta.

Ruby o fixă cu o privire albă.

— Dar de ce să n-o cer când sunt trează?

— Fiindcă, dacă te aude vorbind în somn, mama ta o să-și dea seama că ți-o dorești de-adevăratelea. O să priceapă cât de importantă e pentru tine. Așa c-o să fie silită să ți-o cumpere.

Ruby începu să înțeleagă treptat, lăsând să i se vadă acest lucru

pe fața pistruiată. Sarah profită și trase concluziile.

— O să fie obligată să te creadă. O să știe că ăsta-i adevărul. Fiindcă nimeni – (și, dintre toate lucrurile ciudate pe care le auzise în cursul zilei, acesta fu al doilea pe care nu avea să-l uite niciodată) – nimeni n-ar spune o minciună în somn. Nu crezi?

Celălalt lucru pe care Ruby nu avea să-l uite vreodată era sunetul vocii lui Robert când acesta i se adresase, după-amiaza târziu, crezând că dormea și neștiind că se trezise cu doar câteva clipe înainte, în ciuda mișcărilor grijulii ale lui Sarah când se ridicase în picioare. Glasul lui care-i vorbea încet, aproape neauzit, despre ceva ce ea nu putea înțelege. Felul cum sunase acest glas când spusese:

— Nu-mi dau seama... Cum o să se poată... Pe urmă:

— Niciodată nu mi-am dorit ceva...

Și în fine, după o inspirație mai lungă și mai profundă:

— Niciodată nu mi-am dorit ceva atât de mult, Ruby... Nu te superi că-ți spun, nu?... Ba chiar ar fi bine să-ți zic... Acum, că dormi, fiindcă în felul ăsta... Secretul meu o să fie în siguranță... Deși mă întreb dacă e într-adevăr un secret pentru ea... Sau pentru ceilalți... Nu că aş pune mare preț pe ceilalți... Și pe ce cred... Ruby... Sunt tânăr, să știi... Chit că mă consideri în vârstă, destul de în vârstă... Mă simt tânăr... Sau cel puțin m-am simțit, până... De curând... Dar chiar și așa, știu... Sau măcar îmi închipui... Nu pot să-mi imaginez... Vreodată... Că nu o s-o doresc... Niciodată... Deși s-ar putea... În fond și la urma urmei, după ce trag linie și adun... Și uite, chiar adun... Ideea e... Ai dreptate, sigur... Sunt efectiv tânăr, s-ar putea să fie și alții... Dar personal... Nu-mi dau seama... Și în orice caz... Nu asta vreau... Vreau... Trebuie să câștig... S-o dobândesc, să fie a mea cumva... Și dacă... Vezi tu... Dacă nu mă iubește acum... Dacă nu poate să mă iubească așa cum sunt... Nicio problemă... Fiindcă nici eu nu pot... Dacă ea nu mă iubește... Nici eu nu pot să mă iubesc... Și nu există limite... Absolut deloc, Ruby... Nu există nimic de care să nu fiu capabil... Ca s-o fac să vrea... Pricepi? Mă crezi când îți spun chestiile astea?

Știi ce vreau să...?

Iar în clipa aceea Robert tăcuse, fiindcă își coborâse privirile și văzuse că Ruby, pe care o credea adormită, nu dormea defel. Stătea întinsă în continuare, însă avea mâinile și picioarele încordate, iar pupilele mărite, larg deschise...

FAZA A TREIA

10

deschise și Terry fu poftit într-o cameră unde se făcuse întuneric și unde două sunete își disputau întâietatea: un zumzet slab, care părea produs de un dispozitiv electric neidentificat, și un fel de forfotă în surdină, iscată de mișcarea continuă a unor pași mărunți și înnebuniți, care dădeau impresia că provin din toate direcțiile. Pe urmă doctorul Dudden aprinse lumina din tavan, scoțând din beznă întreaga scenă.

Încăperea nu era imensă – dimensiunile o apropiau de camera cu vedere la mare a lui Terry – și conținea douăsprezece măsuțe, dispuse pe trei rânduri de câte patru. Pe fiecare dintre ele se găsea un vas mare cu apă. Terry se uită atent la primul dintre ele. În partea inferioară se afla un compartiment umplut, unde apa era mică, iar la doi-trei centimetri deasupra lui se vedea ceva asemănător unei plăci turnante, cu diametrul de treizeci și cinci de centimetri. Vasul era împărțit în două de un perete de sticlă, iar în fiecare jumătate fusese introdus un șobolan alb de al cărui cap fuseseră fixați niște electrozi care, la rândul lor, fuseseră conectați la un computer central amplasat în mijlocul încăperii. Placa turnantă se învârtea ușor, așa încât șobolanii trebuiau să se miște în permanență; altminteri ar fi căzut în apă la contactul cu peretele despărțitor de sticlă. Cele două rozătoare păreau să se prezinte într-o stare de sănătate radical diferită: unul era curat, vioi și cu

privirea atentă, celălalt avea niște ochi hăituiți și injectați, iar blana și așa peticită începuse să-i cadă.

— Ei bine, domnule Worth, ce părere aveți? întrebă doctorul Dudden, zâmbind mândru în timp ce se plimba printre vasele cu apă. Impresiile dumneavoastră inițiale mi-ar fi de mare folos.

— Remarcabil, spuse Terry pe un ton precaut, ghemuindu-se ca să se uite mai îndeaproape la animalele chinuite. Nu cred c-am mai văzut vreodată... ceva atât de...

— Principiul de bază al experimentului este evident, presupun. Ba chiar elementar.

— Ați uitat că – spre deosebire de dumneavoastră – n-am fost în viața mea om de știință. S-ar putea să am nevoie de un mic ajutor.

— Bineînțeles.

Doctorul Dudden deschise monitorul atașat computerului și în câteva secunde pe ecran apărură o mulțime de linii frânte, care își schimbau în mod constant poziția și se desfășurau pe orizontală, profilate pe un fundal albastru.

— Toate cele douăzeci și patru de animale din cameră au fost conectate la computer, explică el. Acesta le înregistrează impulsurile electronice de pe scoarță, la fel ca dispozitivul care vă consemnează propria activitate cerebrală în fiecare noapte. Totuși, aici avem ceva mai sofisticat. Am importat aparatul din America și am băgat adânc mâna în buzunar. Monitorizează simultan toate animalele. Nu trebuie decât să apăs pe câteva taste – își însoți demonstrativ vorba cu fapta – ca să comut de la o citire la alta.

— Da, asta am văzut, dar ce anume pune în mișcare plăcile turnante? întrebă Terry, văzând că unele se învârteau, iar altele fuseseră oprite.

— E un experiment simplu, după ce ajungi să-i înțelegi principiul. Și nu pot să revendic niciun merit în inventarea lui: ca mai toate marile inovații legate de cercetarea somnului, originile sale se află în America. Dați-mi voie să vă explic.

Arată cu degetul spre șobolanul din vasul cu apă care părea mai sănătos.

— Animalul ăsta reprezintă etalonul, controlul. Celălalt e animalul de testare. Când ambii șobolani sunt treji, placa turnantă staționează. Când animalul de testare adoarme, computerul recunoaște încetineala curenților cerebrali, iar placa turnantă se activează automat. Ambii șobolani trebuie să înceapă să se miște ca să nu fie împinși în apă. Dar când animalul de testare se trezește spontan pe placa turnantă staționară, animalul de control poate să doarmă, întrucât curenții lui cerebrali nu activează mecanismul. Prin urmare, animalului de control i se permite o perioadă de somn redusă, dar semnificativă, pe când cel de testare nu are dreptul să doarmă deloc.

— Până când moare, probabil.

— Întocmai.

— Și cât durează asta?

— De obicei, între două și trei săptămâni. Micuțul ăsta, spuse doctorul Dudden, arătând spre creatura istovită și cu ochii măriți, mai are câteva zile. Pe când ăsta, continuă el, îndreptându-se spre vasul cel mai îndepărtat, e pe punctul de-a ieși din scenă. Mai are câteva ore – șase, maximum șapte.

Abia acum Terry își dădu seama că nu toate vasele conțineau o pereche de șobolani. În cele patru din mijloc se găseau câte doi iepuri albi, iar ultimele patru adăposteau pui de labrador. Doctorul Dudden îi atrăsese atenția tocmai asupra unuia dintre aceștia – o făptură jalnică, scheletică și vlăguită, căreia ochii mari îi trădau oboseala resemnată.

Terry își înghiți nodul din gât.

— De ce nu latră? întrebă el.

— O simplă injecție neutralizează corzile vocale, răspunse doctorul Dudden. O precauție care influențează ușor experimentul, în cazul acestor animale, dar pe care am considerat-o necesară.

— Tot nu pricep rolul animalelor de control în cadrul experimentului, zise Terry, căruia începuse să-i vină greu să vorbească. De ce trebuie să fie câte doi?

—Asta-i ușor de explicat, rosti doctorul Dudden. Haideți cu mine.

În partea din spate a laboratorului se mai găseau două uși învecinate. Din buzunarul interior al sacoului doctorul Dudden dădu la iveală un lăntșor fin pe care se aflau două chei aurite și descuie ușa din stânga. Apoi o împinse în lături, lăsând să se vadă o cameră mare și mobilată ciudat. Înăuntru nu se găsea niciun pat, ci doar un scaun cu spătar drept și cu o pernă subțire și neatrăgătoare. Existau, în schimb, numeroase dispozitive pentru gimnastica de întreținere: o bandă rulantă pentru jogging, un simulator pentru canotori, o bicicletă medicinală și chiar și un panou de baschet fixat de un perete. Un alt perete era acoperit de rafturi pline cu reviste și cărți, pe când alte rafturi găzduiau o mulțime de jocuri pe computer. Tot acolo se aflau un televizor, un videocasetofon, o combină stereo și câteva policioare pline cu CD-uri și casete video.

—Asta, după cum probabil ați ghicit, este camera lipsirii de somn, spuse doctorul Dudden. Aici au loc experimentele pe subiecți umani. Nu e din cale-afară de spartan, nu?

— Nu, deloc.

— Veți observa că, în momentul dotării sălii, prioritatea mea a fost găsirea unor modalități de stimulare a subiectului. Vedeți dumneavoastră, e vital să aibă cât mai multe variante prin care să-și găsească mereu ceva de făcut.

— Foarte impresionant, spuse Terry absent. Ca de obicei, privirile îi fuseseră atrase de rafturile cu casete video, iar acum se străduia să le descifreze titlurile.

— La modul superficial, da, zise doctorul Dudden. Însă de fapt asta e un mod destul de primitiv de a studia lipsirea de somn. Vă dați seama de ce? Să presupunem că, după trei zile de stat aici, subiectul manifestă toate semnele vlăguirii fizice. Din ce cauză? Fiindcă n-a dormit, sau fiindcă a lucrat prea mult la simulatorul pentru canotori? Reacțiile lui mintale sunt lente și dezordonate. Din ce cauză? Fiindcă n-a dormit, sau fiindcă s-a uitat la televizor opt ore? Ați sesizat problema? Ce anume l-a extenuat pe subiect, lipsa somnului sau tipul de activitate necesar pentru a-i induce această lipsa! Îl scoase pe Terry din cameră și închise ușa cu grijă.

— Asta e problema pe care o rezolvă cu atâta ingeniozitate experimentul de față, spuse el, gesticulând în direcția celor douăsprezece vase cu apă. Ambele animale sunt stimulate la fel, însă doar unul e supus lipsirii constante de somn. În felul ăsta, reușim să izolăm simptomele rezultate exclusiv din această lipsire.

— Da, acum înțeleg, zise Terry. Prin urmare, nu trebuie decât să găsiți o variantă de experiment care dă roade în cazul subiecților umani.

— Corect.

Terry arătă spre cea de-a doua ușă, care până atunci rămăsese încuiată.

— O să-mi arătați și ce-i acolo? Doctorul Dudden surâse și se jucă sugestiv cu a doua cheie aurită de pe lăntișor.

— V-ați gândit la propunerea mea? întrebă el. După ce vă gândiți – și dacă vă hotărâți să mai rămâneți aici – aș vrea să semnăm un contract prin care să-mi oferiți anumite... drepturi referitoare la cazul dumneavoastră. Abia după aceea o să pot să vă arăt ce se află în camera asta. Cred c-o să vedeți lucruri interesante. Între timp, totuși, conchise el, uitându-se la ceas, văd că suntem în pericol să ratăm masa de seară.

Lui Terry îi păru bine că ieșea din laborator, dar făcu greșeala să se mai uite o dată, înainte ca doctorul Dudden să stingă lumina, la cele douăsprezece recipiente cu apă și la nefericiții lor ocupanți. Chiar și el, care renunțase bucuros la somn în ultimii doisprezece ani, își dădea seama de cruzimea acestor metode. Își zise că niciun torționar aflat în slujba statului, indiferent cât de despot sau de revanșard ar fi fost regimul sub care funcționa, nu ar fi putut inventa o pedeapsă atât de dușmănoasă și nu ar fi putut pune la punct un sistem prin care însăși manifestarea dorinței lor arzătoare de a se odihni – apariția curenților cerebrali lenți care se asociau somnului – condamna aceste animale la o mișcare perpetuă și la o trezie nesfârșită. Terry se cutremură în fața acestei inventivități diabolice.

— Iertați-mă că vă întreb, spuse el, în timp ce urcau la parter,

dar cum îi convingeți pe subiecți – pe subiecții umani, vreau să spun – să ia parte la experimentele astea? Nu cred că le-ar plăcea din cale-afară.

— A, dacă stai să le gândești, nu-i chiar atât de greu, răspunse doctorul Dudden.

În studenția lui Terry, sala de mese de la Ashdown fusese transformată în sală de jocuri. Acum ea putea adăposti doar o masă lungă din lemn de stejar, la care încăpeau douăzeci de persoane. Se părea că unul dintre obiceiurile locului era ca în fiecare după-masă, la șase și jumătate fix, personalul și pacienții să cineze împreună, însă în momentul sosirii lui Terry și a doctorului Dudden, majoritatea mesenilor plecaseră; rămăsese doar doctorița Madison, lângă care stăteau de o parte Maria Granger (care suferea de narcolepsie), iar de partea cealaltă o somnambulă pe nume Barbara. Doctorul Dudden evită ostentativ acest grup și se așeză la celălalt capăt al mesei, unde și lui, și lui Terry i se aduseră niște farfurii cu supă de roșii. După ce sorbi de două ori, adăugând imediat o cantitate copioasă de sare și piper, doctorul Dudden își continuă explicațiile.

— Din fericire, avem un mare număr de participanți voluntari de la universitate. Multor studenți camera lipsirii de somn li s-a părut un mediu agreabil, prin comparație cu condițiile de cazare din campus. Și, firește, îi plătim dacă iau parte la experimente. Ba chiar aș spune că le plătim o sumă frumoșică.

— Totuși...

— Dumneata și cu mine, domnule Worth – sau pot să-ți spun Terry? — tu și cu mine, Terry, am prins frumoasele zile de-altădată când studenții primeau burse de la stat ca să-și plătească școlarizarea și să se întrețină. Am fost răsfățați, ținuteți în puf. De atunci însă, a fost nevoie de măsuri; măsuri necesare, după mine. În prezent, studenții se plâng întruna de cât sunt de săraci, de cât le e de greu să-și cultive stilul de viață risipitor și hedonist. Probabil că mai deschizi din când în când câte-un ziar, nu? Sunt pline de povești care-ți frâng inima, despre studenți silitori care au ajuns să

spele vase, să ștergă parbrize sau chiar mai rău. Școala vieții, de pildă. Absolvente tinere și drăguțe de la London University, obligate să-și câștige pâinea în barurile topless din Soho. Dansul din buric, stripogramele sau chiar prostituția, în unele cazuri. Saloanele de masaj din oraș sunt, pline de studente de la noi, să știi. Și ar trebui să vezi ce prețuri au.

— Serious?

— Mă rog, așa mi s-a zis, se grăbi să precizeze doctorul Dudden. Oricum, voiam să spun altceva... Voiam să spun că, vezi tu, oferim o alternativă acceptabilă la treburile alea înjositoare. Apropo, vrei niște vin?

Turnă un pahar generos de vin roșu pentru el și unul pentru Terry, nepărând să țină seama, în seara asta, că trebuia să existe o reglementare strictă a consumului de alcool al pacienților. Ciocniră paharele, iar Terry spuse:

— Cu alte cuvinte, furnizați niște servicii sociale.

— Exact. Sunt un binefăcător public. Un erou al comunității ăsteia afurisite, pardon de expresie. A, minunat, minunat.

Își frecă mâinile într-un gest de anticipare mulțumită, în timp ce Janet, una dintre bucătărese, îi punea în față o farfurie cu friptură de vită, cartofi copti și mazăre.

— Carne de vită. Nu se compară cu nimic, nu? Friptură scoțiană. Dumnezeule, îmi lasă gura apă numai când mă uit. Tu ce hram porți, Terry? Îți place carnea? Ești un carnivor de nădejde? Pun pariu că da.

— Absolut. Totuși, nu prea am mai mâncat. Știți cum e, sunt locuri unde nici nu se mai servește așa ceva.

— A, din cauza bolii vacilor nebune? Niște bazaconii isteroide, scornite de breasla cea mai neisprăvită și fără scrupule din câte există: ziariștii.

Își goli paharul din câteva înghițituri, și-l umplu la loc și, spre îngrijorarea lui Terry, îi atinse în glumă brațul.

— Persoanele de față se exclud, normal. Nu, aici aiurelile alea care provoacă panică și n-au niciun suport științific n-au avut ecou.

Gesticulă cu furculița în direcția doctoriței Madison, care era adâncită în discuție cu vecinii la celălalt capăt al mesei.

— Bineînțeles, madam Sacâz de-acolo se răsfață cu niscai cotele de nuci, sau mai știi eu ce mâncăruri denutritive la care ține morțiș, ca să-și satisfacă obtuzitatea ideologică.

— După mine, spuse Terry, fiecare are dreptul să...

— Spune-mi ce convingeri politice ai, îl întrerupse doctorul Dudden. Presupun că, așa cum e de așteptat, ești stângist, ca mai toată media din ziua de azi.

— Mă tem că nu mă interesează politica. Stânga și dreapta s-au transformat în concepte fără noimă. Capitalismul s-a dovedit inatacabil și, mai devreme sau mai târziu, viața omului o să fie guvernată doar de fluctuațiile aleatorii ale pieței.

— Și oare așa ar trebui să fie? Terry ridică din umeri.

— Așa este.

— Bine, dar dac-am avea un lider politic cu o voință suficient de mare și cu tărie de caracter... Nu ți s-a părut că, pe vremea doamnei Thatcher, Anglia și-a recăpătat ceva din măreția de altădată?

— A fost o femeie remarcabilă, e limpede. Însă nu pot să vă spun nimic despre politica ei, n-am băgat-o în seamă.

— Și totuși, ea și cu tine aveți ceva în comun, firește.

— Chiar așa?

— Fără discuție. Nu și-a explicat ea succesele prin faptul că dormea doar două-trei ore pe noapte?

Doctorul Dudden mai trase o dușcă de vin și rămase pe gânduri câteva clipe, cu o felie roșiatică de friptură suspendată în dreptul gurii întredeschise.

— I-am și scris, să știi. De multe ori. Ca s-o întreb dacă n-ar vrea să ia parte la niște teste simple. Biroul ei mi-a răspuns de fiecare dată. M-a refuzat curtenitor. Politicos, dar ferm. Oricum, o să încerc mai departe. La ora asta precis că are mai mult timp. Și ar înțelege ce încerc să fac aici, adăugă el, întorcându-se acum spre Terry și ridicând tonul. Ar avea viziunea necesară.

— Da, sunt convins, rosti Terry, înfigând furculița într-un cartof.

— Nici Napoleon nu dormea mult. Și nici Edison. O să vezi că mulți oameni celebri s-au comportat la fel. Ni se spune că Edison disprețuia somnul, și din punctul meu de vedere bine făcea. Și eu îl disprețuiesc. Mă disprețuiesc și pe mine fiindcă am nevoie de el.

Se aplecă spre Terry și-i mărturisi:

— Să știi că am ajuns la patru ore.

— Patru ore?

— Patru ore pe noapte. De-o săptămână încoace asta e rația.

— Dar nu se poate să vă facă bine. Nu-i de mirare că arătați atât de obosit.

— Nu-mi pasă. Mi-am propus să cobor la trei ore și o s-o fac. Vezi tu, pentru unii dintre noi e o adevărată luptă. Nu suntem toți dăruți ca tine. De-aia te invidiez atât de mult. Și tot de-aia sunt hotărât să-ți descopăr secretul.

Terry sorbi discret din pahar.

— Totuși, de ce să-l disprețuieți? Nu înțeleg.

— Hai să-ți spun de ce. Întrucât cel care doarme e neajutorat, neputincios. Somnul îi face până și pe oamenii cei mai tari să fie la mila celor slabi și nevolnici. Îți poți închipui ce înseamnă pentru o femeie cu tăria și fibra morală a doamnei Thatcher să fie obligată să se umilească în fiecare zi în postura aceea de supunere abjectă? Cu mintea scoasă din funcțiune, cu mușchii inerți și flasci? Trebuie să fie insuportabil.

— La asta nu m-am gândit niciodată, spuse Terry. Somnul ca mare nivelator.

— Întocmai. Asta și este: marele nivelator. Ca socialismul, fir-ar al dracului.

Vinul, observă Terry, începea să-i dea doctorului Dudden o stare de proastă dispoziție, și nu fu nevoie decât de un râset gutural izbucnit la celălalt capăt al mesei, unde se afla doctorița Madison, pentru a provoca o privire veninoasă în direcția ei.

— Auzi-o și pe vrăjitoarea aia rea de gură, mormăi el. La un loc cu celelalte muieri din capătul ăla. Ai observat, Terry, cum se așază

lumea aici la masă în funcție de sex? Ei bine, ea e de vină.

— Sunt sigur că e doar o...

— Vezi tu, doctorița Madison tinde să prefere compania femeilor celei a bărbaților.

Terry invocă un argument de bun-simț.

— Dar lucrul ăsta e valabil pentru multe femei, nu?

Doctorul Dudden își coborî vocea.

— Nu cred c-ai înțeles ce-am vrut să spun, rosti el (întâmplător, fără să aibă dreptate). Doctorița Madison, continuă el, explicând în șoaptă, este o fiică a lui Sapho.

— Sapho și mai cum?

— E una dintre surorile din Lesbos, insistă doctorul Dudden, a cărui șoaptă se transformă în sâsâit, devenind, prin urmare, mai intens.

Terry nu știa dacă acest eufemism intrase în uzul comun sau fusese inventat de doctorul Dudden.

— Vreți să spuneți că-i prietenă cu Dorothy?

— Exact. E fofolofilă cu vârf și-ndesat. Mai bine zis, fără vârf și nici foarte îndesat.

— De unde știți? Întrebă Terry.

— Ah, pentru Dumnezeu, omule, uită-te bine la ea. Se vede după cum se poartă. Îi e scris pe frunte. Ia spune, a vorbit vreodată cu tine de când ai venit aici?

— În afară de prima seară, nu.

— Te cred. Dacă poate, nici mie nu-mi aruncă mai mult de două cuvinte. E una dintre femeile alea care preferă să nu-i bage în seama pe bărbați fiindcă n-o interesează ca ființe sexuale.

— Am observat o ușoară animozitate între dumneavoastră și... spuse Terry.

— E un psiholog competent, zise doctorul Dudden. În privința asta, am un anumit respect pentru ea. Personal însă, nu avem nimic în comun. Absolut nimic.

— Sunteți apropiat de vreunul dintre colegi? În plan personal, vreau să spun.

— Nu, n-aș zice. Unii dintre oamenii mei s-au împrietenit, dar eu nu intru în vederile lor. Se aplecă în față, ca pentru o confidență.

— S-ar putea să te uimească, Terry. Pe mine mă nedumerește în mod sigur. Dar adevărul este că lumea de la clinică nu prea se dă în vânt după mine.

Se lăsă din nou în scaun, arborând un zâmbet de martir.

— Explică dacă poți.

Din clipa când văzuse acea a doua ușă încuiată de la capătul laboratorului aflat la subsol al doctorului Dudden, Terry concepușe un plan special pentru seara asta, din care făcea parte – din păcate – și ascultarea mărturisirilor doctorului vreme de câteva ore. După cină, cei doi se retraseră în salonul acestuia, unde se băură câteva pahare de coniac și se deschiseră o a doua și o a treia sticlă de vin roșu. Terry izbuti să nu bea decât foarte puțin, dar tot își simțea capul greu când ceasul de pe cămin bătu de zece. Își dădu seama că pierduse cea mai mare parte a ultimei diatribe a doctorului Dudden.

— ... se fac astfel în Statele Unite, păru el să spună. Cercetările referitoare la starea de somn sunt incomparabil mai avansate acolo. Clinica mea e singura de felul ăsta din Anglia, pe când în America mai există câteva zeci. Cu resurse câte vrei, cu un personal corespunzător și dotate cu tehnologie ultimul tip. În America, programele de calculator concepute doar pentru polisomnografie se vând în comerț. Mai mult, pot să-i monitorizeze pe pacienții care dorm la ei acasă, fiindcă undele lor cerebrale sunt transmise la centrul de cercetări prin liniile telefonice, cu ajutorul unui modem. Imaginează-ți! Ia gândește-te! Ei bine, exact genul ăsta de eforturi și de inovații încerc să-l introduc aici, dar nu sunt încurajat nici cât negru sub unghie. Ascultă-mă pe mine, mersul pe blat și pomenile, astea or să ducă țara de râpă. Americanii își permit să procedeze așa, fiindcă au un sistem eficient de asigurări medicale private, care sprijină toată structura.

— Sigur, sigur, aprobă Terry. Doctorul Dudden lăsă paharul din mână.

— Nu prea arăți bine, spuse el. Am băut prea mult amândoi. Hai la o plimbare.

Înainte ca Terry să aibă timp să protesteze, străbătuseră deja vestibulul – oprindu-se doar ca să ia o lanternă dintr-un bufet – iar acum se aflau deja pe terasa luminată de lună și se îndreptau spre faleza stâncoasă.

— Unde mergem? întrebă Terry. Nu-i cam întuneric pentru...

— Să nu crezi c-o să protestez fiindcă n-am niciun fel de statut în comunitatea asta, continuă doctorul Dudden, fără să-l bage în seamă. Nu mă deranjează că sunt considerat nonconformist sau ciudat. Multor vizionari li se-ntâmplă chestia asta. Mă doare undeva dacă n-or să mă lase să intru la masoni. Nici n-am avut de gând, dar-ar dracii în ei. Ce motiv aș fi avut s-o fac? Mi se frânge de toate aiurelile astea, fiindcă știu precis că lumea o să-și aducă aminte de munca mea chiar și după ce n-o să mai fiu. Nu de alta, dar, vezi tu, Terry, sunt singurul.

Se întoarse spre el și-l privi țință. Se iscase un vânt puternic, iar marea mugea undeva dedesubt.

— Sunt singurul care lucrează în domeniul ăsta și care privește somnul ca pe ceea ce este de fapt.

— Adică?

— O boală, firește.

Începu să urce pe cărarea care în acest loc se apropia periculos de mult de marginea stâncilor, declamând între timp peste umăr:

— O boală, Terry, cea mai răspândită și care scurtează viața cel mai mult! Nu te mai gândi la cancer, la scleroza multiplă și la SIDA. Dacă stai în pat opt ore pe zi, înseamnă că somnul îți scurtează viața cu o treime! E ca și cum ai muri la cincizeci de ani – și ni se întâmplă tuturor. E mai mult decât o boală, e flagel în toată regula! Și dă-ți seama că nimeni nu e imun. Nimeni, în afară de...

Se întoarse ca să se uite la Terry și ca să inspire adânc, fiindcă începuse să gâfâie – fie de emoție, fie de oboseală.

— ... în afară de tine.

— Gregory, spuse Terry (era pentru prima dată că i se adresa pe

numele mic, și asta cu mari eforturi), unde mergem?

— Păi, nu știu ce gânduri ai tu, dar eu merg să fac o baie, răspunse doctorul Dudden.

Aprinse lanterna și deodată dădu îngrijorătoarea impresie că dispăruse în prăpastie. În realitate, ajunseseră în dreptul unei cărării abrupte și înguste, care fusese tăiată direct în stâncă; o cărăriuie despre care Terry își aminti acum că ducea în jos spre o plajă nisipoasă, pe care o vizitase și el de câteva ori în studenție. Ezită în fața unei coborâri atât de primejdioase, după care începu să urmărească lumina mișcătoare a lanternei, înjurând ca pentru sine.

— Așadar, continuă doctorul Dudden de undeva din întuneric, zice lumea că-s ciudat, nu? Foarte bine. Încerc să restitui omenirii o treime din viață, atât și nimic altceva. Mă dau de ceasul morții să cresc speranța de viață a tuturor bărbaților, femeilor și copiilor de pe planeta asta nenorocită cu treizeci și trei la sută. Pentru numele lui Dumnezeu, oare nu merită să faci să sufere câțiva șobolani pentru o cauză atât de înaltă? Sau câțiva cățeluși drăguți?

Se întrerupse câteva clipe ca să sară peste o porțiune neașteptată de drum dificil, sau să evite un loc unde pământul uscat și nisipos o luase la vale. După aceea începu să țipe, ca să se facă auzit peste valurile care se izbeau de țărni.

— Sau o amărâtă de victimă omenească, în fond și la urma urmei. Una singură. E chiar atât de mare prețul?

Terry nu fu aproape deloc atent la aceste cuvinte, din cauză că avea probleme mari cu păstrarea echilibrului și pierdea tot mai mult teren. În cele din urmă, coborârea se încheie, iar el simți nisipul sub picioare. Îl ajunse pe doctorul Dudden și descoperi, oarecum cu surprindere, că acesta se dezbrăcase și era gol pușcă.

— Ce zici? Îl întrebă doctorul. Te bagi?

— Poftim?

— În apă, omule, să înotăm.

— Nu-i cam rece?

— Hai, fătălău ce ești, jos izmenele. Doi bărbați în toată firea,

bine făcuți și goi în lumina lunii; n-ai spune că și cerurile ne-ar privi cu mândrie?

— E cam agitată marea.

— Nu sunt popo, să știi. N-ai de ce să te temi.

— Nu știu să înot, obiectă Terry.

Minciuna nu era originală, dar îi fu de folos.

— Treaba ta, habar n-ai ce pierzi. Stai cu ochii pe haine.

Cuvintele doctorului sunară ciudat, noaptea târziu pe o plajă pustie, dar Terry încuviință din cap, privindu-și apoi tovarășul de plimbare care se apropia de apă. De îndată ce spatele lui alb și păros nu se mai văzu, înșfăcă sacoul doctorului, găsi cele două chei aurite și le scoase de pe lăntișor. Spre norocul lui, se grăbi, fiindcă după nici două minute doctorul Dudden se întoarse, tremurând din toate încheieturile și șuierând mai rău ca niciodată. Buzele i se înălțăstriseră, iar penisul i se redusese la dimensiunile unei ciuperci.

— Dumnezeule mare, gemu el, chinându-se să-și pună chiloții pe trupul ud și să-și vâre picioarele pline de nisip în cracii pantalonilor. Asta zic și eu fortificare. Așa se călesc bărbații adevărați.

— Te simți bine? întrebă Terry, ajutându-l să-și pună cămașa.

Doctorului Dudden îi tremurau mâinile atât de tare, încât nici nu reuși să se încheie la nasturi.

— Eu? Bine? Sigur că mă simt bine. Noi, ăștia din Tayside, suntem croiți din esențe tari. Am mai făcut treaba asta și alte dăți.

— S-ar putea să fie ultima, dacă nu te-ntorci repede acasă.

— Fii serios, omule, spuse doctorul Dudden. Cu toate acestea, începu să urce rapid pe potecă, iar când ajunse cu Terry în vestibulul de la Ashdown și îi spuse în cele din urmă noapte bună, tot nu scăpase de tremurat.

— Ai întârziat peste ora de culcare, spuse el, lăsând bălți de apă sărată pe pardoseală. Cere-i scuze Lornei din partea mea. Spune-i că te-am ținut de vorbă.

— Așa o să fac.

— Și gândește-te la ce ți-am zis. Mâine o să plec și-o să lipsesc vreo două zile, așa că nu-i nevoie să iei decizii pripite.

— În regulă, acceptă Terry. O să mă gândesc. Doctorul Dudden îi întinse mâna, căscând zgomotos.

— Păi atunci, noapte bună.

— Te duci deja la culcare? Doctorul se uită la ceas.

— Doar patru ore. Pun ceasul să sune la trei. Mai precis, la trei și zece. Să știi că se poate. Chiar tu mi-ai demonstrat.

Terry zâmbi, îi strânse mâna doctorului și îl privi urcând scările și dispărând pe coridorul de la etajul unu. Mai așteptă un minut, până când ușa dormitorului se deschise și se închise la loc. Pe urmă străbătu vestibulul și coborî pe furiș scările care duceau la subsol.

Bineînțeles, fusese prevăzător și memorase codul din opt cifre care deschidea ușa laboratorului, deși îi venise greu să-l țină minte în fața atacului conjugat al alcoolului și al elucubrațiilor doctorului Dudden. La ora aceea curățătoria era goală, iar pe coridorul de la subsol se lăsase o liniște care aproape că-l șocă pe Terry, în timp ce tastea cele opt cifre. Simți ușoara agitație a animalelor de îndată ce deschise ușa, dar se strădui să treacă printre recipientele cu apă fără să se uite la ele. Auzi lipăitul picioarelor vlăguite la contactul cu plăcile turnante. Pe urmă, după ce ajunse la capătul cel mai îndepărtat, nu luă în seamă ușa din stânga și se îndreptă direct spre cea pe care doctorul Dudden refuzase să i-o deschidă peste zi. Ușa se deblocă ușor, iar după declicul de rigoare lumina din tavan se aprinse automat.

La început Terry nu pricepu ce vedea, fiindcă în fața ochilor părea să aibă o cameră înăuntrul unei alte camere. Chiar în dreptul lui se găsea un teanc de folii de plastic polimerizat, iar la vreo trei metri de ele se afla un perete despărțitor orizontal – făcut din plăci aglomerate, din câte se părea – pe care stăteau înșirate trei obiecte: un frigider, o chiuvetă și un closet. Cu vreo cinci centimetri mai jos se vedea o platformă mare și semicirculară de lemn, ridicată la șaiszeci-șaptezeci de centimetri deasupra podelei. Spațiul dintre platformă și podea era umplut cu o apă albastră, clorinată.

Terry își dădu seama în scurt timp că se uita la un recipient sau o cușcă enormă din folii polimerizate, aproape de dimensiunile încăperii în care era adăpostită. Recipientul putea fi ocolit, descoperindu-se astfel – așa cum s-ar fi putut aștepta și Terry – că era împărțit în două camere identice și că fiecare conținea aceleași dotări primare care să le facă locuibile de către oameni. Sus de tot în peretele despărțitor fusese făcută o gaură prin care cobora, în ambele părți, o încălceală de fire lungi, la capătul cărora se afla un set de electrozi. Altfel spus, era vorba de o versiune la scară mai mare a aparatului din laborator, care dispunea de o placă turnantă suficient de mare pentru doi subiecți umani.

— Dement, șopti Terry după ce dădu ocol incintei pentru a treia oară, uitându-se înăuntru cu un amestec de respect, groază și stupefacție. Complet dement, nebun de legat...

Vârî mâna în buzunarul de la pantaloni și scoase un ghem de hârtie: bilețelul care îi fusese trimis anonim, cu aproape o săptămână în urmă, sub forma unui avion de hârtie. „ÎNTREABĂ-L DE STEPHEN WEBB.” Instinctiv, Terry înțelese că exista o legătură între acest mesaj și încăperea monstruoasă în care se găsea acum. Indiferent cine era, Stephen Webb fusese aici și luase parte la unul dintre experimentele doctorului Dudden. Și după aceea? Poate un accident, poate o întâmplare soldată cu o victimă (da, era exact cuvântul folosit de Dudden), pe care cineva îl îndemna acum pe Terry s-o investigheze. Medicul avea dușmani – probabil foarte mulți – în clinică, iar lui i se cerea să treacă de partea lor. Ba chiar se părea că, într-un fel, se bizuiau pe el.

Ieși din cameră și părăsi laboratorul, închizând ambele uși în urma lui. Se hotărî să încerce să uite codul format din opt cifre. Nu mai voia să se ducă acolo.

În timp ce urca tiptil scările care duceau la parter, se gândi în schimb la fotografia pe care nu o mai găsea. Se gândi apoi la posibilitatea de a reîncepe să doarmă și să viseze. Fără îndoială că povestea lui Stephen Webb era importantă; numai că el unul era critic de film, nu reporter de știri. Pur și simplu nu era omul indicat

pentru așa ceva.

În plus, trebuia să fie deja în pat de o oră.

11

ANALIST: Descrie-ți sentimentele pentru Robert.

ANALIZAT: A fost singura persoană față de care am putut să fiu sută la sută sincer. Am avut încredere în el și [...] am trăit cu impresia că puteam să-i spun orice.

ANALIST: Și totuși, nu ți-a fost niciodată iubit?

ANALIZAT: Nu. Mi-a fost mai mult ca o soră. Ca un frate, vreau să zic.

ANALIST: Ai spus ca o soră.

ANALIZAT: M-am gândit la frate.

ANALIST: Ai frați și surori? Nu vorbești deloc despre ei.

ANALIZAT: Da, am o soră. E cu opt ani mai mare ca mine și a emigrat când aveam doar treisprezece ani. S-a hotărât aproape pe loc.

ANALIST: Dar parcă și Robert a dispărut brusc din viața ta.

ANALIZAT: Foarte brusc.

ANALIST: Ei bine, de data asta chiar că facem progrese.

De pe cărarea care ducea spre faleza stâncoasă, îl văzură pe Terry postat în dreptul ferestrei de la dormitor, aplecat asupra mesei de lucru și scăldat în lumina lămpii de birou, care scliffea ca raza unui far miniatural. Îi făcură cu mâna, însă acesta nu-i zări sau nu avu chef să le răspundă.

Merseră mai departe. Din când în când, Robert se uita pe furiș la ochii lui Sarah; nu fiindcă voia pur și simplu să-i privească (lucru de care, de altminteri, nu se plictisea niciodată), ci fiindcă ținea să-i pomenească în versuri și nu știa cum să-i descrie.

În așa și pe dincolo tăi ochi am spionat...

În... blând-duioșii ei ochi? Calzi și-nstelați? Limpezi-prezenți? Ficși-inimoși?

Nu, nu se potriveau deloc. Încercă să-și alunge această problemă

din minte și să se concentreze asupra a ceea ce spunea ea: ceva despre un articol de îmbrăcăminte pe care Veronica îl cumpărase recent și care se părea că nu-i plăcuse lui Sarah; și ceva despre o scrisoare pe care Veronica o primise iar apoi o ascunsese, refuzând să-i discute conținutul. Evident, Sarah era destul de agitată din cauza ambelor întâmplări. Iar Robert se străduia din răzputeri să priceapă de ce.

— Ai mai spus cuiva? întrebă el.

— Bineînțeles că nu. Ești singura persoană cu care pot să stau de vorbă. Cui aș mai fi putut să-i spun?

— Mă gândeam că puteai să-ncerci cu Terry. Sarah râse fără chef.

— Nu pot să-l fac să asculte nimic dacă nu-i vorba de filme. N-o să-i spui, bine?

— Sigur că n-o să-i spun, răspunse Robert.

— Sunt singura care știe cât sunteți de apropiați. Îi cercetă din nou ochii și încercă să stabilească dacă erau albaștri sau cenușii. Albaștri, fără discuție.

În albaștrii și pe dincolo tăi ochi.

Săriră peste barieră și ajunseră în fața unei bifurcații. Un drum mergea de-a lungul stâncilor până în oraș și ținea cam trei kilometri. Celălalt ducea spre drumul principal, unde ar fi putut să ia autobuzul. Deciseră că era prea târziu ca să mai meargă atât de mult pe jos și se îndreptară spre drumul principal.

Albaștrii, amintiții ochi? Nu, alea albastre și amintite erau dealurile, nu ochii. Oricum, probabil că erau mai degrabă cenușii decât albaștri.

— Sunt convins că nu s-a-ntâmplat nimic, spuse el.

— Ai dreptate. Bag seama c-am făcut din țăntar armăsar.

— În fond, n-a făcut decât să-și cumpere niște haine fără să-ți ceară părerea. Sunt și rele mai mari.

— Da, dar era un costum, Robert. Un costumaș oribil, dichisit și oficial. Doar știe că e ultimul lucru pe care mi-aș dori să-l poarte.

Lui Robert exact aceste detalii fără însemnătate i se păreau cel

mai greu de suportat. Ideea că Sarah și Veronica mergeau până la a se îmbrăca în așa fel încât să-și împace gusturile îl înnebunea, iar în clipa aceea constată că nu putea să se cenzureze:

— Totuși, e-o chestie mărunță, nu?

— Nu, Robert, nu-i deloc mărunță. Întreaga ei ascuțime, acea parte din ea de care se temea cel mai mult, dar care îl fascina cel mai intens, ieși imediat la iveală.

— E un simptom care anunță ceva. E un semn că ne îndepărtăm tot mai mult. Am pus tot ce-am avut în relația asta și dacă-ncepe să se destrame... Habar n-am ce-o să fac.

—Sânt sigur că nu începe...

— Să știi, Robert, că nu-i o simplă toană. Vorbim de viitorul meu. Ieșitul cu Ronnie a fost o decizie capitală pentru mine. Cea mai importantă din viață.

— Știu asta. O știu foarte bine.

În ochii tăi, oglindă cenușie...

Oglindă? Oglindind? Gândindu-se mai atent, își dădu seama că niciunul dintre cele două cuvinte nu era foarte potrivit.

— Vreau să spun că nu-i vorba doar de prostia asta, continuă Sarah. La ora actuală nu mai comunicăm aproape deloc. Toate ideile alea pentru la anu'... se pare că nu mai pot să-i trezesc interesul.

Sarah spera în continuare să găsească un post la o școală de cartier și să închirieze o casă cu Veronica, după care aceasta din urmă avea să încerce – teoretic – să demareze proiectul atât de discutatului cerc de teatru. Numai că începea să fie prea târziu pentru transpunerea acestor planuri în practică. Oficial, semestrul se încheiase, examenele de an avuseseră loc, rezultatele fuseseră anunțate, iar peste puține zile aveau să plece cu toții definitiv de la Ashdown. Nu doar Sarah și Veronica intraseră în criză de timp, ci și Robert.

Încercând să se pună la adăpost în fața acestei realități și a panicii care o însoțea, tânărul zise:

— Mă rog, nu cred că-i cazul să-ți faci griji pentru asta. Din câte

văd, pare mai chită ca niciodată pe chestia aia cu teatrul. Ultima dată când am vorbit cu ea – adică ieri seară, la cafenea – numai despre asta i-a mers gura. Femeia aia care organizase un atelier la Salonul de Arte Plastice, Celia nu-știu-cum...

— Celia Blake!

Sarah se apropie de el, iar numele îi ieși de pe buze aproape ca un strigăt. Robert își dădu seama uimit cât de încordată devenise fata în ultimul timp și ce repede se înfuria.

— A, da, pe ea te cred c-a fost chită. Atât de chită, că săptămâna trecută s-a dus la mama dracului la Londra ca s-o vadă în mai știu eu ce piesă. Și probabil că după ce s-a terminat a intrat după ea în culise.

— Și, mă rog, cine e de fapt?

— Au fost colege de școală. Diferență de trei ani, ceva de genul ăsta. Acum Celia e semicelebră, a venit aici să țină atelierul ăla, iar după ce s-a terminat, Ronnie s-a dus la ea și s-a prezentat, ea și-a adus aminte și parcă văd că de-acum încolo numai despre asta o s-o auzim vorbind.

— E lesbiană? La Celia mă refer.

— Presupun că da.

Pe drum treceau destul de puține mașini. Sarah se sprijini de peretele stației de autobuz, oftă adânc și își ridică fața spre soarele care apunea. Acum ochii ei nu păreau nici albaștri, nici cenușii. Ba ai fi putut jura că avea o nuanță aproape verzuie.

În multicolorii tăi ochi...

Nu, suna groaznic. Totuși, ritmul i se părea reușit; îl atrăgea ideea de a folosi un cuvânt format din cinci silabe în locul a două cuvinte mai subțirele și fără greutate.

În polimorficii tăi ochi... În diatonicii tăi ochi...

Poate că se apropia. Dar înainte de a se gândi și la alte variante, constată că Sarah se întorsese din nou cu fața spre el: medita în continuare la comportamentul Veronicăi, iar expresia ei devenise între timp mărginită și acuzatoare.

— Drace, de fapt să știi că de asta a cumpărat costumul. Ca să se

ducă la Londra și s-o vadă. Fac pariu că s-a gătit așa ca să poată să intre în culisele cine știe cărui teatru din West End, iar de-acolo să se ducă la un restaurant simandicos.

— Era îmbrăcată cu el când a plecat?

În antisepticii tăi ochi...

— N-am văzut-o în dimineața aia. Și nici când s-a întors.

— A rămas acolo peste noapte?

— La verișoară-sa. Așa mi-a zis. Sau chiar...

În narcolepticii tăi ochi...

Da, asta chiar era o posibilitate. Nu era deloc sigur că Sarah suferise de narcolepsie, dar se gândise de vreo două ori la această eventualitate când îi analizase perturbările din tiparele somnului nocturn, visele stranii și halucinante, precum și tendința de a adormi uneori în cele mai nepotrivite perioade ale zilei. Oricum, cuvintele se armonizau de minune cu linia prozodică.

— Cum să-ți spun – ce-ar fi ca scrisoarea să fi fost de la ea?

De data asta îl vârâse în ceață – concentrarea lui luase o pauză prea mare.

— Poftim?

— Ce-ar fi ca scrisoarea să fi fost de la ea – de la Celia? întrebă Sarah, cu o voce debordând de exasperare.

—Păi...

Robert știa că nu era corect din partea lui să alimenteze asemenea bănuieli, dar descoperi că nu se putea abține.

— Cred că se prea poate. Te-ai uitat la timbru?

— N-am apucat să văd nici plicul. Cum a intrat Terry în bucătărie, cum i l-a smuls din mână și l-a vârât în buzunar. Pe urmă, când am urcat și am găsit-o citind...

Toate se legau cum nu se poate mai limpede: tabloul era îngrozitor de plauzibil.

— Da, probabil că de la ea era. Se făcuse roșie la față și îi luceau ochii. N-am mai văzut pe nimeni care să arate atât de fericit.

— Și după aia ce s-a-ntâmpat?

— Am întreat-o de la cine era, normal. Mi-a zis că unele lucruri

erau intime și-a vârât scrisoarea în sertar. Cu bună știință. N-am vrut să ne luăm la hartă, așa că i-am spus că întrebam fiindcă am crezut că era ceva legat de cercul de teatru. Știam că trimisese scrisori în care cerea bani. E clar c-a fost foarte jenată, fiindcă a-nceput să bată câmpii și dintr-una în alta am ajuns la discuția aia ciudată despre...

— Despre istorie?

Sarah izbucni în acel râs autoironic pe care Robert îl știa atât de bine, dar care izbutea să-l ia de fiecare dată prin surprindere; capacitatea aceea de-a se întoarce asupra propriei persoane cât ai clipi din ochi, indiferent de starea de spirit, sugera versatilitate și totodată dădea fiori. Era o calitate cu care păreau să fi fost binecuvântate doar femeile, motiv pentru care Robert le invidia cu patimă.

— O, Doamne, spuse ea zâmbind. Am ajuns o pisăloagă bătrână, nu? Probabil că ți-am mai povestit toate chestiile astea. Parcă văd c-o să-mi spui c-am mai avut aceeași discuție acum câteva zile, cuvânt cu cuvânt, și că nu te-a lăsat inima să-mi strici bucuria.

— Nu, nu-i asta. Nici vorbă. Atâta doar că Terry a pomenit – parcă ieri – că-i puseseși o întrebare ciudată. Ceva cu Zeitgeist-uri și... momente istorice. Mă rog, pe-acolo.

— Așa e. A trebuit să-l întreb ce-i ăla Zeitgeist. Penibil, nu? La fel de penibil, chibzui ea, ca ieșitul cu cineva care folosește bazaconii de-astea ori de câte ori deschide gura. Oricum, se pare că dintr-o dată asta e buba cea mare cu înființarea cercului de teatru. Zeitgeist-ul. După Ronnie, s-ar putea să nu fie, citez, momentul istoric oportun, am încheiat citatul.

— Se gândește s-o lase mai moale?

— Din câte-mi dau seama, n-are nimic de-a face cu gânditul. Istoria e împotriva ei, simplu ca bună ziua. Prioritățile se modifică. Valorile se află într-o stare de flux.

— „Stare de flux”? A zis ea așa ceva?

— Incredibil, nu? M-am întrebat dacă nu cumva o luase pe ulei. Numai că era prea de dimineață chiar și pentru ea.

Frivolitatea din vocea lui Sarah era forțată. De altfel, tânăra renunță brusc la tonul adoptat.

— Ah, Robert, ce Dumnezeu o să fac? La orizont se ivi un autobuz care se apropie de ei zdrăngănind din toate cele. Era aproape gol, așa că lui Robert avea să i se refuze plăcerea de a sta lângă ea. În schimb, Sarah se așează pe locul din fața lui, rezemându-se cu spatele de geam, întinzându-și picioarele pe interval și uitându-se nu la el, ci undeva în gol.

— Crezi c-ar trebui să mă furieșez la ea în cameră și s-arunc un ochi pe scrisoare? Întrebă ea.

Narcolepticii tăi ochi, își zise Robert; hotărât lucru, asta era formula optimă. Încă nu știa dacă era valabilă – din punct de vedere medical – în cazul lui Sarah, însă ritmul și sonoritatea erau perfecte. Ceea ce însemna că, în fine, poezia era gata. Îi trebuiseră câteva luni, dar acum putea s-o ducă la cafenea și să-i spună s-o caute între paginile cărții lor speciale. Mai mult ca sigur că avea să treacă pe acolo în următoarele câteva zile, măcar de dragul vremurilor de altădată.

— Da, spuse el și se întrebă, în trecut, dacă avea să scape vreodată de acest viciu, de refuzul de a-i spune altceva decât ceea ce știa că își dorea să audă. Așa cum stau lucrurile, cred că ar fi perfect justificat.

— Bine, zise ea, răsplătindu-l cu un surâs larg și recunoscător. Atunci asta o să fac.

În tren, Terry încercă să se concentreze pe depistarea inadvertențelor și a greșelilor de tipar din articolul pentru Frame, al cărui șpalt îl primise în cursul dimineții. Însă prezența însoțitorului său, Joe Kingsley, aflat față în față cu el la masă, îl deranja într-o prea mare măsură. În primul rând, era vorba de ceea ce avea pe cap. Dacă exista un obiect pe care Terry îl disprețuia mai presus de toate celelalte, acesta era șapca de base-ball. Bineînțeles, copiii n-aveau decât s-o poarte, dar ori de câte ori o vedea pe capul unui adult i se părea că simbolizează tot ceea ce detesta mai intens în

legătură cu America, mai mult chiar decât mutra lui Mickey Mouse, ultimele reclame la Coca-Cola sau hoardele de uriașe „M”-uri galbene care tocmai în această perioadă începuseră să se împrăștie prin Anglia ca un virus scăpat de sub control. Colac peste pupază, Kingsley își pusese șepcuța cu cozorocul la spate. Abia acesta era, fără îndoială, semnul suprem al imbecilității. Pentru Terry nici nu era nevoie de mai mult ca să se simtă stingherit de faptul că stătea cu el la masă. Celălalt lucru care-i displăcea era pseudo-revista cinematografică pe care o citea Kingsley – nici nu era o revistă propriu-zisă, ci un pliant de genul celor care ți se dau când intri la film, plin de fotografii color și de articole semianalfabete culese de prin materialele apărute în presă. Pe când citea, își mișca buzele, iar când dădea peste un paragraf extrem de complicat, rostea cuvintele cele mai grele într-un fel de șoaptă anevoioasă.

— Auzi, Kingsley? spuse Terry, ajuns la capătul răbdării. N-ai de gând să taci? Încerc să lucrez.

— N-am zis nimic.

— Bombăneai ceva ca pentru tine. Nu pot să mă concentrez.

Kingsley îl fixă cu o căutătură neprietenoasă, după care se întoarse la revistă, spunând:

— Ce-ar fi să te calmezi? Pân' la urmă-ți fac ditamai hatârul.

Terry era conștient de acest lucru, însă nu avea de gând să-și exteriorizeze recunoștința. Se revolta din străfunduri la gândul că-i era îndatorat lui Kingsley, care jucase pentru el rolul de bete noire încă de când intrase la secția film, la începutul semestrului de primăvară. Tânăr, neras, plin de coșuri și capabil să scoată un nechezat vocalic cu totul bizar, era fiul unui om de afaceri american care la ora aceea lucra în Anglia în baza unui contract pe șase luni. Kingsley junior, care se înscrișese la niște cursuri de regie film la un colegiu neînsemnat din Midwest, profitase de ocazie și își însoțise tatal în această călătorie, după care fusese admis cu promptitudine la universitate pentru două semestre, aranjamentul fiind asigurat – cum se știa prea bine – de donarea unor sume substanțiale pentru construirea aripilor noi a internatului. Era

gălăgios, plin de sine, incoerent, bogat și disprețuit de toți ceilalți studenți, fără excepție. Pe de altă parte (iar aici intervenea o oarecare invidie), făcuse deja două filmulețe la el în țară, finanțate parțial de tatăl lui, și, judecând după copiile video pe care le adusese cu el în Anglia, se dovedise a fi – cel puțin pe plan tehnic – neașteptat de capabil. De fapt, a doua peliculă, un film de acțiune cu un final zgomotos și violent și cu o durată de treizeci de minute, îi impresionase până și pe erudiții în ale cinematografului cărora le plăcea să se strângă în jurul mesei din colț de la Cafe Valladon, cu excepția lui Terry, care susținea că întreaga secvență spectaculoasă de la sfârșit era „o grămadă de clădiri care săreau în aer și-atâta tot” și că în spatele filmului luat în ansamblu „nu exista o viziune coerentă”. (Iar dacă el însuși li se păruse plin de sine celorlalți, aceștia avuseseră grijă să n-o spună.) Prin urmare, își reproșa cu atât mai mult că într-o seară se îmbătase în barul Uniunii și îi spusese lui Kingsley că ambiția lui era să scrie un scenariu cu o bătaie în timp de cincizeci de ani. Din această discuție lapidară și îngreunată de alcool Kingsley dedusese că Terry era un fel de vizionar și din clipa aceea insistase să-i spună „scriitorul” de fiecare dată când i se pomenea numele. Într-un târziu reieșise că din același motiv îl rugase să vină să stea de vorbă cu el atât de neașteptat cu câteva săptămâni în urmă.

— Taică-meu s-a-mprietenit cu un producător, îi explicase el. Asta cică a venit la Londra pentru un film, taică-meu i-a arătat ce-am făcut și-acum vrea să ne vedem.

— Bravo, Kingsley, grozav. Zău că mă bucur pentru tine. Dar de ce-mi spui toate astea?

— Fiindcă am nevoie de-un scriitor. Și, oricum, mă cheamă Joe. Joe Kingsley.

— Tot nu văd care-i rostul meu.

— Ești scriitor, nu? Asta faci, scrii cărți.

— Mda, mă rog, dar ce... a, te gândești la scenariul ăla de care ți-am povestit?

— Nu, individul are deja două bucați. Ne trebuie un scriitor,

atâta tot. Unul care scrie.

Terry tot nu era sigur de ce acceptase invitația. Era convins că lucrurile aveau să se încheie dezastruos. În cele din urmă cedase insistențelor lui Robert și Sarah, care se străduiseră să-i arate că i s-ar putea furniza cel puțin prilejul de-a arăta câte ceva din ce lucrase unei figuri influente în domeniu, ceea ce, la o socoteală atentă, însemna că o zi întreagă în compania lui Kingsley era totuși un preț mai mult decât rezonabil.

— De ce te holbezi la mine?

Terry se foi vinovat în scaun, conștient că pe durata ultimelor câteva minute ochii i se fixaseră hipnotic asupra ofensatorului acoperământ al interlocutorului.

— Iartă-mă, spuse el. Eram cu mintea aiurea. Kingsley pufni și dădu încă o pagină a revistei. După câteva clipe se încruntă și rosti cu voce tare:

— Vorbesc ăștia aici de-o chestie căreia-i zice Al treilea om. Ai auzit de-așa ceva?

— Da, e un film.

— Acum aud prima oară. Înseamnă că-i vechi, nu glumă.

— 1949.

— Măiculiță. Adică așa, ca un film mut?

— Nu, nu chiar atât de vechi. Să fiu sincer, chiar mă mir că n-ai auzit de el. E celebru, nu de alta. L-a regizat Carol Reed.

— Habar n-aveam că pe vremea aia femeile făceau regie.

La drept vorbind, Terry nu era câtuși de puțin surprins că nu auzise de el. Profunzimea ignoranței lui Kingsley în materie de istoria filmului (de dinainte de Nașul) nu încetase să-l fascineze.

— Că veni vorba, spuse el, chiar voiam să te-ntreb ce părere ai de Hawks?

Kingsley puse revista pe masă, părând mulțumit de faptul că erau în fine pe punctul de-a purta o discuție interesantă.

— Îmi plac, răspuse el după un scurt răgaz. Șoimii³, ulii șopârlelor și mai ales vulturii. De fapt, răpitoarele în general.

—Aha.

Terry bătu darabana pe masă câteva secunde înainte de-a mai pune o întrebare:

— Nu ți se pare că Welles e nițel supraevaluat?

— Cum să nu. Am fost cu tata luna trecută. E mult mai frumos la Bath. Nici nu se compară.

— Asta așa e.

Trenul trecu în goană printr-o gară.

— Spune-mi, Kingsley, crezi cumva că soluția pentru ieșirea din criză a cinematografilei engleze e întoarcerea la principiile Cinematografului Liber?

De data asta Kingsley trebui să chibzuiască serios.

— Nu, n-aș zice, opină el în cele din urmă. Cred că și aici omu' ar trebui să-și plătească biletu' ca peste tot.

Terry izbucni în râs.

— Ești o comoară, pe-onoarea mea. Să mor dacă te mint.

— Ce tot îndrugi?

— Hawks și Welles sunt regizori de film, îi explică Terry printre hohote. Iar Cinematograful Liber e denumirea unei mișcări influente a anilor '50.

— Și tu te dai balenă-n eprubetă și ești plin de ifose, spuse Kingsley, ridicându-se furios, făcându-i semnul universal cunoscut cu degetul mijlociu și ducându-se ca o vijelie la vagonul restaurant.

Încântat că rămăsese singur o bucată de vreme, Terry își îndreptă din nou atenția asupra șpaltului articolului.

Avea toate motivele să fie mulțumit de primul lui demers

³ Confuzie între Howard Hawks (celebru regizor american) și substantivul comun la plural hawks - șoimi.

jurnalistic: pe lângă că îi acceptase imediat articolul, comitetul de redacție de la Frame îi oferise un post de editorialist în cadrul revistei, cu începere de la 1 septembrie. Membrii comitetului păruseră mulțumiți că, deși nu reușise să găsească vreun cadru, vreun decupaj sau o copie a scenariului după care se turnase De serviciu la closet, Terry scrisese un material interesant și vrednic de atenție, care strângea pentru prima oară laolaltă informații disparate și incomplete. De exemplu, se relata cazul curios al recenzentului englez de film care mersese cu avionul în Italia ca să asiste la o vizionare în cadru intim a filmului, pentru ca după douăsprezece ore să fie găsit mort într-o cameră a unui hotel din afara Romei, împușcat în cap, cu un revolver alături și ținând în mână o foaie de hârtie pe care fusese mângălit lapidarul mesaj; „Viața nu poate fi suportată”. Variety semnalase incidentul, sub titlul „Un film rău l-a tras în hău pe un critic pământău”, și chiar dacă exista o explicație alternativă pentru sinucidere (recenzentul tocmai fusese părăsit de soție și copii), era limpede că principalul element care contribuise la declanșarea tragediei fusese contactul cu turul de forță nihilist al lui Ortese. Terry fusese nedumerit și totodată stârnit de acea relatare care tot nu dezvăluia ce anume se arătase în film și nici de ce impactul asupra unuia dintre spectatori fusese atât de profund și imediat. La fel de misterios era un articol vechi de opt ani dintr-o publicație științifică din Canada, pe nume The Quarterly Review of Urinary Medicine. În paginile sale se descria cazul unui reprezentant (pensionat între timp) al unei rețele de difuzare italiene, care văzuse filmul și care, deși refuzase vehement să-i dea în vileag conținutul, suferise de atunci în permanență din cauza unei complicații ciudate la vezică, nemaifiind niciodată în stare să urineze în prezența altor bărbați.

Cu cât Terry citea mai mult despre film, cu atât devenea mai fascinat. Oare ce amestec pervers de scatologie și radicalism politic plămădise Ortese de reușise să dea naștere tuturor acelor mituri și zvonuri care mai de care mai stranii? Nu era primul interesat de această chestiune, însă cercetătorii de dinaintea lui nu

descoperiseră mare lucru. Pretinsul director de imagine al filmului negase începând de atunci orice legătură cu el, directorul de montaj declarase sus și tare că pur și simplu nu exista un asemenea film, scenografa – care între timp trecuse bine de optzeci de ani și nu mai era în deplinătatea facultăților – îl ținea minte ca pe „un film funciaramente tandru și romantic”, în vreme ce în 1973, ca o reacție directă la experiența realizării peliculei, interpretul rolului principal intrase în rândurile unui ordin monahal îndepărtat de lume, care se supunea unui legământ strict al tăcerii.

La ora prânzului, subiectul continua să-l preocupe intens pe Terry.

— Nu, n-am văzut filmul, îi declară producătorul, care se dovedi a fi un bărbat suplu, energic și aparent jovial, în vârstă de vreo treizeci și cinci de ani.

Îl chema Bruce Logan. Îi făcuse să aștepte un sfert de oră pe Terry și Kingsley în barul de la Athenaeum, după care îi dusese la un restaurant italianesc din Mayfair, aflat la un colț de stradă.

— Am auzit de el, asta da. Știu toate poveștile. Dar am văzut cândva la Paris versiunea necenzurată din Salò și mi-a ajuns.

Se servi cu ciabatta și-i îmbie și pe ceilalți.

— Bineînțeles, e un film pe care Ortese l-a influențat masiv. Am înțeles că și la capitolul lungime tot din el s-a inspirat.

Se întoarse spre Kingsley.

— Îți place Pasolini?

— Mă rog, voiam să cer o chiftea, spuse Kingsley, cu ochii ațintiți asupra meniului.

— Are niște poante, te dărâmă, zise Terry, râzând prefăcut și lovindu-și însoțitorul pe sub masă. Logan făcu un gest vag și tolerant cu mâna.

— Ce mare lucru, băiatul n-a auzit în viața lui de un macaronar poponaut care-a făcut niște filme mai șmechere. Cui îi pasă? Oricum, filmul european de artă și-a trăit traiul. Zece ani și dădea ortu' popii cu acte-n regulă. Încă zece și nu mai găseai un spectator plătit în stare să-ți spună cine-a fost Renoir. În plus, n-am venit să

vă testez, băieți. Doar nu sunteți la examen.

— Unde mai pui că habar n-are de filmele americane, i se plânse Kingsley cu un nechezat posomorât la maximum. Nici măcar n-a stat să vadă Vânătorii de fantome pân' la capăt. S-a sculat la jumatea filmului și s-a cărat.

Terry pufni indignat.

—Avalanșa aia de aiureli juvenile și stridente...

— Zici că ți-a plăcut? îl întrebă Logan pe Kingsley.

— L-am văzut de șapte ori. Mare, ce mai. Mare pân' la Dumnezeu. Niște efecte de cazi pe spate.

— Da, am impresia că Sicomp a tras vârtos de data asta.

— Sicomp? făcu Terry.

— Sistemul multiplan computerizat, îl lămurii Kingsley. Îl folosești ca pe-o cameră mată pe un suport mobil. Cică pentru retroproiecție e mai bun ca Automatte. Se întoarse spre Logan.

— Filmul ăla a avut o rezoluție, să nu-ți vină să crezi. Limpede, cleștar. Cum or fi făcut?

— Cred c-au turnat în șaizeci și cinci de milimetri și pe urmă au mixat în treizeci și cinci anamorf. Cel puțin așa am înțeles.

— Ca lumea. Ei da, asta explică multe.

— Mi se pare că domnul vrea să-ți ia comanda, spuse Terry, arătând spre ospătarul care aștepta.

— Aha, zise Kingsley și puse din nou mâna pe meniu. Încă nu m-am hotărât.

Terry își dădu seama că habar nu avea ce să aleagă.

— Tortellini îți place? îl întrebă el. Kingsley îl privi mefient.

— Cum să nu, răspunse el. Mai ales primele, alea-n alb-negru.

În timp ce așteptau să li se aducă felul principal, Logan își schiță propunerea. Lucra la unul dintre principalele studiouri de la Hollywood și încerca să pună în mișcare zece-douăsprezece proiecte orientate direct spre segmentul de bază al pieței americane. Dat fiindcă văzuse cele două filmulețe ale lui Kingsley și fusese foarte impresionat mai cu seamă de construirea scenelor de acțiune, iar apoi auzise de la ceilalți colegi ai lui Terry multe cuvinte de laudă

la adresa calităților lui creatoare, trăgea nădejde că aveau să accepte amândoi să lucreze la una dintre cele două proprietăți pentru care obținuse prima opțiune; cea dintâi era un serial de benzi desenate foarte popular, intitulat Spionul și fiul, pe care voia să-l adapteze pentru marele ecran.

Ochii lui Kingsley luciră brusc la auzul titlului, cu toate că Terry habar n-avea nici de el și nici de revista presupus renumită în care era publicat.

— N-ai auzit de Spionul și fiul? întrebă Kingsley. Bine, dar e celebrissim, nu-mi vine să cred că aici n-a prins. Tipul, cum să-ți zic, e un fel de James Bond american. Da' fii atent, e vădov și-are un puști de treișpe ani, frumușel și foc de isteț, care se ține după el în toate misiunile.

— Așa e, preluă Logan ștafeta. Nevastă-sa moare într-un accident de mașină înainte să-nceapă acțiunea propriu-zisă a filmului. Nu arătăm nimic, fiindcă nu se face să pornim pe-o notă tristă. Una peste alta, e vorba de-un James Bond american al anilor '80, numai că totul e mult mai autentic.

— Mai autentic, repetă Terry cu o voce fără inflexiuni.

— Exact. Fiindcă tipul nu-și neglijează obligațiile de familie. Pricepi, mai mereu își riscă pielea pentru țară, învingând comunismul și tot ce-i mai iese-n cale, dar la sfârșit tot are timp să se-ntoarcă la copil, să mănânce-o pizza cu el și poate să se uite-mpreună la un meci. O chestie de familie cum scrie la carte.

— Și treaba mișto, adăugă Kingsley, e că-n misiuni, de fiecare dată, puștiul' le vine de hac ăloră răi. Ca faza cu spionii ruși care s-au luat după el și-au călcat pe guma lui de mestecat, de-au rămas lipiți de asfalt, nu?

Atât el, cât și Logan hohotiră ținându-se cu mâinile de burtă.

— Sau când trage cu pistolu-n arabii ăia și-n loc de gloanțe ies mingi de ping-pong care li se opresc fix în gură, ții minte?

— Ai prins ideea? întrebă Logan. E ceva foarte vizual. Foarte filmic.

Terry trase adânc aer în piept.

— Zi-mi două vorbe despre celălalt, spuse el. Logan îl privi cu un aer curios, însă nu lăsă să se vadă dacă fusese jignit sau nu.

— În regulă, rosti el. Poate că e mai pe felia ta. Am luat prima opțiune pentru o carte despre doi polițiști din New York care lucrează la același caz.

Mă rog, poți să faci ce vrei cu ea, nu mă interesează decât să-i păstrez titlul: Chalk și Cheese. E la marele fix, nu? Vezi tu, de fapt așa-i cheamă pe-ăștia doi: polițistul Chalk și polițistul Cheese. Iar șpilul e următorul: nu numai că lucrează la același caz, dar se uită fiecare pe cont propriu la același anunț din ziar și până la urmă ajung să stea în același apartament.

— E ținut, spuse Kingsley. Îmi place la nebunie.

— Unul dintre ei e mai săltat și, mă-nțelegi, nițel cam excentric, un pic oaie neagră, un pic cârpaci...

— Și-atunci îi dăm rolul lui... Jim Belushi?

— Exact. Mănușă. Celălalt e tinerel, naiv, idealist, merge după buchea cărții...

— Înseamnă că ne gândim la... Tom Cruise?

— Posibil. Chiar probabil. Îmi vine-n minte în fond un fel de hibrid între...

— ... între o pereche trăsnită și, să zicem, Inspectorul Harry.

— Splendid. Te-ai prins. Bun, mai e și șeful, normal, care e... țepos, însă până la urmă de gașcă. Ferm, dar cinstit.

— Și negru, normal.

— Se-nțelege.

— Cineva ca... James Earl Jones.

— Absolut. Pe urmă bineînțeles că e nevoie de-o chestie amoroasă, ceva cu sex, o intrigă romantică...

— Păi, îi băgăm o prietenă lui Tom Cruise, nu? Puțin mai coaptă, mai scoasă-n lume. Un rol pentru – știu eu?

— Jamie Lee Curtis.

— Da. Într-o rochie neagră mulată.

— O rochie neagră mulată, strămulată și răsmulată. Să-i iasă țâțele prin ecran.

— Ești omul meu, Joe. Da' fii atent: ce-ar fi să ziceți că Tom Cruise nu știe că de fapt individa-i o curvă și c-a pârlit-o Jim Belushi?

— Tom Cruise o pârlște?

— Sigur c-o pârlște.

— Am putea s-o facem stripteuză.

— Mda, am putea. Să zicem că-i stripteuză.

— Și-atunci tot o pârlște?

— Normal c-o pârlște. O pârlște-n continuare și Jim Belushi. O pârlște toată lumea.

— Da' șefu, o pârlște și el?

— Hei, n-am zis că-i negru? Fii cuminte, Joe, pentru Dumnezeu.

Logan se întoarce spre Terry, care până atunci nu participase la această dezbatere scenaristică ad-hoc.

— Dacă nu te superi, de la tine n-am auzit mare lucru. Am impresia că Joe și cu mine ducem greu.

Terry se rezemase de spătarul scaunului, cu brațele încrucișate.

— Cred că-i o idee groaznică. Am deja impresia c-am mai văzut filmul ăsta de douăzeci de ori.

Se lăasă o tăcere îndelungată, întreruptă doar de leorpăitul lui Kingsley, care încerca să-și transfere în gură o furculiță uriașă de spaghete.

— Crezi că-i groaznică, ai? Conștient sau nu, Logan se rezemă la rîndul lui de spătar și își încrucișă brațele, imitându-l pe Terry.

— Sigur, dacă ai tu niște idei mai bune, mi-ar face plăcere să le aud. De fapt, mi-a zis Joe că lucrezi la un scenariu original.

— Da. Da, așa e, aprobă Terry pe un ton destul de reticent.

— Poți să-mi spui despre ce e vorba?

— Cum să nu. E vorba despre... mă rog, despre un bărbat și... și viața lui, în linii mari.

— Viața lui? făcu Logan, ridicând din sprâncene. Sună bine. Și se întâmplă ceva în viața asta despre care să merite să știm și noi?

— Păi, da.

Terry se îndreptă în scaun și se șterse la colțurile gurii cu un

șervet de masă.

— Tipul trece, înțelege, se... maturizează, dacă vrei, dintr-un tânăr într-un... cum să zic, inițial într-un bărbat între două vârste.

— Aha. Și pe urmă?

— Pe urmă îmbătrânește și-n final bănuiesc că... moare.

Într-un fel, când îl povestea, scenariul nu i se mai părea lui Terry atât de impresionant cum își închipuise dintotdeauna.

— Vezi tu, chestia cu adevărat originală e că personajul e jucat de același actor de la cap la coadă.

— Zău? Și la cine te-ai gândit? Fiindcă, dacă-mi dai voie, din ce mi-ai spus până-acum, Hoffman, Nicholson și Redford or să senecaiere pentru rolul ăsta. O să iasă un măcel în toată regula.

— Bine, sigur că trebuie să-i mai dau consistență, deocamdată n-am decât...

— Vrei să-ți spun ce obiecții am eu față de ideea asta, Terry? Sau în orice caz una dintre obiecții. Mi se pare cumva că miza e mică. Și nițel cam englezească.

— Dar asta...

— Nu mă-nțelege greșit, n-am nimic cu englezii. Întâmplător, și eu sunt pe jumătate englez. Ai auzit vreodată de Harry Logan?

— Sigur, a fost... a fost și producător, nu?

— Întocmai. E taică-meu. A scris, a regizat, a produs – a făcut de toate. A venit în State pe la sfârșitul anilor '40 sau la-nceputul anilor '50 și s-a însurat cu prima soție – adică maică-mea –, dar cea mai mare parte a vieții a lucrat în Anglia. A făcut o grămadă de comedii și de thriller-uri cu buget limitat. Cum să-ți spun, n-a năzuit la niciun fel de... statut estetic nemaipomenit, dar și-a turnat filmele și multe dintre ele au fost bune. Prin anii '70 a ajuns să facă niște chestii semiporno – altceva n-a mai găsit de lucru.

— Ce păcat, spuse Terry, neștiind încă unde voia să ajungă Logan.

— Și trebuie să-ți spun c-a existat un motiv anume pentru care n-a mai găsit altceva. Știi care-a fost? Terry clătină din cap.

— Țștia ca tine.

Deodată Logan izbi cu pumnul în masă atât de tare, încât tacâmurile fură cât pe-aci să-și ia zborul. Terry și Kingsley aproape că săriră de pe scaune.

— Dumnezeule mare, ăștia ca tine mă calcă pe nervi de nu se poate, Terry. Dacă n-ar fi ăștia ca tine, încă ați avea cinematografie, dar-ar dracii. Când v-ați pornit voi, isteții, să vă băgați în față – pe la sfârșitul anilor '50, nu? — a fost începutul sfârșitului. Intelectuali, tineri furioși, John Osborne, Woodfall Films, stângiști din clasa de mijloc. Dintr-o dată a trebuit să trâmbițăm cu toții că filmul e-o formă de artă – de parcă s-ar fi îndoit cineva pân-atunci – și din două filme unul a fost făcut de te miri ce romantic care-a-nvățat la stat și ne-a fericit cu viziunea lui asupra vieții clasei muncitoare. Iar de atunci ați ținut-o tot așa! Cristoase, n-am mai văzut altă țară care să se ploconească așa în fața oamenilor numai fiindcă pretind că-s artiști! Bașca scriitorii! Doamne, cum îi adulați pe scriitori! Altfel cum să-mi explic că unul ca tine se crede-atât de grozav, chit că, din câte-mi dau seama, ce-ai scris pân-acum încape pe-un plic și rămâne loc și pentru Proclamația de la Gettysburg!

Terry se ridică în picioare.

— Ai terminat? întrebă el. Fiindcă mă gândeam că, dacă tot am ajuns la Londra, fac și ceva cumpărături.

— Nu, Terry, n-am terminat, spuse Logan. Și nici Joe, ca să știm cum stăm. Dar cred c-o să-ți dai seama că tu ești ăla care-a terminat. Ai terminat-o cu filmul aici, așa că dacă vrei să pleci...

— Dacă or să se facă filmele astea ale tale, rosti Terry, străduindu-se să caute o împunsătură de rămas-bun, o să fie o zi tristă pentru cinematografie.

— Iar dac-or să se facă ale tale, o să fie un afurisit de miracol!

— Dacă fiecare producător din lume ar fi fost ca el – Terry se întoarse spre Kingsley, ținându-l totodată pe Logan cu un deget acuzator – închipuiește-ți ce-ar fi ieșit! N-ar mai fi existat nici Eisenstein, nici Mizoguchi, nici Wenders...

Chipul pătat de carbonara al lui Kingsley nu trădă niciun fel de emoție în fața unei asemenea perspective.

— Gândește-te și tu. Poți măcar să-ți imaginezi istoria filmului fără Wenders?

— Nu, asta nu, răspunse sincer Kingsley. Ce naiba, cineva tot trebuie să vândă Coca-Cola și floricelele⁴.

Logan izbucni într-un răs încântat.

— Vă meritați unul pe altul, spuse Terry și ieși din restaurant acoperit de aura celui care știe că dreptatea e de partea lui.

Aura deveni mai intensă cât timp Terry străbătu străzile din Mayfair spre cea mai apropiată stație de metrou și continuă să-l încălzească pe durata numeroaselor ore petrecute de unul singur, pe drumul de întoarcere spre regiunea de coastă.

ANALIST: Și de ce crezi c-ai avut dreptul să citești scrisoarea iubitei tale?

ANALIZAT: Fiindcă știam că mă trădase.

ANALIST: Nu a fost pur și simplu fiindcă primiseși aprobarea lui Robert?

ANALIZAT: Nu, deloc. N-a avut nicio legătură.

ANALIST: Și ce sentimente ai avut când ai citit scrisoarea?

ANALIZAT: [...] Nu știu cum să le descriu. A fost ca și cum lumea s-ar fi întors dintr-o dată cu susu-n jos, sau ca și cum ar fi devenit brusc ilogică, fiindcă am fost sigură că ajunsesem să cunosc o anumită persoană, pentru ca după aceea să-mi dau seama că n-o cunoșteam câtuși de puțin. Cred că așa trebuie să se simtă o femeie care scotocește printr-un bufet și descoperă că soțul ei ține-ascunsă acolo o păpușă gonflabilă sau o colecție de reviste pentru sado-masochiști. Sau o mamă care află că băiatul ei e violator, ceva de genul ăsta.

ANALIST: Nu crezi că exagerezi?

ANALIZAT: Nu. A fost și mai rău. Mai rău decât oricare dintre

⁴ O nouă confuzie, de data asta între Wim Vendors (celebru regizor olandez) și substantivul comun la plural vendors - vânzători

lucrurile astea.

Nehotărâtă, Sarah așteaptă încă trei zile înainte de a deschide scrisoarea Veronicăi, urmând sfatul lui Robert și propriul impuls declanșat din gelozie. Așteaptă până în dimineața zilei de vineri, când urma să aibă loc petrecerea de adio.

Străbătu dormitorul în vârful picioarelor, deși din câte își dădea seama casa era goală și știa că Veronica nu avea să se întoarcă până seara târziu. Se așeză pe pat și rămase acolo câtăva vreme, așteptând să prindă curaj. Vremea se schimbase: picăturile de ploaie stropeau fereastra, iar de afară se auzeau valurile care se spărgeau cu un muget prelung și înăbușit. Era unsprezece dimineața.

În cele din urmă deschise sertarul și scoase plicul. Acesta nu era timbrat, ci francat, și avea ștampila poștei din Londra. Numele și adresa Veronicăi erau bătute la mașină. Plicul fusese deschis atent, cu un cuțit, iar înăuntru se afla o singură coală de hârtie groasă și imprimată.

În partea de sus se găseau antetul și numele unei bine cunoscute bănci comerciale din Londra.

Conținutul scrisorii era următorul:

Stimată domnișoară Stuart,

Vă mulțumim pentru vizita de joia trecută. Ne face mare plăcere să vă oferim postul de junior dealer în cadrul serviciului nostru de devize, cu un salariu inițial de 43.725 lire sterline pe an, plus comisioanele și primele, așa cum am discutat anterior.

Vă așteptăm aici în ziua de luni, 3 septembrie, ora 8.30 și dorim să vă urăm succes în ceea ce sperăm că va fi pentru dumneavoastră o carieră lungă și profitabilă în domeniul financiar.

Primul lucru la care se gândi Sarah fu că îi venea să verse. Simți că i se ridică stomacul în gât și se aplecă în față, prinzându-se cu mâinile de pânțe, gata s-o zbughească la baie. Însă n-o ținu mult.

Puse scrisoarea la loc în sertarul mesei de lucru a Veronicăi și se apropie de fereastră, îmbrățișând marea cu privirea și încercând să se elibereze de furie, de mânia mocnită pe care i-o stârnise faptul că se lăsase indusă în eroare, ca să fie în stare să privească dincolo de ea și să încerce să-și aducă aminte orice amănunt cât de neînsemnat, orice indiciu potențial care ar fi putut s-o avertizeze că avea să se întâmple așa ceva.

Nu își aminti nimic. Știa doar că trebuia să se vadă cu Veronica la Cafe Valladon în ziua aceea la ora trei. Urma să fie ultima lor vizită acolo, însă acum Sarah își dădu seama că nu avea să se ducă. Nu era locul potrivit pentru o ceartă. Sau pentru despărțirea definitivă de cineva.

12

A doua zi dimineață, Terry se trezi.

O întâmplare relativ banală, poate, pentru cei mai mulți dintre oameni, dar nu și pentru Terry. Senzația de trecere din starea de somn în cea de trezie îl ocolise pe acesta timp de peste un deceniu, și chiar dacă în ziua aceea nu izbuti să fie sigur că de asta era vorba, cel puțin își dădu seama, de îndată ce zorii începură să pâlpâie pe la marginile geamului mascat de draperii grele din dormitorul mic, că se întâmplase un lucru nou și excepțional. Se simți profund revigorat și se convinse că fusese inconștient mai mult decât de obicei. Dezlipindu-și și scoțându-și atent electrozii, ieși din dormitor, o salută cu un gest al mâinii pe Lorna (aplecată cu ochii roșii asupra monitorului și având alături obișnuita cană de ceai) și ieși pe terasă, ca să vadă soarele răsărind deasupra promontoriului. Creierul îi era plin de energie, ca o baterie reîncărcată, își simțea mâinile și picioarele puternice și suple, iar simțurile îi erau înviorate și alerte. Viața însăși i se părea mai plină de promisiuni ca niciodată.

În schimb, doctorul Dudden nu ieși din dormitorul său în dimineața aceea. Cu o noapte în urmă băuse prea mult vin roșu și coniac și, pe lângă că nu se trezise la trei și zece, când sunase

ceasul, avea să mai doarmă neîntors încă nouă ore (fiind la un pas să piardă trenul pe care trebuia să-l ia după-amiază). Așa că îi reveni Lornei, ale cărei foi scoase de imprimantă se jucau în bătaia vântului, sarcina de a-l informa pe Terry că, la un moment dat, în cursul nopții, petrecuse nici mai mult, nici mai puțin decât optzeci și șapte de minute în Faza a Treia a somnului; prima lui trecere printr-o fază autentică, odihnitoare și plină de unde delta.

— Se pare că începi să revii la normal, spuse ea. Din punctul de vedere al tiparelor somnului, cred că ești pe punctul să te alături din nou rasei omenești. Cum ai de gând să sărbătorești?

— Printr-o ieșire de o zi la Londra, răspunse Terry vesel. Trebuie să găesc ceva.

Sarah dormi prost, după ce își petrecuse cea mai mare parte a nopții rememorând fragmentele cele mai arțăgoase ale discuției pe care o avusese la telefon cu mama lui Alison. Convorbirea lor aprinsă se încheiase cu promisiunea unei plângeri oficiale cu privire la comportamentul lui Sarah, care avea să fie formulată pe adresa directoarei școlii a doua zi la prima oră. Prin urmare, Sarah nu se miră deloc când găsi un mesaj care o aștepta în cancelarie, imediat după ce ajunse la școală.

— Știi foarte bine despre ce-i vorba, spuse ea, intrând în biroul doamnei Palmer, care îi făcu semn să se așeze. Alison, nu? Ați apucat să vorbiți la telefon cu maică-sa?

— Da. M-a sunat acum vreo zece minute. Părea destul de agitată.

— Ce-a spus?

— Sinceră să fiu, a fost cam derutant, probabil din cauza surescitării. Cică ai fi dus-o pe Alison la un film pornografic. Ceea ce, recunosc, mi se pare cam cu ochi și cu sprâncene. Poate c-ar fi bine să aud și versiunea ta.

În timp ce directoarea vorbea, Sarah începu să se destindă ușor. Își aminti că Eileen Palmer o tratase de fiecare dată corect, cu generozitate, și că, în cei trei ani în care colaboraseră, purtaseră atâtea bătălii împreună, trudind din greu ca să-și croiască drum

prin noua junglă legislativă și administrativă care crescuse în jurul lor, încât izbutiseră să închege o alianță indisolubilă. Știa că, dacă îi spunea adevărul, nu avea de ce să se teamă din partea ei.

— Am găsit-o pe Alison stând de una singură în Finsbury Park ieri după-masă, începu ea. Am întrebat-o ce făcea acolo și mi-a spus că nu putea să se ducă acasă fiindcă își pierduse cheia, iar maică-sa avea să se întoarcă de la serviciu abia pe la șapte. N-am avut de ales și a trebuit s-o iau la mine. Am fost la un restaurant, iar pe urmă, trecând pe lângă niște cinematografe, m-am gândit că poate i-ar plăcea să vadă un film. Mi-am amintit de un titlu dintr-o recenzie din ziar, unde se spunea că era ceva potrivit pentru mersul cu familia. Oricum, după ce am intrat și-a început proiecția, mi-am dat seama că era un film extrem de sexist, de violent și... mă rog, cu o mulțime de hibe pe toate planurile. Așa că am hotărât să plecăm. M-am dus până la toaletă și m-am întors, gata s-o iau pe Alison și să plecăm, dar între timp dispăruse. Se făcuse nevăzută. Fugise.

Eileen asculta cu mare atenție. Se încruntase, dar era un semn încurajator, care îi trăda concentrarea.

— Și pe urmă?

— În clipa aia mi-am dat seama că fusesem tâmpită. Primul lucru pe care ar fi trebuit să-l aflu era adresa lui Alison, numai că n-o știam. Așa c-am fost nevoită să mă întorc la școală, să-l pun pe Derek să vină cu mine la secretariat și să mă uit în catalog. Am sunat de-aici la Alison acasă și-a răspuns maică-sa. Venise de la serviciu și o găsisse pe fiică-sa – foarte supărată, din câte mi-a zis – așteptând-o la intrare. Se pare că filmul a afectat-o rău de tot și că a tras câteva porții zdravene de plâns. Așa că maică-sa mi-a făcut capul cimpoi și m-a acuzat c-am judecat prost lucrurile, la care eu i-am spus că nu-i purta de grijă fetei dacă ajunsese eu s-o culeg de prin parcuri, unde stătea cu orele, iar de-aici... s-a încins tărăța.

— Ei bine, e clar c-ai făcut-o să dea înapoi. Din câte știi, e o femeie foarte combativă.

— A, deci o... cunoașteți pe doamna Hill?

— Domnișoara Hill, cred că așa preferă să-și spună. Da, a fost la câteva ședințe cu părinții anul ăsta.

— Și domnul... adică soțul, partenerul, cum i-o zice?

— Nu. Despre el n-am idee. Nici măcar nu știu dacă există.

— Am impresia...

Sarah se aplecă în față, mai încrezătoare și simțindu-se atrasă de misterul care înconjura familia respectivă.

— Am impresia c-a murit. Și asta nu de mult.

— Zău? Ce te face să crezi una ca asta?

— Nu știu, felul de-a fi al lui Alison... are un soi de obsesie a morții. Alaltăieri a citit o poezie pe care a scris-o la ora lui Norman și mi s-a părut...

— Morbidă?

— Nu atât morbidă, cât... dezolantă. Era ceva despre o stea care moare, se transformă într-o gaură neagră și le lasă pe celelalte stele singure și nemângâiate. Iar ieri am prins-o cu un șoarece în ghiozdan. Un șoarece mort. Îl găsisse pe terenul de sport și mi-a spus că voia să-l ducă acasă și să-l îngroape.

— Da, asta pare să-ți confirme ipoteza, spuse Eileen.

Din când în când, directoarea avea obiceiul să formuleze judecăți seci de acest tip. Acum se uită la ceas și se ridică: mai era puțin până la întâlnirea de dimineață.

— Ei bine, Sarah, o să-i scriu domnișoarei Hill după-masă și o să-i spun că i-am studiat plângerea și că am ajuns la concluzia că personalul meu didactic s-a comportat corespunzător în această situație.

— Vă mulțumesc.

— M-aș fi mirat să fie altfel, în cazul tău, rosti directoarea, cu un zâmbet cald. În același timp, poate că n-ar fi rău să încerci și tu s-o îmbunezi. Mai ales dacă-n felul ăsta îți cresc șansele să potolești curiozitatea pe care-o avem amândouă cu privire la familie.

— Adică... încep Sarah, decizându-se să riște o formulă irreverențioasă: Adică să mă duc la ei acasă și să-mi bag nasul?

— Cam așa ceva, răspunse Eileen și o pofți pe Sarah să iasă pe

coridorul plin deja de copiii care se îndreptau, zgomotos și în dezordine, spre sala de festivități.

Sarah ajunsese acasă la Rebecca Hill în seara aceea înarmată cu tot felul de prejudecăți, îndeosebi de clasă, neașteptându-se câtuși de puțin ca o femeie care adopta (după părerea ei) o atitudine atât de ușuratică față de îngrijirea propriului copil să fie atât de prosperă. Se pregătise sufletește pentru ceva apropiat de mizerie, și când colo găsisse toate simbolurile bunului-gust al clasei de mijloc. Pe când aștepta singură în camera de zi a Rebeccăi, surprinderea ei inițială făcu loc autocriticii, iar apoi unui sentiment și mai neobișnuit. Își dădu seama că începea să se simtă ca la ea acasă – impresie pe care nu o mai avusese nici măcar în propria locuință după plecarea lui Anthony – și nu pricepu de ce. În fond, stătea acolo doar de câteva minute, așteptând ca Rebecca să reapară cu vinul pe care i-l oferise, pe un ton glacial și reticent, după ce Sarah se prezentase, iar șocul prezenței sale în pragul casei fusese depășit. Firește, era absurd să se simtă atât de confortabil în casa unui străin, după atât de puțin timp, când străinul respectiv părea să câștige incomparabil mai mult decât ea și când, în plus, perspectiva unei conversații anevoioase părea iminentă. Cu toate acestea, mobilierul, zugrăveala, tablourile de pe pereți, jocul luminii revărsate prin ferestrele-ușă pe covor, șirurile de cărți cartonate și vasele cu fusta-țiğăncii și nemțișori îi induceau lui Sarah o familiaritate și un confort protector, deși inexplicabil. La un moment dat, chiar se întrebă dacă avea un sentiment de deja-vu sau dacă nu cumva mai văzuse această cameră cu ani în urmă, în timpul unuia dintre visele ei la fel de însuflețite ca realitatea. Însă conchise că nu era cazul. Explicația pentru această agreabilă impresie de apartenență (era cuvântul cel mai potrivit) era mult mai profundă.

— Mă tem că e doar de la Sainsbury's, spuse Rebecca, oferindu-i simplu un pahar cu un vin australian galben-verzui. Alison e sus, își face lecțiile. Dacă vrei, îi spun să coboare, dar poate că-i mai bine s-o rezolvăm între patru ochi.

Pe Sarah o neliniști ideea de a „rezolva” ceva cu femeia asta. Observase deja colecția de tratate de drept de pe rafturi și ghicise că Rebecca era, probabil, avocat. Bău repede trei guri de vin, pradă agitației.

— De fapt, de ce-ai venit? o întrebă Rebecca fără ocolișuri. M-am plâns directoarei tale de dimineață. Credeam că de-acum încolo e problema ei.

Sarah ezită între a râde și a rămâne cu gura căscată în fața unei prime mutări atât de îndrăznețe.

— Ei bine, nu pare să fie de aceeași părere și, sinceră să fiu, nici eu. Pe amândouă ne îngrijorează mai mult că am găsit-o pe fiica dumitale ieri după-masă în Finsbury Park, rămasă pe afară și fără să aibă vreun loc sigur unde să se ducă vreme de patru ore.

Rebecca scoase un oftat.

— Ascultă, povestea asta m-a supărat la fel ca pe toată lumea. A trebuit să plec din Londra ca să mă ocup de un caz, iar Alison mi-a spus c-o să se uite la meciurile de pe terenul de sport până la cinci. Am crezut c-o să se-ntoarcă acasă cu niște prietene și-o să intre frumușel în casă. Iar pe urmă zăpăcita și-a pierdut cheia. Așa cum pierde cam tot ce-i dai pe mână la ora asta, adăugă ea mai încet, aproape ca pentru sine.

— Îmi pare rău, dar nu ține, spuse Sarah. În primul rând, sinceră să fiu, nici nu știu dacă Alison are într-adevăr vreo prietenă la școală. Nu pare foarte pricepută la legatul prietenilor. Și nu mă mir deloc că pierde atâtea lucruri, fiindcă e limpede că trece printr-o perioadă foarte vulnerabilă și nefericită.

— Lăsând la o parte chestiile astea de psihologie pop, rosti sec Rebecca, vreau să știu cum ți-a dat prin cap s-o duci la un film care, din câte-am auzit, e destul de violent și urât ca s-o întoarcă pe dos pe orice fată de vârsta ei.

Vocea ei crescuse atât ca timbru, cât și ca volum. Sarah nu voia ca discuția lor să se încingă atât de repede.

— Nu e vorba – sau n-ar trebui să fie – despre arătatul cu degetul. Amândouă îi vrem binele lui Alison, așa că hai să nu uităm

că de fapt suntem de aceeași parte a baricadei. Și cu acestea spuse – fu rândul lui Sarah să-și înăsprească tonul – vreau să mă asigur că n-o să se mai întâmple așa ceva. Altminteri, o să trebuiască să fac o sesizare oficială.

— Da, bineînțeles.

Rebecca acceptă morocănos, fără nimic cavaleresc, având însă grijă să-și ia imediat revanșa:

— Dar aș vrea și eu să te gândești atent înainte să-i mai oferi fiică-mii alte... distracții nepotrivite.

Sarah păstră liniștea câteva clipe, convinsă că era răspunsul cel mai nimerit. Pe urmă întrebă:

— Tatăl lui Alison e acasă?

— Tatăl lui Alison nu stă aici, răspunse Rebecca.

— Aha. Și cu ce se ocupă soțul, dacă pot să-ntreb?

— Cine să se ocupe?

— Soțul.

— N-am niciun soț.

— Atunci, partenerul.

— Partenerul, zise Rebecca, insistând cu o voce neutră asupra cuvântului, a murit.

Exact asta se așteptase să audă și Sarah. Chiar și așa însă, cuvintele ei i se părură șocante, atât din cauza sensului lor definitiv, cât și a candorii potolite, aproape lipsite de sentimente, cu care fuseseră rostite. Își înclină capul.

— Îmi pare rău.

— Mă rog... asta e, spuse Rebecca, bând o înghițitură zdravănă de vin.

— Presupun că asta explică... anumite lucruri... zise Sarah, ridicându-și privirile. Ai văzut poezia pe care a avut-o de scris pentru acasă? Acea despre stele?

— Da.

— Bănuiesc... bănuiesc că, într-un fel, Alison ar fi putut s-o scrie cu gândul la tatăl ei.

Rebecca îi aruncă o privire atentă, tăioasă și nerăbdătoare.

— Tatăl lui Alison n-a murit.

— Nu? Păi, parc-ai spus...

— Am spus că taică-său nu stă aici. Dar e viu și nevătămat. De fapt, e fratele meu.

Lui Sarah îi veni greu să prelucreze toate aceste informații.

— Fratele tău? Bine, dar în cazul ăsta... cum...?

— Nu-ți face griji. N-ai dat peste un incest, nu-i cazul să-i anunți pe cei de la asistența socială. Vezi tu, nu sunt mama naturală a lui Alison. Tehnic vorbind, sunt mătușa ei.

— Mătușa. Așa, deci. Și-atunci... cine e mama naturală?

— Partenerul meu. Care, așa cum ți-am zis, a murit.

Sarah își impuse să judece mai rapid. Nu înțelegea de ce începuse să se simtă atât de apatică și de incapabilă.

— Înseamnă că partenerul tău a fost femeie.

— Da, spuse Rebecca, ridicându-se și uitându-se pe una dintre ferestrele-ușă. Dar știi ce, nu prea cred că te privește.

— Nu. Așa e, ai dreptate. Nu mă privește.

— Habar n-am de ce, dar nu cred că ai o concepție foarte emancipată despre lucrurile astea.

Sarah ignoră această observație; mai bine zis, cuvintele Rebeccăi nu-i ajunseră la urechi.

— Cât ați fost împreună? întrebă ea.

— În august s-ar fi împlinit unsprezece ani. A murit acum aproape un an.

Cele două femei tăcură câteva secunde, iar când Rebecca se așeză din nou, lui Sarah i se păru că distinge o anumită îmbunare, o detensionare perceptibilă. Se gândi că era posibil ca Rebecca să nu fi avut cui să-i facă aceste confidențe dureroase pe durata ultimelor luni. Îi puse următoarea întrebare cu o voce blândă, care tatona prudent, ca și cum i-ar fi oferit un cadou fragil.

— Și cum a murit?

— Urât, spuse Rebecca.

Fu ultima ei încercare de a brava. Deodată masca îi căzu, iar pe trăsăturile chipului ei răvășit nu se mai citi decât o nefericire totală,

pe care renunță s-o camufleze.

— S-a sinucis, completă ea, impunându-și totuși să nu izbucnească în plâns.

La început Sarah nu spuse nimic. Nu mai era în stare să întrebe nimic. Și oricum, știa că avea să audă și restul.

— Ziarele au o formulă a lor pentru chestiile astea, continuă Rebecca pe un ton șovăielnic. „Uzură profesională.” Se pare că-i un sindrom. Muncești de te ia naiba zece ani în City, câștigi o groază de bani și dintr-o dată te uiți în urmă și habar n-ai de ce-ai trăit. Ei bine, cazul ei a fost de manual. Într-o vineri seara s-a dus cu mașina în South London -Dumnezeu știe ce căuta acolo – a găsit o fundătură care se termină într-un zid de cărămidă și s-a repezit în el cu o sută patruzeci pe oră. A făcut chisăliță BMW-ul de serviciu și în plus s-a făcut chisăliță și pe ea.

— E... e îngrozitor, spuse Sarah, crispându-se când se gândi cât de fals îi sunau cuvintele. Nu pot să-mi imaginez. De fapt, nu suport nici ideea că... mi se spune așa ceva.

— N-a fost ceva atât de pățimaș, rosti Rebecca, foindu-se în scaun și arborând un zâmbet rece. Cred c-o să mai beau un pahar de vin. Vrei și tu?

— Da, ar prinde bine.

— Mai bine aduc sticla.

Rebecca lipsi câteva minute – timp suficient pentru ca Sarah să înceapă să pună lucrurile cap la cap încet, fără să se pripească, în așa fel încât lovitura de trăsnet care se abătu în cele din urmă asupra ei să fie cu atât mai dură și mai distrugătoare. Totul începu cu revenirea aceluia sentiment de familiaritate, care într-o primă fază se dovedi relativ general, legat de forme, de texturi și de culori, înainte de apariția adevăratelor elemente specifice. Apoi deveni atentă la cărți. Își mută ochii spre șirul de romane de Rosamond Lehmann – exemplare cartonate, din prima ediție, cu supra-copertele protejate de folii de plastic, dar cu un titlu lipsă: Invitație la vals. Da, spusese mereu că era greu de găsit... Și de îndată ce se gândi la acest lucru, toate celelalte urmară de-a valma,

adevărul acela imposibil deveni dintr-o dată limpede, iar lumea ei se întoarse pe dos într-o mișcare aproape imperceptibilă... Figurina ghaneză de pe cămin, amintind de o călătorie cu familia în Africa... Mica fotografie înrămată din bibliotecă, în care o îmbrățișa pe Rebecca și în care amândouă zâmbeau serafic, în culmea fericirii... Iar în afara câmpului vizual al lui Sarah încă un obiect, de a cărui prezență încă nu era sigură, dar care era irevocabil acolo: tot o carte, de fapt cartea aceea, al cărei cotor verde îl ținea minte atât de bine... Toate acestea erau ale ei. Îi aparținuseră. Iar asta fusese casa ei, camera ei...

Rebecca se întoarse cu sticla. Sarah o desluși cu greu, ca prin ceață.

— Cum o chema?

— Poftim?

— Cum o chema? Veronica, nu?

După aceea nu mai știi nimic până când, într-un târziu, se trezi pe canapea, plângând cu sughituri, fără să se poată opri, în timp ce brațele vânjoase ale Rebeccăi o îmbrățișau stângaci, iar pe chipul ei se citea o perplexitate deplină. Pentru câțeva vreme dădu impresia că nu își putea înfrâna plânsul, iar explicațiile oferite Rebeccăi fuseseră, probabil, extrem de incoerente, fiindcă trebui să le repete de câteva ori, dar chiar și așa erau tot lacunare și întrerupte de pauze, ca atunci când Sarah fu nevoită să se ducă la toaletă ca să-și dea cu apă pe față, scoțând-o de la ea din cameră pe Alison care, atrasă de zgomote și de voci, ieși să vadă ce se întâmpla, până când Rebecca trebui s-o aducă sus din nou și s-o culce.

Pe măsură ce se însera, lucrurile se mai calmară. După apusul soarelui, Rebecca aduse câteva lumânări și le așeză în diverse locuri din cameră. Deschise a doua sticlă de vin și începu să discute cu Sarah despre Veronica.

Lucrul care i se păru cu adevărat incredibil lui Sarah fu că, în toți anii pe care Rebecca și Veronica îi petrecuseră împreună, numele ei nu fusese pomenit nici măcar o dată.

— Bine, dar ăsta era felul ei, absolutist, insistă Rebecca. Nu

găsești? Ia adu-ți aminte, când a fost cu tine a vorbit vreodată de una dintre fostele prietene?

— Nu, nu cred.

— Nu se crampona de ce-a fost. A fost omul cel mai puțin legat de trecut din câți am întâlnit. Am încercat și eu să fiu la fel când am fost cu ea. Abia acum am început să mă întreb serios dacă-ți poți trăi viața în felul ăsta.

— Ei bine... Ai cunoscut-o mult mai profund ca mine, e clar. De fapt, eu nici nu cred c-am cunoscut-o. Am fost împreună doar... știu eu, cam două luni. Probabil că ți se pare ciudat, într-un fel... precis te întrebi de ce m-a dat atât de rău peste cap povestea asta.

— Nu. Nu, câtuși de puțin. Ochii li se întâlneau o fracțiune de secundă, dar Rebecca se uită imediat în altă parte și își dădu o buclă rebelă de pe frunte cu un gest patetic cu bună știință.

— Că veni vorba, de ce v-ați despărțit? V-ați săturat amândouă?

— Nu, spuse Sarah. A fost în întregime vina mea. E ciudat, nu, ca după atâta timp să mai vorbești de vini și de vinovați? Dar faptul că m-am despărțit de ea a fost o mare prostie, cel puțin după părerea mea de-acum. Și nici măcar n-a fost din motive personale. A fost ceva aproape... politic. Legat de spiritul vremii...

— De Zeitgeist. Cuvântul preferat al lui Ronnie.

— Da, încuviință Sarah și se surprinse zâmbind. Da, era unul dintre ele. Pe vremea aceea râdeam de ea, numai că într-un fel eu eram... prea solemnă pentru toate poveștile alea. Toată lumea are o imagine greșită despre anii '80, nu crezi? Oamenii cred c-a fost vorba doar de bani, și poți să știi, poate pentru unii chiar a fost, numai că tinerii cu care umblam eu, studenți sau nu, aveau un alt set de valori, care în fond era la fel de sever și de intolerant. Eram mereu obsedați de politică: politica sexelor, politica literară, politica cinematografică... ba la un moment dat apăruse și termenul îngrozitor de „politică lesbiană”.

— Și chiar te-ai definit în termenii ăștia?

— La suprafață, poate. Dumnezeuule, unora poate chiar m-am descris în felul ăsta. Și, bineînțeles, am citit Julia Kristeva și Andrea

Dworkin, și n-am ratat nicio ocazie să ne plângem de patriarhat, dar... n-a fost ăsta motivul adevărat, zău. Acum nici nu mai știu cum a început. Țin minte doar că-mi plăcea de Veronica... mi se părea o persoană frumoasă, fascinantă. Și e cu atât mai ridicol că până la urmă ne-am despărțit din cauza puritanismului meu politic. N-am putut să mă obișnuiesc cu ideea că avea să lucreze într-o bancă. Am văzut-o ca pe o jignire personală, ca pe un afront la adresa a tot ce reprezentam ca pereche... Vezi tu, trebuia să deschidă un cerc de teatru. ăsta a fost planul dintotdeauna.

— Și cu mine vorbea despre asta. N-a renunțat niciodată.

În ochii căprui ai Rebeccăi luci lumina reflectată a lumânărilor; amintirile acestea o încălzeau.

— A fost unul dintre lucrurile care i-au permis să meargă înainte.

— Înseamnă că nu i-a plăcut să lucreze în City? Nu știu de ce, dar n-am crezut nicio clipă c-o să se acomodeze.

— Ceva-ceva tot i-o fi plăcut – măcar parțial. Sunt sigură că munca aceea o incita, chiar dacă în același timp o disprețuia. Cred că a mulțumit-o din perspectiva unui joc extrem de abstract și extrem de intelectual, dar probabil c-a știut – a știut precis, de fapt, ținând cont de ce-a făcut pe urmă – că totul era o ficțiune din cauza căreia, încercând s-o susțină atâta amar de vreme, pierduse ceva, ceva din ea însăși. Și, firește, i-a urât pe toți oamenii cu care a trebuit să lucreze – se înțelege de la sine. Asta am observat de la bun început. Ne-am întâlnit la una dintre petrecerile alea oribile de la birou – pe vremea aceea reprezentam firma în instanță – ne-am lipit imediat una de alta, am început să stăm de vorbă, ne-am dat seama că eram spirite înrudite, am plecat devreme și... asta a fost. Toate s-au întâmplat de aici încolo.

— Și Alison? Vreau să zic... probabil că Veronica a născut-o la foarte puțin timp după aceea. Iar asta mă miră din cale-afară, fiindcă n-a zis niciodată că ar vrea să aibă copii sau măcar că-i plac.

— Da, a fost o hotărâre foarte bruscă. Vezi tu, a înțeles ce pericole o pășteau în munca aia și știa că o s-o coste. Iar Alison a fost un fel de poliță de asigurare. Și-a spus – ne-am spus amândouă

– că, dacă am avea un copil, probabilitatea de-a pierde din vedere valorile fundamentale ar fi mai mică. Ți se pare cât de cât logic?

— Da, așa cred.

— Prin urmare, în primul rând a trebuit să găsim un donator, ceea ce n-a fost chiar atât de dificil. Aici a intervenit ajutorul fratelui meu. Dar se pare că lucrurile au mers prost abia după aceea. Nașterea a fost cumplită – aproape douăzeci și patru de ore în travaliu, la un pas de cezariană – iar pe urmă Ronnie a făcut o depresie care a durat... ani de zile, la drept vorbind. A fost o minune că nu și-a pierdut postul în perioada aia.

—Biata Veronica... Vezi, abia acum îmi dau seama de asemănare. Deși o am sub ochi de atâta timp. Alaltăieri, de pildă, am început să mă gândesc la ea fără vreun motiv anume, dar acum știu de ce: fiindcă nu demult am observat ceva la Alison, ceva legat de gura ei...

—Semănau în multe privințe. Ceea ce, din păcate, a fost o ironie a sorții, fiindcă lui Ronnie nu prea i-a plăcut de Alison și n-a reușit să-i intre pe sub piele. Eu m-am ocupat de ea, am dus-o la grădiniță și la școala primară, m-am jucat cu ea, i-am citit și de obicei am și dormit cu ea. Așa mi s-a părut corect și, într-un fel, era singura soluție. Cum să-ți spun, cineva trebuia să-i dea atenție și copilului; dar n-am observat ce efect a avut chestia asta asupra relației dintre noi două, cât de repezită și de distantă a devenit Ronnie. Dintr-o dată, parcă se fâsâise totul. Așa că am încercat artificiiile cunoscute – acum câțiva ani ne-am mutat în casa asta, în ideea c-o să luăm totul de la început, numai că... era deja prea târziu. Sarah dădu din cap.

— Da, înțeleg... înțeleg foarte bine cum poate să se întâmple așa ceva.

Rebecca dădu pe gât restul de vin.

— Îmi pare rău, spuse ea, întorcând sticla cu fundul în sus deasupra paharului, pentru ultimii câțiva stropi. Îmi pare rău că m-am purtat urât cu tine mai devreme. Te-am subestimat. Te obișnuiești să presupui că toată lumea o să fie convențională și-o să

te critice.

— Nu-i nimic, zise Sarah, uitându-se la ceas. Oricum, ar trebui să plec. Am de completat niște formulare până mâine. Coșmarul fără sfârșit.

— Da, sigur.

După ce se ridicară și rămaseră în mijlocul camerei, față în față, niciuna nu păru să-și ia inima în dinți și să încheie această seară cu totul neobișnuită. Într-un târziu, Sarah își aminti de ce trecuse de fapt pe la Rebecca.

— Nu știi dacă mai avem ceva de discutat, spuse ea. Despre Alison.

— Ascultă, zău că-mi pare rău c-am făcut plângere. M-am cam întrecut cu...

— Nu, e bine c-ai făcut-o. Acum o să avem amândouă grijă de ea. Sunt sigură că o să-i fie bine.

— Așa sper. Fac tot ce pot, murmură Rebecca, așteptând cu sfială o secundă înainte de-a recunoaște: totuși, există ceva... o lumină la capătul tunelului.

— Ce anume?

— Se pare c-am găsit pe cineva. O relație nouă.

— Da? întrebă Sarah, simțind o dezamăgire incipientă, ca și cum speranțele ei încă neconștientizate ar fi fost înăbușite în fașă.

— Lucrează la o editură, spuse Rebecca. Deocamdată ne-am văzut doar de câteva ori, dar... e bine. Cum să-ți zic, o luăm încetișor.

— Asta-i minunat, zise Sarah, fără să se prefacă. Tăcură amândouă până când Rebecca adăugă pe un ton mai însuflețit, vrând să schimbe subiectul:

— Apropo, îmi place părul tău.

— Serios? întrebă Sarah roșind, întrucât complimentele nu erau ceva obișnuit pentru ea. Mă tot bate gândul să-l vopsesc, dar se pare că oamenilor le place așa cum e.

— Arată splendid.

Se apropiară împreună de ușa de la intrare, iar în prag își

spuseră noapte bună și se îmbrățișară – mai mult, probabil, și mai intens decât își propuseseră. Era o seară caldă, umedă și înstelată. Sarah zise că avea să se ducă acasă pe jos. Nu avea nevoie de mai mult de un sfert de oră.

Pe când se pregătea să plece, Rebecca întrebă:

— De unde... cum ți-ai dat seama că era vorba de ea? Ai zis că i-ai recunoscut câteva lucruri...

— De la o carte, răspunse Sarah. Ai în bibliotecă o carte cu titlul Casa somnului. Pe vremuri o citeam împreună. Era a amândurora, ne aparținea.

Rebecca avu o ezitare.

— Poți să mi-o arăți și mie? Nu prea îi cunosc cărțile.

Prin urmare, se întoarseră înapoi, iar Sarah se ridică pe vârfuri ca să ajungă la romanul lui Frank King.

— Uite-l.

Vru să i-l dea Rebeccăi, dar aceasta refuză să-l ia.

— Nu-l vreau, spuse ea. Mi-ar face plăcere să-l iei tu. Așa se cade, să ai ceva de-al ei, și dacă romanul ăsta a însemnat ceva special pentru voi, atunci...

Sarah nu scoase o vorbă, mulțumindu-se să strângă cartea la piept.

— Mai sună-mă, bine? Cât de curând.

— Da, spuse Sarah. O să te sun.

Ieșind pe strada mărginită de copaci și plină, la această oră târzie, de mașini parcate pe ale căror capote se reflecta licărul argintiu al felinarelor, își spuse că nu se putea ca Veronica s-o fi uitat, s-o fi șters cu totul din memorie în anii care urmaseră, fiindcă exemplarele din acest roman erau foarte greu de găsit; probabil că umblase după el printr-o mulțime de anticariate. „A fost omul cel mai puțin legat de trecut din câți am întâlnit”, spusese Rebecca, dar în forul ei lăuntric Sarah desluși un glas care voia să pună sub semnul întrebării aceste cuvinte. Contrar propriei voințe – fiindcă gestul de a se sinucide i se părea în continuare intolerabil, de neconceput – se trezi imaginându-și-o pe Veronica așa cum arătase

în acea ultimă seară din viață, în mașina care gonia spre zidul fundăturii, albă și strălucitoare în lumina farurilor. Să fi fost oare cu puțință ca, în clipa aceea, să-i fi trecut prin minte o cât de mică amintire a prieteniei lor, un gând vag și nedeslușit ca o umbră? Ochii lui Sarah se umplură din nou de lacrimi, iar ea se întrebă

FAZA A PATRA

13

se întrebă pe unde Dumnezeu umbla. Se înțeleseseră să se întâlnească la Cafe Valladon la ora trei, dar când sosise, Veronica găsisse localul pustiu. Se așeză la masa cea mai apropiată de intrare, fumă două țigări și bău o cană de cafea.

De obicei Sarah nu întârzia, nu era genul ei. La patru fără un sfert, Veronica se hotărî să se întoarcă la Ashdown. A doua zi era duminică, ziua când aveau să plece cu toții – majoritatea acasă la părinți – pentru cea mai mare parte a verii. Avea de făcut bagaje și de organizat petrecerea de adio care urma să se țină seara. Poate că, derutată și cu atâtea pe cap, Sarah uitase pur și simplu că aveau întâlnire. Numai că era de mirare, întrucât conveniseră că existau motive sentimentale întemeiate pentru o ultimă vizită la Cafe Valladon, locul unde se întâlniseră pentru prima dată cu atâtea luni în urmă.

În orice caz, era clar că nu mai venea. Veronica se duse la tejghea și dădu drumul unei monede de cincizeci de pence în zaharnița mică de lângă casa de bani.

— Păstrează restul, spuse ea ca de obicei. Adâncit în Consecințele pragmatismului de Richard Rorty, Slattery își ridică privirile și mârâi. Veronica se opri în dreptul ușii.

— O să-mi fie dor de discuțiile astea, spuse ea. Ironia nu produse nicio reacție.

— Atâtea înțepături fine, adăugă ea. Atâta înțelepciune. Atâtea replici spirituale.

Zdrobită în cele din urma de tăcerea lui, Veronica fu pe punctul de-a apăsa pe clanță când îl auzi:

— Înseamnă că pleci?

Veronica se răsuci pe călcâie, intuind că era pe cale să obțină o mică victorie.

— Poftim?

— Pleci din oraș. Ai terminat.

— Exact. Plecăm cu toții.

În clipa aceea Slattery atinse imposibilul: puse deoparte cartea și se ridică în picioare. Veronica își dădu seama că era prima oară că-l vedea în această poziție. Era surprinzător de scund.

— Ia ceva cu tine, dacă vrei, spuse el. Un suvenir. Veronica suspectă imediat un banc imposibil de descifrat, specialitatea casei.

— Vorbești serios?

— O carte sau altceva.

Îi cercetă chipul impasibil și neras și decise că era sincer.

— Orice carte?

Slattery făcu un gest vag și atotcuprinzător cu brațul în direcția volumelor.

Fără să stea pe gânduri, Veronica se apropie de raftul aflat deasupra mesei la care stătea de obicei și scoase Casa somnului de Frank King.

— Asta a fost preferata mea dintotdeauna, explică ea.

— Ia-o, spuse Slattery.

Veronica deschise ușa, ieși mijindu-și ochii în lumina soarelui și merse pe High Street, ținând cartea la piept și simțind cum îi zvâcnește inima, din cine știe ce motiv.

Avusese de gând să-i povestească și lui Sarah, dar nu mai avu când s-o facă. În clipa când deschise ușa dormitorului, Sarah stătea pe pat, cu ochii fixați asupra ei. În mână ținea scrisoarea din partea băncii comerciale.

Veronica inspiră adânc și spuse:

— Hai să încercăm să lămurim chestia asta ca doi oameni cu capul pe umeri, bine?

ANALIST: De ce ți-e greu să vorbești despre seara aceea?

ANALIZAT: Nu-mi vine greu să vorbesc.

ANALIST:... Am impresia că ascunzi ceva.

ANALIZAT: Nu ascund nimic. Drept să-ți spun, nu prea mai țin minte mare lucru.

ANALIST: Există o diferență foarte sensibilă între a uita de un lucru și a-i suprima amintirea. [Răspunsul ANALIZATULUI nu a fost consemnat.]

Trecuse destul timp de când Robert făcuse pipi de-a-n picioarele. Chiar și în situații ca asta de acum, când se grăbea, abia se mai putea ține și probabil că mai aștepta cineva afară, prefera să se așeze și s-o facă pe îndelete. Ideea de a sta deasupra toaletei, orientat aproximativ în direcția vasului și stropind totul în jur, îi provoca repulsie. Detesta până și să se gândească la așa ceva.

Stătea pe closet cu capul în mâini, aplecându-se în față și legănându-se ușor. Fusese o seară lungă și plină de excese: toți păreau surescitați și băuseră prea mult. Cei mai cu scaun la cap se duseseră deja la culcare, deși nu de mult. În prezent, Terry se producea în bucătărie, unde își punea în valoare repertoriul de glume care deveneau din ce în ce mai porcoase și mai amuzante. Auzea hohotele de râs. Printre ele, și râsul lui Sarah.

Dar Sarah și Veronica se despărțiseră, iar asta era cu adevărat incredibil. Îi dăduse vestea chiar în seara asta. Totul se terminase. Relația lor și calvarul lui luaseră sfârșit.

Și de fapt, ce însemna asta pentru el?

Pe când se întorcea la bucătărie, se gândi să se oprească puțin în prag, să privească scena cu un dram de obiectivitate și să decidă dacă voia să revină printre ceilalți sau dacă era momentul să urce scările neobservat și să se culce. Atâta doar că nu prea se mai punea problema statului în picioare nici în cadrul ușii, nici altundeva: în clipa când încercă să se oprească și să nu mai facă niciun pas, își dădu seama că era pe punctul de-a cădea grămadă; de aceea,

refuzând să se mai gândească la cât de beat era – și era criță, poate că nu mai fusese așa niciodată –, se întoarse cu pași împleticiți la masa din bucătărie și se cufundă recunoscător în scaunul de lângă Sarah. La masă se găseau cel puțin zece-unsprezece persoane care stăteau foarte înghesuit, așa că se trezi aproape lipit de Sarah, sprijinindu-se unul de altul ca doi cheflii, în vreme ce Terry își continua bancul, iar râsetele se revărsau în cascadă, de la om la om.

— ... așa că se hotărăște să-i cumpere nevestii un cadou, vorba aia, era a zecea aniversare a căsătoriei, și-și spune: gata, știu, îi iau un animal...

Masa era plină de sticle și pahare pe jumătate goale. Robert nu-și mai amintea care era paharul lui. Gustă lichidul de pe fundul unui pahar, descoperi că era whisky și-l umplu la loc. I se părea incredibil de acru.

— ... intră într-un magazin cu animale și patronul îl întreabă: Păi, de ce nu-i luați un cățel? Are, zice omul. Dar un papagal? întreabă patronul. Are și de-ăla, răspunde omul...

Simți brațul lui Sarah atingându-l pe al său și umărul ei sprijinindu-se cu toată greutatea de corpul lui, în timp ce se întindea să ia o sticlă. Bea gin fără apă tonică: amestecurile de genul ăsta dispăruseră de mult. Sarah era deja aplecată înainte în așteptarea poantei lui Terry; râsul i se ghicea în colțurile gurii, însă ochii ei erau aproape ficși și obosiți.

— ... și-atunci patronul ia alt animal, îl pune pe tejghea și întreabă: Ia să văd, de asta ce ziceți? Ce e? întreabă clientul. Patronul îi spune. Perfect, zice bărbatul, după care iese din magazin cu animalul într-o cutie...

Veronica stătea la capătul opus celui unde se așezase Sarah, așa că nu prea se uitau una la alta. De fapt, nici nu-și vorbiseră toată seara, însă fiecare era hotărâtă să demonstreze ceva rămânând până la sfârșitul petrecerii. Veronica bea apă de la robinet. Din când în când, când n-o vedea nimeni, se uita urât la Robert și la Sarah, care aveau băuturile lor și stăteau rezemați unul de celălalt.

— ... ajunge acasă, îi dă cadoul soției, ea desface pachetul, iar în

cutie dă peste-un ditamai broscoiul verde, cu o gură uriașă și cu buzele răsfrânte ca niște ventuze, care stă și se uită la ea...

Robert voia să plece. S-ar fi ridicat chiar în clipa aceea, însă nu-i venea să se miște de lângă Sarah. Cum de ajunseseră să stea așa? A cui fusese decizia?

— ... femeia se holbează la animal și întreabă:

Ce mă-sa-n cur e asta? Asta, draga mea, răspunde bărbatul, e o broască muistă din America de Sud...

Toată lumea începuse să râdă, însă râsul lui Sarah se auzea cel mai tare. Parcă își ieșise din minți. Robert se uită la ea, îi observă maxilarele tremurătoare și umerii care se zgâlțâiau și intră dintr-o dată la idei. Ceva nu era în regulă.

— Și, mă rog, ce să fac eu cu ea? întreabă femeia. Iar bărbatul zice: Păi, învaț-o să gătească și pe urmă poți să te cari.

În hohotele stârnite acum, în al doilea val, Sarah și Robert se treziră împinși unul în celalalt și timp de câteva secunde rămaseră îmbrățișați, strâmbându-se de răs. Dar când Robert încercă să o ridice din poziția aceea și s-o împingă ușor, își dădu seama că trupul ei era inert. Brațele îi atârnavă fără vlagă, iar ea se prăvăli asupra lui ca o păpușă din cârpe, cu ochii larg deschiși și cu gura încremenită într-un rictus nefiresc. Robert începu s-o zgâlțâie.

— Sarah! Sarah, ce s-a-ntâmplat?

Râsetele de la masă încetară, iar lumea începu să se uite la corpul ei moale pe care Robert îl ținea în brațe.

— Dumnezeuule, ziceam despre mine ca m-am pilit, spuse cineva, fără ca gluma lui să mai provoace vreo urmă de amuzament.

— A leșinat?

Veronica se ridică și îi veni în ajutor lui Robert.

— O să-și revină. Am mai văzut-o așa. Nu durează mult.

Se așază lângă Sarah, îi luă unul dintre brațe și apoi o ridicară împreună în capul oaselor, în așa fel încât – chiar și cu umerii căzuți – să stea între ei.

— Să ai ceva pregătit. Apă rece.

După aceea îi murmură blând la ureche:

— E-n regulă, Sarah. Hai, nu s-a întâmplat nimic. Trezește-te, hai, ușurel...

După câteva clipe, ochii lui Sarah reveniră încet la viață, iar corpul i se încordă la loc, pe măsură ce fata redobânda controlul asupra propriilor mușchi. Își miji ochii și căscă, de parcă tocmai s-ar fi trezit dintr-un somn plin de vise captivante.

— O, Doamne, am... uf, de data asta chiar a fost.

— Te simți bine? o întrebă Robert, aplecându-se deasupra ei. Ți-ai revenit?

— Ți-ai dat seama ce se-ntâmplă?

— Sigur că și-a dat seama, răspunse Veronica. Doar a...

— Da. V-am auzit pe toți. Atâta doar că n-am avut ce să fac. N-am putut să mă mișc.

Sprîjinindu-se cu amândouă mâinile de masă, se ridică încet în picioare.

— Iertați-mă că v-am stricat cheful, dar... cred că trebuie să mă duc să mă culc...

Fie din cauza comportamentului ciudat al lui Sarah, care destrămase buna dispoziție, fie din sentimentul ceva mai general că seara își urmase cursul firesc, toți cei de față își dădură scaunele înapoi și se retraseră așa cum făcuse și ea, căscând, încuviințând din cap sau murmurând aprobator, așa încât după câteva minute petrecerea luă sfârșit, iar oamenii se risipiră în grupuri mici pe cele câteva coridoare, fără să-și zică nici măcar noapte bună.

Urcând scările spre etajul întâi, Sarah se trezi flancată în continuare de Robert și Veronica, plini de solitudine amândoi, deși la ora asta nu arăta mai nesigură sau mai suferindă decât ceilalți. Terry îi urma la câțiva pași.

În capul scărilor, Sarah se întoarse spre Veronica și i se adresă pe un ton grăbit și încordat:

— Cred că-n noaptea asta camera lui Michele e liberă. O să dorm acolo.

Veronica mormăi ceva nedeslușit și se îndreptă spre camera ei. Apoi Terry le spuse noapte bună, adăugând că avea să stea de

vorbă cu amândoi de dimineață, înainte să plece. Iar după aceea rămaseră singuri.

Casa era cufundată în tăcere. Se părea că fusese nevoie doar de câteva minute până se duseseră cu toții la culcare.

— A fost o seară pe cinste, spuse Robert încet, când liniștea începu să devină sufocantă.

Sarah prinse să se uite la el într-un fel ciudat, cu o intensitate instabilă, tipică păsărilor. Nu dădea semne că ar fi vrut să facă vreo mișcare. Robert se chinui să-și amintească unde era camera lui Michele, ca s-o poată conduce până acolo. După câteva secunde își aduse aminte că se găsea în dreptul scărilor, adică exact unde stăteau de fapt.

— Ești sigură că te simți bine? întrebă el.

— Da, mulțumesc, mi-e mult mai bine, răspunse Sarah, fără să-și ia ochii de la el.

— Bravo. Ne-ai speriat pe toți. Chestia asta s-a mai întâmplat și în alte dăți, nu?

— Da, o dată sau de două ori.

— Ar trebui să te vadă un doctor.

— Nu-i mare lucru. Mă cam ia valul dacă râd prea mult, atâta tot.

Totuși, mai umbla cineva prin clădire: în bucătărie se auziră o bufnitură și un zgomot de sticlă spartă, iar pe urmă o lumină se stinse pe coridorul de jos.

— Vrei să te-ajut să te bagi în pat?

— Nu tocmai, răspunse Sarah.

Era întuneric de-a binelea, dar ochii ei străluceau în continuare, însuflețiți de un licăr slab și apatic.

— De fapt, aș vrea să te culci cu mine. Deși nu avea să și le mai amintească niciodată, următoarele cuvinte ale lui Robert fură:

— Poate că nu-i o idee prea bună. Lumina din ochii lui Sarah se stinse imediat. Ea spuse „nu”, iar cuvântul acela rămase suspendat între ei în întuneric, definitiv și irevocabil.

— Adică, dădu să se corecteze Robert, poate că nu-i momentul

potrivit sau...

Între timp, Sarah ajunsese la ușă, o deschisese și era pe punctul de-a dispărea.

— Noapte bună, Robert, rosti ea.

Robert o strigă, sau își închipui că o face. Pe urmă ușa se închise și fu încuiată.

Incapabil să se miște din cauza șocului, rămase pe întuneric, cu ochii ațintiți asupra ușii închise. De sub ea nu se ivea nicio rază de lumină: Sarah nu aprinsese niciuna dintre veiozele din cameră. Nu știa ce să facă – să se apropie și să bată la ușă, sau să se întoarcă la el în cameră. Se răsuci pe călcâie și făcu câțiva pași pe coridor; apoi se opri, rămase din nou pironit locului și buimac pe întuneric, tremurând, paralizat de propria nehotărâre, încleștându-și și descleștându-și pumnii. Mai merse puțin, însă pe urmă se întoarse și se îndreptă în vârful picioarelor spre ușa camerei lui Sarah. Stătu în fața ei, ascultând atent și ținându-și răsuflarea. După câteva clipe începu să bănuiască, iar apoi suspiciunea i se transformă în certitudinea că ea stătea de cealaltă parte a ușii, rezemată de ea și ascultându-i mișcărilor nehotărâte de pe coridor. I se părea extraordinar că nu putea să întindă mâna și s-o atingă, din cauza celor câțiva centimetri de lemn care-i despărțeau. Ciuli urechea și i se păru c-o aude respirând profund, pradă emoției. Atingerea unei mâini – sau a unui corp – de cadrul ușii, frecarea ușoară a stofei de lemn. Însă după aceea un alt zgomot – o bufnitură undeva în mijlocul încăperii, care ar fi putut însemna ciocnirea de un pat sau căderea unui pantof pe podea – îl puse din nou pe gânduri. Ridică mâna ca să bată la ușă, se întrebă ce avea să spună după ce Sarah răspundea, se descotorosi de acest gând socotindu-l nevrotic și irelevant, dădu să bată, iar apoi avu încă o ezitare. În loc să lovească în ușă, încheieturile strânse ale degetelor lui făcură contact cu propria pupilă, iar el se trezi frecându-se vârtos la ochi. Un sughiț puternic îl scutură din cap până-n picioare: era beat turtă și frânt de oboseală. Se întoarse și străbătu repede coridorul, în direcția camerei lui.

Următoarea senzație de care își aduse aminte fu o durere ascuțită la mâna stângă. Se uită la ea și văzu că era brăzdată de urmele adânci ale unor dinți. Stătuse pe patul de o persoană din cameră și își mușcase mâna, înfigându-și dinții în pernița de carne a degetului mare, până când fusese la un pas să-i dea sângele. Aprinsese lumina și își scosese pantalonii. Aceștia zăceau acum pe podea, aruncați neglijent în fața șifonierului.

Se ridică și se clătină instantaneu, pe jumătate din cauză că era beat, pe jumătate fiindcă nu-i venea să creadă. Scena pe care tocmai o interpretase cu Sarah părea cu totul de neînțeles: o parte din el voia să și-o ștergă imediat din memorie, pe când cealaltă parte se lupta să reînvie fiecare detaliu și să insiste asupra lui. Oare chiar îi ceruse așa ceva, i-o ceruse cu adevărat! Iar el refuzase efectiv?

N-o să se mai întâmple niciodată, își spuse el. N-o să ți-o mai ceară câte zile ai.

Își luă pantalonii de pe jos. Era bine să și-i pună și să se întoarcă în dreptul camerei ei? Unde îi erau pantofii?

Întoarce-te.

Dar spusese nu; și de îndată ce rostise cuvintele acelea, invitația îi fusese retrasă fără drept de apel.

Vei mai dori o viață spre-a socoate...

Reuși să-și îmbrace un crac al pantalonilor, dar la al doilea își pierdu echilibrul, se poticni și se duse de-a berbeleacul. În cădere, se lovi cu capul de colțul noptierei și simți o durere care îi atacă dintr-o dată craniul și ceafa. Ghemuit pe podea în poziția fătului, își atinse unul dintre pomeți, între ochi și ureche, și simți un firicel de sânge cald.

Ce grație aveai, ce gravitate...

— N-o să existe cale de întoarcere, își zise el cu voce tare.

Scăpă anevoie de pantaloni, scoase o batistă dintr-un buzunar al lor și o ținu pe rană, în timp ce stătea pe pat. Lovitura era superficială, iar sângerarea încetă relativ repede. Accidentul îl făcu să se trezească din beție, cu o viteză care i se păru neobișnuită.

Tremurând și fără pantaloni, simți acum nevoia bruscă de a scrie ceva, și fără să se mai gândească la nimic, se îndreptă spre birou, puse mâna pe un pix și își deschise caietul la prima pagină albă, după toate celelalte variante ale poeziei la care lucra.

Probabil că tocmai vederea acestor eforturi literare îi concentră durerea, deruta și oboseala, topindu-le în cele din urmă într-un singur sentiment – furia. Toate aceste formule complicate și experimentale, toate aceste prime versiuni, revizuiți, modificări și regândiri, rescrise și pritocite la nesfârșit, i se părură acum demne de dispreț. Ce rost avea toată strădania aceea tainică, toată truda aceea interiorizată, care îi mâncase atâta timp, dacă în momentul când posibilitatea de a-și împlini dorința i se oferea pe tavă, nu avea nici curajul și nici prezența de spirit s-o fructifice?

Se uită la cuvintele de pe pagină până când ajunseră să semene cu o mângăleală întâmplătoare și fără noimă; până când nu le mai găsi niciun sens.

Luă pixul și trase o diagonală groasă pe versiunea finală a poeziei. Apoi făcu același lucru în direcția opusă, realizând un X. De data asta apăsă atât de tare încât vârful pixului, deși era destul de moale, străpunse pagina. Îi plăceau sunetul și senzația conferită de ruperea hârtiei. Mângăli câteva mășcări peste versiunile anterioare ale poeziei, străpunse din nou paginile cu vârful pixului, iar în cele din urmă rupse întregul caiet și-i împrăștiă paginile pe birou și pe jos.

Cu mâna încleștată în continuare pe pix, se ridică, se clătină pe picioare și se lovi de perete. Nu era chiar atât de treaz pe cât crezuse.

La ora asta Sarah stătea în pat, la câțiva metri mai încolo, și probabil că dormea, cu ușa încuiată și camera cufundată în beznă. Și nu avea să i-o mai ceară niciodată.

Prost, prost, prost...

În timp ce spunea acest cuvânt, se dădu încet cu capul de perete, mânjindu-l cu sânge. Probabil că rana i se redeschisese. Mângăli cuvântul pe perete cu vârful pixului.

FUTU-I FUTU-I FUTU-I FUTU-I FUTU-I

Stătea lângă șifonier în timp ce adăuga și acest cuvânt cu niște majuscule șovăielnice, însă pe urmă simți că-l lasă picioarele și că e pe punctul de-a ajunge pe podea, lipit de una dintre părțile laterale ale șifonierului și alunecând în jos. Se uită în direcția patului și, cu un ultim efort, izbuti să se propulseze spre el. Apoi leșină.

Se trezi după doar câteva ore, cu o sete cumplită. Dacă ar fi fost un băutor mai experimentat, ar fi știut că nu era momentul potrivit să se dea jos din pat, că era doar o întrerupere momentană a odihnei, când trebuia doar să dea pe gât câteva pahare cu apă și pe urmă să se culce la loc și să doarmă încă trei-patru ore, minimum până la amiază. Însă Robert confundă entuziasmul nefiresc și febril cu care observă lumina soarelui de dimineață cu veghea autentică; pe lângă asta, atenția îi fu atrasă de vocile care se auzeau jos la bucătărie. Își dădu cu apă rece pe față, se dezbracă de hainele purtate cu o zi în urmă și își puse altele noi. Înainte de a ieși din cameră, se uită la cuvintele pe care le scrisese pe perete cu câteva ore mai devreme. Rușinat, își puse mâinile pe șifonierul masiv din lemn de tec, se prinse cu nădejde de el și-l trase cu vreo câțiva centimetri mai aproape de fereastră. O dată ascunse cuvintele, fu gata să coboare.

În bucătărie dădu peste trei sau patru dintre tovarășii de beție de noaptea trecută, care prăjeau pâine, făceau cafea și – într-o premieră plină de cutezanță – pregăteau micul dejun, având cu toții aceleași figuri speriate de bombe și aceiași ochi anormal de strălucitori. După ce-l întrebară ce pățise la față, iar el le răspunse că nu avea nimic, conversația se redusă la minimumul necesar, și acela rostit în șoaptă. Nici Terry, nici Sarah nu își făcuseră încă apariția, Veronica fiind cea care coborî următoarea și care, dând scurt din cap spre Robert, se îndreptă glonț spre frigider, unde bău pe nerăsuflăte o cutie de suc de portocale de un litru.

— Ți-e sete? întrebă prostește Robert, după ce ea termină.

Veronica nu-i luă în seamă cuvintele, mulțumindu-se să spună:

— Te-a lovit cineva azi-noapte?

— Nu. Am avut un accident.

— Credeam c-a fost o ciondăneală amoroasă, rosti Veronica și începu să taie niște felii groase de pâine. În clipa aceea apărură și Terry, îmbrăcat în pijama.

— Am borât, anunță el, fără să i se adreseze cuiva anume.

— Te iertăm, spuse Robert.

— I-am dat drumul pe telefon. Încercam să sun acasă.

Terry nu era singurul locatar de la Ashdown pe care veneau părinții să-l ia în dimineața aceea. Mai așteptau și alții să fie duși acasă. Unii aveau ei înșiși mașini și aveau de gând să-și facă bagajele și să plece de îndată ce se simțeau mai bine. Dincolo de fragilitatea și mahmureala generală se ghicea un fel de teamă ciudată, produsă de faptul că mai aveau de petrecut doar câteva ore împreună înainte de a se despărți, poate pentru totdeauna.

— Trebuie să iau o gură de aer, spuse cineva după ce căldura ouălor și a șuncii prăjite aburise geamurile de la bucătărie.

— Bună idee. Hai să facem câțiva pași.

Grupul era compus acum din opt oameni care își croiau drum pe poteca aflată de-a lungul falezei stâncoase, în direcția celui mai înalt promontoriu. Robert se gândi că încă era prea devreme ca să fi scăpat de aburii alcoolului, așa că într-un fel erau beți în continuare. În aer plutea o ceață umedă și caldă, în timp ce soarele strălucea palid, înăbușit de nori și izbutind doar să împrăștie o lumină slabă, galben-verzuie, peste oglinda mișcătoare a apei.

Pe când Robert o lua înaintea grupului, Terry îl ajunse din urmă și-l întrebă:

— Ia zi, și-a revenit Sarah după chestia aia?

— Așa cred.

Terry clătină din cap.

— Ciudată treabă. Apropo, ce-ai pățit la față? Robert nu răspunse. Iar Terry ezită, temându-se parcă de impactul pe care l-ar fi putut avea următoarele lui cuvinte.

— A pomenit cumva... a scos vreo vorbă despre... despre aranjamentul nostru?

— Ce aranjament? întrebă Robert, ceva mai repede decât ar fi fost cazul.

— Nu ți-a spus?

— Habar n-am despre ce vorbești.

— Bun, în regulă... Știi că din septembrie încep să lucrez pentru Frame, nu?

— Da.

— Știi c-o să închiriez apartamentul din Londra?

— Da, sigur.

Întâmplător, Robert refuzase deja camera liberă pe care i-o oferise Terry, preferând să vadă ce planuri avea Sarah.

— Și știi că Sarah și Veronica s-au despărțit, așa că nu-și mai caută locuință?

— Treci la subiect, Terry, pentru Dumnezeu.

— Ei, bine...

Terry îi aruncă o ultimă privire cercetătoare prietenului său, după care îi dădu drumul:

— O să vină să stea cu mine. Robert se uită la el îngrozit.

— Să stea cu tine? Cum adică?

— Adică o să se mute într-una dintre camerele libere.

— Dar... când s-a decis asta?

— Ieri seară, înainte de petrecere.

Îl prinse pe Robert de umăr și i-l scutură cu un gest stângaci.

— Nu-i ceva sinistru, să știi. Nu se-ntâmplă nimic. Iar partea bună e că tot rămâne loc și pentru tine, dacă vrei să stai cu noi. Sunt trei dormitoare. O să fie ca la Ashdown, doar c-o să fie la Londra.

Robert părea în continuare perplex. Terry își dădu seama că deocamdată nu mai putea să scoată mare lucru de la el.

— Gândește-te și vorbim mai târziu, conchise el. Merse mai departe iar ceilalți îl ajunseră în scurt timp, trecând pe lângă Robert, care rămase în mijlocul potecii, cu spatele la apa mării și cu privirea fixată asupra turnurilor cenușii ale casei imense. După câteva minute o văzu pe Sarah ieșind pe ușa din față. Se întoarse și începu să se îndepărteze de ea, însă se deplasă încet, așa că nu-i

trebui mult ca să-l ajungă din urmă. Părul ei nespălat părea mai închis la culoare și mai răzlețit ca de obicei. Noaptea trecută se demachiase, însă fără a se farda la loc de dimineață. Pielea ei avea o paloare evidentă, iar deasupra buzei de sus îi apăruse un fel de iritație. Ochii își pierduseră strălucirea, iar pleoapele i se lăsaseră. Purta obișnuita geacă de blugi, o bluză groasă de bumbac și niște pantaloni de catifea reiată verde-închis.

— Mersi că m-ai așteptat, spuse ea, fără să-l privească în ochi.

De fapt, și ceilalți încetinisera, iar acum se găseau la mică distanță în fața lor.

— Nu arăți grozav, zise Robert. Sarah pufni în râs.

— Eu nu arăt grozav? Ce-ai pățit?

— M-am luat la hartă cu mobila.

Sarah dădu impresia că nici nu auzise. Părea zăpăcită și deloc în largul ei.

— Toată lumea arată groznic în dimineața asta, adăugă Robert. Poate că nu trebuia să punem punct așa.

Se integrară în grup, dar izbutiră să-și păstreze întrucâtva intimitatea, iar apropierea dintre ei rămase aceeași, chiar în timp ce prietenii lor sporovăiau întruna de o parte și de alta.

— Azi-noapte... începu Robert. Sarah se zbârli.

— Chiar voiam să spun ceva despre asta. Te superi dacă încep eu?

— Nu, bineînțeles. Dă-i drumul.

— Așa.

Făcu din nou gestul acela: își trecu mâna prin păr, prinzând un smoc între degete și trăgând ușor de el. Ca de fiecare dată, Robert se simți străbătut imediat de un fior nestăpânit de tandrețe.

— De fapt, voiam să-ți mulțumesc, atâta tot.

— Mulțumește-mi.

— Robert – se desprinseră de grup încet, aproape pe neobservate – știu ce simți pentru mine. Firește că știu. De-o veșnicie. Sinceră să fiu, cred că la ora asta au aflat toți.

— Foarte bine. De ce să nu afle?

—Așa că... într-un fel, a fost o răutate din partea mea când am spus... ce-am spus azi-noapte.

— De ce? N-ai vorbit serios?

— Ba da, am vorbit. Atunci, cel puțin... da.

— Înțeleg.

— Eram beată cui. Tu la fel, spuse Sarah, întorcându-se și privind marea. Vreau să spun...

— Știi ce vrei să spui. Crezi c-ar fi fost o mare greșală și vrei să-mi mulțumești pentru că n-am lăsat-o să se producă.

— Da, zise Sarah, dând din cap nefericită. Cred că asta voiam să spun.

— Nu te lăsa păcălită, rosti Robert. N-a avut nicio legătură cu ția de caracter. A fost doar o slăbiciune, nimic altceva.

— Asta n-o mai cred. Nu ești un om slab.

— Ba sunt. Slab și nehotărât.

Între timp, ceilalți începuseră să se întoarcă în dezordine spre casă. Veronica trecu pe lângă ei, neputând să nu le arunce o privire curioasă, în care mustea gelozia. Chiar și după ce se îndepărtă suficient de mult, Sarah vorbi tot în șoaptă.

— E bine că plecăm de-aici. Am ajuns cu toții să ne cunoaștem prea bine unul pe altul. Ne-am apropiat prea mult.

— Zău? Și-atunci cum se împacă teoria asta cu statul în același apartament cu Terry la Londra?

— E doar ceva provizoriu. Limitat în timp. Nu știu ce-o să iasă mai departe.

Se întoarse spre el cu un aer disperat.

— Of, Robert, să nu-mi spui că ești gelos pe mine și pe Terry.

— Ai să râzi.

— Oricum, ce te-mpiedică să vii și tu? Mai rămâne o cameră liberă în apartament. Ar fi frumos să stai tot acolo.

Robert clătină din cap.

— Nu asta vreau.

— Păi atunci, ce vrei? Să te-ntorci și să stai cu părinții?

— Nu. Mă gândeam să mai rămân aici o vreme.

— Dar o să fii singur cuc. O să fie groaznic.

— Poate.

Ajunseră la porțiunea unde gardul dintre potecă și faleza stâncoasă lipsea. Se vedeau câteva lespezi de piatră și niște smocuri de iarbă-neagră mohorâtă și perseverentă care creșteau la întâmplare. Robert se apropie de margine pe vârfuri și se uită în jos la apa care lovea suprafața stâncilor cu mișcări languroase și întâmplătoare.

— Ce-ai făcut azi-noapte? întrebă el.

— Poftim?

— După ce ne-am spus noapte bună. Aș vrea să știi.

— Pleacă de-acolo, insistă Sarah. Ești prea aproape de margine. Nu ești în siguranță.

Robert rămase pe loc, așa că ea oftă și spuse, nerenunțând pentru început la aerul posomorât:

— Păi, m-am dus la Michele în cameră și m-am așezat pe pat. Mi s-a părut că te aud pe-afară. Am crezut c-o să bați la ușă.

— Era cât pe-aci, spuse Robert și se așeză turcește printre smocurile de iarbă-neagră. Ce-ai fi făcut?

— Nu întreba, Robert. Nu întreba. N-are rost, zise Sarah, așezându-se lângă el. Chiar ar fi fost o greșeală, să știi. Habar n-am ce m-a apucat. Am încercat să te folosesc, atâta tot.

— Să mă folosești?

— Da, ca s-o rănesc pe Veronica. Probabil că n-aș fi putut să merg până la capăt. Nici măcar nu-mi place sexul cu bărbații – îl privi cu o afecțiune neașteptată – cu niciun bărbat, așa că sunt sigură c-ar fi fost un dezastru. Ar fi compromis totul.

— Prietenia noastră, de pildă, spuse Robert cu o voce plată.

— Exact. Prietenia noastră. Iar asta contează enorm pentru mine, Robert, mai ales acum, la ora asta am într-adevăr nevoie de un prieten. Un prieten de nădejde. Iar tu ai fost întotdeauna cel mai bun; într-un fel, cel mai bun pe care l-am avut vreodată.

— Ei bine, păcat, spuse el, ferindu-și privirile, fiindcă nu mai vreau să fiu prieten cu tine. Nu mai pot.

Sarah avu nevoie de câteva secunde ca să priceapă, după care zise:

— Păi, n-ai încotro! Fiindcă asta e tot. Și acum, și pe viitor.

— Pentru totdeauna?

— Pentru totdeauna.

Îi puse o mână pe genunchi. Robert își coborî privirile spre ea, nutrind un scepticism blând, dar fără să simtă vreo emoție.

— Ronnie și cu mine nu avem o relație grozavă la ora asta, continuă ea, dar i-am rămas datoare pe viață. Fiindcă... a făcut un lucru uimitor, zău. Mi-a arătat... cum sunt de fapt.

— Ești sigură de asta, nu?

Trecură câteva clipe interminabile înainte ca Sarah să răspundă:

— Da, sunt sigură.

Robert dădu din cap și smulse un fir de iarbă.

— Am crezut c-ar fi putut fi... habar n-am ce, o toană.

— Nu. Atâta doar că, până la urmă, nu ne-am potrivit, spuse Sarah zâmbind. În ultimele săptămâni m-am tot gândit ce bine era să fi semănat cu tine.

— Cu mine?

— Sigur. Ai fi perfect pentru mine, nu crezi? Asta dacă n-ar exista... mă rog, un anumit lucru.

— Nu te mai juca așa cu mine, Sarah. Nu rezist.

— Nu mă joc, vorbesc serios. În ce mă privește, ești un tip minunat, dintotdeauna am crezut asta. Și o știi și tu.

Îi strânse genunchiul, iar el se uită încă o dată în jos, ca un motan somnoros care răspunde mângâierilor, curios și totodată nedumerit.

— Să-ți spun ceva, mi-ar sta mai bine mie să plec și s-o caut pe Cleo. Ia gândește-te: o soră geamănă, un alter-ego femeiesc. Ar fi partenera mea ideală, nu?

Acum Robert o privi țintă. Se uită la ea calm și iscoditor, în timp ce ea îi întorcea jenată privirea, sperând să descopere o urmă de amuzament în ochii lui. Însă căutătura lui nu avea nimic comic. Aproape că n-ar fi putut să se uite la ea mai solemn și mai intens,

deși, dacă ar fi știut cât avea să treacă până când avea s-o poată privi din nou așa cum se cuvine, ar fi meritat să încerce.

— Ar trebui să intrăm, zise Sarah într-un târziu. Începe să se facă frig.

— Intră tu, spuse Robert. Eu mai rămân aici. Sarah se ridică înțepenită.

— Ești sigur?

— Da, răspunse el, observându-i expresia îngrijorată. Nu te speria, adăugă el. N-o să m-arunc. Sarah se aplecă și-l sărută pe creștet.

— Bine.

După ce o văzu mergând câțiva metri, Robert o strigă:

— Sarah!

Fata se întoarse.

Robert fu cât pe-acum să-i spună de poezie, s-o îndemne să se ducă și s-o caute la Cafe Valladon, în cartea aceea, la pagina 173. Însă în aceeași clipă își dădu seama că nu avea rost. O pusese acolo prea târziu.

— La revedere, se mulțumi el să spună. Sarah surâse din nou și își continuă drumul înapoi spre casă.

14

Terry se întoarse foarte târziu de la Londra în seara aceea. Căutarea fotografiei durase mai bine de cinci ore la sfârșitul cărora nu mai avea suflu și ajunsese la un pas de disperare. Și totuși, în cele din urmă o găsisse: printr-un joc răutăcios al sortii, își croise drum până pe fundul celei mai îndepărtate cutii de carton din ultima dintre cele două camere ticsite cu vechituri. Într-un târziu, când dăduse cu ochii de fotografie, o strânsese ca pe mâna celui mai bun prieten dispărut de mult, făcând eforturi să-și stăpânească lacrimile de triumf și de ușurare. Apoi se uitase la ceas, făcuse un calcul rapid și își dăduse seama că abia mai avea timp să prindă ultimul tren înapoi, chiar dacă asta însemna să-și lase apartamentul într-o dezordine totală, de parcă tocmai ar fi fost scotocit fie de

serviciile de securitate, fie de o bandă de spărgători nepricepuți. Forța cu care dorea să se întoarcă la Ashdown în seara aceea îl luase prin surprindere. Patruzeci de minute mai târziu, era instalat în trenul care ieșea huruind din Londra, ținând fotografia în poală, în deplină siguranță, dosită între paginile ultimului număr din Sight and Sound; din când în când deschidea revista și privea pe furiș obiectul acela care simboliza tot ce era mai de preț și mai vrednic de a fi căutat din viața lui. Își impuse să nu-l mai rătăcească și să nu mai uite de el niciodată.

La gară trebui să aștepte câteva minute până să găsească un taxi, iar în momentul când fu lăsat în fața intrării de la Ashdown trecuse deja de unsprezece. La o oră atât de târzie, s-ar fi așteptat ca imobilul să fie liniștit și cufundat în întuneric, iar pacienții să se odihnească în dormitoare, singura activitate fiind mișcarea frenetică a creioanelor polisomnografice care își trasau tiparele determinate electric (și, firește, pașii neîncetați – și la fel de frenetici, deși ascunși – ai nefericitelor creaturi care participau la experimentele doctorului Dudden contrar voinței lor). În loc de asta, avu parte de un spectacol cu totul diferit: pe terasa luminată puternic se aflau trei femei, iar în aerul cald al nopții răsunau atât vocile lor care râdeau, cât și clinchetele paharelor și ale sticlelor. Femeile erau doctorița Madison, Maria Granger și Barbara Daintry, somnambula.

Văzându-l că urcă scările, Maria strigă:

— Hei, Harry! Ce pui la cale?

— Mă cheamă Terry, spuse el, apropiindu-se agale.

—Terry, Harry, tot un drac. De unde te furișezi așa în toiul nopții?

Maria era o londoneză între două vârste, veselă și neprefăcută, care îi făcuse deja câteva avansuri prietenoase lui Terry în ultimele zile. Era o femeie solidă, cu gușă și cu o gură pregătită permanent să se deschidă într-un zâmbet subversiv. Avea o burtă mare și niște sâni imenși. I se spusese că una dintre cauzele felului cum arăta erau medicamentele pe care trebuia să le ia ca să combată

simptomele narcolepsiei cronice de care suferea; totodată, însă, recunoștea din capul locului că preferința pentru gogoșile cu ciocolată și pandișpanurile cu căpșuni reprezentau celălalt factor marcant. Lui Terry îi plăcea de ea, ca de altfel tuturor celor de la clinică, în afară de doctorul Dudden.

— Am fost la Londra toată ziua, spuse el.

— Aha, ai tras chiulul!

— Într-un fel, da.

— Atunci nu stai cu noi la un pahar? Ne-ar prinde bine să avem și un bărbat printre noi.

— N-ar trebui să fim cu toții în pat la ora asta?

— Doctorul Dric nu-i aici. A plecat după-masă la o conferință. Pe lângă asta, e ultima mea noapte aici, așa că sărbătoresc evenimentul. Știi cum e, când pisica nu-i acasă...

— ... se mai odihnesc și șoarecii, încheie Terry, șoptindu-i apoi doctoriței Madison: Trag nădejde că și șobolanii.

Doctorița nu-i răspunse, iar chipul ei nu trădă niciun semn de complicitate.

— S-a făcut, zise el. Duc lucrurile astea sus și vin imediat.

Când se întoarse, doctorița Madison nu mai era acolo.

— S-a dus să se culce, spuse Maria.

— Femeia asta trage prea mult de ea, rosti Barbara. Iar ăla o bagă-n pământ.

Maria îi dădu un pahar de plastic lui Terry, umplându-i-l până la refuz cu vin alb.

— Așa, deci, zise el după prima înghițitură, abia aștepti să te torci în lumea adevărată, nu?

— Abia aștept să-mi revăd copiii. Și pe bărbatu-meu. Mi-a fost dor de ei. Dar mi-a plăcut aici, zău. Două săptămâni la mare. A fost distracție.

— Îi place să se distreze, spuse Barbara și chicotiră amândouă. Ar trebui s-o vezi cum face când râde. Circul de pe lume.

— Aoleu, nu-mi da apă la moară, rosti Maria, pe când chicotelile făceau loc unor sunete mai profunde, venite de undeva din fundul

gâtului. Nu te-apuca să spui bancuri. Știi că nu rezist.

— De ce? întrebă Terry. Ce se-ntâmplă când râzi?

— Se face moale ca o cârpă, răspunse Barbara în locul ei. Se face moale și e ciudată rău. Știi că se spune despre unii că râd până uită de ei? Exact asta pățește și ea.

— Nu începe să faci probe pe pielea mea, zise Maria, luptându-se deja să-și controleze mușchii feței. Să nu te prind că mă faci să râd cu vreuna dintre glumele tale.

— Ce-ai zice de aia pe care-o știu de la tine? întrebă Barbara. Despre ăla cu bananele. Se întoarse spre Terry și continuă:

— Un tip are trei banane. Se urcă într-un autobuz aglomerat la o oră de vârf și, ca să nu le storcoșească, își pune una în buzunarul de la piept, una în cel de la șold și una în ăla din spate...

Cu un efort de voință care părea cât se poate de serios, Maria își înăbuși râsul și o întrerupse brutal pe Barbara, spunându-i:

— Hai, potolește-te odată, bine? Lasă-mă-n pace. Nu vreau s-o fac de față cu Harry...

— Terry.

— Terry. Cum să-ți spun, nu mă mândresc deloc cu treaba asta. Nu-mi place să mă vadă lumea așa.

— Iartă-mă, scumpo, spuse Barbara, cu un glas plin de căință și însușindu-și reproșurile. Am crezut c-o să-l intereseze.

— Asta-i bună, parc-aș fi un nenorocit de exponat. Cu toate acestea, îi explică lui Terry:

— Dacă ești narcoleptic, ai o chestie căreia-i spune cataplexie, pricepi? Așa că, în clipa când râzi – de obicei totul se trage de la râs – te apucă un fel de leșin. Pierzi controlul. Dar simți când ți se întâmplă. Eu o pătesc de peste treizeci de ani, și abia acum câțiva ani au descoperit cauza. Așa că la ora asta trebuie s-o iau mai ușor cu râsul, fiindcă hazul fără măsură mă face să nu mai știu de mine. Familia și prietenii se distrează de mama focului când mă văd că scap caii, așa că mă fac mereu s-o dau pe chicoteli. Ce să-ți spun, pentru mine a ajuns să fie un stil de viață, nu? Așa a fost dintotdeauna, de fapt. De când mă știu mi-a plăcut să trag un râs

sănătos. Altfel cum Dumnezeu să rezisti? Vrei să supraviețuiești, trebuie să râzi...

În clipa aceea Terry își aminti de petrecerea de adio ținută cu atâția ani în urmă la Ashdown și dintr-o dată își dădu seama ce pășise Sarah în seara aceea, când reacționase atât de bizar la bancurile lui, iar ceilalți presupuseseră cu toții că leșinase fiindcă băuse prea mult. Această amintire de demult se contopi pe neașteptate cu prezentul, colorându-l și transformându-l, în așa fel încât lui Terry i se întâmplă un lucru de care nu mai avusese parte de o groază de ani: ceva se schimbă înăuntrul lui și-i dădu posibilitatea să se uite la Maria și s-o înțeleagă – să simtă, după atâta amar de vreme, o înțelegere autentică pentru o altă ființă omenească – privindu-i chipul, descifrându-i amestecul de veselie și tristețe care se citeau în fiecare trăsătură și gândindu-se cum era să tânjești după răs, să ți-l dorești ca pe cel mai scump lucru din lume, și totuși să ți-l refuzi mereu, fiindcă știi că e instrumentul propriei distrugerii, la fel cum șobolanii de pe mesele turnante ale doctorului Dudden erau nevoite să-și refuze somnul ori de câte ori și-l doreau cu ardoare...

— Și ți-a fost de folos? Întrebă el. Ți-a prins bine c-ai venit aici?

— Mă rog, mi-au dat niște medicamente noi, spuse Maria. Habar n-am cât or să m-ajute. Cel mai important lucru e că pot să vorbesc despre treaba asta. Cleo a fost grozavă, pe cuvânt. Am stat de vorbă cu ea ore întregi. Cred c-aș putea să-i spun orice.

— Iartă-mă, o întrerupse Terry, cine-a fost grozavă? Cum o cheamă?

— Cleo. Doctorița Madison.

Terry se uită țintă la ea câteva secunde bune.

— Știți ce, zău că trebuie să mă culc, spuse el în cele din urmă. Am umblat aproape toată ziua și a trecut de unșpe jumate. O iau din loc.

Își împinse scaunul în spate, se întoarse împleticindu-se în casă și își permise abia a doua zi dimineață – după o noapte în care petrecu mai bine de o oră în Faza a Patra a somnului, având parte

pentru prima dată de emoțiile fragile ale unui vis – să se gândească la numele acela și să analizeze uimirea amețitoare pe care i-o provocase rostirea lui. Apoi își aminti semnificația lui și totodată motivul pentru care, de o săptămână încoace, figura doctoriței Madison avea o familiaritate îndepărtată, și totuși chinuitoare.

Plecă imediat în căutarea ei.

În timp ce Terry străbătea coridoarele de la Ashdown ca să dea de doctorița Madison în acea dimineață de joi, Sarah mânca o felie de pâine prăjită și se uita cu un aer prudent la exemplarul din Casa somnului care stătea pe masa din bucătărie ca o bombă care nu explodase. Încă nu-l deschisese.

E absurd să fii superstițios în legătură cu o carte, își spuse ea. Ce rău putea să-i facă dacă o mai răsfoia puțin și citea câteva pagini? Chiar credea că povestioara asta de doi bani, pe care ea și Veronica o consideraseră din capul locului o glumă delicioasă, ar fi putut să capete niște puteri misterioase și s-o rănească?

Se uită la ceas: mai avea cinci minute și trebuia să plece la serviciu.

Își șterse untul de pe degete cu un ștergar de bucătărie, puse mâna pe carte și o deschise încet. Romanul păru să se deschidă foarte ușor la o anumită pagină, puțin dincolo de jumătate, și imediat după aceea dintre filele lui căzu o foaie separată. O pagină de caiet dictando împăturită și scrisă pe o parte.

Nu-i trecuse prin cap că ar fi putut fi același exemplar. De asemenea, nu se gândise că era posibil ca nici Veronica și nici Rebecca să nu-l fi deschis deloc timp de doisprezece ani.

Cu mâinile tremurându-i, despături foaia de hârtie și recunoscu imediat scrisul lui Robert. Cuvintele lui, date uitării cu atât de mult timp în urmă – uitate cu desăvârșire – îi reveniră în minte.

Dacă o să vreau să-ți las vreodată ceva, o să pun aici. În cartea asta.

La pagina 173. Așa că o să știi mereu unde să cauți. Puse deoparte hârtia fără s-o citească și trase de câteva ori, adânc, aer în

piept. Simți toată forța și vigilența scurgându-i-se din mușchi. Aproape că nu mai putea să-și miște brațele. Era pe punctul să se lase moale în scaun.

Nu. Putea să pună punct. Era în stare să controleze situația.

Se ridică în capul oaselor. Se sili să întindă mâna din nou spre foaia de hârtie. Își obligă degetele s-o ia și s-o întoarcă. Avea s-o citească repede, fără pauză, și cu asta basta.

Încă o inspirație profundă. Iar apoi:

Grație și gravitate... da, normal, era cartea din care citiseră atunci pe plajă, când vorbiseră despre afecțiuni, despre pierdere și despre ce poți să faci dacă pierzi pe cineva... narcolepticii tăi ochi... dar cum ar fi putut să scrie așa ceva? De unde ar fi putut să afle? Nu știa nimeni, pe vremea aceea... orbirea nopții... poate-un rău mai mare... adică în local, la Cafe Valladon, când ea și Ronnie îl băgaseră la mijloc... „ce albă și cioplită-i moartea”... iar pe plajă, citise cuvintele acelea cu voce tare, erau din Rosamond Lehmann... ca din uitare-adâncă... fantomele ce vor pleca deodată... vei mai dori... vei mai dori o viață spre-a socoate...

Termină de citit, iar hârtia îi căzu din mână. Se uită undeva în față, fără să vadă nimic. Uită că trebuia să plece la școală. Încetă să mai aibă sentimentul trecerii timpului, care la rândul lui părea să se fi suspendat.

Trecură de fapt aproape treizeci de minute până să străbată camera și să pună mâna pe telefonul montat pe perete. Formă un număr mâzgălit pe o agendă din apropiere.

La al zecelea sau al unsprezecelea apel, îi răspunse o voce necunoscută.

— Aș dori să vorbesc cu Ruby, vă rog. Ruby Sharp.

— Așteptați puțin, să văd dacă e.

Acustica de la celălalt capăt al firului evocă un vestibul sau un coridor. Sarah desluși niște pași și câteva voci îndepărtate. Își închipui un cămin neatrăgător, cu un parchet de mâna a doua și cu tot felul de anunțuri prinse cu bolduri pe avizierele de plută. Pe urmă auzi niște pași care se apropiau și cineva ridică receptorul.

— Alo, da?

— Ruby, sunt Sarah. Sarah Tudor.

— Aha.

Urmă o pauză datorată plăcerii și surprizei.

— Bună, Sarah. Îmi pare bine că te-aud. Ruby tăcu din nou, ceva mai mult, pradă unei nerăbdări curioase.

— Sarah? Te simți bine?

— Trebuie să stăm de vorbă.

— Da, sigur, spuse Ruby, așteptând din nou. Despre ce?

— Vreau să trec pe la tine.

— S-a... s-a întâmplat ceva? E ceva de rău? Sarah ieși în fine din tăcerea lungă în care se cufundase, spunând:

— Ai avut dreptate.

— Am avut dreptate? Despre ce?

— Ai zis că ținea cu adevărat la mine. Ai avut dreptate.

— Cine ținea cu adevărat la tine?

— Robert. Mi-ai spus alaltăieri și nu te-am crezut. N-am vrut să te cred. Dar acum mi-am adus aminte.

— Sarah... spuse Ruby, oftând exasperată. Ai o voce foarte ciudată. Cred c-ar trebui...

— Am găsit ceva de-al lui.

— Ce-ai găsit?

— O chestie scrisă de el. Pentru mine.

— Adică – de curând? A scris-o recent?

— Nu. Cu ani în urmă. Ascultă, pot să trec pe la tine? Putem să ne-ntâlnim azi undeva?

— Nu trebuie să te duci la școală?

— A, da. Sigur.

Dezumflată, Sarah se uită la ceasul de perete. Apoi își trecu o mână peste ochi.

— Atunci, diseară. Pot să te văd diseară?

— Plec acasă azi. O să stau cu mama tot week-end-ul. Îmi pare rău, adăugă ea, simțindu-i dezamăgirea lui Sarah.

— Nu-i nimic. Ar fi bine să plec la școală acum. Dar Sarah nu se

mișcă, și nici Ruby. Când cea dintâi reuși să vorbească din nou, vocea ei fu mai înceată, ca și cum ar fi vorbit cu sine, gândind cu voce tare.

— De ce-o fi plecat așa? Fără să spună nimic. Luând-o la fugă și pierzându-se în noapte.

Apoi păru să-și aducă aminte că Ruby o asculta.

— Atunci l-am văzut ultima dată. Iar înainte de asta – cu vreo câțiva ani înainte – a existat o scrisoare. Una singură.

— Ce spunea în scrisoare?

— Nimic.

— Chiar nimic?

— Nu mare lucru. Povestea de un vis de-al lui. Dar în afară de asta... nu mi-a zis nici măcar de unde trimitea scrisoarea. Sau ce făcea. Chiar m-am întrebat atunci...

— Da?

— Știai că Robert a avut o soră?

— Nu. Habar n-am avut. Nu știam multe despre el.

— A avut o soră geamănă pe nume Cleo, care a fost încredințată spre adopție când aveau amândoi câteva săptămâni. Din ziua aia n-a mai văzut-o. Poate că se ducea s-o caute. Întotdeauna a spus că o s-o facă.

Ruby nu mai era atentă.

— Uite ce-i, Sarah, trebuie să plec. Nu mai pot să stau, crede-mă.

— Știu. Iartă-mă.

— Mă-ntorc după week-end. Vin și te văd atunci, bine? Luni seară.

— Nu-i neapărată nevoie. Nici nu știu de ce te pisez cu chestiile astea. Atâta doar că... mi-am amintit de tot ce-a fost când ai vorbit de el alaltăieri.

Trase aer pe nas, se frecă la ochi și își impuse să-și revină.

— Îmi pare rău, pe cuvânt. Nu e problema ta.

— Ba nu, de fapt chiar e a mea, spuse Ruby încet și închise.

Deși îl dorea sufletul să-și lase clinica în grija doctoriței Madison

două zile, doctorul Dudden n-ar fi ratat această conferință pentru nimic în lume. Hingleton Pendlebury era una dintre firmele de consultanță managerială cele mai prestigioase din țară, iar acest curs scurt și intensiv pentru medicii rezidenți, intitulat „Motivarea pentru schimbare”, promitea să facă un lucru care, după părerea lui, ar fi trebuit bifat cu mult timp în urmă, și anume să-i familiarizeze pe membrii de frunte ai breslei psihiatrilor cu o serie de concepte de afaceri esențiale, în conformitate cu dureroasa, dar inevitabila tranziție a serviciilor de sănătate spre o cultură a managementului.

Alături de ceilalți delegați, sosise la hotelul stabilit din Londra miercuri spre sfârșitul după-amiezei. Era un hotel de cinci stele, ale cărui camere păreau proiectate – enervant de-a dreptul – ca să ofere maximum de confort, odihnă și destindere. Patul lui avea o saltea moale, umplută cu puf de găscă, iar fotoliile erau comode și tapițate cu meșteșug. Nelăsându-se pradă tentațiilor, doctorul Dudden se așezase direct pe podea la miezul nopții, având rezultatele ultimelor teste de laborator împrăștiate peste tot în fața lui, și luase hotărârea de a lucra în orice caz până la patru și jumătate. Cât reușise să rămână treaz în realitate, nu avea să afle niciodată. Făcu ochi la nouă și jumătate, întins pe mochetă, cu dureri de spate și cu gâtul teribil de înțepenit. Așa stând lucrurile, chiar în timp ce Ruby pune receptorul în furcă la celălalt capăt al Londrei și se întorcea gânditoare la ea în cameră, doctorul Dudden gonea pe coridoarele hotelului, nebărbierit, nespălat, îmbrăcat cu hainele purtate cu o zi în urmă și încercând disperat să localizeze principala sală de conferințe.

În ciuda oboselii și a aspectului neîngrijit, privea sesiunea introductivă a zilei mult mai entuziasmat decât ceilalți participanți, care, după cum avea să reiasă pe parcurs, se aflau acolo în virtutea anumitor obligații care declanșaseră diverse presiuni. Cei mai mulți erau psihiatri practicanți din Londra a căror prezență părea să fie rodul unei clauze contractuale asupra căreia insistaseră riguros atât managerii, cât și directorii nonexecutivi ai noilor consilii de

administrație.

— E ridicol, să dea dracii, tocmai spunea unul dintre ei la intrarea în sală a doctorului Dudden. A trebuit să anulez cinci prelegeri și șase consultații din ordinul cine știe cărui contabil cu fața plină de coșuri, care crede că știe mai bine ca mine ce-mi trebuie.

În clipa aceea, în sală își făcură apariția cei doi lectori ai cursului. Chipurile lor erau tinere, nematurizate, și purtau amândoi costume Jaeger identice, strânse pe corp. Fiecare părea să aibă puțin peste douăzeci de ani și niște priviri strălucitoare și goale, ca ale zeloților evanghelici.

— Salut, sunt Tim Simpson, spuse primul dintre ei.

— Iar eu sunt Mark Meguire.

Tim Simpson explică auditoriului că tocmai se întorsese dintr-o ședere de un an în Minnesota, unde absolvise un curs de schimbarea organizației la Duluth University. Pe de altă parte, Mark Meguire se lăuda cu o diplomă în domeniul relațiilor de grup, al planificării ședințelor și al dezvoltării resurselor umane, obținută la University of Milton Keynes.

— Iar scopul prezenței noastre aici este să vorbim despre schimbare, spuse Tim Simpson.

Dădu prima pagină a unui flip-chart și arătă cuvântul „SCHIMBARE”, care era scris cu litere de-o șchioapă.

— Exact, confirmă Mark Meguire. Schimbarea este un cuvânt de groază. Iar pentru mulți dintre domniile voastre, acestea sunt vremuri de groază.

Dădu și următoarea pagină a flip-chart-ului, arătând spre cuvintele „VREMURI DE GROAZĂ”.

— O bună parte dintre dumneavoastră vă veți teme de schimbare, zise Tim Simpson. Pe alții schimbarea va reuși chiar să-i înfurie. Însă mesajul pe care vi-l vom transmite pe durata următoarelor două zile va fi: profitați de frică, puneți furia la treabă și, mai presus de orice...

Se uită la Mark Meguire, care dădu încă o pagină de flip-chart,

după care cei doi intonară la unison:

— „ÎMBRĂȚIȘAȚI SCHIMBAREA”.

— În calitate de facilitatori calificați, continuă Mark Meguire, sarcina noastră în cadrul acestor sesiuni va fi să vă implicăm într-o serie de module cu simulare pe roluri și procedee de sporire a creativității.

— Aceste metode au fost testate și avizate de câteva dintre companiile cele mai de succes din America, licită Tim Simpson.

— Exercițiile pe care le veți efectua nu trebuie privite ca un program de instruire per se, plusă Mark Meguire.

— Ne propunem doar să vă deschidem mințile...

— Să stimulăm gândirea creatoare...

— Să vă captăm atenția...

— Să fixăm puncte și concepte cheie pentru o reținere pe termen lung...

— Și în primul rând...

Încă o pagină de flip-chart și o nouă intonare într-un glas:

— „SĂ VĂ MOTIVĂM PENTRU SCHIMBARE”.

— Să vedem, până acum are cineva vreo întrebare? se interesă Tim Simpson.

Cei mai mulți membri ai auditoriului păreau prea nedumeriți și perplecși ca să pună întrebări la momentul respectiv, așa că facilitatorii îi împărțiră în grupe de câte cinci și le explicară că primul exercițiu avea să garanteze o atmosferă relaxată, în care se puteau face prezentările.

— Tot ce trebuie să faceți, zise Mark Meguire, este să vă adresați colegilor de grupă, să le spuneți numele – eventual vârsta, dacă vreți – și câteva amănunte profesionale pe care le considerați relevante.

— Asta-i tot, Mark? întrebă Tim Simpson. Mi se pare cam plictisitor și convențional.

— Ai dreptate, Tim, am uitat ceva, recunosc Mark Meguire. Și știi ce-am uitat?

— Cred că știu, Mark. Cred c-ai uitat... Iar aici Tim Simpson

dădu la iveală o cutie de carton din spatele flip-chart-ului, moment în care exclamă amândoi:

— „PĂLĂRIILE CARAGHIOASE”! Mai multe pălării de carnaval fură scoase acum din cutie și distribuite la întâmplare delegaților uluiți, în timp ce Mark Meguire îi lămură că li s-ar fi putut părea mai ușor și mai nerrestrictiv să intre în rolurile corespunzătoare pălăriilor când se prezentau.

Cei cinci membri din grupa doctorului Dudden se așezară în cerc, își puseră pălăriile pe cap și-și aruncară priviri posomorâte înainte de a-i da drumul.

— Păi, hai să-ncep eu, spuse un delegat încărunit și cu ochelari, care avea pe cap o cască de polițist de mucava. Sunt doctorul Christopher Myers, am patruzeci și opt de ani și sunt conferențiar în cadrul catedrei de psihiatrie relațională.

— Numele meu, continuă femeia de lângă el, care purta un coif de Valkirie împodobit cu două coarne, este Susan Herriot. Sunt medic, MRC⁵ Psych, am patruzeci și doi de ani și sunt conferențiar de psihiatrie perinatală.

— Sunt Russell Watts, rosti bărbatul de alături, care avea pe cap o pălărie de păslă. Consultant particular și psihoterapeut. Treizeci și nouă de ani.

— Păzea și ochii mari, flăcăi! tună dintr-o dată doctorul Dudden, izbind cu pumnul în masă cu o violență care-i făcu pe ceilalți să tresară și având pe cap o pălărie de pirat. Steagu’ negru sus, vela rândunică-n vânt și grijă mare la pupa! Cînșpe inși pe lada lui, iuhu-hu, nu-i e frică nimănui!

Cum ceilalți colegi îl priveau stupefiați, încheie prin a anunța pe un ton mai potolit:

⁵ Member of the Royal College of Psychiatry.
Psychiatry.

* Fellow of the Royal College of

— Doctorul G. K. Dudden, MRC Psych, manager și șef al echipei de la Clinica Dudden. Treizeci și șase de ani la ultima aniversare. La dispoziția dumneavoastră.

Ceilalți nu se arătară suficient de interesați de prenumele lui ca să i-l ceară. În plus, pomenirea clinicii aprinse un licăr de recunoaștere în ochii ultimului membru al grupei, care spuse „Aha, cel cu somnul!” înainte de a li se adresa tuturor. Era cel mai vârstnic dintre toți, avea o coamă de păr alb și un chip fin, cu trăsături acviline, acoperite parțial în acel moment de vălul care atârna de o parură cu boruri late, pe care se găsea un aranjament compus din câteva rânduri de trandafiri de plastic roz și bleu.

— Numele meu, spuse el încet, este Marcus Cole, FRC Psych*. Am cincizeci și opt de ani, sunt profesor de psihiatrie judiciară și a trebuit să anulez o întâlnire la Home Office ca să vin aici. Și-acum, ce-ar fi să dăm jos bazaconiile astea?

Pe măsură ce activitățile din cursul dimineții continuau, tensiunile dintre cei cinci membri ai grupei păreau să se intensifice în loc să se dizolve. Profesorul Cole și Christopher Myers se cunoșteau deja foarte bine: își spuneau pe nume și se tratau cu un respect reciproc evident. Totuși, amândoi manifestau o suspiciune fățișă la adresa lui Russell Watts și afixau o răceală ușor de observat față de doctorul Dudden. Jocul următor, în care li se ceru să aranjeze șase bețe de chibrit în așa fel încât să realizeze diferite combinații de triunghiuri echilaterale, se desfășură fără mari probleme. După aceea, pentru deblocarea canalelor de creativitate latentă (conform expresiei lui Mark Meguire), cursanții fură solicitați să realizeze niște sculpturi personalizate din mai multe instrumente de curățat pipa. Exercițiul suscită anumite controverse, dat fiind că sculptura lui Russell Watts fu considerată obscenă și explicită, ca de altfel și gesturile pe care acesta începu să le facă spre doctorița Herriot și pe care femeia se strădui din răsuputeri să nu le bage în seamă. În cele din urmă, înainte de prânz, cei cinci practică un joc intitulat „Schimbă paradigma!”, în care avură de decupat câte o reclamă color dintr-un ziar sau dintr-o revistă,

trebuind apoi să le asambleze într-un colaj original. Li se recomandă de asemenea ca noile imagini să fie nu atât abstracte, cât reprezentationale.

— Asta-i tot ce-ai scos din tine? întrebă doctorul Myers la sfârșit, uitându-se la colajul profesorului Cole.

— Cum adică? spuse iritat profesorul, ale cărui degete erau mânjite cu lipici.

— Păi, e destul de simplist, nu?

— E un exemplu perfect de aeroplan, dacă vrei să știi.

Aruncă o privire depreciativă la ceea ce făcuse doctorul Myers și adăugă:

— Măcar la mine îți dai seama ce este.

— Asta ce mai vrea să-nsemne?

— Păi, ce-ai vrut să faci acolo? Un elefant?

— E un cal, pentru Dumnezeu.

— Ai greșit forma.

— Cum adică, am greșit forma? E în formă de... de cal, fir-ar să fie. Barem eu mi-am propus ceva mai ambițios. Aeroplane poate să facă toată lumea.

— Mai dă-te-n mă-ta, Myers. Tâmpit ai fost, tâmpit ai rămas.

Buna dispoziție a grupei nu crescuseră defel în timpul prânzului. După ce-și curățase lipiciul de pe mâini, profesorul Cole păru ceva mai puțin belicos, mulțumindu-se să se așeze la masă cu un aer resemnat, melancolic, și să mănânce în liniște. Doctorul Myers, în schimb, deveni și mai vehement.

— Parc-am fi iar la grădiniță, să fiu al naibii, se plânse el. Cât or băga clovnii ăștia prepuberali în buzunar ca să ne facă să pierdem vremea în halul ăsta? Ia spuneți, a auzit cineva de firma asta... Hingherii Pezevenghi sau cum le zice?

— Hingleton Pendlebury, cuvântă doctorul Dudden, este o companie de prestigiu din comunitatea de afaceri. Personal, consider că activitățile din sesiunea de dimineață au fost extrem de stimulative. N-ar trebui să desconsiderăm metodele astea doar fiindcă la început par nițel juvenile. Succesul afacerilor americane

tocmai pe așa ceva se bazează.

— Rahat cu perje, opină doctorul Myers. În primul rând, serviciile de sănătate nu sunt o afacere. În al doilea, succesul afacerilor americane e un mit. Uitați-vă la datoria lor națională. Pe nemți sau pe japonezi n-o să-i vedeți jucându-se cu bețe de chibrit sau curățătoare de pipă în orele de program. Dimpotrivă, lucrul ăsta arată tocmai care-i marea hibă a americanilor: infantilismul lor de toată jena.

— Dumneavoastră ce credeți, domnule profesor? întrebă doctorița Herriot.

Femeia stătea lângă Russell Watts și încerca să se țină cât mai departe de el.

Profesorul Cole puse jos furculița și cuțitul, după care rosti visător:

— Peste doi ani mă pensionezez. La ora aceea o să am peste douăzeci și cinci de ani de muncă în domeniu și o să văd psihiatria transformându-se, în ochii opiniei publice, dintr-o știință medicală serioasă într-un segment discreditat al serviciilor de stat și într-un țap ispășitor pentru toate relele societății. Mi se pare cum nu se poate mai nimerit să-mi închei cariera făcând colaje din hârtie și lipici, sub supravegherea unui individ cu zece ani mai tânăr decât fiul meu cel mic. Astăzi, continuă el, pe când ceilalți îl ascultau cu o concentrare șocată, trebuia să mă-ntâlnesc cu cei de la Interne și conducerea spitalului ca să discutăm cazul unui tânăr schizofrenic internat într-una dintre secțiile mele. Sunt singurul autorizat să ofere o părere de specialist referitoare la cazul ăsta, dar întâlnirea o să aibă loc fără mine. Cam așa arată realitățile practicii psihiatrice din Londra de azi.

— Directorii vor să-l externeze, presupun, spuse doctorul Myers.

— Da. E criză de paturi, iar starea lui s-a stabilizat în ultimele săptămâni.

— Definitiv?

— Nu. Doar mulțumită eforturilor noastre.

— Dar n-or să-i dea drumul, nu?

— Trag nădejde. Dar nu-i exclus.

— E periculos?

— Foarte.

Profesorul Cole se ridică anevoie și spuse:

— Cred că mă duc să mă-ntind puțin. Ne vedem peste vreo jumătate de oră.

După plecarea lui, doctorul Dudden se apucă să le pună cafea tuturor și pufni:

— Nișel cam dinozaur. Trebuie să-nvețe să fie în pas cu vremurile.

Christopher Myers se aprinse imediat.

— Ar fi bine să țineți cont că n-am îmbrățișat cu toții piața liberă cu entuziasmul dumneavoastră, domnule doctor Dudden, spuse el.

— O s-o faceți, răspunse Dudden. N-o să aveți încotro.

— Clinica merge ca pe roate, presupun?

— Ne descurcăm, ne descurcăm.

— N-ați avut prea multă antireclamă? Doctorul Dudden încetă să-și amestece zahărul din cafea.

— Adică?

— Mă gândeam la necazurile de anul trecut cu tânărul acela. Parcă Webb îl chema, nu?

— Stephen Webb a murit într-un accident de mașină. Fără nicio legătură cu clinica mea.

— Da, firește. Totuși, a făcut ceva vâlvă, știți cum e...

Doctorul Dudden ridică din umeri.

— Nu mă miră. Și, sincer să fiu, nici nu mă deranjează.

— Așa o fi, spuse doctorul Myers, ezitând câteva secunde, ca și cum ar fi vrut să aducă în discuție o chestiune delicată. Oricum, cred c-ar fi bine să știți că mi s-a cerut să conduc o comisie care să cerceteze accidentul. O să primiți în scurt timp o înștiințare oficială. În scris.

Doctorul Dudden se opri, cu gura căscată, tocmai când voia să soarbă din cafea. Pălise brusc.

— Înțeleg, rosti el încet.

Remarcând liniștea care se așternuse la masa lor, doctorița Herriot se întoarse spre Russell Watts și-l rugă să-i dea zahărul. Acesta îi întinse bolul cu pliculețe albe și maro, punându-i mâna pe coapsă cu bună știință.

— Pariu pe cât vrei c-ai foc în pizdă, șopti el.

— Cred că e timpul să ne-ntoarcem în sala de conferințe, spuse doctorița Herriot cu o voce neobișnuit de stridentă și încordată, ridicându-se cu mișcări bruște, de om aflat în culmea stuporii.

Cea mai mare parte a după-amiezei fu rezervată unui joc lung și complicat pe nume „Bebelușii extraterestri”. În acest scop, Tim Simpson și Mark Meguire trasaseră câteva cercuri cu sfoară pe pardoseala sălii de conferințe. Acestea aveau diametrul de trei-patru metri, iar în mijlocul fiecăruia se găsea câte o găletușă plină cu bebeluși de jeleu.

— S-ar putea să vi se pară niște bebeluși de jeleu obișnuiți, spuse Tim Simpson, dar de fapt e vorba de embrionii unei forme de viață extraterestre. Tocmai au aterizat la dumneavoastră în grădină, iar în treizeci de minute or să iasă din găoace și-or să se transforme în niște monștri uriași, care sunt o amenințare la adresa vieții și sunt capabili să distrugă lumea.

— În plus, adăugă Mark Meguire, au început deja să emită o energie puternică și cu un grad mortal de radioactivitate, așa încât oricine pătrunde înăuntrul cercurilor o să fie ucis.

— Există o singură modalitate de distrugere a acestor extraterestri, zise Tim Simpson. Nu sunt imuni la apă. Îi cufundați în apă și mor instantaneu.

Fiecare grupă primi o găleată cu apă și cinci funii de câte trei metri fiecare. Apoi li se spuse că aveau treizeci de minute ca să descopere cum puteau fi transferați bebelușii de jeleu dintr-o găleată în alta fără să intre nimeni înăuntrul câmpului radioactiv periculos, fără să pună mâna pe găleata cu extraterestri și fără s-o scoată din cerc.

Doctorul Dudden preluă comanda grupei din care făcea parte.

— Ei bine, nu e indicat să ne pripim, zise el. Haideți să rămânem

cu capul pe umeri și în cinci minute să ne gândim la o strategie.

— Păi, lucrurile mi se par destul de clare, spuse doctorul Myers. Unul dintre noi o să trebuiască să intre în cerc și să-i verse pe ăi mici direct în găleata cu apă.

— Dar o să fie ucis, interveni doctorul Dudden.

— Și? Se cheamă c-a salvat omenirea. Merită să te sacrifici, nu?

— Hai să tragem la sorti, propuse doctorița Herriot. Sau să dăm cu banul.

— Numai că mori imediat ce-ai pătruns în cerc.

— Nu ni s-a spus chestia asta. S-ar putea să ai zece sau treizeci de secunde, poate chiar un minut.

Doctorul Dudden se consultă cu Mark Meguire, care-i spuse că, dacă pătrundeai în cerc, moartea era instantanee; mai mult, sacrificiile individuale nu erau în spiritul exercițiului. Întorcându-se la loc, doctorul Dudden văzu că profesorul Cole făcea un nod la bucata de funie care-i aparținea.

— Ce faceți? întrebă el.

— Simplu ca bună ziua, răspunse profesorul. O să trebuiască să aruncăm niște lasouri în jurul găleților. Cu unul prindem găleata cu apă și o mutăm în centrul cercului. Pe urmă patru dintre noi trebuie să arunce lasourile în jurul găleții cu bebeluși, și dacă strângem cu toții de funii, ar trebui să reușim să ridicăm găleata și s-o înclinăm, ca să-i vărsăm în apă. Ia uitați-vă, mai spuse el, arătând spre celelalte grupe, deja s-au pus pe treabă.

Doctorul Dudden se încruntă savant.

— S-ar putea să meargă, acceptă el. Operațiunea se dovedi extrem de anevoioasă și le trebuiă mai mult de douăzeci de minute ca să fixeze găleata din centru cu patru funii, pregătindu-se apoi să tragă de ele sub supravegherea doctorului Dudden.

— Bun, zise el. Acum, când spun trei, ridicăm găleata și pe urmă...

— Pot să spun și eu ceva? întrebă Russell Watts.

— Ce? se răsti doctorul Dudden. Transpira vârtos, iar întreaga activitate începuse să i se pară destul de stresantă.

- Păi, mă gândeam că s-ar putea s-o fi pornit pe un drum greșit.
- Cum adică?
- Am presupus că toate creaturile astea trebuie distruse.
- Da, și?
- Poate c-ar fi bine să-ncercăm să discutăm rațional cu ele.

Christopher Myers și Susan Herriot lăsară funiile jos și se priviră cu un aer disperat. Spre deosebire de ei, profesorul Cole părea să nu mai fie atent. Pe chip i se întipărise din nou expresia aceea visătoare. De fapt, se gândea la întâlnirea de la care fusese nevoit să lipsească în cursul după-amiezei, precum și la pacientul schizofrenic care se aflase în grija lui în ultimele săptămâni, întrebându-se ce avea să se întâmple în cazul în care conducerea spitalului decidea să-l externeze.

Atacatorul avea un metru optzeci înălțime și purta pantaloni negri și o geacă verde de camuflaj.

- Să discutăm rațional cu ele? Ce Dumnezeu vreți să spuneți?

— S-ar putea să fie primul nostru contact cu o civilizație extraterestră și o să-i radem fără să-ncercăm deloc să comunicăm cu ei?

Se plimba întruna de la un cap la altul al peronului, bombănind ca pentru sine și uneori strigând de-a binelea:

— Pentru numele lui Dumnezeu, domnule, sunt bebeluși de jeleu, nu de-adevăratelea. E doar un joc.

— Haideți să-i răsturnăm pe afurișiți în apă și să terminăm bâlciul.

Lama cuțitului pe care-l avea la el lucea în lumina soarelui de după-amiază.

- Și, mă rog, de unde știm că apa chiar le vine de hac?

— Cum?

— Tocmai au aterizat la noi în grădină. Nu știm nimic despre ei. Ce ne garantează că apa o să-i omoare?

Victima rămâne în comă, după ce a fost rănită de mai multe ori prin înjunghiere în zona pieptului și a gâtului.

- Știți ce, hai să punem mâna pe funii și să-i dăm drumul.

— Da. Să nu ne mai copilărim.

— Sunteți gata, domnule profesor?

Externarea pacientului s-a făcut fără să se țină cont de părerea mea de specialist și contrar recomandărilor formulate în raportul pe care l-am supus atenției celor de la Interne.

— Marcus, ești gata?

Dat fiind că nu par să existe perspective de ameliorare a stării fiului dumneavoastră, nu pot decât să vă transmit condoleanțe pentru suferințele pe care le va fi pricinuit, probabil, dumneavoastră și familiei.

Profesorul Cole își dădu seama că i se adresase cineva și își ridică privirile spre figurile nerăbdătoare ale colegilor de grupă. Constată că stătea jos pe pardoseala sălii de conferințe, deși nu-și amintea cum ajunsese acolo. Înainte de a se ridica anevoie, scoase o batistă din buzunar și-și șterse câteva broboane de transpirație de pe obraji și de pe frunte.

— Da, sunt gata, glăsui apoi profesorul universitar Marcus Cole, FRC Psych.

Imediat după aceea, cei patru trăgători de funii își reluară pozițiile, iar doctorul Dudden numără până la trei cu un glas monoton, dar totodată emoționat. După ce sarcina fu îndeplinită cu succes, membrilor grupei li se dădu voie să mănânce bebelușii de jelu îmbibați cu apă.

15

Nu se pusese niciodată problema unei lovituri primite de la Terry, avea grijă să sublinieze Sarah ori de câte ori discuta incidentul fie cu o prietenă, fie chiar cu analistul personal. Cu toate acestea, era înspăimântată. Nu mai văzuse în viața ei o asemenea manifestare a furiei, nici măcar din partea lui Gregory în seara când se despărțiseră. Se bătuse cu pumnul în masă și în pereți. Se scosese strigăte de mânie scurte, stridente și neclare. Câteva piese de mobilier fuseseră lovite cu picioarele și azvârlite prin cameră.

— Dar nu-i vina mea, protestase Sarah de mai multe ori. Nu sunt

eu de vină. N-am avut ce să fac.

După incident, Terry nu mai vorbi cu ea aproape o săptămână. Apartamentul pe care-l împărțeau nu era foarte mare și le-ar fi fost greu să evite orice formă de contact, însă Terry transmise un mesaj cât se poate de clar când își luă toate cărțile și ziarele din camera de zi, unde lucra de obicei, transformând dormitorul liber și neîncălzit într-un birou improvizat. Oricum, măsura nu avu efect, fiindcă la finele săptămânii fu chemat în biroul editorului, unde i se spuse că fusese dat afară. Și cum din banii lui se plătea chiria amândurora, acesta fu sfârșitul perioadei în care stătuseră în același apartament. Lucrase doar trei luni la Frame.

După câteva zile se mutară: Terry pentru a începe o lungă perioadă de dormit pe podelele prietenilor, Sarah (care încă nu-și găsisese un post de profesoară) pentru a se instala în camera de oaspeți a unei mătuși extrem de antipatice din Crouch End. Între timp însă, furia lui Terry se domolise. Tânărul își dădu seama că incidentul avea o dimensiune dacă nu caraghioasă de-a dreptul, cel puțin ironică, pe care avea s-o savureze din ce în ce mai mult pe durata anilor următori. Prin urmare, păstră legătura cu Sarah, o invită de multe ori la masă sau la un bar, iar de câteva ori îi ceru să-i povestească totul din nou, ca să nu mai aibă niciun dubiu despre felul cum se produsese dezastrul.

— A fost un vis, Terry. Probabil c-am visat că o făcusem.

— Dar cum se poate? Nimeni nu visează așa ceva.

— Ba se poate. Eu așa visez. De când mă știu. Chiar și acum, amintindu-și de ziua aceea, lui Sarah îi fu imposibil să deosebească visul de realitate; trecerea dintr-o stare în alta avea loc fără să lase vreo urmă cât de mică. Fiecare era caracterizată de aceleași elemente: lumina fragilă a soarelui de după-amiază, mohorându-i sau înveselindu-i masa de scris în funcție de mișcarea norilor, zgomotul trenurilor care treceau prin apropiere la doar câteva minute unul de celălalt, iar dincolo de linia ferată, la marginea cimitirului, oceanul compus din coroanele pomilor care se unduiau în bătaia vântului. Era jumătatea lui noiembrie. În apartament

domnea o tăcere fantomatică, iar atmosfera nu se schimbase în ultimele două zile, de când Terry plecase în Italia. De atunci nu mai vorbise cu nimeni, în afară de Terry însuși, care o sunase în dimineața aceea din Milano, debordând de povești despre celebrul regizor pe care fusese trimis să-l intervieveze și vrând să știe dacă îi parvenise corectura discursului lui Henry Logan. Da, spusese Sarah, venise cu poșta chiar în ziua aceea. La care Terry îi zisese: Foarte bine, fiindcă o să te rog să faci o modificare.

La ora aceea, în cel de-al treilea an de existență, Frame devenise o publicație austeră și relativ timorantă, cu un public redus numeric, dar influent și cultivat. Articolele tindeau să fie lungi, cu ilustrații puține, dar în schimb cu note de subsol extrem de dense. În mod normal, comitetului de redacție nici nu i-ar fi trecut prin cap să publice un material atât de subțire și de anecdotic ca discursul rostit de Henry Logan la încheierea unui dîneu simandicos; numai că acest infam mogul și fost producător englez își anunțase recent retragerea din lumea filmului, pentru ca în același timp – din motive doar de el știute – să salveze revista din ultima sa criză financiară, care se dovedise aproape fatală. Din nefericire, dat fiind că în prezent Logan era nu doar binefăcătorul publicației, ci și acționarul ei majoritar, nu mai putea fi vorba de refuzul de a-i tipări dactilograma pătată de mâncare pe care o pusese cu mândrie pe biroul redactorului-șef într-o luni dimineață. Fragmente dintr-o viață în filme, acesta era titlul ei inspirat, iar apariția paginilor respective declanșase imediat un carusel frenetic al fugii de răspundere, dat fiind că – unul după altul – diverși membri ai redacției declinaseră teribila sarcină de a redacta textul și de a-i da cât de cât o formă. În cele din urmă, măgăreața căzuse pe Terry, din cauză că era ultimul angajat și ocupa treapta cea mai de jos. Acesta văzuse imediat că nu putea face mare lucru cu privire la substanța discursului, care conținea amestecul scontat de amintiri banale și autotămâieri nesuferite. Totuși, se străduise din răspuțeri să facă abstracție de antipatia personală pe care i-o prilejuise fiul lui Logan cu ocazia scurtei lor întrevederi și trecuse la

îndeplinirea activității editoriale care i se părea cea mai utilă în cazul acela, și anume redactarea notelor de subsol menite să ofere un plus de culoare biografică textului și să explice numeroasele trimiteri culturale pur britanice pe înțelesul cititorilor din alte țări ai revistei.

Cu sânguința nou-venitului, Terry petrecuse cel puțin o săptămână lucrând la aceste note de subsol și încă se chinuia să vadă care dintre ele erau oportune și care superflue, când primise un telefon de la redacție și fusese anunțat că unul dintre redactori se îmbolnăvisese. Terry trebuia să-i țină locul, ceea ce presupunea, printre altele, răspunderea plăcută de a zbura la Milano ca să pregătească un raport despre locațiile unde avea să fie turnată o prestigioasă coproducție anglo-italiană. Înainte de plecare, lăsase la redacție o versiune mai mult sau mai puțin finală a textului adnotat, rămânând în continuare cu o serie de incertitudini sâcâitoare. Tocmai pentru lămurirea unora dintre ele o sunase pe Sarah din Italia de dimineață și o întrebase dacă sosise corectura.

— Acum fii atentă, îi spusese el, fiindcă trebuie trimise înapoi prin poștă, cu clasa întâi, chiar în seara asta. Așa că mai întâi trebuie să le citești de la cap la coadă și să semnalezi greșelile de literă. Iar după aia – mă asculți? — după aia vreau să scoți nota de subsol numărul trei.

Rostise cuvintele cât mai clar cu putință, acoperind paraziții care se auzeau pe liniile internaționale.

— Nota de subsol numărul trei. Scoate-o. N-avem nevoie de ea. E ca nuca-n perete și nu comunică nimic în plus.

— În regulă, zisese Sarah. E simplu. Mă descurc, nicio problemă.

— Da, dar ai grijă s-o faci cum trebuie, insistase Terry. O să trebuiască să renumerotezi toate infra-paginatele. Verifică atent, să corespundă.

— Așa o să fac, Terry. Fii fără grijă. După aceea Terry închisese, aparent liniștit și mormăind ceva despre un prânz pe care avea să-l ia în scurt timp în compania lui Marcello Mastroianni.

Sarah așteptă până la începutul după-amiezei, când

cumpărăturile fuseseră deja făcute, iar lumina începuse să cadă mai bine pe birou. După ce-și pregăti o cafea, scoase foile de hârtie din plic și le aranjă frumos în fața ei. Notele de subsol ale lui Terry se găseau pe o pagină separată; cea de-a treia trebuia eliminată, iar celelalte renumerotate, însă deocamdată le puse deoparte și se decise să parcurgă mai întâi întregul text (în total, cinci pagini), citindu-l cu mare atenție, ca să descopere eventualele greșeli de sens sau de tipar. Pentru această activitate avu nevoie de douăzeci de minute. Pe urmă se întoarse la o frază aflată în prima parte a textului. „Cine ar fi crezut, scrisese Logan, că doar cu un an în urmă aveam să devin directorul administrativ al unei mândreți de country club și centru de agrement situat la o aruncătură de băț de aceleași studiouri – nici mai mult, nici mai puțin decât în Teddington?” După cuvântul „Teddington” fusese bătut mai sus un „3” care îl trimitea pe cititor la o simplă notă explicativă de pe pagina separată, care avea următorul conținut: „O suburbie placidă și respectabilă a Londrei, aflată pe malul Tamisei, la sud de Richmond”. Aceasta era nota de subsol pe care Terry o voia eliminată. Sarah nu înțelegea motivul, mai ales într-o fază atât de avansată a redactării, dar în fond era decizia lui. Prin urmare, șterse „3”-ul ridicat din text, făcu un semn clar de corectură pe margine și începu să modifice toate cifrele care veneau în continuare: „4” deveni „3”, „5” se transformă în „4” și așa mai departe. De notele propriu-zise nu se atinse deocamdată. Era o muncă simplă, mecanică, iar în apartament era atâta liniște încât auzea sunetul stiloului pe foaia de hârtie și fiecare sorbitură delicată de cafea semăna cu o destrămare zgomotoasă a tăcerii.

Tocmai efectuase ultima schimbare, transformându-l pe „16” în „15”, când auzi un zgomot în vestibul: ceva pus în cutia de scrisori. Deși se făcuse târziu, nu era exclus să fi venit vreun plic cu poșta de seară. Se duse să se uite și dădu peste o scrisoare care căzuse pe podea. Fusese pusă într-un plic simplu de culoare albă, avea un timbru de clasa întâi, iar Sarah își dădu seama imediat după caligrafie că expeditorul era Robert. Tremurând, deschise plicul cu

degetul arătător și se opri în vestibul ca să citească scrisoarea.

Nu mai primise nicio veste de la Robert din ziua când se despărțiseră – ziua când îl lăsase stând pe marginea falezei stâncoase, cu obrajii învinețiți și umflați din cauza unui accident bizar, neelucidat, care avusese loc la el în dormitor înainte de ivirea zorilor. Nu venise după ea în casă, iar după o oră apăruseră părinții lui Sarah ca s-o ia definitiv de la Ashdown, cu tot cu bagaje. Iar de atunci, nimic.

Două scrisori trimise lui Robert pe adresa de la Ashdown rămăseseră fără răspuns. Pe urmă, la șase sau șapte săptămâni după terminarea semestrului, Sarah sunase acolo, iar un bărbat căruia nu-i mai auzise vocea până atunci îi comunicase că Robert plecase de mai bine de o lună. Le dăduse telefon părinților lui, de la care aflase că era în vacanță undeva în Europa, cu un bilet de tren în circuit. La următorul apel aceștia îi dăduseră o adresă ciudată dintr-un oraș care nu-i spunea nimic, la vreo trei sute de kilometri de Londra. Nu avea telefon. Sarah îi scrisese și acolo, dar nici de data asta nu primise răspuns. Nici scrisorile trimise de Terry nu se bucuraseră de alt tratament. Sarah renunțase. Robert îi spusese că nu mai voia să fie prieten cu ea, cel puțin deocamdată. Se părea că nu glumise. Dar și eforturile ei aveau o limită. Iar acum, scrisoarea asta. Nu avea nicio adresă și consta într-o singură foaie de hârtie, care părea că fusese scrisă în mare grabă. Sarah avu certitudinea că nu avea să afle prea multe noutăți.

Conținutul scrisorii era următorul:

Dragă Sarah,

A fost rău la Ashdown. O idee proastă. Am stat doar o săptămână-două. Prea multe fantome.

Pe urmă am plecat acasă pentru o vreme. Certuri cu taică-meu (nu ne-am înțeles niciodată) și o mulțime de zile în pat. Plictiseală mare, așa că am încercat să călătoresc nițel. Nici așa nu m-am distrat cine știe ce.

E fără speranță, își zise Sarah. Ba chiar mai rău. Bine măcar că

paragraful următor părea mai lung.

Ți-am povestit vreodată despre un vis pe care l-am avut când eram copil? Probabil că da – mai devreme sau mai târziu, cred că ți-am spus tot. Era despre mersul pe un drum, un drum foarte încins și plin de praf, la marginea căruia se găsea o femeie în uniformă de asistentă medicală care arăta undeva în depărtare, spre o clădire de care mi-am dat seama că era un spital. Femeia stătea în dreptul unui indicator de circulație scris într-o limbă străină.

Până la urmă am deslușit sensul visului, ce anume încercase să-mi spună.

Prin urmare, iată-mă. În linii mari, o să-ți dai seama unde mă aflu dacă o să te uiți la timbru, dar în locul tău deocamdată n-aș încerca să reînnod legăturile. Nu ți-ar plăcea compania mea.

Cam asta ar fi, Sarah, pentru moment. Dar într-o bună zi o să mai capeți vești despre mine. Asta ți-o promit. Și sper ca până atunci să-ți meargă bine.

Te iubesc mai mult ca niciodată.

Robert

— Și, mă rog, ce a spus în scrisoare? avea să întrebe de fiecare dată Terry.

— Nimic, răspundea Sarah. Aproape nimic. Nu mi-a zis nici unde stătea, nici ce avea de gând să facă... nimic.

— Ce s-a întâmplat după aceea?

— Păi, cred că... îmi aduc aminte c-am dus scrisoarea în camera de zi, m-am așezat pe ce-am găsit și am încercat s-o mai citesc o dată. Iar pe la jumătate am început să tremur, mi-am dat seama că mă apucă, dar n-am avut ce să fac și pe urmă, m-am dus de-a dura, așa cred.

— Te-ai dus de-a dura? Cum adică?

— Știi, am observat că uneori pățesc o chestie ciudată. Am un fel de leșin, deși rămân conștientă. Dar mușchii nu mă mai ajută deloc și nu pot să mă mișc până nu-mi trece. Mi s-a întâmplat și la petrecere, nu mai ții minte?

— Erai beată.

— Toți eram. Nu eram mai beată ca alții. Știu cum e să fii beat, dar de data asta a fost cu totul altceva. În primul rând, eram stoarsă ca o lămâie. Primul lucru pe care mi-l doresc după ce trece e să dorm.

Exact asta făcu și acum, câteva minute mai târziu, întinzându-se cât era de lungă pe canapea, cu scrisoarea boțită a lui Robert uitată undeva sub ea. Adormi în cursul după-amiezei și începu să viseze; și ca majoritatea viselor pe care le avea când era amărâtă sau foarte emoționată, și acesta fu inspirat de întâmplările prin care trecuse cu puțin timp înainte de a închide ochii. Altfel spus, visă despre corecturile din articolul lui Terry. Din păcate, visă de asemenea că le terminase și chiar că le verificase din nou. Prin urmare, după ce se trezi năucă (după cinci minute? — îi fu imposibil să-și dea seama), se ridică în capul oaselor, se uită în jur, puse deoparte scrisoarea lui Robert și se întoarse la birou, nici măcar nu se mai obosi să arunce vreo privire paginilor înainte de a le vârî în plicul deja timbrat și cu adresa scrisă, lipindu-l apoi și dând fuga la cutia poștală de pe trotuarul celălalt.

Însă notele de subsol nu fuseseră nici corectate, nici renumerotate. Și iată cum se întâmplă ca discursul de după dineu al lui Harry Logan să declanșeze involuntar minimum șapte procese de calomnie, să aibă un efect devastator asupra carierei lui Terry și până la urmă să rămână în analele ziaristicii drept „articolul din cauza căruia s-a zis cu Frame”.

Fragmente dintr-o viață în filme

Producătorul, regizorul și bon viveur-ul Harry Logan privește înapoi cu melancolie la sușurile și coborâșurile unei cariere îndelungate.

Acum că am început să mă bucur de o pensie bine meritată, mi se pare incredibil că am intrat de bunăvoie în lumea asta nebună și superbă cu aproape cincizeci de ani în urmă, în 1935, când am jucat pentru întâia oară ca figurant la Studiourile Twickenham.

Primul film la care am lucrat s-a numit S-a pus foc și a avut pe afiș doi comici de nota zece, Bud Flanagan și Chesney Allen⁶; cu o asemenea pereche de trășcălii pe platou, vă dați seama că n-am avut o secundă de plictiseală! Deși, bineînțeles, n-a ajuns un „clasic”, filmulețul n-a fost rău, iar pe la sfârșitul distribuției a apărut și numele unui tânăr actor pe nume Alastair Sim, care în scurt timp avea să ajungă el însuși o mare vedetă⁷.

În viață, după cum am avut ocazia să descopăr, ne întoarcem de multe ori de unde am plecat. Cine ar fi crezut că doar cu un an în urmă aveam să devin directorul administrativ al unei mândreți de country club și centru de agrement situat la o aruncătură de băț de aceleași studiouri – nici mai mult, nici mai puțin decât în Teddington? Acest club, pe care pot să-l consider piesa de rezistență a întregii mele rețele, a găzduit deja o serie de oaspeți distinși și se mândrește, printre alte puncte de atracție, cu două terenuri de golf de câte optsprezece porțițe, care reprezintă o adevărată provocare⁸.

Studiourile acelea mi-au rămas la suflet și în alte feluri, căci tot la Twickenham, cu doar câțiva ani în urmă, am cunoscut-o pe minunata (și a cincea) mea soție Marsha, care la momentul respectiv avea filmări acolo. Ajunsă acum o actriță distinsă, firește, Marsha este încântător de sinceră cu privire la începuturile propriei cariere și n-a ascuns niciodată faptul că s-a lansat în cinematografie

⁶ Cunoscuți actori englezi de music-hall, care au apărut împreună pe scenă din 1931, iar ulterior au devenit membri ai Găștii Nebune.

⁷ Sim(1900-1976) a jucat mai târziu în succese de genul Verde: pericol (1946), Cele mai frumoase zile din viață (1950) și multe pelicule din seria St Trinian, poate cele mai cunoscute

⁸ O suburbie placidă și respectabilă a Londrei, aflată pe malul Tamisei, la sud de Richmond.

printr-o serie de filme porno regizate chiar de mine⁹.

Totuși, lucrul pe care nu-l știu mulți este că în același timp e o femeie extrem de credincioasă și o catolică ferventă. Printre cele mai prețuite volume din biblioteca noastră se numără câteva cărți care i-au fost recomandate în timpul unei audiențe la Papa Paul al VI-lea, care a declarat că erau printre cele mai însuflețitoare și influente opere pe care le citise vreodată¹⁰.

Sincer să fiu, n-am văzut nimic rău la filmele care descriu frumusețea actului sexual într-un mod deschis, cinstit și direct. Și nu văd nicio contradicție între acest lucru și reputația mea de odinioară ca susținător puternic al filmelor de familie, care nu fac obiectul acestei discuții. De pildă, la sfârșitul anilor '40 am încercat să pun bazele unei companii de producție anglo-americane pentru turnarea unor filme de familie cu ecou în lumea largă. Deținând prima opțiune pentru o serie de cărți excelente, am petrecut multe luni la Hollywood, unde am încercat să pun lucrurile în mișcare, însă fără rezultat. Poate că am greșit când am insistat asupra unei vedete anume – căci descoperisem un actor tânăr și chipeș, aflat atunci la început de carieră, pe nume Dean Martin – care, dacă mă gândesc bine, era o alegere destul de bizară pentru rolul principal masculin¹¹!

Oricum, până la urmă s-a ales praful.

Când insuccesele de genul ăsta mă fac să-mi pierd curajul, mă gândesc pur și simplu la umilele mele începuturi și mă minunez în fața distanței uriașe pe care am parcurs-o de atunci. Taică-meu avea

⁹ Elogiate recent de către Denis Thatcher, care a declarat că îi oferiseră „șase dintre cele mai agreabile ore din viață”. Margaret, soția lui, a glumit mai târziu, spunând despre el că rămăsese „țeapăn ca un băț ore întregi după aceea”.

¹⁰ Pentru posteritate, titlurile lor erau Udă în chiloți, Limba păsăricilor și Frișca de pe față.

¹¹ Printre cărțile respective se presupune că se numărau Confesiunile Sfntului Augustin și Revelațiile iubirii divine de Julian de Norwich.

un mic magazin de dulciuri în Market Harborough, de care se leagă o povestioară amuzantă pe care sper că mă veți ierta dacă o s-o mai spun o dată, deși a fost repetată deja de multe ori. Într-o după-amiază a sfârșitului de an 1929 sau 1930, țin minte că în dreptul prăvăliei s-a oprit un Rolls Royce uriaș, din care a coborât un băiețel ca să cumpere de o jumătate de penny bomboane asortate cu lichior, pe care le-a înfulecat cu poftă. „Într-o bună zi, i-a spus el lui taică-meu, o să ajung foarte bogat și celebru, dar tot o să țin minte prăvălia asta și dulciurile ei minunate.” Și ce să vezi, după treizeci de ani taică-meu a primit o invitație la Palatul Buckingham, căci băiețelul de pe vremuri fusese nimeni altul decât Philip, viitorul Duce de Edinburgh¹²!

Bineînțeles, am avut parte atât de tragedii, cât și de noroc în familie. Țin minte foarte bine acea noapte cumplită din august 1959 când fratele meu Jack stătea la noi și a primit un telefon prin care era anunțat că-i dispăruseră cei trei copilași. Mai târziu poliția a descoperit că adoratul lui fiu Jimmy – cel mai mare dintre frați – fusese răpit și ucis de un maniac sexual¹³. Am admirat întotdeauna colosala tărie de caracter de care a dat dovadă Jack, depășind această nenorocire și devenind un politician și om de stat de mare succes, care a știut să rămână integru chiar și în această arenă uneori corupătoare. (Ca exemplu al standardelor lui lipsite de compromisuri, îmi aduc aminte că odată mi-a șoptit călduros despre un bătrân politician pe care n-o să-l numesc ca să nu-i ofensez modestia; „În viața publică am încredere doar în trei

¹² Ulterior acesta a devenit un personaj public cu totul aparte, îndeosebi datorită alcoolismului și enormului apetit sexual pe care el însuși le-a mărturisit.

¹³ Întîmplarea a stat mai târziu la baza filmului Magazinul de dulciuri, una dintre comediile mai puțin reușite ale lui Norman Wisdom.

oameni: iată-l pe unul dintre ei¹⁴.)

Cred că între timp v-ați dat seama că provin dintr-o familie strâns unită, ale cărei valori tradiționale – loialitatea și sprijinul reciproc – au însemnat dintotdeauna foarte mult pentru mine. Deși m-am despărțit de prima soție (americancă), păstrez o strânsă legătură cu fiul nostru Bruce, care în prezent e unul dintre producătorii de succes de la Hollywood. Femeia care ne-a inculcat aceste valori și pe care ne-o amintim cu toții cu mult drag a fost scumpa mea mamă – o persoană debordând de căldură și de vitalitate, care și-a trăit întreaga viață aureolată de nimbul auriu al râsului. Mai mult, a murit la fel cum a trăit: râzând – în acest caz, de o glumă spusă de un comic la televizor (aș vrea să-mi amintesc numele lui), cu o gospodină care îi povestea vecinei despre televizorul ei cel nou. „Are o consolă de aproape cincizeci de centimetri”, ar fi spus ea. „Ei bine, da, ar fi răspuns vecina, cincizeci de centimetri ar putea să consoleze pe oricine”¹⁵; moment în care mama a început să râdă cu poftă, s-a înecat cu un șorici de porc și a murit într-o jumătate de oră.

Am vorbit de familie, dar poate că ar trebui să mă refer și la prieteni. Unul dintre lucrurile care îmi plac cel mai mult în domeniul ăsta nebunesc și fermecat este extraordinara diversitate de oameni talentați care se strâng sub umbrela lui blajină și care m-au binecuvântat, de-a lungul anilor, cu prietenia și afecțiunea lor. Mi-am dat seama mai bine de acest lucru cu doar două săptămâni în urmă, când un grup select de conspiratori – printre care s-au numărat, o spun cu bucurie, mulți dintre iluștrii invitați din seara asta – și-au pus mințile la contribuție și au organizat o petrecere-

¹⁴ Din fericire, ceilalți doi au fost găsiți după aceea în deplină siguranță, în patul din casa de la Esher a lui Jack Logan.

¹⁵ Se crede că ar fi fost o referire la primul-ministru de atunci, Edward Heath.

surpriză în cinstea mea la London's National Portrait Gallery. Ce paradă a celebrităților! După ce am fost întâmpinat la ușă de vechiul și dragul meu prieten Jeffrey Archer¹⁶, de cine credeți că am dat cu ochii de la bun început – contemplând, cu o încruntătură amuzată, dar sceptică, un nou portret care i se făcuse în ulei – dacă nu de viteazul om de litere Kingsley Amis¹⁷. Am purtat o discuție cumsecade despre diverse chestiuni culturale și politice (amintirile lui despre o recentă întâlnire cu Larry Olivier au fost, trebuie s-o spun, pe cât de succinte, pe atât de savuroase¹⁸, dar a trebuit să mă despart de el mult mai repede decât mi-aș fi dorit, ca s-o salut din nou pe încântătoarea doamnă Vera Lynn¹⁹. În cele din urmă, am avut un dialog cuceritor cu o persoană pe care am admirat-o ani în șir și a cărei carieră cinematografică nu s-a bucurat niciodată, după părerea mea, de recunoașterea meritată – este vorba de marele compozitor și interpret Cliff Richard²⁰.

Una peste alta, a fost o seară memorabilă, care s-a dovedit însă în multe privințe tipică pentru ceea ce ajunsesem să aștept de la această nebunească și minunată afacere care este lumea filmului.

¹⁶ Originea acestei glume rămîne necunoscută, în ciuda strădaniilor noastre susținute.

¹⁷ Susținător loial și propagandist al Partidului Conservator, ale cărui romane nu sînt, totuși, privite cu mare seriozitate în cercurile literare.

¹⁸ „L-au agățat ca lumea”, aceasta a fost singura părere rostită de Amis cu acea ocazie.

¹⁹ Cei doi se întîlniseră în premieră cu puține săptămîni în urmă, ca să-și împărtășească entuziasmul pentru trabucunle jamaicane și pentru desenele erotice din secolul al optsprezecelea.

²⁰ Interpret al unor șlagăre de răsunet cum ar fi Congratulations și Devil Woman, ale cărui apariții cinematografice s-au rezumat deocamdată la filme muzicale de mîna a doua pentru tineri (Vacanța mare, O viață minunată etc.).

Terry și Sarah mai păstrară legătura cam un an după plecarea din apartament. Mesele la restaurant se transformară în câte o băutură din când în când, iar acestea la rândul lor se văzură înlocuite de telefoane. Sarah simți că Terry era din ce în ce mai rece cu ea. La câteva luni după ce fusese dat afară de la Frame, acesta reuși să-și găsească de lucru la o revistă care tipărea programe de televiziune, unde printre altele trebuia să compună prezentări scurte și atrăgătoare ale filmelor săptămânii. Avea la dispoziție invariabil cincisprezece cuvinte per film, indiferent dacă era vorba de Smokey și banditul sau de Regula jocului. O muncă descalificantă, și-ar fi putut zice Sarah, care însă nu avu cum să nu observe, cu ocazia ultimelor lor întâlniri, că părea să se dedice acelor activități cu tenacitate și cu o energie din ce în ce mai mare. Ochii lui, îngreunați dintotdeauna de povara celor paisprezece ore de somn pe noapte, deveniră în scurt timp tiviți cu roșu și ficși. Terry admise că nu mai avea nevoie de chiar atât de mult somn. Recunoscu de asemenea că interesul lui pentru Salvatore Ortese, pentru De serviciu la closet și în general pentru formele „pierdute” începuse să se micșoreze. Visele lui vizionare, imprecise și edenice se răriseră tot mai mult, ajungând mai întâi la unul pe săptămână, apoi la maximum unul pe lună. Nu mai înțelegea ce rost ar fi avut să-și petreacă o jumătate din viață dormind. În majoritatea nopților rămânea treaz, uneori până la ivirea zorilor, și vedea tot felul de filme la televizor sau pe video. Ce fel de filme? întreba Sarah, la care el ridica din umeri și răspundea: N-are importanță.

După ce pierdură legătura, Sarah dispăru din atenția lui Terry, dat fiind că meseria de profesor era una dintre cele mai anonime. Însă ea continuă să-i vadă numele prin reviste și apoi în ziare, semnătura lui devenind tot mai cunoscută, iar articolele lui urcând treptat spre partea superioară a paginilor. De câteva ori îl văzu și la televizor; și chiar dacă interesul ei pentru lumea filmului nu fusese niciodată foarte pronunțat, își dădu seama că devenise unul dintre principalii susținători ai unui tip de critică prin care se aruncau la

coș toate conceptele de valoare pe care el însuși le prețuise cu puțini ani în urmă. În rest, Sarah nu avea idee ce fel de om ajunsese sau cum arăta viața lui acum. Se surprindea însă spunându-și uneori: Îmi place să cred că l-am cunoscut pe fratele tău.

Somnul R.E.M.²¹

16

cred că l-am cunoscut pe fratele tău.

În ochii doctoriței Madison se citi un licăr scurt – o invitație la circumspecție, vecină cu îngrijorarea – pe care însă femeia și-l domină imediat, după care întrebă:

— Serios? L-ai cunoscut pe Philip?

Fu rândul lui Terry să se arate surprins.

— Nu, nu Philip, Robert. Pe fratele tău, Robert.

— Pe fratele meu îl cheamă Philip. E genetician și trăiește la Bristol.

Asta nu suna foarte promițător.

— A fost student aici? se interesă Terry.

— La universitatea asta? Nu. S-a dus la Cambridge.

— Tipul la care mă gândesc, insistă Terry, a fost student aici. A fost unul dintre prietenii mei cei mai buni. Semăna leit cu tine și spunea că are o soră geamănă pe nume Cleo, care a fost încredințată spre adopție când erau foarte mici.

Doctorița Madison surâse.

— E o poveste frumoasă, dar cred că-i doar o închipuire de-a ta, spuse ea. Mă refer la asemănare. N-am avut niciun frate geamăn.

— Ai fost adoptată?

Doctorița Madison se uită la ceas.

— Terry, am de condus un seminar. Pe când se însera dădu din

²¹ Rapid Eye Movement - Mișcare rapidă a ochilor este unul din cele 5 tipuri de somn

nou peste el, stând pe terasă, cu un blocnotes și un creion pe genunchi.

— Încă o cronică de film? întrebă ea, trăgându-și un scaun și așezându-se lângă el.

— Nu, îmi notam câte ceva. Amintiri, impresii, chestii de genul ăsta... habar n-am de ce.

— Și computerul unde-i? Ai pus bateriile la reîncărcat?

— Nu, ni-am gândit să fac o variație și să scriu de mână.

—Aha.

Doctorița Madison stătu picior peste picior, după care reveni la poziția inițială și se aplecă în față. Nu mai părea la fel de stăpână pe ea ca de obicei.

— Te-am mințit de dimineață, rosti ea pe neașteptate. Am fost adoptată. S-a întâmplat când aveam trei săptămâni. Noii părinți mi-au spus Sally, numai c-am urât numele ăsta de când mă știu, așa că după ani de zile, când mi-au dezvăluit numele adevărat, m-am hotărât imediat să-l folosesc. Pe lângă asta, am avut un frate geamăn și l-a chemat într-adevăr Robert.

Terry clătină din cap, uluit nu de povestea în sine, ci de toate acele întorsături ale lucrurilor care îi aduseseră acum față în față.

— Am știut că tu ești, zise el. Am știut că nu se putea să fie altfel. Dar, vezi tu, a trecut o groază de vreme de când n-am mai fost atent la fețele oamenilor și n-am mai putut să le recunosc. Iar aseară ți-am auzit numele mic pentru prima oară. Însă... însă oricum, ce s-a întâmplat? Ți-ai întâlnit părinții adevărați? Ai mai dat de Robert?

Cleo dădu din cap.

— Da. Până la urmă i-am găsit. A fost prea mare curiozitatea.

Deocamdată păru să nu mai aibă nimic de spus pe marginea acestui subiect.

— Și zici c-ați fost prieteni buni?

— Da. Foarte apropiați.

— Ai ținut legătura cu el după ce-ați terminat universitatea?

— Am încercat să-i scriu o dată sau de două ori. Dar, din cine

știe ce motiv, nu cred c-a mai vrut să rămână în contact cu niciunul dintre noi. Pur și simplu a dispărut.

— A știut cineva unde s-a dus? Și-a pus vreodată cineva întrebarea?

— Da, sunt convins.

Cleo își îndreptă privirile spre mare. Avea ochelari fumurii, ale căror lentile se închideau tot mai mult la culoare pe măsură ce reflectau strălucirea soarelui, făcând ca expresia din ochii ei să fie imposibil de ghicit. Într-un fel, reticența ei începu să-l neliniștească pe Terry, care după un timp căzu pradă unei bănuieli negre, fără nume.

— Mai... e... Trăiește, nu?

După o pauză îndelungată, ea răspunse:

—Nu.

Terry își înclină capul. Cine știe din ce motiv, anticipase acest lucru; vestea îl pleoști, însă fără să-l surprindă foarte tare.

— Drace, spuse el, oftând adânc. Știi, am fost sigur... uneori chiar m-am întrebat dacă n-o să termine în felul ăsta.

— Cum? întrebă Cleo, cu o notă tăioasă în voce.

— Sinucigându-se.

— N-am spus că a făcut-o.

— Nu, dar așa s-a întâmplat, nu?

Doctorița privi undeva în față, fără să răspundă.

— Ai idee de ce? Tot niciun răspuns.

— Cum?

— Cred c-a fost vorba de-o femeie, zise ea atât de încet și cu eforturi atât de mari, încât Terry izbuti cu mare greutate s-o înțeleagă. O femeie de care era îndrăgostit până peste cap. Cât despre cum...

Își scoase ochelarii, se șterse la ochi și continuă într-o răsuflare:

— Într-o noapte a intrat cu mașina într-un zid. Pe o stradă din South London. Fără scrisori de adio, fără nimic.

— Bietul Robert, murmură Terry. Apoi se cufundă într-o tăcere neputincioasă. Știa că până la urmă discuția asta, sau amintirea ei,

avea să-i trezească anumite sentimente – resturile unor supărări sau regrete de demult –, dar deocamdată rămase cu privirea fixată la orizont, fără să trădeze nimic. Când o rază a soarelui care apunea țâșni de după un nor și se reflectă în apă cu o strălucire amețitoare, avu viziunea fugară a zidului unei fundături din South London, alb și strălucitor în lumina farurilor de la mașina cu care Robert intrase în el. Se întrebă dacă în clipa aceea se gândise măcar puțin la prietenia lor, dacă existase o amintire cât de mică...

— Când a fost asta? întrebă el într-un târziu.

— Acum opt ani.

— Și îl știai de mult?

— Nu. Ne văzuserăm pentru prima oară cu doar câteva luni mai devreme.

— Totuși, cred c-a fost ceva extraordinar, spuse Terry, străduindu-se – atât pentru Cleo, cât și pentru el – să vorbească pe un ton mai vesel. Să-ți întâlnești fratele geaman – jumătatea, omologul tău – după atâția ani. Cât aveai pe-atunci, douăzeci și șase, douăzeci și șapte...?

Se întrerupse, văzând-o pe Lorna, care ieșise pe terasă cu un mesaj pentru doctorița Madison.

— Avem o tânără cam ciudată la primiri. Am încercat să stau de vorbă cu ea, dar spune că vrea să vă vadă personal.

— În ce problemă vrea să mă vadă?

— Dorește să rămână aici peste noapte. Spune c-a vorbit în somn și că-și face griji.

— Cine a trimis-o?

— Cred că nimeni. Locuiește în zonă și a venit la plesneală.

— Ei bine, fă-i vânt. Nu intră nimeni aici fără trimitere.

— I-am spus deja.

Lorna făcu o pauză, după care încercă altceva:

— Totuși, avem un dormitor liber. Din cauza anulării ăleia.

— N-are importanță, spuse doctorița Madison.

— Da, dar fata asta... insistă Lorna derutată. Spune că v-ați întâlnit cu ea nu de mult, i-ați dat o carte de vizită și i-ați zis că

poate să vină.

În clipa aceea Cleo își aminti de tânăra care stătuse lângă ea pe plajă, în ziua când se întorsese din concediu. Privind în urmă, își dădu seama că nu făcuse bine dându-i cartea de vizită, dar presupusese că avea s-o arunce imediat. Chiar și acum, deși până la urmă se bucura de venirea ei, era relativ șocată de faptul că îndrăznise să apară neanunțată.

— Mi-a spus să vă transmit și numele ei, zise Lorna.

— Numele?

— Da. A ținut morțiș la asta. Cleo se încruntă.

— Habar n-am de ce. Și, mă rog, cum o cheamă?

— Limbajul e un trădător, un agent dublu care trece granița pe furiș și fără avertisment în puterea nopții. E o ninsoare masivă într-o țară străină, care ascunde formele și contururile realității sub o mantie de o albeață nebuloasă. E un câine schilodit, care nu reușește niciodată să facă giumbușlucurile pe care i le cerem. E un biscuit fragil, care a stat prea mult în ceaiul așteptărilor noastre, iar acum se fărâmițează și se dizolvă în neant. E un continent pierdut.

Russell Watts își țintui auditoriul cu o privire impresionantă. Se părea că izbutise să le capteze atenția. Doctorița Herriot și profesorul Cole stăteau în fotolii dispuse de o parte și de alta a patului său. Doctorul Dudden se așezase chiar pe pat, la fel ca doctorul Myers, care avusese de fapt ideea acestui seminar neprotocolar. „E absurd, spusese el la cină, suntem cinci practicanți distinși, ne-am adunat aici și toată ziua ne jucăm cu bebeluși de jelu și curățătoare de pipă.” Doctorul sugerase atunci să încheie ziua la cineva în cameră și să poarte o discuție în grup pe marginea unei probleme profesionale serioase, moment în care Russell Watts intervenise, invitându-i pe toți la el în cameră și oferindu-se să le citească o lucrare pe care avea de gând s-o prezinte la o conferință a analiștilor lacanieni, care avea să se țină la Paris săptămâna următoare. Titlul ei era Cazul Sarah T., sau eul ca martor.

Invitația fusese acceptată de ceilalți patru cu mai mult sau mai

puțin elan, reacția cea mai prudentă venind – până la un punct – din partea doctorei Herriot. La rândul lui, profesorul Cole, care era din nou destul de prost dispus, manifestase o anumită reticență. Sunase la spital cu puțin înainte de cină și fusese informat că pacientul schizofrenic nu numai că fusese externat, dar i se dăduse drumul chiar în seara aceea și fusese trimis la apartamentul repartizat de primărie în Denmark Hill, unde – din câte știa profesorul – nu exista nimeni care să poată avea grijă de el. Având asemenea motive de îngrijorare, nu era dispus să asculte cu foarte mare atenție articolul lui Russell Watts. Mai mult, făcuse carieră lucrând în marile spitale universitare din Londra, iar acest autodidact nonconformist și statutul lui profesional dubios i se păreau suspecte. Aceste motive, combinate cu scepticismul masiv al englezilor pragmatici față de metodologia lacaniană, justificau cu vârf și îndesat licărul războinic din ochii profesorului.

— Este o poveste despre limbaj și despre jocurile la care ne face părtași, continuă Russell Watts (citind de pe monitorul laptop-ului). Despre felul cum cade limbajul la învoială cu inconștientul.

— Despre nelegiuirea alianță dintre ordinea semnificată și conținutul reprimat al minții nevrotice.

Sarah T. este o tânără care a fost trimisă la mine pentru o serie de ședințe psihoterapeutice. Generalistul ei a fost de părere că se afla în pragul unei depresii nervoase. Căsătoria ei trecea printr-o perioadă de criză, iar în plus își pierduse postul de profesor la o școală primară. Nu dormea bine, fapt care la rândul lui tulbura somnul soțului și adâncea problemele din cadrul cuplului. Pe lângă asta, femeia bănuia că o înșală.

La prima ședință mi-a descris procesul în urma căruia rămăsese fără post. Epuizată din cauză că nu dormea noaptea, ațipise în timp ce predă o lecție. După câteva minute, când directoarea intrase pe neașteptate în clasă, o găsisse dormind dusă în fața unei clase unde domnea o dezordine totală. Incidentul atrăsese după sine concedierea. Ulterior se stabilise că avuseseră loc alte câteva evenimente asemănătoare. În clasă erau două eleve în care Sarah

avea încredere și care o trezeau ori de câte ori i se întâmpla să ațipească. Totuși, de data asta cele două hotărâseră să profite de ocazie și s-o lase să doarmă, în timp ce restul elevilor savurau momentele de relax, când nu erau supravegheați de nimeni. Am întrebat-o dacă îi spusese acest lucru directoarei și mi-a răspuns că nu, fiindcă „voia să-și protejeze pupilele”. Formula mi s-a părut cu totul remarcabilă, dar firește că m-am abținut s-o comentez. Conform elegantei formule a lui Lacan, „trebuie să recunoaștem nu că analistul nu știe nimic, ci că nu este subiectul propriei cunoașteri. Astfel, îi este imposibil să vorbească despre ceea ce știe”.

La a doua ședință, după cinci-șase minute, Sarah a adormit buștean și nu s-a mai trezit până la sfârșitul consultației. Și mai interesant, când a deschis ochii a părut ferm convinsă că purtase un dialog însuflețit pe durata ultimei ore. Oare visase această convorbire? Am fost nevoit să mă întreb. Era prea devreme ca să trag concluzii, însă am decis să-i stimulez aceste amăgiri fascinante percepând onorariul complet pentru o ședință de șaiszeci de minute.

În cursul următoarelor câteva întrevederi, discuțiile noastre s-au axat, fortuit și agreabil, pe trei subiecte principale: visele lui Sarah, destrămarea continuă a căsătoriei și istoria vieții ei sexuale.

Visele lui Sarah se împărțeau în două categorii bine definite. Multe nu aveau niciun element fantastic, fiind în schimb puternic ancorate în realitate și în diverse detalii lumești, adeseori domestice. În ciuda caracterului lor terestru, aceste vise puteau fi extrem de animate, în așa fel încât uneori tinerei îi venea greu să deosebească evenimentele lumii onirice de viața reală. I-am cerut un exemplu și mi-a spus că odată adormise în timp ce făcea corectura unui articol de revistă și visase că „scosese” o notă infrapaginală, lucru care nu se întâmplase de fapt. Mi-a descris urmările neplăcute ale acestui vis, dar acestea au fost mai puțin interesante decât verbul ambiguu „a scoate”, care, după cum sunt convins că știți, se poate referi de asemenea la scoaterea partenerului în oraș – preludiul actului sexual, în multe cazuri – sau

chiar la un asasinat, în cazul formulei „a scoate din joc”.

Pe de altă parte, Sarah avea anumite vise bizare, pline de imaginație, care se situau la limita coșmarurilor. În aceste vise apăreau frecvent șopârle, șerpi și mai cu seamă broaște.

„Ți-e frică de broaște?” am întrebat-o la un moment dat.

„Poate că da, a răspuns Sarah. Îmi provoacă repulsie, dar în același timp mi-e milă de ele.”

„De unde până unde o reacție atât de complexă?” am mai întrebat-o.

„Din cauza ochilor, a spus ea. Nu-mi place că au ochii bulbucați. Le face să pară urâte și vulnerabile.”

Iar pe urmă mi-a povestit o întâmplare ciudată din studenție. La o petrecere de sfârșit de semestru, un student le spunea câtorva prieteni un banc obscen, cu un broscoi care făcea sex oral. Conform celor spuse de Sarah, tânărul descrisese batracianul cu lux de amănunte fizice. În clipa când ajunsese la poantă, ea râdea deja la fel ca restul grupului, dar dintr-o dată își pierduse controlul și intrase într-un fel de leșin. Și de această dată m-am abținut de la comentarii, deși concluzia care trebuia trasă era limpede...

— Bineînțeles: Sarah era narcoleptică, spuse profesorul Cole.

Russell Watts își ridică privirile surprins.

— Poftim?

— Un caz evident de narcolepsie. Subiectul prezenta trei dintre simptomele clasice.

— Nu vă urmăresc.

— Somnolență excesivă pe timp de zi, vise animate înaintea somnului propriu-zis și cataplexie declanșată de râs. Trei dintre principalele simptome ale narcolepsiei. Nu sunteți de acord?

Se uită în jur, pentru a obține confirmarea. Doctorul Myers dădu din cap hotărât, iar doctorița Herriot spuse: „Da, categoric”.

— Dumneavoastră ce ziceți, domnule doctor Dudden? În fond, sunteți specialist în ale somnului.

Doctorul Dudden părea să se gândească la altceva. Culoarea îi dispăruse din obraji și din când în când sorbea neliniștit dintr-un

pahar cu apă. Acum, dându-și seama că-i fusese adresată o întrebare directă, izbuti să îngaime ceva de genul „A, sigur, narcoleptică, fără îndoială”, după care, pe un ton aparent detașat, îl întrebă pe Russell Watts:

— Ca procedură profesională, presupun că ați schimbat toate numele reale în cazul ăsta, nu? Russell Watts îl privi curios și răspunse:

— Ei bine, nu. Nu procedez așa. Când lucrezi într-o disciplină care se ocupă atât de amănunțit de chestiunile lingvistice și terminologice, studiile de caz sunt de multe ori ne semnificative dacă se înlocuiesc numele.

— Le explicați lucrul ăsta și pacienților? Întrebă doctorul Myers.

— Bineînțeles, spuse Watts, întorcându-se spre profesorul Cole. Cu privire la narcolepsia lui Sarah, cred că aveți dreptate. E un lucru de care ar fi trebuit să-și dea seama medicul ei curant.

— Mă mir foarte tare că nu și-a dat.

— Înțelegeți foarte bine că toate astea s-au întâmplat cu niște ani în urmă. Sindromul era mult mai slab conștientizat.

— Dar dumneavoastră n-ați realizat deloc?

— Cazul ăsta m-a interesat sub alte aspecte, băigui Russell Watts, evitând privirile profesorului și revenind cu ochii pe monitorul computerului. În situația asta... avem de-a face... Așa cum am spus deja, cu o poveste despre limbaj și... și despre discurs... După cum o să reiasă imediat, dacă mă lăsați să continuu fără să mă mai întrerupeți.

— Vă rog, spuse doctorul Myers. Continuați, cum să nu. M-ați făcut foarte curios.

— Perfect, zise Watts, rulând textul de pe monitor înainte și înapoi, ca să-și continue prezentarea.

Unde rămăsesem...

— Concluzia care trebuia trasă era limpede, îl ajută profesorul Cole pe un ton egal.

— A, da, exact. Bun, mai departe. Lui Sarah i-a venit foarte greu să vorbească despre seara când fusese spus bancul, iar când i-am

sugerat să se întrebe de ce, a devenit evazivă. Totuși, până la urmă au ieșit la lumină câteva lucruri interesante. La petrecere erau de față, printre alții, o femeie alături de care Sarah trecuse recent printr-o experiență sexuală, precum și un bărbat care nu se mai mulțumea cu rolul de prieten apropiat și voia cu aceeași patimă să devină iubitul ei. Pe bărbat îl chema Robert și a dispărut oarecum misterios și brusc din viața ei la puțin timp după seara în discuție.

După ce am aflat că Sarah întreținuse raporturi sexuale atât cu femei, cât și cu bărbați, mi-am dat seama că făceam progrese; iar când mi-a povestit diverse amănunte despre prietenia dintre ea și Robert, multe lucruri au început să se limpezească. Mi-a explicat, de pildă, că în studenție avuseseră aceeași baie și că odată, la puțin timp după ce făcuseră cunoștință, intrase din greșeală peste el și-l găsise stând în cadă, cu o lamă de ras în mână și cu apa plină de sânge.

„Ce-ai simțit când l-ai văzut în halul ăla?” am întrebat-o.

„Am fost foarte tulburată.” „Fiindcă ai crezut că încerca să se sinucidă?” „Nu, a răspuns Sarah. Nu asta am crezut.” De fapt, deși n-a fost în stare să recunoască, mi-am dat seama că îl bănuia pe Robert că-i ghicise secretul sexualității, moment în care – conform presupunerilor ei – încercase să se castreze ca să intre pe aceeași lungime de undă cu natura ei sexuală.

În această fază a analizei, căsătoria lui Sarah începuse să scârțâie. Tânăra aflase cu certitudine că Anthony, soțul ei, o înșela. Lucrul care o înfuriase cel mai rău fusese faptul că acesta nu o întâlnește pe cealaltă femeie întâmplător și nepremeditat, ci în urma trimiterii unui anunț pentru rubrica „inimilor singuratice” din revista *Private Eye* – o metodă bine cunoscută de închegare a legăturilor adulterine în rândurile clasei de mijloc londoneze. Sarah se certase urât cu soțul ei și chiar îl atacase, după care acesta își făcuse bagajele și părăsise domiciliul conjugal.

„Cum anume l-ai atacat?” am întrebat-o. „L-am ars la biluțe”, a spus ea. Am rugat-o să repete și s-a conformat, pe un ton categoric și triumfător: „L-am ars la biluțe”. V-aș sugera să ții minte

cuvintele astea și să le analizați atent, fiindcă în ele se află, la nivel microcosmic, întreaga cheie a nevrozei lui Sarah.

Între timp, la fiecare ședință au apărut noi și noi detalii ale prieteniei dintre ea și Robert. De exemplu, a vorbit în repetate rânduri despre o după-amiază petrecută cu el pe o plajă, în compania unei fetei de care trebuiseră să aibă grijă toată ziua. Cu această ocazie, se pare că Robert construise un castel de nisip foarte meșteșugit cu ajutorul fetei, care începuse să-i spună „Omul Nisipurilor” -apelativ pe care Sarah pare să și-l fi întipărit foarte bine în minte.

Tocmai acest ultim amănunt m-a convins că era momentul s-o pun pe Sarah în fața propriei obsesii – o obsesie care îmi devenise cât se poate de clară, așa cum o va percepe și distinsa asistentă, dar pe care ea însăși o ignora cu desăvârșire. Sarah avea, firește, obsesia ochilor ei, a vulnerabilității lor, temându-se să nu li se facă vreun rău și să nu fie atacați. Oare nu asta se afla și la originea sentimentelor ei intense, dar ambigue, față de broaște? Nu așa se explica și formula neobișnuită pe care-o folosisese când se referise la cele două eleve: „Am vrut să-mi protejerez pupilele”? Nu acesta era motivul pentru care se simțise crunt trădată de felul în care o înșelase soțul – trimițând un anunț la o revistă intitulată Private Eye? I-am prezentat toate aceste observații și i-am pus întrebarea, extrem de importantă, dacă își amintea vreo experiență traumatizantă de demult în care să-i fi fost antrenată ochii, îndeosebi într-un context erotic sau sexual. Grație sondării mele atente, nu după mult timp adevărul a ieșit la iveală.

Pe când era studentă, mi-a spus Sarah, avusese o relație profundă cu un student la medicină pe nume Gregory. Acesta fusese primul ei... îmi pare rău, domnule doctor Dudden, vă simțiți bine?

Toți ceilalți se întoarseră spre colegul lor, care dădea impresia că se înecase brusc cu apa din pahar. Doctorița Herriot îl bătu zdravăn pe spate, iar doctorul Myers luă câteva șervețele de hârtie și încercă să șteargă picăturile de lichid împrăștiate pe cuvertură.

— Da, da, n-am nimic, spuse el, roșu la față și cu răsufierea

tăiată. Am băut niște apă și a luat-o pe unde nu trebuia, atâta tot.

— Pot să merg mai departe?

— Sincer să fiu, răspunse doctorul Dudden, capabil din nou să vorbească, toată povestea asta mi se pare nițeluş fantezistă. N-ar fi bine să mai auzim și pe cineva ale cărui metode sunt mai riguroase și mai... hm... științifice?

— Nu mai am mult. Câteva pagini și-am terminat.

— Cred c-ar trebui să-l ascultăm până la capăt, spuse doctorița Herriot. Pe mine una m-a prins, recunosc.

Profesorul Cole și doctorul Myers fură de acord cu ea, iar Russell Watts continuă să citească.

— Fusesse primul ei iubit în adevăratul sens al cuvântului, și am întrebat-o dacă a fost fericită în primele etape ale relației lor.

„Da, a răspuns Sarah. Mă invita la masă și mă ducea la concerte. Îmi plăcea să ies cu el.”

Cu toate acestea, anumite aspecte din comportamentul lui au început s-o alarmeze. De exemplu, îi plăcea s-o privească în timp ce dormea și îl fascina îndeosebi activitatea pe care susținea că o discerne dincolo de pleoapele ei în perioada de somn cu Mișcare Vizuală Rapidă. Uneori se trezea brusc și-l găsea vârandu-i o lanternă în ochi, sau chiar atingându-i pleoapele și supunându-le unei anumite presiuni. Tiparele somnului ei, care nici așa nu erau foarte ritmice, au cunoscut tulburări importante cu începere din acel moment. Tot Gregory fusesse cel care o dezvirginase pe Sarah, iar ulterior sexul a jucat un rol din ce în ce mai important în relația lor. Mi-a declarat despre el că era un amant viguros, dar în același timp nepriceput și nesatisfăcător...

De data asta, un veritabil jet de apă îi țâșni din gură doctorului Dudden și-i împrășcă pantalonii profesorului Cole. Profesorul sări în picioare cu un strigăt enervat și începu să se șteargă pe pantaloni cu o batistă pe care o ținea în buzunar.

— Pentru Dumnezeu, omule, ce-ai pățit? se zborși el. Nu poți doar s-o bei, ca toată lumea?

Doctorul Dudden îi sări în ajutor și începu să-și folosească

propria batistă ca să ștergă pantalonii profesorului.

— Vă rog să mă iertați, îmi pare foarte rău, spuse el cu un glas chinuit. A fost o neglijență crasă din parte-mi. Atât doar că – nu știu cât mai pot să tolerez... amatorismul flagrant al abordării acestui om...

— Ascultă-l până la capăt, bine? mârâi profesorul Cole. De asta ne-am strâns aici. O să avem timp berechet să ne certăm după ce termină. Acum stai jos și lasă-l pe om să vorbească.

Doctorul Dudden se așază umil la loc pe pat și, imediat după calmarea relativă a spiritelor, Russell Watts își citi încheierea lucrării.

— Mi-a declarat despre el că era un amant viguros, dar în același timp nepriceput și nesatisfăcător. Mai mult decât atât, în scurt timp a început să-și încorporeze fascinația pentru ochii lui Sarah în înfăptuirea actului sexual propriu-zis. În centrul dragostei lor carnale se afla ceva căruia ajunseseră să-i spună „jocul” și în care îi atingea ambii ochi cu degetele întinse, exercitând o presiune tot mai mare pe măsură ce se apropia de orgasm și însoțindu-și invariabil acest procedeu cu repetarea rituală a formulei „hai la spionat cu ochiul fermecat”. (Cuvântul „spionat” fiind, după cum nu cred că mai e cazul să amintesc, strâns legat de sintagma „detectiv particular”.)

„Ți-a provocat vreo durere fizică?” am întrebat-o.

„Nu, a răspuns Sarah, nu mi-a făcut rău niciodată.”

„Dar te-ai gândit că ar putea să-ți facă?”

„E posibil, într-un cotlon îndepărtat al minții.”

„Iar el știa lucrul ăsta? Nu cumva tocmai aici era șpilul jocului?”

„Da, presupun că aici era.”

„Pentru el? Sau pentru amândoi?”

Sarah n-a putut – sau n-a vrut – să-mi răspundă la ultima întrebare, dar acest fapt nu a avut mare importanță, fiindcă dețineam deja toate datele și am fost mulțumit fiindcă atât cauza, cât și amploarea problemelor ei îmi erau foarte limpezi. Și deși ar fi fost de-a dreptul iresponsabil din partea mea să împărtășesc vreuna

dintre aceste concluzii pacientei, îmi voi încheia lucrarea cu o sinteză a ideilor principale, în folosul auditoriului.

„Ochiul” nu este doar instrumentul prin care percepem vizual lumea din jur; e vorba aici și de „eul”²² cel mai lăuntric, aflat în centrul ei. Erotizând ochii lui Sarah, legându-i indisolubil în mintea ei de așteptarea plăcerii sexuale, Gregory îi conferise un așa-numit apetit pentru violare, pentru penetrarea „eului”, pentru siluirea miezului ei cel mai intim, pe care nici el, nici alt bărbat sau altă femeie nu fuseseră vreodată în stare să-l satisfacă...

— Ah, vă rog, spuse doctorița Herriot.

— Lăsați-l să termine, rosti excedat doctorul Myers. Mai e puțin și ne-am lămuri de tot.

— Sarah nu știa acest lucru, continuă Russell Watts. Iar la un anumit nivel, se temea de dorința masculină; se temea, de fapt, de falusul însuși și de puterea lui teribilă, aiuritoare. Iată de ce dormea atât de prost cu soțul ei în pat: de teamă că, la fel ca Gregory, și acesta avea s-o aștepte să adoarmă neputincioasă, pentru ca după aceea să încerce să-i penetreze „eul”. La un alt nivel însă, nu era oare acesta exact lucrul pe care și-l dorea cel mai mult? Din ce alt motiv adormea cu o asemenea regularitate ziua, în compania străinilor? Pur și simplu fiindcă dorea să se lase la mila lor, să se prosterneze în fața lor în poziția clasică a celui care doarme, să-i invite – bărbați și femei deopotrivă – să joace împreună acel „hai la spionat cu ochiul fermecat” de odinioară. Ei bine, da, mă tem că Sarah avea și ceva de curvă.

— Zău că m-am săturat, interveni doctorița Herriot. Nu mai am chef să ascult și alte tâmpenii.

Însă Russell Watts era prea prins în propria retorică pentru a mai ține cont de alte întreruperi. De exemplu, nici nu observă că doctorul Dudden ajunsese să stea pe pat aplecat în față, cu dinții încleștați și cu mâinile albite, strângând atât de tare paharul cu apă,

²² În engleză eye (ochi) și I (eu) se pronunță identic.

încât amenința să-l spargă dintr-o clipă în alta.

— E limpede, continuă el, ridicând vocea și vorbind într-un ritm care semăna din ce în ce mai bine cu un galop oratoric dement, că exista un singur bărbat care, cel puțin în fanteziile ei, i-ar fi putut satisface dorința arzătoare de violare: Robert – absentul, negăsitul, misteriosul Celălalt care dispăruse atât de deplin din viața ei. Nu e de mirare că fusese oripilată, după ce-l surprinsese în baie în cursul acelei după-amieze, la gândul că se castrase și se lepădase de falus, adică de semnificantul măreț și filoprogenitiv care îi definea sexul. Căci de fapt pe Robert, îl dorea cu adevărat, în toată splendoarea lui palpitantă și virilă; altminteri de ce l-ar fi învrednicit cu numele de „Omul Nisipurilor” – acea figură legendară căreia copiii îi permit în fiecare noapte să le intre în ochi și să lase în urmă semne ale prezenței sale invadatoare?

Și am putut fi sigur de acest lucru dintr-un motiv foarte simplu: fiindcă Sarah mi-l spusese personal. Căci țineți minte – limbajul este un amant crud și infidel; este un trișor care ne împarte numai jokeri; este un flaut îndepărtat într-o noapte pâcloasă; este lumina din frigider, care nu se stinge niciodată când ne uităm înăuntru; este o răscruce și totodată un cuțit în apă.

Dar, în definitiv, ce îmi spusese Sarah când o întrebasem cum își atacase soțul necredincios? „L-am ars la biluțe”, așa îmi răspunsese. Să se fi referit într-adevăr în clipa aceea la cearta avută în familie? Bineînțeles că nu; în acest caz, ar fi putut spune simplu: „i-am tras una în coaie”. Nu, ceea ce făcea de fapt era să-și articuleze dorința de falus. Când a folosit cuvântul „ars”, n-a vrut să spună „i-am ars o lovitură”, ci „am ars de dorință”. De asemenea, când a pomenit de „biluțe”, nu s-a referit la testicule, la organele de reproducere lovite și deformate ale soțului ei, ci la globii oculari, la propriii ei ochi, la acele minisfere gemene și încărcate de dorință care deveniseră, în straniul ei univers personal și opto-erotic, nici mai mult, nici mai puțin decât două vagine pe care un capriciu al naturii i le așezase de o parte și de alta a nasului.

Da, ghinionul lui Sarah – ba chiar tregedia ei – a fost că și-a

început viața sexuală sub tutela perversă a unui bărbat care, pe lângă că-i fetișiza ochii, se dovedise incapabil să-i satisfacă dorințele mistuitoare pe care singur i le stârnise. Ca toate femeile, Sarah tânjea după plăcerea sexuală, ceea ce era totodată un fel de a tânji după moarte – de aici și fanteziile ei despre asasinat, despre ceea ce „iese din joc”. La începutul relației cu Gregory, îi plăcea „să iasă” cu el; însă pe măsură ce relația dobânda o dimensiune sexuală, se părea că Gregory nu o mai „scotea”, nu o mai asasina; penisul lui era oricum, numai mortal nu. Iată de ce la originea problemelor lui Sarah s-a aflat caracterul nesatisfăcător al acelei prime relații sexuale – adică impotența lui Gregory, debilitatea lui falică, inutilitatea propriului pistol, neputința de a mai trage și altceva decât aer în piept, pe scurt, zdrobitoarea lui incapacitate de a-i provoca orgasmul sau măcar ceva apropiat...

Russell Watts se întrerupse brusc în clipa când doctorul Dudden țâșni în picioare cu o ultimă exclamație disprețuitoare și se îndreptă glonț spre ușă. Când se întoarse ca să li se adreseze celor patru colegi, aceștia observară șocați că era stacojiu de furie și că venele de la gât și de pe frunte i se umflaseră ca niște sfori înnodate.

— Știu ce puneți la cale, spuse el, arătând cu un deget tremurător spre fiecare în parte. Știu ce vă coace bibilica, jigodiilor! Toți sunteți vârați în asta, mediocrități de două parale, nemernice și invidioase! Și știu și de ce. Fiindcă ați aflat ce-ncerc să realizez. Ce sunt pe punctul să realizez. Iar prin asta credeți că mă puteți opri, nu? Credeți că puteți să mă sabotați. Să mă umiliți. Ei bine, nu puteți! Oricât de mult v-ați chinui. Oricât ați fi de perfizi. Fiindcă știu sigur un lucru, am o certitudine de neclintit, dincolo de orice dubiu: aceea că lumea o să-și aducă aminte de Gregory Dudden mult timp după ce numele voastre or să fie uitate. Ați auzit? Complet – (iar acum deschise ușa) – cu desăvârșire – (ieși din încăpere, inspirând adânc pentru rostirea ultimului cuvânt) – UITATE!

După ce doctorul trânti ușa după el și străbătu valvârtej coridorul, ceilalți rămaseră câteva clipe încremeniți într-o tăcere

perplexă. Doctorița Herriot vorbea prima. Înțelesese treptat cum stăteau lucrurile, permițând unui zâmbet lenes să-i lumineze fața.

— Gregory Dudden, așa a spus? întrebă ea, întorcându-se spre profesorul Cole. A zis că-l cheamă Gregory?

Însă ceilalți trei încă nu se prinseseră. Doctorul Myers se mulțumi să clatine întristat din cap și să murmure:

— Cu cât încep mai repede ancheta aia, cu atât mai bine.

Beznă la Ashdown, unde Ruby Sharp stă în pat în dormitorul 3. Cu electrozii fixați pe cap, tânăra se foiește întruna și se tot întoarce de pe o parte pe alta. Din gură îi ies anevoie o mulțime de cuvinte mai mult sau mai puțin dispartate. Deasupra patului se află un microfon care ascultă, iar în camera de observație de alături banda magnetică se derulează de pe o rolă pe alta. În scurt timp cuvintele or să se contopească într-un flux potolit, inegal și susurat. Timp de câteva minute, Ruby o să-și dezvăluie secretele la microfon și pentru banda magnetică. Dimineața Lorna o să le transcrie, iar doctorul Dudden o să le citească. Însă până atunci Ruby va fi părăsit deja clinica, fără să explice nimic și fără să-și ia la revedere.

Beznă în dormitorul 9, unde Terry stă acum la orizontală, zâmbind fericit. În spatele pleoapelor lui închise, ochii i se rostogolesc de zor; este cufundat în somnul cu Mișcare Vizuală Rapidă, iar în mintea lui are loc un vis dintre cele mai alese. E un vis senzual și cerebral deopotrivă; îl poartă ușor, fără efort, pe niște culmi ale plăcerii fizice și ale iluminării intelectuale pe care nu și le-ar fi imaginat nici în ruptul capului când era treaz. Nimic din ceea ce i se întâmplă peste zi n-o să egaleze plăcerea, intensitatea și bucuria acestui vis. Dimineața, însă, îl va fi uitat aproape în întregime.

Beznă și în salonul 9 – camera de zi a lui Terry – unde Cleo Madison stă la masa de scris, uitându-se la apa mării, așa cum face seară de seară de săptămână încoace, de la descoperirea acelor cuvinte curioase și inexplicabile din spatele șifonierului. Discuțiile purtate azi cu Terry au tulburat-o. Minciuna pe care i-a servit-o despre fratele ei Philip a fost prostescă și banală – o improvizație

stângace, rodul derutei și al grabei. Cu toate acestea, minciunile spuse despre Robert au fost mult mai elaborate; și totuși, deja le regretă, le regretă profund. Pe scurt, nu știe cum să procedeze cu Terry. Nu se poate decide dacă e bine să-i spună adevărul.

Încă n-a observat fotografia pe care Terry a așezat-o pe unul dintre rafturile bibliotecii, în spatele ei; fotografia pentru care a scotocit printr-o întreagă arhivă cinematografică italiană; fotografia pentru care a făcut un drum până la Londra ca s-o recupereze; singurul fragment rămas din filmul pierdut al lui Salvatore Ortese, care fusese cândva marea lui obsesie. O singură fotografie în alb și negru, în care se văd un drum, un peisaj arid, dominat de praf, și o femeie, o femeie în uniformă de asistentă medicală, care arată cu mâna undeva în depărtare, postată în dreptul unui indicator rutier pe care se află un singur cuvânt, scris într-o limbă străină. Poate că, în clipa când o s-o observe, lui Cleo o să-i vină mai ușor să se decidă.

17

1984, sfârșit de toamnă

În orașul ăsta totul era altfel. Sigur, asta și urmărise, însă tocmai acest lucru i se părea atât de deprimant, atât de greu de combătut. Oamenii erau diferiți, la fel ca bancurile, umorul și accentele; autobuzele aveau altă culoare; gustul berii era altul; cerurile erau diferite – mai întinse și oarecum mai plumburii; casele erau înghesuie una în alta cum nu și-ar fi închipuit vreodată; zilele păreau mai scurte, iar nopțile mai lungi; numele unora dintre magazinele cele mai mari aveau o rezonanță nouă și ciudată; în fața cinematografelelor se găseau afișe nefamiliare, specifice locului, în timp ce ziarul de seară părea scris într-un cod imposibil de descifrat; până și ceaiul era diferit, ca de altfel și prăjiturile servite o dată cu el în localul din piață.

Totuși, încerca să se acomodeze cu acest local. Încerca să se familiarizeze cu mesele lui din pal laminat și cu sticlele de plastic

pe care urmele de ketchup și de muștar erau încrustate cine știe de când. Încearca să-l ierte pentru faptul că nu era Cafe Valladon.

Piața părea aglomerată în fiecare miercuri după-masa. Robert se așeza la o masă de la geam și se uita la oamenii care treceau, studiindu-le chipurile răbdătoare, bătute de vânt, și mâinile aspre. Ar fi vrut ca forfota localnicilor să-i aducă alinare, dar în loc de asta îl trăgea la fund, făcându-l să se simtă și mai mic, și mai neînsemnat, și mai rătăcit.

Pe când se uita pe fereastra localului, se gândea la ce-i spusese psihiatrul.

Lui Robert i se recomandase tratamentul psihiatric cu peste șapte ani înainte ca Sarah să-și înceapă ședințele de analiză cu Russell Watts și avusese norocul să găsească un practicant mult mai folositor. Doctorul Fowler era abordabil și înțelegător, știa să asculte, dar în același timp oferea cu generozitate sfaturi și încurajări. De o lună se întâlneau în cabinetul lui de consultații în fiecare miercuri, după ce Robert făcuse al treilea (și cel mai disperat) apel la Samariteni și fusese trimis la psihiatru în disperare de cauză.

Acum, deși nu-și revenea cu adevărat, reușea cel puțin să se concentreze mai bine asupra deznădejzii și a urii de sine: începea să le înțeleagă și aproape că era gata să întrezărească, la capătul acestui tunel, posibilitatea fragilă de a le ține sub control.

Doctorul Fowler știa că Robert fusese respins de o femeie, iar acum își propunea să vadă de ce îl făcuse să se privească în acest fel – de ce începuse să se considere o ființă imposibil de iubit de la natură. Dorea ca Robert să încerce să izoleze acest aspect referitor la propria persoană: Care era lucrul de care femeii nu-i plăcuse niciodată și pe care, în consecință, începuse el însuși să-l deteste?

În după-amiaza asta, se lămurise. Își ura propriul sex, propriul corp.

Acesta era singurul lucru care nu-i plăcuse niciodată lui Sarah la el.

— Te detești fiindcă ești bărbat? îl întrebă doctorul Fowler.

— Da. Cred că m-am urât dintotdeauna. De când mă știu.

— Ți-ai închipuit vreodată că ești femeie? Că trăiești ca o femeie?

— Nu. Mă rog, nu încă.

În seara aceea, găsi deodată soluția evidentă. O soluție uluitoare de simplă. Beat de emoție (și din cauza celor două sticle de vin alb sec în care ajunsese să-și înece amarul noaptea de noapte), îi scrisese lui Sarah pentru prima dată. Îi povesti visul din copilărie și felul cum înțelesese într-un târziu ce voia să-i comunice. Îi spusese că era sigur că aveau să se întâlnească din nou. Îi declară că o iubea mai mult ca niciodată.

Cu toate acestea, la ședința următoare doctorul Fowler îl lămuri pe Robert că soluția lui nu era chiar atât de simplă cum părea. Nu putea să-și facă operație de sex cât ai pocni din degete, îl informă el. În primul rând, dacă nu avea bani să se ducă la o clinică particulară, lista de așteptare era de cel puțin doi ani. În al doilea rând, trebuia să-i demonstreze cum nu se poate mai clar doctorului Fowler că asta dorea cu adevărat.

Din clipa aceea, Robert începu să se ocupe de sarcina primită cu destulă energie. Hainele pe care prinse să le poarte erau mai degrabă androgine decât tipic femeiești.

Se machia discret și se tunde scurt, dar avea grijă să-și facă permanent și să-și tapeze părul. Tot mai mulți oameni îi spuneau că semăna cu Annie Lennox.

Hormonii care îi fuseseră prescriși ar fi trebuit să-i rotunjească șoldurile și să-i mărească bustul, însă avea impresia că nu făcea altceva decât să se îngrașe. Ori de câte ori ieșea din casă, purta un sutien vătuit.

Ședințele ritmice de electroliză îi opreau creșterea părului de pe față.

Începu să facă traduceri tehnice pentru anumite firme din oraș, nerăbdător să răspundă noilor provocări lansate de Comunitatea Europeană. Mai târziu, după ce se convinsese că-i stătea bine ca femeie, se apucă de meditații particulare la franceză și la germană.

Trăia fără să se facă remarcat și se întreținea singur.

Primul lui mare succes fu Judi. De îndată ce se hotărî să-și înceapă viața ca femeie, se mută într-o altă parte a orașului, unde o descoperi pe această nouă vecină de palier, de profesie tehnician dentar. Judi nu ghici că intrase în vorbă cu un bărbat. Se împrieteniră la toartă și chiar dacă Robert o invita foarte rar pe la el, ieșeau de multe ori în oraș, ca să bea ceva sau ca să facă turul cluburilor. „Fetele își fac de cap”, așa descria Judi aceste ocazii, însă după ce își găsi un prieten și începu să-l vadă tot mai rar pe Robert, acesta constată că se lipsea cu greu de compania ei.

Pentru Judi, proprietarul imobilului și elevii de la meditații, Robert era cunoscut acum drept Cleo Madison. La „Madison” ajunsese simplu, fiindcă fusese numele de fată al mamei lui; cât despre „Cleo”, cum s-ar fi putut gândi la altceva? În fond, acesta era numele pe care îl visase Sarah pentru el.

Nu știa de unde anume venise, din ce loc ascuns îl scosese la iveală Sarah, din ce perioadă de demult a copilăriei sale, din ce cotlon tainic al propriului inconștient, în așa fel încât să poată juca un rol nou și transfigurator în visele ei. Pe de altă parte, nu prea avea idee ce-i spusese cu peste un an în urmă, în timpul acelei întâlniri lungi, vrăjite și mărturisitoare de pe terasa de la Ashdown, ca s-o facă să viseze ceva atât de inexplicabil ca existența unei surori gemene, care fusese despărțită de el imediat după naștere. Vorbise despre sentimentul – da, măcar de asta își amintea cu adevărat – că avea un corespondent femeiesc, că undeva în lume se găsea un suflet geamăn de femeie pe care voia să-l întâlnească. Se referise de fapt la prietene și la parteneri de viață potențiale (gândindu-se în secret la Sarah, chiar și atunci), însă ar fi putut fi asta afirmația care declanșase visul ei fatal? Probabil că nu avea să afle niciodată. Știa doar că făcuse un pas ireversibil, de natură să-i transforme viața, când Terry și Lynne îi povestiseră despre visul acela și când, în loc să nege totul, în loc să li se alătore și să râdă de Sarah și de fanteziile ei caraghioase, îi luase apărarea. El însuși o inventase pe Cleo, ca s-o protejeze pe Sarah de râsetele lor. Ce-i

drept, însă, o inventase și Sarah. Ficțiunea aceasta fusese concepută de amândoi, era copilul lor, și în tot timpul anului îl crescuseră și avuseseră grijă de el împreună, hrănindu-l cu anecdote, privindu-l cum se dezvoltă – puternic și sănătos – pe baza regimului oferit de discuțiile dintre ei. Iar acum Robert era gata să mai facă un pas.

Avea să devină Cleo. Avea să se întrupeze în vedenia lui Sarah. Avea să-i transforme visele în realitate, în cel mai adevărat sens al cuvântului. Exista oare vreun iubit care ar fi putut oferi mai mult?

1986, vara

— Dă-mi voie să repet că, dacă o faci, o faci pe propria piele, pe riscul tău și pe răspunderea ta în ochii autorităților civile, prin care înțeleg poliția, spuse doctorul Fowler. Pricepi?

— Da, pricep.

— Bine. Acum vreau să fii foarte atent, fiindcă o să mă refer la niște aspecte medicale și juridice. Încă două lucruri. Indiferent ce-o să ți se întâmple, din punct de vedere legal tot n-o să fii femeie. N-o să poți să-ți schimbi certificatul de naștere, fiindcă acolo există o definire a sexului stabilit la naștere, indiferent cât de mult contrazice ea felul cum te consideri acum. În al doilea rând, încercările de-a te căsători cu o altă persoană de sex bărbătesc constituie un delict.

— Da, știu asta.

— Perfect. Păi, așa stând lucrurile – dacă ți-ai făcut bine toate socotelile și ești hotărât – o să-ți fac trimitere la chirurg.

Robert arboră un zâmbet larg, de ușurare. Nu putuse să se abțină.

— N-ai bani pentru o clinică particulară, nu?

— Așa e, n-am.

— Atunci mă tem c-o să trebuiască să mai aștepți.

— Nu contează, spuse Robert, pipăindu-și elasticul pantalonilor

și simțind cum îi pulsează sângele în vine. N-are nicio importanță.

1988, toamna

Nu trecu mult și se împrieteni cu asistentele medicale; de când se hotărâse să devină femeie, descoperise că se comporta mult mai bine în societate. Una dintre asistente, pe nume Rachel, ajunsese să-i placă în mod special. Și chiar ea veni să-și ia rămas-bun în seara de dinaintea operației.

— Mâine e ziua cea mare, ciripi ea, așezându-se la picioarele patului.

Tocmai ieșise din schimb, iar peste uniformă purta un impermeabil.

— Cum te simți?

Fără să-i răspundă, Robert întinse mâna spre o carte aflată pe noptieră. Întâmplător, îi era din cale-afară de frică.

Rachel se uită la coperta volumului. Era Grație și gravitate de Simone Weil. Clătină din cap.

— E una din cărțile alea în care, indiferent în ce situație ești, deschizi la întâmplare, citești o pagină sau două și găsești... fii atentă peste ce-am dat de dimineată, spuse Robert. „Acceptarea vidului din noi înșine este supranaturală. Unde poate fi descoperită energia pentru un act care nu poate să ofere nicio contrapondere? Energia trebuie să provină de altundeva. Totuși, mai întâi e nevoie de o – își ridică ochii spre Rachel – de o sfâșiere, de producerea unui lucru deznădăjduit, de crearea obligatorie a vidului.” Ce părere ai? o întrebă el, închizând cartea. Rachel făcu eforturi să deschidă gura.

— Nu știu. N-am idee ce vrea să spună.

— Uneori, în ultimii ani, n-am crezut c-o să rezist, zise Robert. Dar tot de dimineată am citit ceva aici. „Trebuie să treacă un timp fără niciun fel de răsplată, naturală sau supranaturală.”

Rachel găsi de cuviință să mute discuția pe un teren mai sigur.

— Am auzit c-ai avut musafiri ceva mai devreme.

— Unul singur, spuse Robert, punând cartea la loc pe noptieră.

Maică-mea.

— Aha.

— A venit să vadă de mine, cât timp stau aici. Și-a luat o cameră la hotel.

— Frumos, foarte frumos din partea ei. Nu prea vezi mulți părinți pe-aici, pentru operațiile de felul ăsta. De obicei, nu vin să-și îmbărbăteze copiii.

— Ea a fost de nota zece.

— Dar tatăl tău? N-are de gând să...?

— A murit anul trecut.

— Vai, îmi pare rău.

— Nu-l mai văzusem de-o veșnicie. Nu prea ne-am dat în vânt unul după altul. Și nu știa de... chestia asta.

Robert rămase nemișcat câteva clipe, ascultând ropotul ploii.

— Ciudat, am fost convins că într-un fel m-a urât, dar până la urmă mi-a lăsat o sumă frumușică. Se pare c-a pus ceva deoparte.

— Ei, nu cred c-o să-ți prindă rău, spuse Rachel. Pe ce o să-i cheltuiești?

— Cu puțin noroc, mă-ntorc la universitate. Vreau să studiez psihologia.

— Ți se potrivește. Pe urmă o să poți să-i ajuți pe alții... pe alții ca tine. O să le dai sfaturi.

— Posibil. Deși, parcă nu m-aș apuca de asta. Mă interesează mai mult somnul.

— Somnul?

— Tulburările legate de somn. În primul rând narcolepsia. Am avut cândva o prietenă narcoleptică. Mă rog, pe atunci nu eram sigur, dar între timp am mai citit câte ceva și e clar că asta era problema. Chiar o să discut cu ea despre asta când o s-o mai văd.

— Da? Și când o s-o vezi?

— În curând, răspuse Robert, reușind de data asta să zâmbească. Foarte curând.

Neoanele aprinse, defilând pe deasupra lui în străfulgerări orbitoare, în timp ce e transportat la blocul operator.

Forfota medicilor și a asistentelor. Lucirea luminii electrice pe instrumentar.

Ochii anesteziștilor, neutri și inexpressivi, pe când se pregătește să-i introducă acul în încheietură.

Orbirea nopții... poate-un rău mai mare

Viziunea blândă a întinericului, pierderea controlului, în timp ce inspiră adânc, închide ochii și începe să se roage

... ca din uitare-adâncă Schimbarea să...

... apară.

Când se trezi, Cleo simți o durere în zona gâtului, a sânilor, a abdomenului și între picioare cum nu și-ar fi imaginat vreodată că putea să îndure cineva.

Trecu o săptămână până putu să meargă din nou. Durerea, senzația de greață, sângerările și scurgerile aveau să continue câteva luni.

Se dovedi a fi perioada cea mai grea, iar ea trebui să facă apel la toate rezervele de răbdare. Însă așteptase atâta amar de vreme, încât nu avea rost să se grăbească tocmai acum. Voia să nu mai aibă absolut nimic în momentul revederii cu Sarah. Voia să fie pregătită pentru ea.

1989, primăvara

Ploaia slabă și anostă cădea pe parbriz, pe când Cleo mergea cu mașina pe care o închiriasse pe drumul de coastă atât de familiar pe vremuri. Lăsase în urmă orașul și tocmai începea urcușul spre promontoriu. Trecând prin dreptul șirului de căsuțe unde locuiseră (și poate încă locuiau) Ruby Sharp și părinții ei, se pregăti sufletește pentru sentimentele care aveau să-o inunde în valuri la vederea Ashdown-ului. Dintr-o clipă în alta trebuia să cotească, după care clădirea avea să se profileze la orizont.

În fine, iat-o: uriașă, cenușie și impunătoare, un gest de sfidare solid și bătut de vânturi la adresa mării și a oricăror vitregii și cruzimi amenința să reverse pe uscat. Văzând din nou acel

inconfundabil edificiu de piatră, cu puzderia de unghiuri, contururi, linii și curburi caracteristice, Cleo frână brusc și se trezi că se luptă să-și înfrâneze lacrimile. Cine ar fi crezut că simpla existență a unor forme arhitecturale ar fi putut să-i subjuge într-atât emoțiile? "Rămase pe gânduri câtăva vreme, cu mașina oprită în mijlocul drumului pustiu, ascultând țipătul plângăreț al pescărușilor și străduindu-se să reziste mareei de nostalgie și regrete care o luau cu asalt.

Se apropie de casă și parcă mașina lângă ușa de la intrare.

Venise cu bună știință în Vinerea Mare, știind că locuința avea să fie pustie în timpul week-end-ului de Paști. Ușa era încuiată, firește, dar asta nu era o problemă, căci avea în continuare un set de chei; nu le înapoiase conducerii universității, iar acum constată că încuietorile nu fuseseră înlocuite în cei cinci ani care trecuseră de atunci.

Cleo petrecu doar câteva minute străbătând camerele înghețate și coridoarele labirintice, însuflețite de ecouri. Nu încercă să intre în niciun dormitor, încăperea pe care voia neapărat s-o vadă fiind de fapt bucătăria în formă de L. Dădu drumul la aragaz și își făcu un nes, după care se opri lângă masă și se uită în jur, spunându-și: Da, ăsta e locul. Aici trebuie să se întâmple.

După ce se întoarse la camera de hotel din oraș, se așeză pe patul de lângă telefon și-și deschise agenda. Își dădu seama că, și așa, planul putea să dea greș. Dacă părinții lui Sarah nu mai locuiau acolo, trebuia să înceapă s-o caute. Iar asta putea să însemne săptămâni, dacă nu chiar luni. Însă ceva îi spunea că nu se mutaseră. În sfârșit, venise vremea să mai aibă și ea noroc.

La apel îi răspunse un robot care îi invita pe cei care sunau să lase mesaje pentru Michael și Jill Tudor. Cleo puse receptorul în furcă fără un cuvânt și se gândi atent la ce trebuia să spună. Apoi mai formă o dată numărul, iar după semnalul sonor zise că încerca să ia legătura cu Sarah. Voia să-i dea vești despre Robert, un vechi prieten al lui Sarah din vremurile studentiei. La sfârșitul săptămânii urma să aibă loc o mică reuniune. Își ceru scuze lui Sarah pentru că

o anunța cu atât de puțin timp înainte, dar putea să vină la Ashdown duminică pe la șapte-seara?

Era sigură că mesajul avea să fie transmis mai departe. Și că Sarah avea să vină.

În dimineața următoare Cleo se duse la supermarket ca să aleagă mâncarea pe care avea s-o gătească pentru Sarah, iar în drum se opri la Cafe Valladon. Localul părea să aibă o conducere nouă – în orice caz, locul lui Slattery din spatele tejghelei fusese luat de o tânără îndatoritoare și vorbăreață – dar în rest nu prea se schimbase nimic. Interiorul era tot mohorât, cafeaua tot puternică, iar pereții tot acoperiți cu cărți de mână a doua. Totuși, căută degeaba un exemplar din Casa somnului: poate că Sarah îl luase cu ea până la urmă. Oricum, avea să afle a doua zi. Până atunci, scoase din raft exemplarul din Marile speranțe al lui Terry și constată mulțumită că la pagina 220 fusese ascunsă o bancnotă de zece lire. Lăsă banii la locul lor și citi ultimele pagini ale romanului, în timp ce-și termina felia de prăjitură cu fructe. Apoi puse cartea în raft și-și luă rămas-bun de la local pentru ultima oară.

O ceață rece și argintie învăluisse după-amiaza, iar luna încă nu urcase pe cer ca s-o împrăștie. Dar stelele străluceau prin perdeaua de abur, astrul nopții era pe cale să se ivească și seara nu era întunecată.

De la fereastra aflată la etajul unu, Cleo văzu farurile care măturau totul în cale când mașina se afla la aproape doi kilometri de Ashdown. Auzi scrâșnetul cauciucurilor pe pietrișul de pe alee și o văzu oprindu-se în curtea din față, chiar lângă a ei. Pe urmă dinăuntru își făcu apariția o siluetă solitară. Ea era, Sarah. În ciuda luminii tot mai slabe, Cleo își dădu seama că încărunțise, însă nu reuși să observe nimic altceva în cele câteva secunde de care avu nevoie Sarah ca să încuie mașina și să urce treptele ușii deschise de la intrare.

Cleo se întoarse, o zbughi pe coridor și coborî în goană scările înguste și puțin umblate care duceau la intrarea din spate a

bucătăriei. Când ajunsese acolo, Sarah se afla deja în hol și tocmai striga:

— Hei, e cineva?

— Bună! Îi răspunse Cleo.

Sarah avansă până ajunsese în pragul bucătăriei.

— Robert? Ești chiar tu? Ești acolo? Bucătăria părea goală. Singura lumină venea de la trei lumânări care pâlpâiau vesel pe masă și de la un licăr mai curat și mai spectral, apărut de după colț, probabil de la becul de deasupra cuptorului. Mirosurile îmbietoare și picante ale mâncării inundau încăperea.

— Robert? spuse Sarah, înaintând puțin. Ce se-ntâmplă? Unde sunt ceilalți?

— Hai înăuntru, răspunse Cleo. Ai o băutură pe masă.

— Da, dar unde ești?

— Aici, după colț, zise Cleo, auzind pașii lui Sarah tot mai aproape. Nu veni aici, te rog. Mai așteaptă un minut.

Zgomotul pașilor încetă.

— Să nu vin?! Ce te-a apucat?

— Te rog, Sarah. Te rog, rămâi acolo.

— Dar vreau să te văd, pentru Dumnezeu. Nu te-am văzut de cinci ani.

— Ies imediat, spuse Cleo. Am ajuns într-o fază destul de delicată. O să mâncăm okra dal cu nucșoară și orez cu coriandru.

— Păi... sună minunat, zise Sarah, cu o undă de nerăbdare în glas. Însă la ora asta numai la mâncare nu-mi vine să mă gândesc. N-am bătut atâta drum pentru o masă.

De după colț nu se auzi niciun răspuns.

— Și n-ai fi putut să lași un mesaj ceva mai puțin criptic? La ce bun tot cercul ăsta?

— Cinci ani înseamnă foarte mult, spuse Cleo. Mi-am zis că era nevoie de ceva special.

Sarah oftă nemulțumită, după care puse mâna pe unul dintre paharele cu vin roșu de pe masă și bău puțin.

— Robert, hai să terminăm cu prostiile, rosti ea, apropiindu-se și

mai mult de locul unde se pregătea mâncarea. Am venit cu mașina direct de la Londra și sunt frântă. Nu mai am chef de șarade. Știu că nu ne-am văzut de-o veșnicie și că avem... multe să ne spunem, dar hai măcar să ne uităm unul la altul.

— Nu! strigă Cleo cu o voce atât de categorică, încât Sarah făcu doi-trei pași înapoi.

Pe un ton mai controlat, dar la fel de insistent, Cleo adăugă:

— Adevărul e că m-am schimbat mult în ultimii ani, Sarah. O să ai un șoc când o să mă vezi și vreau să fii pregătită. Stai jos un minut, iar după aia vin și stăm de vorbă.

— Bine, acceptă Sarah și se așează la masă, gândindu-se febril la toate interpretările posibile ale acelor cuvinte de rău augur. N-ai... nu te-ai îmbolnăvit, nu-i așa, Robert? Vreau să zic... e totul în regulă? Nu de asta ai vrut să mă vezi, nu?

— Mă simt bine, răspuse Cleo. De fapt, nu m-am simțit mai bine în viața mea.

Nu se mai putu concentra asupra gătitului, așa că se sprijini cu spatele de cuptor și trase adânc aer în piept.

— Am atâtea să-ți spun. O groază de lucruri.

— Și eu la fel, zise Sarah.

— Dar avem toată seara, da? Nu trebuie să te-ntorci la Londra peste noapte, nu?

— Habar n-am ce-o să fac. Mai vine cineva la... reuniunea asta?

— Nu. Tu și cu mine, atât. Sper că nu te superi.

— Nu, nici vorbă. Pe tine voiam să te văd. Sarah mai bău câteva guri de vin și se uită în jur. Situația era atât de bizară, iar ea se simțea atât de stingheră și de încordată, încât reîncepu să vorbească doar ca să se calmeze.

— Drept să-ți spun, am un sentiment foarte ciudat acum, că m-am întors aici. În casă. În bucătăria asta.

— „După atâția ani, cită Cleo, e ciudat că ne reîntâlnim astfel, chiar în locul unde ne-am văzut pentru prima oară.”

Puse mâna pe cuțitul de bucătărie și începu să toace niște pătrunjel.

—Ții minte seara aia, Sarah. Când mâncai supă... și aveai halatul pe tine?

— Da, țin minte, bineînțeles, răspunse ea. De cinci ani înapoi, cred că n-a trecut o zi fără să mă gândesc la ea.

— Serios? Înseamnă că nu m-ai uitat?

— Ah, Robert, de ce n-ai vrut să ținem legătura? Ridică vocea în care începură să pulseze brusc o mulțime de resentimente.

— A fost oribil când ți-am spus la revedere pe faleză. Iar pe urmă felul cum ai dispărut, fără să-mi mai răspunzi la scrisori...

— Totuși, ți-am scris o dată.

— Da, dar nu mi-ai spus nimic. Nici unde ești, nici ce faci. Cum să-ți zic, chiar și acum, primesc un mesaj ciudat de la părinți, bat tot drumul până aici și, când colo, nu mă lași nici să mă uit la tine. Te porți atât de... straniu...

— Peste un minut o să pricepi tot, o asigură Cleo.

— Trag nădejde.

— Ai foarte multă răbdare, Sarah. Să știi că te apreciez pentru asta.

Sarah sorbi din vin îmbunată, dar nu de tot.

— A trebuit să renunț la o cină festivă ca să vin aici, crede-mă.

— Zău? Drăguț din partea ta.

—Cu viitorii socri, unde mai pui. Zgomotul făcut de Cleo pe când toca pătrunjelul încetă dintr-o dată.

— Poftim?

— Cu părinții logodnicului meu.

— Părinții...? Adică te măriți?

— Exact. Peste trei luni.

— Cu un bărbat?

— Normal.

— Dar...

— Dar ce? întrebă Sarah când tăcerea începu să devină interminabilă.

— Dar am crezut că ești lesbiană.

— Lesbiană? De unde ți-a venit ideea asta?

— Păi, știi tu... toată povestea aia cu Veronica.

— Mda, mă rog, dar înainte de ea a fost Gregory, iar acum... acum sunt cu Anthony. Să știi că-i tare drăguț. Sunt convinsă că ți-ar plăcea de el. Veronica a fost... știi și eu, nu chiar o fază, fiindcă dacă spun asta înseamnă că n-o consider foarte importantă, iar ea chiar a contat enorm, dar... uf, nu știi. E atât de greu...

— Bine, dar chiar tu ai spus, Sarah, țin minte ca ieri, că Veronica îți schimbase toată viața. Ți-a arătat cum ești de fapt, exact așa ai zis.

— Păi, e clar că nu mă cunoșteam foarte bine când am spus lucrurile alea. Eram foarte tânără, Robert. Și tu la fel.

— Și cum rămâne cu... ce mi-ai spus despre cum trebuia să arate partenera ta ideală? Mai ții minte?

—Vag...

—Ai spus că ar trebui să fie un alter ego femeiesc. Sora mea geamănă. Așa ai zis.

— Chiar voiam să te-ntreb, spuse Sarah, pe care Cleo o auzi dându-și scaunul înapoi și ridicându-se în picioare. Te-ai mai dus s-o cauți? I-ai dat de urmă?

— Stai puțin, zise Cleo. Trebuie să... mă duc s-arunc gunoiul.

Se furișă pe ușa din spate a bucătăriei, bâjbâi pe un coridor neluminat și în cele din urmă dădu peste o altă ușă, de data asta închisă și cu zăvorul pus.

Dură o veșnicie până găsi cheia (care se afla în broască) și trase zăvorul ruginit, după care se trezi în grădina lăsată în paragină de lângă bucătărie, sub cerul înțesat de stele. Trânti ușa după ea, se îndoi din șale aproape instantaneu și vomită pe dalele din grădină. Se așeză în patru labe și continuă să suspine și să verse până când convulsiile și sughițurile se contopiră.

Ridicându-se anevoie, își pipăi unul dintre buzunarele pantalonilor. Slavă Domnului, cheile de la mașină erau acolo.

Ocoli casa în fugă, până ajunsese la intrare. Văzu chipul lui Sarah lângă fereastra de la bucătărie, luminată din spate de flăcările aurii ale lumânărilor. Oare putea s-o zărească? Era în stare s-o

deslușească pe femeia aceea nelalocul ei, cu răsuflarea tăiată, pradă șocului și cu fardul întins din cauza lacrimilor, pe când se repezea spre mașină și se chinuia să-i deschidă portiera?

Cleo ambală motorul, porni mașina cu un scrâșnet de cauciucuri și țâșni în trombă pe alee tocmai când Sarah își dădu seama ce se întâmpla și coborî în goană treptele de la intrare.

Merse așa kilometri întregi, fără să-i pese încotro. Ar fi vrut din suflet să se curețe, să se șteargă la ochi și pe față, însă nu îndrăzni să oprească până nu se convinse că nu era urmărită.

La un moment dat nu mai putu să aștepte, încetini și în cele din urmă trase pe dreapta într-o parcare.

Marea se întindea albastră și somnolentă undeva dedesubt, iar pe drum nu se mai găsea nimeni; nu se vedea nici urmă de Sarah. Aburii înserării începuseră deja să se ridice, și în toată fâșia lată de lumină blândă pe care o dădură la iveală Cleo nu distinse nicio umbră care să-i vină în întâmpinare.

18

Doctorul Dudden nu luă parte la lucrările celei de-a doua zile a conferinței. Deși aceasta i se păruse extrem de importantă cu doar douăzeci și patru de ore în urmă, acum își dădu seama că întreaga poveste era cu desăvârșire banală și fără noimă. Trebuia să se concentreze asupra unor chestiuni mult mai presante. Cariera, munca și reputația lui, precum și continuarea cercetărilor de la Clinica Dudden, toate acestea se vedeau amenințate. Forțele coalizate împotriva lui – forțe ale ignoranței, ale invidiei, ale impulsurilor reacționare – începeau să se mobilizeze. Conspirația se pusese deja în mișcare, iar acum câștiga în viteză.

Doctorul Dudden se lămurise de aceste lucruri în timpul nopții, pe care o petrecuse străbătând cu energie străzile din Londra. Nu închisese un ochi, iar asta îl făcuse să se simtă mai bine; mai mult, de dimineață ar fi putut vâri mâna în foc că nu avea să-și dorească să mai doarmă vreodată. Buzele i se arcuiră într-un rânjel involuntar când aruncă o privire în jur în vagonul de tren și

observă – la o oră atât de matinală! — cât de mulți pasageri așteptau, moțâiau, cocăiau sau dormitau, cu gurile deschise prostește, cu capetele atârând într-o parte, cu pleoapele grele ca plumbul. Oare oamenii ăștia chiar nu mai aveau niciun dram de demnitate, de respect pentru sine? Urau atât de mult viața încât se detașau de ea ori de câte ori li se ivea prilejul? Uneori se întreba dacă mai merita să salveze asemenea creaturi, dar asta nu mai conta acum. Își dădu seama că ideea asumării unei misiuni prin care să ajute omenirea fusese o prostie. Era una dintre amăgirile care îl ținuseră în loc, când adevărata problemă – atât de clară, atât de limpede dintr-o dată – putea fi sintetizată în câteva cuvinte. Da, adevărata problemă era următoarea: doctorul Dudden avea dreptate, iar toți ceilalți se înșelau. El își dădea seama, ei nu. Așa stând lucrurile, totul se reducea la o luptă între bine și rău. Altfel spus, doctorul Dudden versus restul lumii.

Privind totul din această perspectivă, se simți năpădit de o nemulțumire teribilă față de greșelile, compromisurile și tergiversările pe care le comisese sau le încurajase până atunci. Pierduse nepermis de mult timp discutând de pomană cu niște pacienți care aveau rumeguș în loc de creier, sau oferind tratamente paliative bolnavilor prefăcuți, nevroticilor, ipohondrilor și debililor. Primul lucru pe care avea să-l facă după întoarcerea la clinică avea să fie externarea pacienților. A tuturor. Avea să cheme câteva taxiuri și avea să-i scoată din peisaj – o purjare deplină, fără echivoc. Prezența lor acolo era doar o modalitate de distragere a atenției, un obstacol grotesc în calea sarcinii care trebuia îndeplinită. Toate lucrurile importante din clădire aveau loc la subsol; însă chiar și acolo irosise prea multă energie. Experimentele alea pe animale ar fi trebuit abandonate de luni de zile: nu mai avea nimic de învățat din comportamentul șobolanilor, câinilor și iepurilor. Din clipa aceea, avea să lucreze cu subiecți umani. Era singura modalitate de progres. N-ar fi trebuit să demobilizeze din cauza aceluia accident stupid. Era o rușine că se speriasse de șoapte, de zvonuri răutăcioase, de bârfe în necunoștință de cauză. Știa

foarte bine că echipamentele ofereau siguranță maximă și avea s-o dovedească. Avea să furnizeze imediat singura probă cu adevărat transparentă și irefutabilă. Folosind echipamentele pe propria persoană.

Pe măsură ce gândurile doctorului Dudden iuțeau ritmul, trenul cu care se întorcea la Ashdown începea să încetinească, făcându-l să transpire de nemulțumire și nerăbdare. Între gări se făceau opriri lungi, inexplicabile. În timpul celei de-a treia sau a patra, se ridică în picioare, își smulse căștile la care asculta o înregistrare preferată a Variațiunilor Goldberg și-și azvârli CD-ul portabil pe cea mai apropiată fereastră. Până și propriile gusturi muzicale de până atunci ajunseseră să-l revolte.

— Peltea! strigă el, întorcându-se valvârtej la loc. O peltea fără urmă de pasiune! Un rahat soporific!

Nu băgă de seamă privirile neliniștite și piezișe ale celorlalți pasageri. Nu-l interesa nici cât negru sub unghie părerea acestor dobitoci care dormeau pe ei. Nu mai conta ce credeau ceilalți despre el; erau în cârdășie, oricum. Cu toții. Myers și Cole urziseră un fel de complot împotriva lui – între timp se convinsese dincolo de orice dubiu –, iar Russell Watts le dăduse o mână de ajutor cu dragă inimă; în plus, probabil că exista și un spion, o cârțiță infiltrată în clinică și gata să-i ajute, culegând informații despre el și lucrându-l pe la spate. Doctorița Madison, mai mult ca sigur – acritura aia nu putuse să-l sufere niciodată. Mai era și Worth, ziaristul. Nici în el nu putea avea încredere. N-ar fi fost de mirare dacă ar fi descoperit că lucrau mână în mână. În clipa aceea își aduse aminte că, în prima seară petrecută de Terry acolo, acesta și doctorița Madison aranjaseră o întâlnire clandestină pe terasă; iar în dimineața următoare Terry îl informase în treacăt că făcuseră cunoștință „superficial”, ba chiar avusese curajul – da, acum își amintea perfect și toate se legau – ticălosul avusese tupeul să pomenească numele lui Sarah. Prin urmare, erau complici, fără discuție. Bineînțeles, de atunci (din câte știa) Terry și doctorița Madison nu prea se mai văzuseră și nici nu mai stătuseră de vorbă;

dar oare ce era ăsta dacă nu un șiretlic străveziu, care oferea noi dovezi – de parcă ar mai fi fost nevoie – cu privire la cine știe ce înțelegere perfidă și nerostită, la cine știe ce alianță sinistră...?

În aceeași secundă, doctorul Dudden avu parte de confirmarea stupefiantă a acestor suspiciuni. În timp ce trenul lui rămăsese undeva între două gări, o altă garnitură se îndrepta cu viteza melcului în direcția opusă, spre Londra. Se uită la ea și preț de câteva clipe avu în fața ochilor vagonul aflat în trecere și pe ocupanții lui. Și iată-i: stând unul lângă altul în vagonul pe jumătate gol, râzând, gesticulând și dând impresia inconfundabilă a unei conversații plăcute, însuflețite. Tocmai cei doi oameni la care se gândea.

Terry Worth și Cleo Madison.

— Ai văzut? întrebă Cleo, întorcându-se ca să se uite la trenul care staționa.

— Ce să văd? zise Terry.

— Era doctorul Dudden. Sunt sigură. Stătea acolo în tren.

— Parcă trebuia să fie la o conferință.

— Și eu știam la fel.

— Ce crezi, ne-o fi văzut? Cleo ridică din umeri.

— Nu sunt sigură. Și ce dacă?

— Păi, mă gândeam că n-o să-i facă plăcere că asistenta i-a plecat la Londra, iar pacientul preferat s-a externat de unul singur, spuse Terry.

Cleo se uită la trenul celălalt care se pierdea în depărtare, iar apoi se instalează comod la loc.

— Drept să-ți spun, nu prea mă mai interesează ce-i place și ce nu-i place doctorului Dudden. Mă interesează mult mai mult asta.

Luă fotografia lui Terry de pe măsuta dintre ei și o privi uimită.

— Vorbești serios, chiar e dintr-un film pe care nu l-a văzut nimeni – absolut nimeni?

— Poate doi sau trei oameni. Cel mult, zise Terry. Dar chiar și așa, nu există niciun document.

— Crezi că mai are cineva o copie a fotografiei?

— Mă-ndoiesc. N-am văzut-o publicată nicăieri, de asta sunt sigur.

Cleo îi înapoie poza, neputându-și controla tremurul mâinilor. Deși trecuseră peste douăsprezece ore (timp în care fusese mult prea emoționată ca să doarmă), încă se străduia să se familiarizeze cu această noțiune nouă și incredibilă, cu posibilitatea ca imaginea asta, care îi apăruse pentru prima dată în copilărie și de atunci o bântuise fără încetare, să nu fi fost de fapt o invenție a minții ei onirice, ci să fi avut propria ei existență de sine stătătoare. Și când te gândești că reapăruse tocmai acum – la fel cum se prezentase Ruby Sharp la clinică, doar ca să dispară din nou, fără să lase în urmă nimic altceva decât un extraordinar șuvoi de cuvinte în care secretele trecute și viitoare ale vieții lui Cleo păreau să fi fost înscrise ca prin farmec. Era prea derutată și prea neliniștită ca să știe precis ce puteau însemna aceste evenimente, dar ajunsese oricum la o decizie fermă și rapidă: avea să renunțe la activitatea de la clinică încă de la prima oră a dimineții, lăsându-i pe fugă un mesaj Lornei și promițând că avea să se întoarcă imediat după ce...

... imediat după ce anume?

Terry continuă să vorbească despre film, pe când trenul lor prindea viteză și străbătea peisajul monoton de provincie.

— Am o teorie a mea, cum că s-ar putea să nu fi căutat unde trebuia, spuse el. Dacă există undeva vreun material tipărit, atunci poate că nu trebuia mers în Italia, ci în Franța.

— De ce în Franța?

— Din cauza cuvântului ăștia. Ridică fotografia. În spatele siluetei femeii între două vârste, care purta o uniformă de asistentă medicală și arăta undeva în zare, se afla un indicator ascuns parțial de corpul ei. Pe el părea să fie scris un singur cuvânt: fermer.

— Asta e-n franceză, nu? Înseamnă. „a închide”.

Poate că filmul a fost turnat și într-o versiune franceză, iar asta a fost singura care a supraviețuit.

Cleo studie atent fotografia.

— Nu cred, opină ea. N-ar avea sens, fiindcă fermer e la infinitiv.

Oricum, imaginea a fost decupată și nu poți să vezi începutul cuvântului; în plus, e posibil să mai existe câteva litere în continuare și să fie mascate de corpul femeii. Așa că sugestia mea ar fi – se mai uită o dată la fotografie – că scrie infermeria.

— Infermeria? Și ce-nseamnă?

— E în italiană și înseamnă „infirmierie”, bineînțeles. Spre asta arată, spre un spital.

Pe chipul lui Terry se ivi încet un zâmbet de recunoaștere.

— De ce nu mi-o fi dat prin cap?

— N-am spus că e singurul sens, adăugă Cleo, întrebându-l pe Terry, înainte ca acesta să aibă timp să se lege de această remarcă misterioasă: Și ce faci, te-apuci iar să umbli după film? Asta o să fie opera ta de-o viață?

— Ei bine, nu, răspunse Terry, introducând fotografia într-un plic de plastic și punând-o pe masă. Nu cred că mai contează. Prefer să știu că există undeva... eventual că mă așteaptă... habar n-am... în orice caz, între timp trebuie să-mi fac un rost. Să găsesc ceva care să merite.

— Merită să fii ziarist, nu crezi? Dacă ești suficient de serios.

Terry clătină din cap.

— Nu de mult, cred că în ultimele două săptămâni, am avut momente când m-am gândit la ce făceam și mi-a venit... să intru în pământ, cam așa ceva. M-am urât și mai multe nu. Ai avut vreodată sentimentul ăsta? Nu, probabil că nu, dacă stau să mă gândesc la ce faci.

— A, știu ce vrei să spui, rosti Cleo. Dar te asigur că munca alături de Gregory Dudden nu-ți garantează c-o să ai o părere bună despre tine.

— Da, probabil că ai dreptate. Dar atunci de ce te-ai dus acolo?

— Cum să-ți spun, Clinica Dudden are ceva aparte. E aproape singurul loc unde cineva cu specialitatea mea poate să-și găsească de lucru.

Se gândi la ziua când anunțul doctorului Dudden apăruse pentru prima oară în The British Journal of Clinical Psychology, cu peste

doi ani în urmă, la emoția intensă care o cuprinsese când își dăduse seama cât de bine se potrivea postul pregătirii ei, iar apoi la mefiența și la neliniștea care o cuprinseseră când aflase unde se găsea sediul clinicii – în singurul loc din lume unde își promisese să nu se mai ducă în viața ei.

— Probabil că ți s-a părut foarte ciudat să lucrezi tocmai la Ashdown, spuse Terry. Toate amintirile alea...

— Amintirile? întrebă Cleo, devenind brusc precaută.

— Despre Robert. Chiar dacă nu l-ai cunoscut în perioada aia, cred că... tot îți mai aduci aminte de el.

— A, da, zise Cleo. Da, așa e. Uneori. E absurd de-a binelea, își spuse ea. Mai devreme sau mai târziu, tot trebuia să-i spună adevărul lui Terry; de fapt, chiar se mira că încă nu-i picase fisa. Să-i mărturisească în timp ce mergeau cu trenul? Să amâne până ajungeau la Londra și se opreau să bea ceva la restaurantul gării? Sau pur și simplu să-i ia adresa și numărul de telefon, iar pe urmă să aștepte câteva zile, până se termina, până reușea să urmeze instrucțiunile lui Ruby și s-o găsească din nou... Asta dacă izbutea să-și ia inima în dinți...

— Oricum, zise ea, suprimându-și în grabă aceste gânduri, s-ar putea să existe o legătură între cariera ta și viitorul Clinicii Dudden.

— În ce fel?

— Păi, ia să vedem, l-ai întrebat vreodată?

Terry se încruntă.

— Pe cine, despre ce?

— Pe doctorul Dudden, bineînțeles. Despre Stephen Webb.

— N-aș putea să spun c-am insistat prea mult, dar am... încep el, întrerupându-se când își dădu seama de implicațiile întrebării ei. Aha, deci tu mi-ai trimis bilețelul ăla atunci, pe terasă, nu?

— M-am gândit că, dacă-ți vând un pont, o să știi pe unde s-o apuci, atâta tot.

— Păi, cred că așa am și făcut. Terry se cutremură, revăzând cu ochii minții o scenă pe care încercase din răspuțeri s-o uite în ultimele două zile.

— La un moment dat, acum două nopți, m-am dus la subsol.

— Unde face experimente pe șobolani?

El dădu din cap.

— Ai fost și tu acolo?

— O dată sau de două ori.

— Și-ai apucat să vezi cealaltă... instalație de care se folosește?

— Ce instalație?

Terry se frecă la ochi, încercând să alunge imaginea zidurilor văruite și a uriașei cuști de plastic polimerizat...

— E o pălărie prea mare pentru mine, zise el.

Luni mă duc la ziar și-i anunț pe cei de la știri. Or să știe cum să se ocupe de toate.

— Dar e povestea ta, Terry. Ai ajuns primul la locul faptei.

— Nu prea sunt... genul ăsta de ziarist. Asta-i singura chestie.

— O fi, numai că la ora asta urăști tu însuși ziaristica pe care-o practici. E marea ta ocazie să te schimbi.

Își dădu seama că Terry voia să audă aceste lucruri din gura ei. Era pe punctul s-o creadă.

— Vreau să-ți spun c-ai putea să te impui efectiv cu povestea asta. Ai idee ce s-a-ntâmplat de fapt acolo, ai idee peste ce s-ar putea să fi nimerit?

— Știu doar că Stephen Webb a fost student acolo la universitate și că a luat parte la un experiment al doctorului Dudden legat de privarea de somn, zise Terry. Presupun că, drept urmare a experimentului, a fost implicat într-un fel de... accident? Un accident mortal? Dar încă n-a făcut nimeni vreo legătură directă între moartea lui și timpul petrecut la Clinică.

— A fost un accident de mașină, spuse Cleo. În dimineața când s-a încheiat experimentul, Gregory n-a avut niciun pat liber, în care Stephen să-și facă recuperarea, așa că l-a trimis direct acasă. La un moment dat, pe când se întorcea în campus, a luat-o pe mijlocul drumului și a fost călcat de-o mașină. A murit pe loc.

Scotoci prin geanta de călătorie aflată pe locul de alături și scoase două dosare.

— Întâmplător însă, cineva a făcut deja o legătură directă. La experimentul respectiv a participat și o studentă, care a supraviețuit. Ipoteza mea e că Gregory a mituit-o, fiindcă a plecat de la universitate și de-atunci n-a mai auzit nimeni de ea. Atâta doar că a existat cineva care probabil că le-a dat de știre celor de la Royal College of Psychiatrists, fiindcă de dimineață pe adresa Clinicii a sosit o scrisoare. Se pare că RCP vrea să deschidă o anchetă.

— Cum o chema pe studenta aia?

— Bellamy. Karen Bellamy, răspunse Cleo, întinzându-i cele două dosare lui Terry. Le-am găsit la Gregory în birou și am făcut câte-o copie. La-le. Sunt ale tale. Fă ce poți cu ele.

Terry își petrecu restul drumului citind documentele privitoare la cei doi studenți ghinionști. Din dosarul lui Stephen Webb reuși să contureze imaginea relativ completă a unui tânăr simpatic, isteț, dotat pentru o carieră universitară și totodată având un real talent actoricesc, dublat de o ambiție extraordinară. Implicarea lui în experimentul doctorului Dudden ar fi putut fi determinată de nevoi financiare, de curiozitate intelectuală sau de cele două combinate. Informațiile despre Karen Bellamy erau mai puține, motiv pentru care personalitatea ei rămânea mai umbroasă, deși cu atât mai problematică. În cazul ei, dificultățile pecuniare păreau evidente. Tânăra provenea dintr-o zonă sărăcăcioasă a Londrei: părinții ei locuiseră în Denmark Hill, și se părea că acesta fusese cartierul unde fusese văzută pentru ultima oară, cu peste șase luni în urmă. Terry își propuse să rețină acest lucru, dar își dădu seama că, pe măsură ce parcurgea mai departe dosarul lui Karen Bellamy, puterea de concentrare îi scădea tot mai mult. Prin minte îi treceau întruna imagini sporadice, dar vii, din ceea ce visase noaptea trecută și se trezi cramponându-se de ele cu speranță, pentru ca după aceea să le vadă pierzându-se într-o pâclă de nepătruns, sau să le simtă scurgându-i-se printre degete ca nisipul. Senzația era înnebunitoare, reprezentând totodată sursa unei mângâieri incomensurabile, de neexplicat. O dată sau de două ori, profitând

de prada neașteptată a unei viziuni vag mai concrete, mai puțin efemeră decât celelalte, puse mâna pe pix și mângâli câteva cuvinte pe marginea paginilor pe care le citea: „o pajiște; o tânără care râde; o voce de femeie, fredonând lângă mine în iarba înaltă; conștiința faptului că pot să zbor; apa rece”. După consemnarea acestor impresii fragmentare, își ridică privirile și o văzu pe Cleo, care se uita la el și zâmbea.

Cât timp Terry își făcu de lucru cu dosarele, ea vârî mâna în geantă și scoase transcrierea pe care i-o pregătise Lorna: înregistrarea bizarului monolog nocturn al lui Ruby Sharp. Îl citi a cincizecea oară și tot îi veni greu să creadă că spunea lucruri adevărate sau că miracolele pe care le promitea aveau să se întâmple aievea, arătându-se în continuare nedumerită de relația – profetică? întâmplătoare? — dintre el și fotografia lui Terry, adică exact acea imagine neschimbată din singurul ei vis memorat atât de bine. Căutând o explicație rațională, se gândi retrospectiv la comportamentul lui Ruby – la faptul că nu-și spusese numele cu două luni în urmă, când se întâlniseră pe plajă, la apariția neașteptată de ieri de la clinică și la plecarea și mai surprinzătoare de azi-dimineață, când o luase din loc fără să lase niciun fel de mesaj (sau de onorariu). Dacă nu cumva se putea gândi la transcriere ca la un mesaj în sine.

Dar dacă așa stăteau lucrurile, putea să aibă încredere în ea?

Da. Bineînțeles că putea. Cleo ajunsese la această concluzie tocmai când trenul străbătea cartierele mărginașe ale Londrei, iar raționamentul ei fu relativ simplu, căci în toată această confuzie, printre atâtea suprapuneri tulburătoare ale trecutului și prezentului, exista cel puțin un adevăr inconturabil.

Nimeni nu spunea minciuni în somn.

Terry nu știa ce să facă. Trecuse o jumătate de oră de când își luase rămas-bun de la Cleo, dar tot nu se hotărâse asupra pasului următor. Era derutat și simțea că nu are astâmpăr. Ideea întoarcerii la el în apartament îl deprima. Era trei după-masă și nu-i venea să

stea singur în casă toată seara, neavând altă companie decât televizorul și videocasetofonul.

Cumpără un exemplar din Time Out și parcurse în grabă lista filmelor, însă titlurile nu-i spuseră nimic, iar după câteva minute lăsa ziarul pe o bancă la ieșirea din gară, ca să-l citească și altcineva.

Își deschise valiza și scoase plicul de plastic în care se găseau fotografia recuperată și cele două dosare pe care i le xeroxase Cleo. Apoi se întoarse pe jos la gară și lăsa valiza la biroul de obiecte pierdute.

Străbătu Londra cu metroul până la o altă stație principală, de unde luă un tren de legătură până la Denmark Hill.

Nici măcar el n-ar fi reușit să-și explice decizia.

Nu făcea decât să-si urmeze un instinct – format, probabil, după ce vizionase o mulțime de filme cu un asemenea subiect – și să-și spună că așa procedau și ziaristii (sau poate detectivii?) când se apucau să investigheze un caz. Dacă voiau să urmărească un fir sau să treacă în revistă mișcările cuiva, primul pas era intrarea în empatie cu persoana vizată, familiarizarea cu modul său de-a gândi. Terry nu mai fusese în viața lui în Denmark Hill și avu sentimentul nelămurit că acest fapt îl plasa într-o poziție dezavantajoasă cu privire la sarcina fixată, care consta în localizarea lui Karen Bellamy și în dezgroparea adevărului despre experimentele conduse de doctorul Dudden pe tema privării de somn. Nădăjduia că vizitarea locurilor unde crescuse Karen și unde fusese văzută pentru ultima dată avea să-i ofere niște puncte de plecare: o întâlnire întâmplătoare cu o prietenă, eventual o discuție cu un vecin guraliv la cârciuma din cartier.

După câteva ore de hoinăreală fără țintă pe străzi, un tur plictisit al restaurantelor și o mulțime de halbe de bere băute de unul singur, Terry se văzu nevoit să admită că mai avea multe de învățat despre ziaristica de investigație. Nu se simțea mai aproape de Karen Bellamy decât când se pusese în mișcare; în plus, era topit de oboseală. Abia aștepta să se trântască în pat, și nimic nu i se părea

mai atrăgător decât perspectiva unui culcat devreme – de pildă, pe la zece – urmat de douăsprezece ore de somn neîntrerupt. Poate că, dacă dormea suficient în noaptea asta, avea să viseze mai mult, iar dimineată aveau să-i crească șansele de a-și aminti ce visase.

Se întoarse la gara mică din cartierul Denmark Hill și coborî pe peron tocmai când trenul o lua din loc, pasagerii care se dăduseră jos urcară în dezordine scările și-l lăsară pe Terry singur pe peron, în afara unei siluete solitare, care se plimba de colo până colo, trecând prin dreptul automatului cu snack-uri. Terry îl zărise deja în timp ce se apropia de peron, întrebându-se în treacăt de ce nu urcase laolaltă cu ceilalți. În fond, ce făcea acolo dacă nu aștepta un tren spre centrul Londrei? Se hotărî să se ducă în celălalt capăt al peronului, ca să-i ofere mai mult spațiu de manevră străinului mătăhălos. Acesta părea să se comporte destul de ciudat. Avea cam un metru optzeci și purta pantaloni negri și o geacă verde de camuflaj. Se plimba întruna de la un cap la altul al peronului, bombănind ca pentru sine și uneori strigând de-a binelea. Lama cuțitului pe care-l avea la el lucea în lumina soarelui de după-amiază.

Lorna își terminase mai devreme cumpărăturile în oraș, iar apoi, urcând pieptiș dealul spre Ashdown, văzu un lucru extrem de neobișnuit. Șapte taxiuri ale companiei locale trecură pe lângă ea în direcția gării: cinci dintre ele păreau să transporte pacienți, în celelalte două se găsea personalul de la bucătărie și curățătorie. Se uită nedumerită la taxiuri, după care avu un presentiment brusc și neplăcut. Își dădu seama că la Ashdown se întâmpla ceva urât, foarte urât. Iuți pasul, ajungând la porțile clinicii aproape în goană.

De îndată ce intră în hol, constată că imobilul fusese complet golit; avea un aer părăsit, fantomatic, iar ușa din față fusese lăsată să se miște în bătaia vântului. Dar, deși era goală, casa nu era deloc tăcută, căci de undeva de dedesubt – probabil că din subsol – se auzea o muzică dată foarte tare. Uluitor de tare; Lorna nu numai că o auzea, dar o și simțea vibrându-i sub picioare. Întreaga

pardoseală se zguduia din cauza forței sale. Lorna o recunoscuse imediat; putea fi identificată de oricine, era una dintre cele mai cunoscute arii din lume, interpretată de unul dintre tenorii celebri ai momentului. În timp ce tehniciana dădea drumul sacoșelor pline, rămânând în hol temătoare și nedecisă, aria luă sfârșit, însă reîncepu după câteva secunde. Cineva pusese CD-ul și-l programase pentru repetare automată.

Lorna avu nevoie de alte câteva minute – în timpul cărora aria se încheie și fu reluată din nou – ca să-și ia inima în dinți. Într-un târziu, după ce aruncă o privire în biroul doctorului Dudden, în sala de mese și în bucătăria în formă de L, se hotărî să deschidă ușa de la subsol și coborî încet scările. Deși abia ajunsese în dreptul curățătoriei, având încă vreo zece metri până la ușa deschisă a laboratorului în care nu i se dăduse voie să pătrundă până atunci, muzica era de-a dreptul copleșitoare. Își vârî degetele în urechi pe când se furișa pe coridorul luminat puternic; pe urmă, după ce se sprijini de perete și trase adânc aer în piept de câteva ori, dădu încet în lături ușa și intra.

Nu își dădu seama cât timp rămase acolo oripilată, incapabilă să se miște, străduindu-se să priceapă scena care i se desfășura în fața ochilor. Poate că nu stătu mai mult de câteva secunde. Încăperea părea să conțină douăsprezece mese, iar pe fiecare dintre ele se găsea un recipient de sticlă.

Câteva dintre acestea fuseseră întoarse cu fundul în sus, iar unul sau două se spărseseră. În patru dintre ele se aflau șobolani morți, iar în trei câini morți. În plus, mai mulți câini, șobolani și iepuri mișunau speriați prin cameră, manifestând toate simptomele malnutriției, maltratărilor și epuizării. Peste tot se vedeau fire electrice. Lorna se strecură printre animale și le privi precaut, cu un amestec de milă și repulsie, oprindu-se din loc în loc ca să le cerceteze mai atent, însă fără să pună mâna pe ele.

În orice caz, prioritatea ei era să localizeze sursa de muzică și s-o oprească. Aria părea să vină dintr-o cameră aflată la capătul laboratorului, iar tehniciana se îndreptă grăbită într-acolo, știind că

nu va putea să gândească limpede decât după restabilirea liniștii.

Camera în care intră după două-trei secunde era destul de spațioasă, dar nu avea mobilier, în afară de un scaun incomod, cu spătar drept, un televizor, o combină muzicală și câteva aparate aduse parcă dintr-o sală de forță. Ghicind că se afla într-un fel de centru unde se practica privarea de somn, Lorna își apăsă și mai tare degetele pe urechi și îngenunche lângă CD player, încercând să vadă cum putea fi oprit. În aceeași clipă simți un sloi pe șira spinării și îngheță tocmai când voia să întindă mâna spre butonul de oprire. Deveni conștientă – dintr-o dată și fără urmă de echivoc – de o prezență omenească aflată în spatele ei, în pragul ușii, la nici doi metri distanță.

Se întoarce, dădu cu ochii de doctorul Dudden și țipă ca din gură de șarpe.

Iar asta nu din cauză că era aproape gol, având pe el doar un costum de baie. Și nici din cauza luciului dement și ostil din ochii lui, cu toate că și acesta era înfricoșător. Lucrul care o îngrozi cel mai tare pe Lorna în după-amiaza aceea referitor la aspectul doctorului Dudden fu modul cum îi stătea părul. Acesta părea să fi dobândit o viață de sine stătătoare și s-o fi luat razna definitiv. Probabil că doctorul îl lipise cu clei, fiindcă îi stătea ridicat, adunat în patru sau cinci smocuri ascuțite la vârf, în timp ce un număr de doisprezece electrozi îi împodobeau la întâmplare capul: câțiva erau prinși de păr, unul i se lipise de ureche și toți erau conectați la o rețea de fire groase, multicolore, care atârnavă pe pardoseală în spatele lui, pe o porțiune de câțiva metri buni, până când dispăreau din vedere. Doctorul semăna cu un hibrid între Meduza și un punkist tembel.

— Nu-l închide.

Tonul lui era poruncitor și glacial, deși urla ca să se facă auzit peste aria aceea tunătoare, repetată la infinit.

— Orice-ai face, nu opri muzica.

— Dar e prea tare...

— Și oricum, de ce ți-ai băgat nasul aici? Lorna se ridică, dar nu

se apropie de doctorul Dudden. Acesta se așezase în dreptul ușii care dădea spre laborator, blocându-i singura cale de scăpare.

— Voiam să văd de unde venea zgomotul! strigă ea.

— Zgomotul? se auzi ca un ecou vocea doctorului Dudden. Asta numești tu zgomot?

— Păi, e atât de diferit de... de ceea ce ascultați de obicei...

— Ce-ai pățit, femeie? Te sperie un dram de pasiune, un stropșor de emoție?

— Domnule doctor Dudden... vă simțiți bine? reuși să întrebe Lorna. Unde sunt ceilalți? Ce s-a-ntâmplat cu pacienții?

— Pacienții? Ha!

Pufni disprețuitor și, spre marea ușurare a Lornei, îi întoarse spatele și se îndepărtă, cu metrii de fire atârnându-i în urmă. Tehniciana intră după el în laborator, încercând să audă ce spunea, dar izbutind să distingă doar câteva cuvinte: „pacienții... cretini... neisprăviți... pierdere de vreme...” Apoi se răsuci brusc pe călcâie și se întoarse cu fața la ea. Luase un cablu de pe una dintre mese, iar acum îl întindea între mâini, trecându-i capetele pe după degete și trăgând de el cât putea de tare. Lorna se îndepărtă cu vreo câțiva pași, până se lipi cu spatele de perete.

— Uitați ce e, domnule doctor... nu credeți că v-ar fi mai bine dacă v-ați pune... niște haine? Doctorul ignoră sugestia și șuieră:

— Ia zi, cine-i Ruby Sharp? Aria luă sfârșit, însă reîncepu prompt, parcă mai tare ca niciodată.

— Am găsit pe birou o electroencefalogramă a unei oarecare Ruby Sharp. N-am auzit de ea.

— A... a fost pacienta noastră, spuse Lorna, fără să scape din ochi bucata de cablu și mâinile neobosite ale doctorului. A venit aseară.

— Ai internat un pacient fără trimitere? Fără să-ți dau voie?

— Era... cred că o cunoștea doamna doctor Madison. A spus că vorbește în somn.

— Și? Chiar a vorbit?

— Da... da, a vorbit. Dimineață am făcut transcrierea. Dar...

— Dar, ce?

Lorna ezită, constrânsă nu doar de faptul că nu înțelegea tot ce se întâmplase, ci și de frică. Incidentul respectiv o preocupase toată ziua: nu pricepea secretele lui Ruby și Cleo, care se cunoșteau evident dintr-o perioadă îndepărtată a vieții lor. Pe de altă parte, nu înțelegea ce încercase să-i comunice Ruby fostei ei prietene – sau, cine știe, iubite – dând drumul aceluia flux verbal ca o incantație, care fusese înregistrat pe bandă înainte de-a se crăpa de ziuă. Știa în schimb altceva: la momentul respectiv, Ruby nu dormea. Lorna nu-i comunicase acest lucru doctoriței Madison, dar era absolut sigură. Rezultatele testului polisomnografic stăteau mărturie.

—Păi, a vorbit... dar nu dormea, explică ea încurcată. Cred că se prefăcea, nu știu de ce.

Doctorul Dudden o privi preț de o clipă, după care începu să râdă. Era un râs ascuțit, nefericit și vag maniacal.

— Am înțeles, zise el. Au și început, nu? Au și început să trimită spioni. Care se furișează în clinică și se dau drept bolnavi. Care cotrobăie în toiul nopții. Nu m-aș mira dac-ar pune microfoane și minicamere video. Da, asta e, au început. Dar n-or să mai infiltreze pe nimeni aici – și știi de ce? Fiindcă de-acum încolo n-or să mai existe pacienți. De-acum încolo, Lorna, spuse el, apropiindu-se de tehniciană și ridicând cablul la nivelul gâtului ei, o să fim doar noi doi.

Rămaseră așa, la câțiva centimetri unul de altul și privind-se în ochi, până când el lăsă în jos cablul, îi prinse încheietura ca într-o menghină și-i spuse:

— Hai cu mine.

O trase după el spre cealaltă ușă de la capătul laboratorului, cea dincolo de care păreau să dispară firele lungi care atârnavă pe lângă el. O deschise cu mâna rămasă liberă, iar Lorna țipă pentru a doua oară, de îndată ce văzu uriașa cușcă de plastic polimerizat, prevăzută cu masa aceea turnantă mare cât toate zilele și cu bazinul cu apă clorinată.

— Dați-mi drumul! strigă ea. Unde mă duceți?

—Vino-ți în fire, femeie, pentru numele lui Dumnezeu. N-are de ce să-ți fie frică. Te afli în fața unuia dintre cele mai mari dispozitive științifice din câte s-au inventat. Ar trebui să te simți privilegiată.

— Dați-mi drumul! repetă Lorna. Dați-mi drumul!

— Am nevoie de ajutorul tău, atâta tot, spuse doctorul Dudden. Vreau să mă ajuți la un mic experiment. Trebuie să fim doi, Lorna, altfel n-are rost. Și la tangou e nevoie tot de doi. Ține minte.

De data asta Lorna îi aruncă o privire nu atât temătoare, cât furioasă.

— N-am de gând să dansez tangouri cu dumneavoastră, domnule doctor. Acum sau altă dată. Și nici n-o să intru în chestia aia, rosti ea, arătând din cap spre cușcă, în compania cuiva care e clar că este nebun.

Doctorul Dudden tresări vizibil la auzul acestui ultim cuvânt, de parcă ar fi fost înțepat cu un vârf de ac. Apoi – treptat, ca prin minune – Lorna simți că strânsoarea care-i cuprinsese încheietura începe să slăbească. Furia arzătoare din ochii lui se potoli și se stinse, până când mai rămase doar un licăr slab, pus în umbră de ceva mai rece și mai inexpresiv: un luciul dur, de dispreț amestecat cu o resemnare amară. Îi dădu drumul de tot tehnicienei și făcu doi pași înapoi.

— Firește, spuse el. A fost o prostie din partea mea. În fond, de ce-ai fi altfel decât ceilalți? De ce-ai fi mai luminată ca ei?

În peretele de plastic polimerizat se afla o ușă puțin întredeschisă, aproape invizibilă, de unde veneau firele legate de capul doctorului Dudden, care acum stăteau pe masa turnantă și urcau spre orificiul din partea de sus a despărțiturii din lemn care împărțea cușca în două. Doctorul strânse toată grămada de fire, deschise ușa ceva mai mult și păși pe masa turnantă.

— Nu, ar fi trebuit să țin minte că sunt singur, continuă el, întorcându-se spre Lorna și adresându-i-se direct. Absolut singur. N-a înțeles nimeni, nici măcar nu le-a dat prin cap. Am avansat

enorm... o să aveți nevoie de ani, de ani în șir, ca să pricepeți ce-am vrut să fac.

Pe chip îi apăru un surâs trist, ironic.

— Foarte bine, Lorna, poți s-o iei la picior. O să mă descurc și așa. Oricum, or să vină și-or să mă găsească peste câteva zile. Or să ajungă destul de repede.

—Cine o s-ajungă? întrebă ea, cu un fel de disperare. Ce tot bateți câmpii?

Medicul se mulțumi să clatine din cap și închise cușca de plastic polimerizat.

— Domnule doctor Dudden...

Dar Lorna își dădu seama că n-o mai auzea, așa că nu putu decât să-l privească neputincioasă cum se așază pe masa turnantă, stând turcește și încrucișându-și brațele la piept, de parcă s-ar fi pregătit pentru meditație. Apoi începu să vorbească, însă ca pentru sine, fără s-o bage în seamă pe tehniciană. La început cuvintele fură greu de deslușit. Lorna era pe punctul să urce scările și să sune la salvare când își dădu seama de sensul lor.

— Nimeni n-o să doarmă, nimeni n-o să doarmă, repeta doctorul, ca și cum ar fi îngânat o mantra, pe când CD player-ul continua să meargă la maximum în camera de alături, iar celebrul „Nessun Dorma” cântat de Pavarotti se îndrepta spre un nou punct culminant asurzitor.

Cleo stătea întinsă pe patul din camera de hotel, atentă la zgomotele traficului din Russell Square și la sporovăielile în mai multe limbi care-i pătrundeau pe fereastra deschisă, spunându-și că, indiferent ce s-ar fi întâmplat în seara asta, viața ei nu avea să mai fie niciodată la fel. Nu mai exista cale de întoarcere.

Mai târziu, în timp ce se farda, își schimba fusta și se pregătea pentru o băutură întăritoare în barul hotelului, își dădu seama că ideea în sine era prea fatalistă, prea melodramatică. Trecuseră doisprezece ani în care se descurcase și fără Sarah. Chiar și în ultima vreme avusese o viață destul de tihnită. Nu exista niciun

motiv pentru ca această înviere bruscă a speranței să schimbe totul, nu avea de ce să nu trăiască în continuare fără ea, așa cum se hotărâse în seara aceea cumplită la Ashdown, când o văzuse și-i auzise vocea pentru ultima oară. De atunci, Cleo trăise ca o femeie singură, și tot asta avea să facă și mai departe.

Parcă pentru a sublinia această idee, rămase la bar mai mult de o oră, bând două gin tonic-uri și ignorând cu bună știință avansurile câtorva singuratici care încercau să-i surprindă privirea. Apoi se duse la un restaurant italian, unde bău o carafă de vin roșu, mâncă o lasagna cu legume excelentă și refuză invitația domnului așezat la masa de la geam, care îi propusese o cafea și un coniac. Pe urmă o luă pe jos, fără mare grabă, spre stația de metrou, frecându-se involuntar de turiștii și de tinerii care treceau zoriți pe lângă ea, nerăbdători să-și petreacă seara de vineri în Cartierul de Vest.

De data asta nu se uită la reclame și nu citi de pe ultima pagină a ziarelor celorlalți, preferând în schimb să studieze atent – în premieră – chipurile călătorilor din jur. Văzu perechi fericite și nefericite; perechi care nu mai aveau ce să-și spună sau care, dimpotrivă, nu-și puteau ține mâinile acasă; perechi care abia se cunoscuseră și altele pe punctul de-a se despărți. Dădu cu ochii de bărbați însurați, care mergeau acasă la soții, și de burlaci pe care-i așteptau videocasetofonul și cuptorul cu microunde. Observă femei singure, câte două sau în grupuri mai mari și-și spuse: Da, am și eu un loc printre oamenii ăștia. Indiferent ce n-a mers și oricâte greșeli aș fi făcut, acum știu cine sunt. Știu cine sunt și-mi convine.

Douăzeci de minute mai târziu, când ieși din restaurant, Cleo văzu că începuse să se întunece. După-amiază cumpărase un ghid al orașului și reușise să memoreze traseul; cât despre porțiunea finală, constată că îndrumările lui Ruby, deși laconice, corespundeau întru totul. Lăsa în urmă drumul principal și, după ce mai merse pe jos cam trei sferturi de kilometru, coti pe o stradă care era, mai mult ca sigur, cea mai liniștită din Londra. Nu se auzeau nici glasuri, nici zgomote ale petrecerilor de prin grădini și nici casetofoane date la maximum. Nici măcar un televizor cu volumul ridicat. Se părea că

singurele sunete din lume erau cele ale pașilor lui Cleo.

Se opri în fața casei lui Sarah. Deși încă nu se întunecase de tot, draperiile fuseseră trase complet, lăsând să se vadă doar o fâșie subțire de lumină pe la margini. Împinse portița de fier forjat care scârțâi plângăreț și se apropie de ușa de la intrare. Se opri, își netezi fusta și își potrivi mai bine geanta pe umăr. Apoi puse mâna pe ciocănelul fixat de ușă și bătu de două ori.

În vestibul se aprinse o lumină. După câteva secunde ușa se deschise, iar ea apăru în prag: singură, părând nițel obosită, poate chiar somnoroasă, și temându-se întrucâtva să deschidă ușa unui străin la o asemenea oră. Purta ginși și un tricou, încărunțise de tot, dar îi stătea nemaipomenit de bine, iar în clipa când o văzu, Cleo își dădu seama că nu făcuse altceva decât să se mintă singură și că nu putea să trăiască fără femeia asta. Nu fusese în stare până atunci și nu era nici de acum încolo.

— Sarah?

Fu singurul cuvânt pe care izbuti să-l scoată la început. Sarah se uită la ea, fără s-o recunoască și cu atât mai puțin să ghicească.

— Te cunosc de undeva?

— Bineînțeles, spuse ea. Sunt eu, Robert.

ANEXA 1: Poezie

Somnilocviu

*Cu grație și gravitate ai iscat
Un val ce-ntrece forțele lunare
Și-n narcolepticii tăi ochi am spionat
Orbirea nopții, poate-un rău mai mare.
Pupilă fixă, de ce vrei să țip
Când, insomniac, încerc să-mi aflu partea
Citindu-mi viitorul pe nisip
La prânz? „Ce calmă și cioplită-i moartea”,
Și cum mă rog ca din uitare-adâncă
Schimbarea să apară. Numai zorii
Să mă salveze-ar fi în stare încă
Printr-un potop de s-ar împotrivi terorii,
Iar casa somnului de-ar inunda-o toată
Cu o lumină gata să înece
Fantomele ce vor pleca deodată
Avertizând solemn în noaptea rece:
Vei mai dori o viață spre-a socoate
Ce grație aveai, ce gravitate.*

ANEXA 2: Scrisoare

De la: Pamela Worth Către: Prof. Marcus Cole, FRC Psych.

Stimate domnule profesor Cole,

Vă trimit doar câteva rânduri, mă tem, ca să vă mulțumesc pentru că v-ați deranjat să ne scrieți săptămâna trecută.

Am apreciat mult cuvintele dumneavoastră de îmbărbătare. Într-o asemenea situație, înțelegerea prietenilor și a celor care ne vor binele începe să însemne totul. Într-un fel, nu prea ne mai rămâne altceva. Și puteți fi sigur că, în ce ne privește, nu sunteți cu nimic vinovat în această chestiune. În ultimele luni ne-am surprins de multe ori încercând să arătăm pe cineva cu degetul – anumiți oameni, guvernul, „sistemul”, orice – dar, de fapt, nu e vina nimănui. Abia asta este de nesuportat.

Pe Terry îl vizităm în fiecare zi. Nu au apărut ameliorări, ca să vă citez, și se pare că nu există nici perspective pentru așa ceva. Dar o să avem răbdare. Probabil că nu știți acest lucru (în fond, de ce l-ați ști?), însă în ultimii ani fiul meu s-a chinuit mult să doarmă. Bineînțeles că nu i-am spus nimic, dar mi-am făcut griji, iar când îl văd acum, încerc uneori să-mi spun că nu face decât să recupereze la capitolul somn. Doctorii susțin că mi se pare, dar o dată sau de două ori i-am văzut un zâmbet discret pe figură și m-am întrebat dacă măcar visează frumos.

Probabil că o să credeți că toate acestea sunt niște închipuiri naive și nimic altceva. Însă trebuie să găsim cu toții modalități de a ne adapta, așa că fac și eu ce pot.

Cu toată sinceritatea, Pamela Worth

ANEXA3: Transcriere

Pacient: Ruby Sharp Data: 28.6.'96 Ora: 02.36-02.40 Tehnician:
Lorna

niciodată liniștită niciodată liniștită casa asta țin minte cu ani în urmă întotdeauna valurile niciodată liniștită stând sus cu ea stând cu tine țin minte ascultam țin minte tot plaja ziua de pe plajă lucrurile pe care le-ai spus fără limite așa ai spus fără limite faci orice orice ca să fie a ta și cicatricile țin minte cicatricile pe picioarele tale două cicatrice ca două croșete pe urmă am văzut săptămâna trecută am văzut pe plajă pe altă plajă altă plajă aceeași persoană altă persoană același corp pe gleznelor tale cele două cicatrice te cunosc știu cine ești dar ascultă ascultă o cunosc și pe ea Londra acum unde trăiește ce face singură singură cuc trebuie să te duci trebuie s-o găsești știu am știut dintotdeauna de pe plajă împreună fiți împreună am simțit-o fericită atât de fericită în ziua aia țin minte tot niciodată atât de fericită dorit dintotdeauna într-un fel cum să zic să vă răsplătesc pe amândoi omul nisipurilor așa ți-am spus omule al nisipurilor ai construit castel castel frumos luat dus de apă nu pierdut nimic pierdut deocamdată nimic pierdut deocamdată dacă o găsești du-te acum te așteaptă Londra ușor de găsit casă pustie casă rece stă singură North London străzi liniștite cotești cotești de la gară prima casă prima pe care-o vezi nu aștepta da fuga acum găsește drumul ține minte ține minte drumul Fermer Road Fermer te dorește găsește-o te rog du-te la ea chiar acum

CUPRINS

TREZIA	4
1	4
2	24
3	39
FAZA ÎNTÂI	58
4	58
5	78
6	95
FAZA A DOUA	114
7	114
8	130
9	146
FAZA A TREIA	162
10	162
11	178
12	199
FAZA A PATRA	214

13.....	214
14.....	231
15.....	251
Somnul R.E.M.	265
16.....	265
17.....	282
18.....	296
ANEXA 1: Poezie.....	316
ANEXA 2: Scrisoare.....	316
ANEXA3: Transcriere	317